

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Załącznik

do uchwały nr

/2023

Zarządu PFRON

z dnia

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU PFRON Z REALIZACJI
PLANU RZECZOWO-FINANSOWEGO Z
DZIAŁALNOŚCI
PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W 2022 ROKU**

Warszawa, marzec 2023

Spis treści

1. SYNTEZA.....	13
2. WPROWADZENIE.....	18
3. ORGANY PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ZAKRES ICH KOMPETENCJI	20
3.1 RADA NADZORCZA.....	20
3.2 ZARZĄD.....	22
4. REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO	23
4.1 PRZYCHODY	23
4.2 PRZYCHODY Z TYTUŁU WPLĄT PRACODAWCÓW	25
4.3 WYDATKI	27
5. ZADANIA WSPIERAJĄCE ZATRUDNIENIE I PRZECIWDZIAŁAJĄCE BEZROBOCIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	32
5.1 DOFINANSOWANIE DO WYNAGRODZEŃ PRACOWNIKÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH - ART. 26A – 26 c USTAWY O REHABILITACJI	32
5.2 ZREKOMPENSOWANIE GMINOM DOCHODÓW UTRACONYCH Z TYTUŁU ZASTOSOWANIA USTAWOWYCH ZWOLNIEŃ DLA PROWADZĄCYCH ZAKŁADY PRACY CHRONIONEJ LUB ZAKŁADY AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ Z PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI, ROLNEGO, LEŚNEGO I OD CZYNNOŚCI CYWILNOPRAWNYCH - ART. 47 UST. 2 USTAWY O REHABILITACJI.....	44
5.3 REFUNDACJA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ, WYPŁACONA NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ART. 25A UST. 1 PKT 1 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNI 1997 R. O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (Dz. U. z 2021 R. POZ. 573, ZE ZM.).....	45
5.4 REFUNDACJA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH ROLNIKÓW LUB ROLNIKÓW ZOBOWIĄZANYCH DO OPŁACANIA SKŁADEK ZA NIEPEŁNOSPRAWNEGO DOMOWNIKA NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ART. 25A UST. 1 PKT 2 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNI 1997 R. O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (Dz. U. z 2021 R. POZ. 573, ZE ZM.).....	49
5.5 REFUNDACJA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE NA PODSTAWIE REFUNDACJA SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ART. 25A UST. 2 - 4 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNI 1997 R. O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - W BRZMIENIU OBOWIĄZUJĄCYM DO 31 GRUDNIA 2008 R.....	51
5.6 REKOMPENSATA WYPŁACONEGO WYNAGRODZENIA PRACOWNIKOM NIEPEŁNOSPRAWNYM, O KTÓRYCH MOWA W ART. 29 UST. 1 PKT 1 -W ZWIĄZKU Z PRZECIWDZIAŁANIEM I ZWALCZANIEM COVID-19..	51
6. ZWROT KOSZTÓW BUDOWY LUB PRZEBUDOWY ZWIĄZANEJ Z MODERNIZACJĄ OBIEKTÓW I POMIESZCZEŃ ZAKŁADU, TRANSPORTOWYCH I ADMINISTRACYJNYCH – ART. 32 UST. 1 PKT 2 USTAWY O REHABILITACJI (...)	52
7. PRZEKAZYWANIE ŚRODKÓW DYSPOONENTOM ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU AKTYWNOŚCI ALBO FUNDUSZU REHABILITACJI - ART. 33B USTAWY O REHABILITACJI.....	54

8. PROGRAM WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI III	55
9. DOFINANSOWANIE DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW BANKOWYCH – ART. 32 UST. 1 PKT 1 USTAWY O REHABILITACJI (...)	57
10. ZADANIA REHABILITACJI SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ PFRON.....	59
10.1 ZADANIA ZLECANE ART. 36 USTAWY O REHABILITACJI.....	59
10.2 FINANSOWANIE W CZĘŚCI LUB CAŁOŚCI BADAŃ, EKSPERTYZ I ANALIZ DOTYCZĄCYCH REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ART. 47 UST. 1 PKT 5 LIT. A USTAWY O REHABILITACJI (...)	62
10.3 REFUNDACJA KOSZTÓW WYDANIA CERTYFIKATÓW PRZEZ PODMIOTY UPRAWNIONE DO SZKOLENIA PSÓW ASYSTUJĄCYCH – ART. 20B USTAWY O REHABILITACJI (...)	64
10.4 DOFINANSOWANIE KOSZTÓW SZKOLENIA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 18 USTAWY O JĘZYKU MIGOWYM I INNYCH ŚRODKACH KOMUNIKOWANIA SIĘ – ART. 47 UST. 1 PKT 5 LIT. B USTAWY O REHABILITACJI (...)	65
10.5 REALIZACJA PROGRAMÓW WSPIERANYCH ZE ŚRODKÓW POMOCOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - ART. 47 UST. 1 PKT 2 USTAWY O REHABILITACJI (...)	67
1.1. WYPRACOWANIE I PILOTAŻOWE WDRÓŻENIE MODELU KOMPLEKSOWEJ REHABILITACJI UMOŻLIWIAJĄCEJ PODJĘCIE LUB POWRÓT DO PRACY	68
1.2. BUDOWA KOMPLEKSOWEGO SYSTEMU SZKOLENIA I UDOSTĘPNIANIA OSOBOM NIEWIDOMYM PSÓW PRZEWODNIKÓW ORAZ ZASAD JEGO FINANSOWANIA	69
1.3. SZKOLENIA DLA PRACOWNIKÓW SEKTORA TRANSPORTU ZBIOROWEGO W ZAKRESIE POTRZEB OSÓB O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH, W TYM OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.....	71
1.4. USŁUGI INDYWIDUALNEGO TRANSPORTU DOOR-TO-DOOR ORAZ POPRAWA DOSTĘPNOŚCI ARCHITEKTONICZNEJ WIELORODZINNYCH BUDYNKÓW MIESZKALNYCH.....	73
1.5. AKTYWNI NIEPEŁNOSPRAWNI – NARZĘDZIA WSPARCIA SAMODZIELNOŚCI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	75
1.6. KULTURA BEZ BARIER	78
1.7. TRENING ORIENTACJI PRZESTRZENNEJ DLA OSÓB NIEWIDOMYCH I SŁABOWIDZĄCYCH (TOPON)	80
1.8. OBSZAR CHRONIONY OBSZAR DOSTĘPNY	81
1.9. DOSTĘPNY SAMORZĄD - GRANTY	83
1.10. OŚRODEK WSPARCIA ARCHITEKTURY DOSTĘPNEJ (OWDA) – KOMPLEKSOWE USŁUGI W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI ARCHITEKTONICZNEJ DLA PODMIOTÓW PUBLICZNYCH.....	84
11. PROGRAMY SŁUŻĄCE REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZATWIERDZONE PRZEZ RADĘ NADZORCZĄ PFRON ART. 47 UST. 1 PKT. 4 USTAWY O REHABILITACJI	87
11.1 POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM POSZKODOWANYM W WYNIKU ŻYWIŁU LUB SYTUACJI KRYZYSOWYCH WYWOŁANYCH CHOROBIAMI ZAKAŹNYMI	87
11.2 ZAJĘCIA KLUBOWE W WTZ.....	88
11.3 PILOTAŻOWY PROGRAM „REHABILITACJA 25 PLUS”	90
11.4 PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”	92
11.5 PARTNERSTWO DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.....	95
11.6 PILOTAŻOWY PROGRAM „ABSOLWENT”	97

11.7 STABILNE ZATRUDNIENIE – OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE W ADMINISTRACJI I SŁUŻBIE PUBLICZNEJ	98
11.8 CENTRA INFORMACYJNO-DORADCZE DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	100
11.9 PILOTAŻOWY PROGRAM „DOSTĘPNOŚĆ PONAD BARIERAMI”	103
11.10 „POMOC OBYWATELOM UKRAINY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ”	104
11.11 PROGRAM „SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ!” MIESZKANIE DLA ABSOLWENTA..	107
11.12 PROGRAM „SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ!” DOSTĘPNE MIESZKANIE.....	108
11.13 „WSPARCIE INICJATYW”	109
12.ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ SAMORZĄDY WOJEWÓDZKIE.....	110
12.1 DOFINANSOWANIE KOSZTÓW TWORZENIA I DZIAŁANIA ZAKŁADÓW AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ - ART. 35 UST. 1 PKT 6 USTAWY O REHABILITACJI	110
12.2 DOFINANSOWANIE ROBÓT BUDOWLANYCH DOTYCZĄCYCH OBIEKTÓW SŁUŻĄCYCH REHABILITACJI, W ZWIĄZKU Z POTRZEBAMI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, Z WYJĄTKIEM ROZBIÓRKI TYCH OBIEKTÓW - ART. 35 UST. 1 PKT 5 USTAWY O REHABILITACJI W ZWIĄZKU Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 LIPCA 1994 R. ZE ZM. – PRAWO BUDOWLANE.....	111
12.3 ZADANIA ZLECANE FUNDACJOM I ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM - ART. 36 UST. 1 USTAWY O REHABILITACJI	112
13.ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ SAMORZĄDY POWIATOWE.....	112
13.1 ZWROT PRACODAWCOM KOSZTÓW ADAPTACJI POMIESZCZEŃ ZAKŁADU PRACY DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI PONIESIONYCH W ZWIĄZKU Z PRZYSTOSOWANIEM TWORZONYCH LUB ISTNIEJĄCYCH STANOWISK, ADAPTACJI LUB NABYCIA URZĄDZEŃ UŁATWIAJĄCYCH WYKONYWANIE PRACY LUB FUNKCJONOWANIE W ZAKŁADZIE PRACY, ZAKUPU I AUTORYZACJI OPROGRAMOWANIA NA UŻYTEK PRACOWNIKÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ URZĄDZEŃ TECHNOLOGII WSPOMAGAJĄCYCH LUB PRZYSTOSOWANYCH DO POTRZEB WYNIKAJĄCYCH Z ICH NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI ORAZ KOSZTÓW ROZPOZNANIA PRZEZ SŁUŻBY MEDYCYNY PRACY TYCH POTRZEB - ART. 26 USTAWY O REHABILITACJI	113
13.2 DOKONYWANIE ZWROTU KOSZTÓW ZATRUDNIENIA PRACOWNIKÓW POMAGAJĄCYCH PRACOWNIKOWI NIEPEŁNOSPRAWNEMU W PRACY - ART. 26D USTAWY O REHABILITACJI	113
13.3 ZWROT PRACODAWCOM KOSZTÓW WYPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ - ART. 26E USTAWY O REHABILITACJI.....	113
13.4 ZWROT SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ KOSZTÓW TWORZENIA STANOWISKA PRACY DLA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ - ART. 26G UST. 1 PKT 1 USTAWY O REHABILITACJI	114
13.5 FINANSOWANIE KOSZTÓW WYNAGRODZENIA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ ZATRUDNIONEJ W SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ - 26G UST. 1 PKT 2 USTAWY O REHABILITACJI	114
13.6 ZWROT WYDATKÓW NA INSTRUMENTY I USŁUGI RYNKU PRACY NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POSZUKUJĄCYCH PRACY I NIEPOZOSTAJĄCYCH W ZATRUDNIENIU - ART. 11 USTAWY O REHABILITACJI	115
13.7 FINANSOWANIE SZKOLEŃ ORGANIZOWANYCH PRZEZ KIEROWNIKA POWIATOWEGO URZĘDU PRACY DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH BEZROBOTNYCH, POSZUKUJĄCYCH PRACY I NIE POZOSTAJĄCYCH W ZATRUDNIENIU ART. 40 USTAWY O REHABILITACJI.....	115

13.8 ZWROT KOSZTÓW SZKOLEŃ ORGANIZOWANYCH PRZEZ PRACODAWCÓW ART. 41 USTAWY O REHABILITACJI	116
13.9 UDZIELANIE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM POŻYCZEK NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ ALBO ROLNICZEJ - ART. 12 USTAWY O REHABILITACJI	116
13.10 PRYZYNAWANIE ŚRODKÓW NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ROLNICZEJ ALBO NA WNIESIENIE WKŁADU DO SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ - ART. 12A USTAWY O REHABILITACJI	116
13.11 DOFINANSOWANIE DO 50% OPROCENTOWANIA KREDYTU BANKOWEGO ZACIĄGNIĘTEGO PRZEZ OSOBĘ NIEPEŁNOSPRAWNĄ PROWADZĄCĄ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ ALBO WŁASNE LUB DZIERŻAWIONE GOSPODARSTWO ROLNE NA KONTYNUOWANIE TEJ DZIAŁALNOŚCI - ART. 13 USTAWY O REHABILITACJI	117
13.12 DOFINANSOWANIE UCZESTNICTWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH - ART. 35A UST. 1 PKT 7 LIT. A USTAWY O REHABILITACJI.....	117
13.13 DOFINANSOWANIE KOSZTÓW TWORZENIA I DZIAŁANIA WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ - ART. 35A UST. 1 PKT 8 USTAWY O REHABILITACJI	118
13.14 DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - ART. 35A UST. 1 PKT 7 LIT. B USTAWY O REHABILITACJI.....	119
13.15 DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE PRYZYNAWANE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM NA PODSTAWIE ODRĘBNYCH PRZEPISÓW - ART. 35A UST. 1 PKT 7 LIT. C USTAWY O REHABILITACJI	120
13.16 DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY DLA OSÓB FIZYCZNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ, PRAWNYCH I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH NIEPOSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ - ART. 35A UST. 4 USTAWY O REHABILITACJI.....	120
13.17 DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNYCH DOKONYWANE NA WNIOSEK OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - ART. 35A UST. 1 PKT 7 LIT. D USTAWY O REHABILITACJI.....	121
13.18 DOFINANSOWANIE USŁUG TŁUMACZA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA – PRZEWODNIKA - ART. 35A UST.1 PKT 7 LIT. F USTAWY O REHABILITACJI	121
13.19 ZADANIA ZLECANE FUNDACJOM I ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM - ART. 36 UST. 2 USTAWY O REHABILITACJI	122
14.REALIZACJA ZADAŃ W POWIATACH I WOJEWÓDZTWACH W UKŁADZIE ZADANIOWYM.....	122
15.WYKONANIE MIERNIKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W UKŁADZIE BUDŻETU ZADANIOWEGO ZA 2020 ROK Z WYJAŚNIENIEM ODCHYLEŃ	123
16.WYDATKI BIEŻĄCE (WŁASNE) FUNDUSZU WRAZ Z PROJEKTEM WSPIERANYM ZE ŚRODKÓW POMOCOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ	131
16.1 PROJEKT PN. „SYSTEM OBSŁUGI WSPARCIA FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW PFRON" WSPIERANY ZE ŚRODKÓW POMOCOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ.....	131
16.2 WYDATKI BIEŻĄCE (WŁASNE) FUNDUSZU	133
17.WYDATKI INWESTYCYJNE (WŁASNE) I ZAKUPY INWESTYCYJNE (WŁASNE) FUNDUSZU WRAZ Z PROJEKTEM WSPIERANYM ZE ŚRODKÓW POMOCOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ	135
17.1 WYDATKI INWESTYCYJNE (WŁASNE) I ZAKUPY INWESTYCYJNE (WŁASNE) FUNDUSZU	135

18. STANY FUNDUSZU NA POCZĄTEK I KONIEC 2022 ROKU	137
19. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	139
19.1 REALIZACJA PLANU DZIAŁAŃ KONTROLNYCH W 2022 ROKU	139
19.2 WYNIKI KONTROLI	141
19.3 NIEPRAWIDŁOWOŚCI	141
19.4 ANALIZA PORÓWNAWCZA	143
20. DZIAŁALNOŚĆ WINDYKACYJNA I EGZEKUCYJNA PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	147
21. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	149
21.1 DZIAŁALNOŚĆ AUDYTU I JAKOŚCI	149
21.2 DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA PROCESAMI I ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W PFRON.	150
21.3 DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE KONTROLI ZARZĄDCZEJ	151
21.4 DZIAŁALNOŚĆ Z ZAKRESU OBSŁUGI PRAWNEJ	151
21.5 DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE DOSTĘPNOŚCI W 2022 ROKU	152
21.6 DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA W 2022 ROKU	153
<i>Działania z zakresu Pełnomocnika ds. Bezpieczeństwa Informacji pełniącego funkcję Inspektora Ochrony Danych</i>	<i>153</i>
<i>Działania z zakresu Pełnomocnika Prezesa Zarządu ds. obronnych, informacji niejawnych i zarządzania kryzysowego</i>	<i>154</i>
<i>Działania z zakresu ochrony informacji</i>	<i>155</i>
<i>Działania z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Ochrony Przeciwpożarowej</i>	<i>156</i>
22. ZAŁĄCZNIKI	157
22.1 INFORMACJA Z WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZA OKRES OD POCZĄTKU ROKU DO DNIA 31 GRUDNIA 2022 ROKU ...	158
22.2 INFORMACJA Z WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W UKŁADZIE ZADANIOWYM ZA OKRES OD POCZĄTKU ROKU DO DNIA 31 GRUDNIA 2022 ROKU	161

SPIS WYKRESÓW

WYKRES NR 1 STRUKTURA WYPŁACONEGO DOFINANSOWANIA W PODZIALE NA RYNEK: RYNEK CHRONIONY, RYNEK MIESZANY ORAZ RYNEK OTWARTY (RO)	33
WYKRES NR 2 LICZBA PRACODAWCÓW SKŁADAJĄCYCH WNIOSKI O DOFINANSOWANIE DO WYNAGRODZEŃ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH PRZEZ PRACODAWCÓW Z OTWARTEGO RYNKU PRACY (RO).....	34
WYKRES NR 3 LICZBA PRACODAWCÓW SKŁADAJĄCYCH WNIOSKI O DOFINANSOWANIE DO WYNAGRODZEŃ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH PRZEZ ZAKŁADY PRACY CHRONIONEJ (ZPCH)	35
WYKRES NR 4 RÓŻNICA POMIĘDZY LICZBĄ PRACODAWCÓW (RO) UBIELAJĄCYCH SIĘ O DOFINANSOWANIE ZA POSZCZEGÓLNE OKRESY W STOSUNKU DO LICZBY PRACODAWCÓW UBIELAJĄCYCH SIĘ O DOFINANSOWANIE ZA 12/2021 R.....	36
WYKRES NR 5 LICZBA PRACOWNIKÓW OGÓŁEM ZGŁOSZONYCH DO DOFINANSOWAŃ DO WYNAGRODZEŃ.....	36
WYKRES NR 6 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZGŁASZANYCH DO DOFINANSOWAŃ DO WYNAGRODZEŃ WEDŁUG STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, Z KTÓRYMI JEST ZGŁASZANYCH NAJMNIJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	37
WYKRES NR 7 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZGŁASZANYCH DO DOFINANSOWAŃ DO WYNAGRODZEŃ WEDŁUG STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI, Z KTÓRYMI JEST ZGŁASZANYCH NAJWIĘCEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	38
WYKRES NR 8 LICZBA PRACOWNIKÓW ZGŁOSZONYCH DO DOFINANSOWAŃ DO WYNAGRODZEŃ (W OSOBACH)	39
WYKRES NR 9 LICZBA PRACOWNIKÓW ZGŁOSZONYCH DO DOFINANSOWAŃ DO WYNAGRODZEŃ (W ETATACH).....	40
WYKRES NR 10 ŚREDNIE KOSZTY PŁACY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (W PRZELICZENIU NA ETAT), WYKAZANE PRZEZ PRACODAWCÓW ZA OKRESY OD 12/2021 DO 11/2022 W CELU POZYSKANIA DOFINANSOWANIA DO WYNAGRODZEŃ W PODZIALE NA STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I WYSTĘPOWANIE SCHORZEŃ SPECJALNYCH	41
WYKRES NR 11 STRUKTURA WYDATKÓW DOFINANSOWANIA W PODZIALE NA STOPNIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI ORAZ WYSTĘPOWANIE SCHORZEŃ W 2022 ROKU DLA PODMIOTÓW Z RYNKU CHRONIONEGO.....	42
WYKRES NR 12 ŚREDNIA LICZBA OSÓB ZGŁASZANYCH ZA OKRESY 12/2021 – 11/2022 PRZEZ PODMIOTY Z RYNKU CHRONIONEGO W PODZIALE NA STOPNIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I WYSTĘPOWANIE SCHORZEŃ SPECJALNYCH	43
WYKRES NR 13 STRUKTURA WYDATKÓW DOFINANSOWANIA W PODZIALE NA STOPNIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI ORAZ WYSTĘPOWANIE SCHORZEŃ W ROKU 2022 DLA PODMIOTÓW Z RYNKU OTWARTEGO	43
WYKRES NR 14 ŚREDNIA LICZBA OSÓB ZGŁASZANYCH ZA OKRESY 12/2021 – 11/2022 PRZEZ PODMIOTY Z RYNKU OTWARTEGO W PODZIALE NA STOPNIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I WYSTĘPOWANIE SCHORZEŃ SPECJALNYCH	44
WYKRES NR 15 STRUKTURA WYPŁACONEJ REFUNDACJI OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM WYKONUJĄCYM DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ W 2022.....	46
WYKRES NR 16 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ UBIELAJĄCYCH SIĘ O WYPŁATĘ MIESIĘCZNEJ REFUNDACJI SKŁADEK W POSZCZEGÓLNYCH STOPNIACH NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI .	47
WYKRES NR 17 NIEPEŁNOSPRAWNI UBIELAJĄCY SIĘ O REFUNDACJĘ SKŁADEK - ZE STOPNIEM ZNACZNYM	47

WYKRES NR 18 NIEPEŁNOSPRAWNI UBIELAJĄCY SIĘ O REFUNDACJĘ SKŁADEK - ZE STOPNIEM UMIARKOWANYM	47
WYKRES NR 19 NIEPEŁNOSPRAWNI UBIELAJĄCY SIĘ O REFUNDACJĘ SKŁADEK - ZE STOPNIEM LEKKIM	48
WYKRES NR 20 STRUKTURA WYPŁACONEJ REFUNDACJI W 2022 ROKU OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM WYKONUJĄCYM W PODZIALE NA STOPNIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	49
WYKRES NR 21 STRUKTURA WYPŁACONEJ REFUNDACJI ROLNIKOM W ROKU 2022	50
WYKRES NR 22 LICZBA BENEFICJENTÓW UPRAWNIONYCH DO OTRZYMANIA REFUNDACJI SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA KRUS ZA I – IV KWARTAŁ 2021 R.	50
WYKRES NR 23 STRUKTURA WYPŁAT WG RODZAJÓW KOSZTÓW	53
WYKRES NR 24 KWOTA WYPŁAT WG WOJEWÓDZTW	54
WYKRES NR 25 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	56
WYKRES NR 26 STRUKTURA WYPŁAT WG RODZAJÓW KOSZTÓW	56
WYKRES NR 27 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW (W TYS. ZŁ)	58
WYKRES NR 28 STRUKTURA WYPŁATY WG KIERUNKÓW POMOCY	61
WYKRES NR 29 STRUKTURA WYPŁATY WG KONKURSU	62
WYKRES NR 30 STRUKTURA WYPŁAT WG RODZAJÓW SZKOLEŃ	66
WYKRES NR 31 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	66
WYKRES NR 32 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	90
WYKRES NR 33 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	91
WYKRES NR 34 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	94
WYKRES NR 35 STRUKTURA WYPŁAT WG RODZAJÓW KOSZTÓW	95
WYKRES NR 36 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	96
WYKRES NR 37 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	97
WYKRES NR 38 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	99
WYKRES NR 39 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	102
WYKRES NR 40 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	103
WYKRES NR 41 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	106
WYKRES NR 42 STRUKTURA WYPŁAT WG RODZAJÓW KOSZTÓW	106
WYKRES NR 43 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	108
WYKRES NR 44 KWOTA WYPŁACONA WG WOJEWÓDZTW	109
WYKRES 45. STRUKTURA NALEŻNOŚCI ODZYSKANYCH W WINDYKACJI W 2022 R. (BEZ POSTĘPOWAŃ UPADŁOŚCIOWYCH)	148
WYKRES 46. KWOTA ODZYSKANA. PORÓWNANIE LAT 2021 I 2022.	148
WYKRES 47. PORÓWNANIE KWOT ODZYSKANYCH W LATACH 2021 I 2022 W PODZIALE NA TRYB DOCHODZONYCH NALEŻNOŚCI	149

SPIS TABEL

TABELA NR 1 WYSOKOŚĆ WPŁAT OBOWIĄZKOWYCH NA PFRON W UKŁADZIE KWARTALNYM.....	1
TABELA NR 2 WYPŁATY KWOT REKOMPENSUJĄCYCH GMINOM UTRACONE DOCHODY NA SKUTEK ZWOLNIEŃ PODATKOWYCH PRZYSŁUGUJĄCYCH PROWADZĄCYM ZAKŁADY PRACY CHRONIONEJ I ZAKŁADY AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ	2
TABELA NR 3 WYDATKI NA REALIZACJĘ ZADANIA ZWROT KOSZTÓW BUDOWY LUB PRZEBUDOWY ZWIĄZANEJ Z MODERNIZACJĄ OBIEKTÓW I POMIESZCZEŃ ZAKŁADU, TRANSPORTOWYCH I ADMINISTRACYJNYCH – ART. 32 UST. 1 PKT 2 USTAWY O REHABILITACJI (...)	3
TABELA NR 4 EFEKTY REALIZACJI "PROGRAMU WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI III"	4
TABELA NR 5 WYDATKI NA REALIZACJĘ "PROGRAMU WYRÓWNYWANIA RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI III"	5
TABELA NR 6 REALIZACJA ZADANIA PN. „DOFINANSOWANIE DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW BANKOWYCH – ART. 32 UST. 1 PKT 1”	6
TABELA NR 7 WYDATKI NA REALIZACJĘ ZADANIA PN. „DOFINANSOWANIE DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW BANKOWYCH – ART. 32 UST. 1 PKT 1” WG WOJEWÓDZTW.....	6
TABELA NR 8 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH OBJĘTYCH WSPARCIEM W RAMACH ZADAŃ ZLECANYCH - ART. 36 USTAWY O REHABILITACJI (...) W 2022 R.	7
TABELA NR 9 OFERTY DOT. WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO PRZECIWDZIAŁAJĄCEGO NEGATYWNYM SKUTKOM PANDEMII COVID-19 W RAMACH ZADAŃ ZLECANYCH - ART. 36 USTAWY O REHABILITACJI (...) W 2022 R.	7
TABELA NR 10 WYDATKI NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZLECANYCH - ART. 36 USTAWY O REHABILITACJI (...) W 2022 R. WG JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH PFRON	8
TABELA NR 11 WYDATKI NA REALIZACJĘ ZADANIA PN. „DOFINANSOWANIE KOSZTÓW SZKOLENIA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 18 USTAWY O JĘZYKU MIGOWYM I INNYCH ŚRODKACH KOMUNIKOWANIA SIĘ” – ART. 47 UST. 1 PKT 5 LIT. B USTAWY O REHABILITACJI (...)	9
TABELA NR 12 WYDATKI NA REALIZACJĘ PROGRAMU „ZAJĘCIA KLUBOWE W WTZ”	10
TABELA NR 13 WYDATKI NA REALIZACJĘ PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „REHABILITACJA 25 PLUS”	11
TABELA NR 14 WYDATKI NA REALIZACJĘ PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”	12
TABELA NR 15 REALIZACJA ZADANIA PN. PARTNERSTWO DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI.....	13
TABELA NR 16 REALIZACJA PROGRAMU PN. „PARTNERSTWO DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI”	13
TABELA NR 17 REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „ABSOLWENT”	14
TABELA NR 18 WYDATKI NA REALIZACJĘ PROGRAMU „STABILNE ZATRUDNIENIE – OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE W ADMINISTRACJI I SŁUŻBIE PUBLICZNEJ”	15
TABELA NR 19 WYDATKI NA REALIZACJĘ PROGRAMU „CENTRA INFORMACYJNO-DORADCZE DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ”	16
TABELA NR 20 WYDATKI NA REALIZACJĘ PROGRAMU „DOSTĘPNOŚĆ PONAD BARIERAMI”	17
TABELA NR 21 WYDATKI NA REALIZACJĘ PROGRAMU „POMOC OBYWATELOM UKRAINY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ”	18
TABELA NR 22 WYDATKI NA REALIZACJĘ PROGRAMU „SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ!” MIESZKANIE DLA ABSOLWENTA.....	19
TABELA NR 23 WYDATKI NA REALIZACJĘ PROGRAMU „SAMODZIELNOŚĆ – AKTYWNOŚĆ – MOBILNOŚĆ!” DOSTĘPNE MIESZKANIE.....	20

TABELA NR 24 ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ SAMORZĄDY WOJEWÓDZKIE W 2022 R.	22
TABELA NR 25 DOFINANSOWANIE KOSZTÓW DZIAŁANIA ZAKŁADÓW AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ.....	23
TABELA NR 26 MIGRACJA ZATRUDNIONYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ZAKŁADACH AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ WEDŁUG STANU NA KONIEC 2022 ROKU.	24
TABELA NR 27 DOFINANSOWANIE ROBÓT BUDOWLANYCH DOTYCZĄCYCH OBIEKTÓW SŁUŻĄCYCH REHABILITACJI.	24
TABELA NR 28 ZADANIA ZLECANE PRZEZ SAMORZĄDY WOJEWÓDZKIE FUNDACJOM ORAZ ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM.....	25
TABELA NR 29 ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ SAMORZĄDY POWIATOWE.....	26
TABELA NR 30 ZWROTY KOSZTÓW ZATRUDNIENIA PRACOWNIKÓW POMAGAJĄCYCH PRACOWNIKOM NIEPEŁNOSPRAWNYM W PRACY.	27
TABELA NR 31 ZWROT KOSZTÓW WYPOSAŻENIA STANOWISK PRACY DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	27
TABELA NR 32 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZATRUDNIONYCH NA WYPOSAŻONYCH STANOWISKACH PRACY.....	28
TABELA NR 33 ZWROT WYDATKÓW NA INSTRUMENTY I USŁUGI RYNKU PRACY.....	28
TABELA NR 34 FINANSOWANIE SZKOLEŃ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORGANIZOWANYCH PRZEZ PUP.	29
TABELA NR 35 JEDNORAZOWA POMOC FINANSOWA DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI.	29
TABELA NR 36 DOFINANSOWANIE DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW BANKOWYCH.	30
TABELA NR 37 DOFINANSOWANIE UCZESTNICTWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH OPIEKUNÓW W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH.....	30
TABELA NR 38 DOFINANSOWANIE KOSZTÓW DZIAŁANIA WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ.....	31
TABELA NR 39 MIGRACJA UCZESTNIKÓW WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ WG STANU NA KONIEC 2022 R.....	31
TABELA NR 40 DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH..	32
TABELA NR 41 DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE PRZYZNAWANE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM NA PODSTAWIE ODRĘBNYCH PRZEPISÓW.	32
TABELA NR 42 ŚRODKI WYDATKOWANE NA DOFINANSOWANIE ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY DLA OSÓB PRAWNYCH I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH NIE POSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ.	33
TABELA NR 43 DOFINANSOWANIE LIKWIDACJI BARIER DOKONYWANEJ NA WNIOSEK OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	33
TABELA NR 44 DOFINANSOWANIE USŁUG TŁUMACZA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA – PRZEWODNIKA.....	34
TABELA NR 45 ZADANIA ZLECANE PRZEZ SAMORZĄDY POWIATOWE FUNDACJOM ORAZ ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM.....	35
TABELA NR 46 LICZBA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH OBJĘTYCH DZIAŁANAMI W ZAKRESIE REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ, KTÓRE KORZYSTAŁY Z RÓŻNYCH FORM WSPARCIA W 2022 R.....	36
TABELA NR 47 ZESTAWIENIE WYDATKÓW ZREALIZOWANYCH PRZEZ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE FUNDUSZU NA PODSTAWIE PRELIMINARZA WYDATKÓW NA DZIAŁALNOŚĆ BIEŻĄCĄ ORAZ WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH W 2022 ROKU.....	37

1. Synteza

1. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych powstał na mocy ustawy z dnia 9 maja 1991 r. o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Od 1997 r. zasady działania Funduszu reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 100, z późn. zm.), zwana dalej ustawą o rehabilitacji oraz statut Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. PFRON posiada osobowość prawną i jest państwowym funduszem celowym w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, którego środki przeznaczone są na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz ich zatrudnianie.
2. Sprawozdanie przedstawia działalność Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 r. w zakresie rzeczowym i finansowym w następujących obszarach: przychody z tytułu wpłat pracodawców, wydatki na realizację zadań ustawowych i programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON, projektów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej oraz realizację przez samorządy wojewódzkie i powiatowe ustawowych zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej ze środków Funduszu. Wydatki PFRON zostały przedstawione w układzie tradycyjnym, jak również w układzie budżetu zadaniowego.
3. Zgodnie z ustawą, organami PFRON są: Zarząd Funduszu oraz Rada Nadzorcza, w skład której wchodzi: Prezes Rady Nadzorczej – Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych – Sekretarz Stanu w ministerstwie właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, przedstawiciela ministra właściwego do spraw finansów publicznych, przedstawiciela ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych. Nadzór nad Funduszem sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, który na wniosek Prezesa Zarządu Funduszu, po uzyskaniu pozytywnej opinii Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych zatwierdza statut określający organizację, szczegółowe zasady i tryb działania Funduszu, w tym jego organów.
4. W 2022 r. plan finansowy realizowany był w oparciu o Załącznik do Ustawy Budżetowej na 2022 r. z dnia 17 grudnia 2021 r. W 2022 r. dokonano w planie finansowym pięciu zmian wydanych na podstawie zgody Ministra Finansów oraz jedną zmianę za zgodą Zarządu na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Zmiany polegały odpowiednio na zmniejszeniach i zwiększeniach wydatków PFRON.
5. Plan Funduszu po zmianach zakładał przychody w wysokości 6.502.771 tys. zł, które zostały zrealizowane w wysokości 7.116.332.673,90 zł, tj. 109,44%. Głównym źródłem przychodów są przychody od pracodawców zatrudniających co

najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy (DEK-1-0) - 92,02%.

Znaczący udział w przychodach stanowią również przychody od państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych, będącymi jednostkami budżetowymi (DEK-I-A) - 5,97% oraz od prowadzących zakłady pracy chronionej (DEK-2-a) – 1,33% uzyskanych przychodów.

Plan finansowy PFRON na 2022 r. przewidywał uzyskane przychody z tytułu wpłat pracodawców w wysokości 5.395.000 tys. zł w ujęciu memoriałowym oraz 5.371.861 tys. zł w ujęciu kasowym, które zostały zrealizowane w wysokości 5.920.849.948,75 zł (109,75% planu) w ujęciu memoriałowym oraz 5.944.395.697,39 zł (110,66% planu) w ujęciu kasowym.

6. Wydatki w 2022 r. zostały zaplanowane w wysokości 7.945.287 tys. zł, a ich realizacja wyniosła 6.636.563.827,33 zł, co stanowiło 83,53% planu, m.in. z przeznaczeniem na realizację:
  - zadań ustawowych i programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON – kwota 4.495.428.836,21 zł,
  - programów wspieranych ze środków pomocowych UE w ramach zadań ustawowych art. 47 ust. 1 pkt 2 – kwota 153.092.399,50 zł,
  - przelewów redystrybucyjnych – kwota 1.611.997.759,36 zł,
  - wydatków bieżących „własnych” wraz z projektem wspieranym ze środków pomocowych Unii Europejskiej – kwota 360.067.642,39 zł (w tym 185.019.788,36 zł na koszty związane z odpisami aktualizującymi wartości należności z tytułu wpłat na PFRON, pożyczek, odsetek od pożyczek oraz innych należności oraz 12.552.404,87 zł na amortyzację majątku trwałego),
  - wydatków i zakupów inwestycyjnych „własnych” wraz z projektem wspieranym ze środków pomocowych Unii Europejskiej - kwota 15.883.805,37 zł,
  - zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności – kwota 93.384,50 zł.
7. W 2022 r. na zadanie dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych zaplanowano kwotę w wysokości 3.450.000 tys. zł. Wyплаты zrealizowane na podstawie art. 26a-26c ustawy o rehabilitacji (...) wyniosły 3.274.852.799,14 zł (94,92% planu), gdzie:
  - 1.930.505.694,22 zł - przekazano zakładom innym niż zakłady pracy chronionej (tzw. rynek otwarty),
  - 1.344.345.754,92 zł - przekazano zakładom pracy chronionej (tzw. rynek chroniony),
  - 1.350,00 zł - przekazano zakładom mieszanym.
8. W 2022 r. na zadanie refundacji składek na ubezpieczenie społeczne zaplanowano kwotę w wysokości 122.947 tys. zł, z czego zrealizowano 117.066.956,93 zł, co stanowiło 95,22% planu.
Zgodnie z art. 25a ustawy o rehabilitacji (...), Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób

Niepełnosprawnych refunduje osobie niepełnosprawnej wykonującej działalność gospodarczą obowiązkowe składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe do wysokości odpowiadającej wysokości składki, której podstawą wymiaru jest kwota określona w art. 18 ust. 8 oraz w art. 18a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 2021 poz. 423, ze zm.), pod warunkiem terminowego opłacenia tych składek (z możliwością uchybienia terminu nieprzekraczającego 14 dni) oraz w całości najpóźniej w dniu złożenia wniosku.

9. Zadania zlecane przez PFRON na podstawie art. 36 ustawy o rehabilitacji (...). Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych mogą być realizowane przez fundacje oraz organizacje pozarządowe na zlecenie Funduszu oraz na zlecenie samorządu województwa lub powiatu – ze środków PFRON (przekazanych wg algorytmu). Wydatki na realizację zadania wyniosły 557.446.760,70 zł (94,97% planu).
10. Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej realizowane były przez 380 samorządów powiatowych oraz 16 samorządów wojewódzkich.
Na zadania samorządów wojewódzkich zaplanowano kwotę 264.272 tys. zł.
Samorządy wykorzystały środki w łącznej kwocie 251.451.349,00 zł (95,15%) środków wyliczonych według algorytmu, z czego na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej wykorzystano kwotę 185.579.291,00 zł (73,80%), a na zadania dotyczące rehabilitacji społecznej kwotę 65.872.058,00 zł (26,20%), wraz z kosztami obsługi w kwocie 6.060.722,00 zł wykorzystały łącznie 257.512.071,00 zł.
Na realizację zadań ustawowych przez samorządy powiatowe zaplanowano środki w wysokości 1.319.236 tys. zł, a na koszty obsługi w wysokości 32.981 tys. zł.
Na podstawie wniosków starostów Fundusz przekazał na realizację zadań kwotę 1.317.438.169,10 zł. Środki te zostały wykorzystane w kwocie łącznej 1.313.333.788,00 zł (99,55% środków określonych według algorytmu), a na koszty obsługi wykorzystano 32.384.787,00 zł. Na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej wykorzystano kwotę 57.684.805,00 zł (4,39%), a na zadania dotyczące rehabilitacji społecznej kwotę 1.255.648.983,00 zł (95,61%).
Na podstawie art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dokonuje na rzecz gmin wypłat z tytułu zrekompensowania im utraconych dochodów na skutek zastosowania wobec prowadzących zakłady pracy chronionej i zakłady aktywności zawodowej zwolnień z podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego oraz z podatku od czynności cywilnoprawnych zgodnie z art. 31 ust.1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji.
W ramach przyjętej w planie finansowym PFRON kwoty na zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zwolnień ustawowych w wysokości 48.000 tys. zł, w tym 24.000 tys. zł dotacji z budżetu państwa, Fundusz zrealizował w 2022 r. wypłaty w

kwocie 39.907.870,00 zł (83,14%), (w tym 19.953.935,00 zł dotacji z budżetu państwa), po uwzględnieniu zwrotów z gmin z dotacji za 2022 r.

11. W 2022 r. Fundusz realizował następujące Programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą PFRON art. 47 ust. 1 pkt. 4 ustawy o rehabilitacji:

„Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” - celem programu jest zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym, poszkodowanym na skutek działania żywiołu lub wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Adresatami programu są poszkodowane na skutek żywiołu osoby niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne) oraz dzieci i młodzież niepełnosprawna posiadająca aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia. Wydatki na realizację programu wyniosły 38.950,00 zł (2,38 % planu).

„Zajęcia klubowe w WTZ” - celem programu jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Adresatami programu są podmioty prowadzące warsztaty terapii zajęciowej. Pomoc finansowa w ramach programu udzielana jest adresatom programu ze środków PFRON przez samorządy powiatowe, które przystąpią do realizacji programu. Wydatki na realizację programu wyniosły 6.911.241,37 zł (98,73 % planu).

Pilotażowy program „Rehabilitacja 25 plus” - celem programu jest zebranie doświadczeń służących wypracowaniu rozwiązań zapewniających absolwentom ciągłość oddziaływań terapeutycznych w zakresie utrzymania samodzielności i niezależności w życiu społecznym, a także w zakresie dotyczącym ich aktywności zawodowej. W ramach programu placówki edukacyjne mogą zapewnić dzienny pobyt niezatrudnionym osobom niepełnosprawnym będącym absolwentami OREW bądź ORW, bądź absolwentami SPdP (szkół specjalnych przysposabiających do pracy) lub innych placówek edukacyjnych z niepełnosprawnością intelektualną, jeżeli osoby te nie są objęte rehabilitacją społeczną w placówkach dziennej aktywności. Wydatkowano kwotę w wysokości 23.716.744,52 zł (97,54 % planu).

Pilotażowy program „Aktywny samorząd” - celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Wydatki na realizację programu wyniosły 199.730.368,63 zł (99,90 % planu).

„Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami” - celem strategicznym programu jest wzrost aktywności zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami osiągnięty poprzez zintensyfikowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, którym wsparcie uzyskane w programie umożliwi realizację

projektów dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, dofinansowanych ze środków europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego.

Wydatkowano kwotę w wysokości 1.398.883,19 zł (53,15% planu).

„Wsparcie Inicjatyw” - strategicznym celem programu jest szeroko rozumiane promowanie działań na rzecz aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych.

W ramach programu Biuro Funduszu wypłaciło środki dla jednostek sektora finansów publicznych w wysokości 453.043,61 zł (82,37% planu).

Pilotażowy program „ABSOLWENT” – celem jest umożliwienie wejścia na rynek pracy osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, które na dzień przystąpienia do projektu pozostają bez zatrudnienia oraz są absolwentami szkoły wyższej lub realizują ostatni lub przedostatni semestr nauki w szkole wyższej. Wydatki na realizację programu wyniosły 9.982.859,38 zł (66,75% planu).

Program „STABILNE – ZATRUDNIENIE - osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej” - celem programu jest podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w administracji publicznej. Wydatki na realizację programu wyniosły 815.580,77 zł (19,52% planu).

Program „Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością” - program służy zapewnieniu osobom z niepełnosprawnościami usług doradczych i eksperckich w procesie aplikowania o środki PFRON w celu właściwego dopasowania do ich potrzeb dostępnych rozwiązań i technologii. Ponadto celem programu jest również konsolidacja działań PFRON oraz interesariuszy poprzez uruchomienie centrów informacyjno-doradczych dla osób z niepełnosprawnościami oraz regionalnych sieci współpracy. Dodatkowo w ramach programu zakłada się wypracowanie modelu poprawnego zaopatrzenia oraz standardów lub wytycznych w zakresie wyposażania osób z niepełnosprawnościami w różnego rodzaju technologie asystujące. Kolejnym celem programu jest wzrost kompetencji zawodowych realizatorów zadań finansowanych ze środków PFRON. Wydatki na realizację programu wyniosły 8.984.505,39 zł (82,08% planu).

Pilotażowy program „Dostępność ponad barierami” - celem programu jest rozwój i zwiększenie dla osób z niepełnosprawnościami dostępności przestrzeni fizycznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, a także dostępności produktów i usług, w tym dotyczących turystyki, rekreacji i kultury. Wydatki na realizację programu wyniosły 2.296.911,34 zł (24,08 % planu).

„Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” - celem programu jest zapewnienie pomocy obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy. Wydatki na realizację programu wyniosły 39.335.591,53 zł (30,26% planu).

Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta - celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta. Wydatki na realizację programu wyniosły 40.928.433,78 zł (43,31% planu).

Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie - celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych. Wydatki na realizację programu wyniosły 32.739.558,10 zł (44,54% planu).

2. Wprowadzenie

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie:

Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, z późn. zm.), Statutu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

PFRON jest państwowym funduszem celowym w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych. Fundusz posiada osobowość prawną.

Główna siedziba Biura PFRON mieści się w Warszawie przy Al. Jana Pawła II nr 13.

Misją Funduszu jest tworzenie warunków ułatwiających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu zawodowym i społecznym.

Celem Funduszu jest gromadzenie środków finansowych na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych, o których mowa w ustawie oraz gospodarowanie tymi środkami.

Podnoszenie poziomu świadczonych usług następuje poprzez wypracowanie standardów działania oraz wyznaczanie i osiąganie ustalonych cyklicznie celów strategicznych i operacyjnych, w tym:

wprowadzenie podejścia procesowego ukierunkowanego na klienta zewnętrznego i wewnętrznego,
poprawę komunikacji z klientem zewnętrznym, a także poprawę dostępności informacji dla klienta zewnętrznego,
zapewnienie odpowiedniego poziomu informatyzacji, w szczególności służącego poprawie e-usług,
wzmacnianie kompetencji, efektywności pracy i poziomu satysfakcji pracowników PFRON.

W PFRON stosowane są zasady rachunkowości określone dla podmiotów, o których mowa w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r., poz. 120).

Nadzór nad Funduszem sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, który na wniosek Prezesa Zarządu Funduszu, po uzyskaniu pozytywnej opinii Pełnomocnika, zatwierdza statut określający organizację, szczegółowe zasady i tryb działania Funduszu, w tym jego organów.

Reprezentowany jest przez Prezesa Zarządu, którego funkcję pełnił w 2022 r. Pan Krzysztof Michałkiewicz. Do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych Funduszu upoważnieni są:

Prezes Zarządu lub każdy z jego zastępców samodzielnie,
dwaj pełnomocnicy działający łącznie.

Fundusz prowadzi działalność poprzez Biuro Funduszu i Oddziały. Biuro Funduszu organizuje i koordynuje działalność Funduszu. Jednostkami organizacyjnymi Funduszu są:

departamenty,
biura,
Oddziały.

Departamenty tworzone są w Biurze Funduszu i stanowią podstawową jednostkę organizacyjną Funduszu. Departamenty mogą składać się z wydziałów (komórek organizacyjnych).

W 2022 r. utworzone były następujące jednostki organizacyjne:

- 1) Biuro ds. Audytu Wewnętrznego i Jakości,
- 2) Biuro ds. Kapitału Ludzkiego,
- 3) Biuro ds. Komunikacji,
- 4) Biuro ds. Bezpieczeństwa,
- 5) Biuro ds. Analiz, Prognoz i Współpracy Międzynarodowej,
- 6) Departament ds. Teleinformatyki,
- 7) Departament ds. Organizacyjnych,
- 8) Departament Wsparcia Zarządu,
- 9) Departament ds. Finansowych,
- 10) Departament ds. Kontroli,
- 11) Departament ds. Rynku Pracy,
- 12) Departament ds. Wpłat,
- 13) Departament ds. Windykacji Należności,
- 14) Departament ds. Dostępności,
- 15) Departament ds. Polityki Regionalnej,
- 16) Departament ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,
- 17) Oddziały (w liczbie 16).

3. Organy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i zakres ich kompetencji

3.1 Rada Nadzorcza

Członkowie Rady Nadzorczej PFRON powoływani są przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na podstawie art. 50 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, z późn. zm.).

Rada Nadzorcza działa na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 marca 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu powoływania oraz odwoływania członków Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a także szczegółowych zasad działania Rady Nadzorczej i szkolenia jej członków oraz wysokości ich wynagradzania za udział w posiedzeniach Rady (Dz. U. z 2021 r. poz. 499) oraz regulaminu pracy Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zatwierdzonego uchwałą nr 5/2017 Rady Nadzorczej PFRON z dnia 20 czerwca 2017 r.

Rada Nadzorcza składa się z Prezesa Rady Nadzorczej, którym jest Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych – Sekretarz Stanu w ministerstwie właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, przedstawiciela ministra właściwego do spraw finansów publicznych, przedstawiciela ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Skład Rady Nadzorczej PFRON w 2022 r. do czasu powołania nowej kadencji Rady z dniem 8 marca 2022 r.:

- 1) Paweł Wdówik – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Prezes Rady Nadzorczej,
- 2) Tomasz Chudobski – przedstawiciel Federacji Przedsiębiorców Polskich,
- 3) Renata Górna – przedstawiciel Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- 4) Dariusz Jadczyk – przedstawiciel Konfederacji Lewiatan,
- 5) Aleksandra Kieres – przedstawiciel Fundacji „Nadzieja” Osób Poszkodowanych w Wypadkach Drogowych,
- 6) Piotr Krasuski – przedstawiciel Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej,
- 7) Iwonna Kulikowska – przedstawiciel Ministra Finansów,
- 8) Bernarda Machniak – przedstawiciel Forum Związków Zawodowych,
- 9) Mariusz Mituś – przedstawiciel Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną,
- 10) Janusz Piątek – przedstawiciel Związku Rzemiosła Polskiego,
- 11) Krzysztof Rowiński – przedstawiciel Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 12) Jan Zajęc – przedstawiciel Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,

13) Zofia Żuk – przedstawiciel Związku Pracodawców Business Centre Club.

Skład Rady Nadzorczej PFRON od dnia 8 marca 2022 r.:

- 1) Paweł Wdówik – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej, Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Prezes Rady Nadzorczej,
- 2) Krzysztof Bączek – przedstawiciel Forum Związków Zawodowych,
- 3) Tomasz Chudobski – przedstawiciel Federacji Przedsiębiorców Polskich,
- 4) Grażyna Dębicka-Ozorkiewicz – przedstawiciel Związku Rzemiosła Polskiego,
- 5) Renata Górna – przedstawiciel Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- 6) Dariusz Jadczyk – przedstawiciel Konfederacji Lewiatan,
- 7) Przemysław Momot – przedstawiciel Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną,
- 8) Agnieszka Płoska – przedstawiciel Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej,
- 9) Anna Rajska-Pura – przedstawiciel Gorzowskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start”,
- 10) Katarzyna Szarkowska – przedstawiciel Ministra Finansów,
- 11) Joanna Torbé-Jacko – przedstawiciel Związku Pracodawców Business Centre Club.

Do zadań Rady Nadzorczej PFRON należy w szczególności:

- 1) zatwierdzanie planów działalności i projektu planu finansowego Funduszu,
- 2) opiniowanie kryteriów wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Funduszu, zgodnie z kierunkowymi założeniami polityki zatrudnienia, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, określonymi przez Pełnomocnika,
- 3) zatwierdzanie wniosków Zarządu w sprawach zaciągania przez Fundusz pożyczek,
- 4) opiniowanie wniosków w sprawie powołania i odwołania każdego z zastępców Prezesa Zarządu,
- 5) dokonywanie kontroli i oceny działalności Zarządu,
- 6) zatwierdzanie rocznych sprawozdań Funduszu,
- 7) składanie ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, w terminie do dnia 20 marca każdego r., sprawozdań z działalności Funduszu.

Uchwały podjęte przez Radę Nadzorczą PFRON w 2022 r. dotyczyły:

- 1) zatwierdzenia „Sprawozdania Zarządu PFRON z realizacji planu rzeczowo - finansowego z działalności Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2021 r.”,
- 2) zatwierdzenia sprawozdania z wykonania planu działalności Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za 2021 r.,
- 3) zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za 2021 r.,
- 4) zatwierdzenia Projektu Budżetu Państwa na 2023 r. – Projektu Planu Finansowego Państwowego Funduszu Celowego,

- 5) zatwierdzenia planu działalności Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2023 r.,
- 6) zatwierdzenia programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością”,
- 7) zatwierdzenia programów oraz ich zmian:
  - a) „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta”,
  - b) „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie,
  - c) „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Wspomagane Społeczności Mieszkaniowe,
  - d) „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością,
- 8) zmiany uchwały w sprawie zatwierdzenia pilotażowego programu „ABSOLWENT”,
- 9) zmiany uchwały w sprawie zatwierdzenia programu „STABILNE ZATRUDNIENIE – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej”,
- 10) zmiany uchwały w sprawie zatwierdzenia programu „Wsparcie inicjatyw”,
- 11) zmiany uchwały w sprawie zatwierdzenia programu „Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami” - Programu współpracy z Zarządami Województw w celu współfinansowania projektów organizacji pozarządowych wyłonionych do dofinansowania w drodze konkursów organizowanych przez Zarządy Województw w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych,
- 12) zmiany uchwały w sprawie zatwierdzenia „Programu wyrównywania różnic między regionami III”.

Zadania zrealizowane w 2022 r. przez Radę Nadzorczą PFRON:

- 1) odbyło się 6 posiedzeń Rady Nadzorczej PFRON,
- 2) Rada Nadzorcza podjęła 19 uchwał, w tym 2 uchwały w trybie pisemnym bez odbycia posiedzenia,
- 3) z posiedzeń Rady sporządzono 6 protokołów.

3.2 Zarząd

Skład Zarządu PFRON w 2022 r.:

- 1) Krzysztof Michałkiewicz - Prezes Zarządu,
- 2) Dorota Habich - Zastępca Prezesa Zarządu ds. Programowych,
- 3) Tomasz Maruszewski - Zastępca Prezesa Zarządu ds. Finansowych.

Zarząd PFRON w 2022 r. podejmował decyzje na posiedzeniach Zarządu oraz w trybie obiegowym:

- 1) odbył 30 posiedzeń Zarządu PFRON, na których rozpatrzył 106 spraw,
- 2) w trybie obiegowym rozpatrzył 79 spraw,
- 3) podjął 130 uchwał,
- 4) z posiedzeń Zarządu sporządzono 30 protokołów.

Prezes Zarządu wydał 87 zarządzeń.

4. Realizacja planu finansowego

4.1 Przychody

Plan finansowy PFRON na 2022 rok zamieszczony został w Załączniku do Ustawy Budżetowej na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 roku. Uwzględniając przeniesienia pomiędzy pozycjami planu dokonane za zgodą Ministra Finansów z dnia 15.04.2022 r., 12.08.2022 r., 07.10.2022 r., 26.10.2022 r. oraz 09.12.2022 r., a także za zgodą Zarządu dokonane na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, plan finansowy PFRON zakładał przychody w wysokości 6.502.771 tys. zł, z tego:

- 1) dotacje z budżetu państwa 713.562 tys. zł, z tego:
  - a) dotacje dla państwowego funduszu celowego 700.000 tys. zł z przeznaczeniem na:
676.000 tys. zł na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych art. 46 a ust.1 pkt 1,
24.000 tys. zł na zrekompensowanie gminom 50% dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych art. 46 a ust.1 pkt 2,
  - b) dotacje celowe na finansowanie projektów z udziałem środków UE – bieżące
10.318 tys. zł,
  - c) dotacje celowe na finansowanie projektów z udziałem środków UE – majątkowe
3.244 tys. zł,
- 2) środki otrzymane z Unii Europejskiej 91.671 tys. zł,
- 3) składki i opłaty 5.395.084 tys. zł, z tego:
84 tys. zł wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień,
5.395.000 tys. zł wpłaty zakładów pracy,
- 4) przelewy redystrybucyjne (zwroty przez samorządy wojewódzkie i powiatowe środków niewykorzystanych w poprzednim roku) 3.088 tys. zł,
- 5) pozostałe przychody 299.366 tys. zł, z tego:
  - a) wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób fizycznych 1 tys. zł,
  - b) wpływy z opłaty prolongacyjnej 1.000 tys. zł,
  - c) wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności 37.326 tys. zł,
  - d) odsetki od nieterminowych wpłat zakładów pracy 11.000 tys. zł,
  - e) pozostałe odsetki 8.786 tys. zł,
  - f) wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych 35.620 tys. zł,
  - g) wpływy z różnych dochodów 202.533 tys. zł,

h) wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności przekazanych na realizację zadań bieżących 3.100 tys. zł,

Zarachowane w 2022 roku przychody wynoszą 7.116.332.673,90 zł (109,44% środków planowanych na 2022 rok) z tego:

- 1) dotacje z budżetu państwa 712.712.573,06 zł (99,88%), w tym:
  - a) dla państwowego funduszu celowego 695.953.935,00 zł z przeznaczeniem na:
    - § 2430 dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych 676.000.000,00 zł,
    - § 2430 zrekompensowanie gminom 50% dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych 19.953.935,00 zł,
  - b) § 2009 dotacje celowe na finansowanie projektów z udziałem środków UE – bieżące- 8.104.843,96 zł,
  - c) § 6209 dotacje celowe na finansowanie projektów z udziałem środków UE – majątkowe 8.653.794,10 zł,
- 2) §§ 2007, 6207 środki otrzymane z UE 97.723.764,50 zł (106,60%),
- 3) §§ 0640, 0850 składki i opłaty 5.921.515.439,09 zł (109,76%) z tego:
  - a) § 0640 wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień 665.490,34 zł (792,25%),
  - b) § 0850 deklarowane wpłaty zakładów pracy 5.920.849.948,75 zł (109,75%),
- 4) § 2960 przelewy redystrybucyjne (zwroty przez samorzady wojewódzkie i powiatowe środków niewykorzystanych w poprzednim roku) 7.905.669,94 zł (256,01%),
- 5) pozostałe przychody 376.475.227,31 zł (125,76%), z tego:
  - § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych 1.938,21 zł,
  - § 0880 wpływy z opłaty prolongacyjnej 1.213.258,87 zł,
  - § 0900 wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności 35.895.074,70 zł,
  - § 0910 odsetki od nieterminowych wpłat zakładów pracy 15.183.461,97 zł,
  - § 0920 pozostałe odsetki 151.589.975,88 zł,
  - § 0940 wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych 37.524.107,25 zł,
  - § 0950 wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów 257.638,00 zł,
  - § 0970 wpływy z różnych dochodów 125.357.716,78 zł,
  - § 2950 wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności przekazanych na realizację zadań bieżących 7.188.827,11 zł,
  - § 6690 wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności przekazanych na realizację zadań inwestycyjnych 2.263.228,54 zł.

4.2 Przychody z tytułu wpłat pracodawców

Przychodami Funduszu są przede wszystkim środki pochodzące z obowiązkowych miesięcznych wpłat dokonywanych przez pracodawców, którzy zatrudniają co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, a wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w ich zakładzie jest niższy niż 6%. Wskaźnik ten jest niższy i wynosi 2% dla państwowych i niepaństwowych szkół różnego stopnia, zakładów kształcenia nauczycieli oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych.

Do wpłat na PFRON zobowiązane są także zakłady pracy chronionej, w wysokości stanowiącej 10% środków uzyskanych z tytułu zwolnień podatkowych, określonych w ustawie.

Z wpłat na Fundusz zwolnieni są pracodawcy, u których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi co najmniej 6% lub 2% oraz publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne nie działające w celu osiągnięcia zysku, których wyłącznym przedmiotem prowadzonej działalności jest rehabilitacja społeczna i lecznicza, edukacja osób niepełnosprawnych lub opieka nad osobami niepełnosprawnymi. Z wpłat na Fundusz zwolnione są również domy pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej i hospicja w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej.

Zwolnieni są także pracodawcy prowadzący zakłady pracy będące w likwidacji albo pracodawcy, co do których ogłoszono upadłość.

Obowiązek wpłat na PFRON nie dotyczy placówek dyplomatycznych i urzędów konsularnych, przedstawicielstw i misji zagranicznych.

Plan finansowy PFRON na 2022 rok przewidywał uzyskane przychody z tytułu wpłat pracodawców w wysokości 5.395.000 tys. zł w ujęciu memoriałowym oraz 5.371.861 tys. zł w ujęciu kasowym.

Zarachowane w 2022 roku przychody od pracodawców wyniosły:

<i>w ujęciu memoriałowym</i>	<i>5.920.849.948,75 zł,</i>
<i>w ujęciu kasowym</i>	<i>5.944.395.697,39 zł.</i>

Na osiągnięte na koniec 2022 roku przychody z tytułu deklarowanych wpłat zakładów pracy w łącznej wysokości 5.920.849.948,75 zł składa się:

5.448.641.215,04 zł wynikające z wydanych decyzji określających oraz deklaracji DEK-1-0 złożonych przez pracodawców zatrudniających co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, w wysokości kwoty stanowiącej iloczyn 40,65% przeciętnego wynagrodzenia i liczby pracowników odpowiadającej różnicy między zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości 6% a rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych,

353.510.984,23 zł wynikające z wydanych decyzji określających oraz deklaracji DEK-1-a złożonych przez państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne będące jednostkami budżetowymi, zakładami budżetowymi i gospodarstwami pomocniczymi, instytucje kultury oraz jednostki organizacyjne zajmujące się statutowo ochroną dóbr kultury uznanych za pomnik historii,

23.642.469,23 zł wynikające z wydanych decyzji określających oraz deklaracji DEK-1-b złożonych przez publiczne i niepubliczne uczelnie, publiczne i niepubliczne szkoły, publiczne i niepubliczne przedszkola, publiczne i niepubliczne inne formy wychowania przedszkolnego oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, placówki resocjalizacyjne, publiczne i niepubliczne żłobki, a także kluby dziecięce,

78.468.329,62 zł wynikające z wydanych decyzji określających oraz deklaracji DEK-2-a złożonych przez prowadzących zakłady pracy chronionej, w wysokości 10% uzyskanych zwolnień z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego, czynności cywilnoprawnych, opłat (z wyjątkiem opłaty skarbowej i opłat o charakterze sankcyjnym) oraz 40% kwot zaliczek pobranych przez prowadzących zakłady pracy chronionej na podatek dochodowy od osób fizycznych,

16.530.590,63 zł wynikające z wydanych decyzji określających oraz deklaracji DEK-2-a dotyczących środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych w razie: niewykorzystania uzyskanych w danym roku kalendarzowym środków funduszu do dnia 31 grudnia następnego roku, likwidacji, upadłości albo wykreślenia z ewidencji działalności gospodarczej prowadzonego przez pracodawcę zakładu pracy chronionej lub utraty statusu zakładu pracy chronionej oraz wpłat w przypadku niezgodnego z ustawą przeznaczenia środków funduszu rehabilitacji, a także niedotrzymania terminu ich przekazania,

56.360,00 zł wynikające z wydanych decyzji określających oraz deklaracji DEK-2-u na podstawie art. 22b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W 2022 roku zaewidencjonowanych (złożonych) zostało 424.268 deklaracji (zwykłych i korygujących), z czego:

od pracodawców zatrudniających co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i nieosiągających wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 6% - 348.436 deklaracji, w tym dotyczących okresów sprzed 2022 roku – 42.465,

od państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych będących jednostkami budżetowymi, zakładami budżetowymi i gospodarstwami pomocniczymi, instytucjami kultury oraz jednostkami organizacyjnymi zajmującymi się statutowo ochroną dóbr kultury uznanych za pomnik historii – 46.878 deklaracji, w tym dotyczących okresów sprzed 2022 roku – 4.033,

od publicznych i niepublicznych uczelni, publicznych i niepublicznych szkół, publicznych i niepublicznych przedszkoli, publicznych i niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, placówek resocjalizacyjnych, publicznych i niepublicznych żłobków, a także klubów dziecięcych – 18.910 deklaracji, w tym dotyczących okresów sprzed 2022 roku – 2.314,
od prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakładów aktywności zawodowej – 10.044 deklaracji, w tym dotyczących okresów sprzed 2022 roku 1.658.

Pozyskane przychody z tytułu wpłat zakładów pracy pochodzą przede wszystkim (92,02% przychodów uzyskanych) z wpłat pracodawców zatrudniających co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy. Znaczący udział przychodów stanowią również wpłaty od państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych, będącymi jednostkami budżetowymi, co stanowi 5,97% uzyskanych przychodów. Jednocześnie wpłaty od prowadzących zakłady pracy chronionej, którzy są zobowiązani do wpłat na Fundusz, stanowią 1,33% uzyskanych przychodów.

Przychody z tytułu wpłat pracodawców zostały obniżone o kwoty, przysługujące pracodawcom na podstawie art. 22 ustawy o rehabilitacji, z tytułu zakupu usługi, z wyłączeniem handlu lub produkcji pracodawcy zatrudniającego co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągniętego wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych będących:

osobami niepełnosprawnymi zaliczonymi do znacznego stopnia niepełnosprawności lub
osobami niewidomymi, psychicznie chorymi lub upośledzonymi umysłowo lub osobami z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi lub epilepsją – zaliczonymi do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności - w wysokości co najmniej 30 %.

Obniżenie z tytułu wpłat obowiązkowych na PFRON w 2022 roku wykorzystało średniomiesięcznie 7.067 pracodawców na łączną kwotę 826.446.888,14 zł.

Szczegółowe dane dotyczące przychodów z tytułu wpłat pracodawców znajdują się w Tabeli nr 1.

4.3 Wydatki

Plan finansowy na 2022 rok, przedstawiający wydatki wg klasyfikacji budżetowej oraz uwzględniający przeniesienia pomiędzy poszczególnymi pozycjami (dokonane za zgodą Ministra Finansów z dnia 15.04.2022 r., 12.08.2022 r., 07.10.2022 r., 26.10.2022 r. oraz 09.12.2022 r., a także za zgodą Zarządu dokonane na podstawie ustawy z dnia 2

marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych) przewidywał wydatki w wysokości 7.945.287 tys. zł, z tego:

- I. Wydatki na realizację zadań ustawowych oraz na współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków UE
  1. §§ 2440, 2449 dotacje zadań bieżących realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych 312.052 tys. zł,
  2. § 2450 dotacje zadań bieżących realizowanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych 4.208.589 tys. zł,
  3. §§ 6260, 6269 dotacje zadań inwestycyjnych realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych 489.382 tys. zł,
  4. § 6270 dotacje zadań inwestycyjnych realizowanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych 21.539 tys. zł,
  5. § 2960 przelewy redystrybucyjne do samorządów wojewódzkich i powiatowych na realizację zadań z zakresu zatrudniania i rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań 1.623.096 tys. zł,
  6. § 2919 zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości – UE 46 tys. zł
  7. § 2950 zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności 400 tys. zł,
  8. § 3030 transfery na rzecz ludności 610.348 tys. zł,
  9. wydatki bieżące własne 482.081 tys. zł,
z tego:
    - a) § 4810 odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu wpłat na PFRON, pożyczek i odsetek od pożyczek oraz innych należności 252.004 tys. zł,
    - b) § 3020 wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń 547 tys. zł,
    - c) wydatki na działalność bieżącą 229.530 tys. zł,
z tego:
      - §§ 4010, 4019 wynagrodzenia osobowe 88.284 tys. zł,
      - § 4170 wynagrodzenia bezosobowe 2.671 tys. zł,
      - §§ 4110, 4119 składki na ubezpieczenia społeczne 15.107 tys. zł,
      - §§ 4120, 4129 składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy 2.122 tys. zł,
      - Pozostałe 121.346 tys. zł,
z tego:
        - § 4190 nagrody konkursowe 113 tys. zł,
        - §§ 4000, 4009 grupa wydatków bieżących jednostki 57.028 tys. zł,
        - § 4270 zakup usług remontowych 2.055 tys. zł,
        - §§ 4410, 4419 podróże służbowe krajowe 1.610 tys. zł,
        - § 4420 podróże służbowe zagraniczne 61 tys. zł,
        - § 4430 różne opłaty i składki 532 tys. zł,
        - § 4440 odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych 1.709 tys. zł,

- § 4480 podatek od nieruchomości 69 tys. zł,
  - § 4510 opłata z tytułu wieczystego użytkowania gruntu 51 tys. zł,
  - § 4520 opłaty na rzecz budżetów JST 56 tys. zł,
  - § 4530 podatek od towarów i usług (VAT) 2 tys. zł,
  - § 4540 składki do organizacji międzynarodowych 16 tys. zł,
  - § 4580 pozostałe odsetki 3.202 tys. zł,
  - § 4590 kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób fizycznych 510 tys. zł,
  - § 4600 kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób prawnych i innych jednostek 16.310 tys. zł,
  - § 4610 koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego 15.436 tys. zł,
  - § 4700 szkolenia pracowników 816 tys. zł,
  - §§ 4710, 4719 wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający 1.250 tys. zł,
  - § 4720 amortyzacja majątku trwałego 20.500 tys. zł,
  - § 4950 różnice kursowe 20 tys. zł,
  - 10. §§ 6110, 6119 wydatki inwestycyjne (własne) 16.016 tys. zł,
  - 11. § 6120 zakupy inwestycyjne (własne) 2.532 tys. zł,
  - II. Wydatki na realizację programów i projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej
    - 1. § 2447 dofinansowanie zadań bieżących realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych 89.869 tys. zł,
    - 2. § 6267 dotacje zadań inwestycyjnych realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych 75.276 tys. zł,
    - 3. § 2917 zwrot dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości – UE 262 tys. zł
    - 4. Wydatki na działalność bieżącą 5.830 tys. zł,
z tego:
      - a) § 4017 wynagrodzenia osobowe 2.300 tys. zł,
      - b) § 4117 składki na ubezpieczenia społeczne 414 tys. zł,
      - c) § 4127 składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy 66 tys. zł,
      - d) § 4007 grupa wydatków bieżących jednostki 2.993 tys. zł,
      - e) § 4417 podróże służbowe krajowe 30 tys. zł,
      - f) § 4717 wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający 27 tys. zł,
    - 5. § 6117 wydatki inwestycyjne 7.969 tys. zł,
- Wydatki zarachowane w 2022 roku zamknęły się kwotą 6.636.563.827,33 zł (83,53%), z tego:**
- I. Wydatki na realizację zadań ustawowych oraz na współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków UE
    - 1. §§ 2440, 2449 dotacje zadań bieżących realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych 205.947.648,95 zł (66,00%),

2. § 2450 dotacje zadań bieżących realizowanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych 3.945.098.349,76 zł (93,74%),
3. §§ 6260, 6269 dotacje zadań inwestycyjnych realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych 96.473.662,65 zł (19,71%),
4. § 6270 dotacje zadań inwestycyjnych realizowanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych 5.885.781,28 zł (27,33%),
5. § 2960 przelewy redystrybucyjne do samorządów wojewódzkich i powiatowych na realizację zadań z zakresu zatrudniania i rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań 1.611.997.759,36 zł (99,32%),
6. § 2950 zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności 93.384,50 zł (23,35%),
7. § 3030 transfery na rzecz ludności 263.575.131,15 zł (43,18%),
8. wydatki bieżące własne 355.720.952,55 zł (73,79%),
z tego:
  - a) § 4810 odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu wpłat na PFRON, pożyczek i odsetek od pożyczek oraz innych należności 185.019.788,36 zł (73,42%),
  - b) § 3020 wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń 272.694,33 zł (49,85%),
  - c) wydatki na działalność bieżącą 170.428.469,86 zł (74,25%),
z tego:
    - §§ 4010, 4019 wynagrodzenia osobowe 88.174.268,77 zł (99,88%),
    - § 4170 wynagrodzenia bezosobowe 963.048,90 zł (36,06%),
    - §§ 4110, 4119 składki na ubezpieczenia społeczne 14.307.765,61 zł (94,71%),
    - §§ 4120, 4129 składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy 1.690.705,96 zł (79,68%),
    - Pozostałe 65.292.680,62 zł (53,81%),
z tego:
      - § 4190 nagrody konkursowe 3.505,38 zł (3,10%),
      - §§ 4000, 4009 grupa wydatków bieżących jednostki 44.431.171,27 zł (77,91%),
z tego:
        - § 4210 zakup materiałów i wyposażenia 5.849.155,60 zł,
        - § 4220 zakup środków żywności 151.192,98 zł,
        - § 4260 zakup energii 2.502.998,72 zł,
        - § 4280 zakup usług zdrowotnych 101.126,00 zł,
        - §§ 4300, 4309 zakup usług pozostałych 27.451.126,52 zł,
        - § 4360 zakup usług telekomunikacyjnych 1.384.096,77 zł,
        - § 4380 zakup usług obejmujących tłumaczenia 88.247,31 zł,
        - § 4390 wykonanie ekspertyz, analiz i opinii 963.190,95 zł,
        - § 4400 czynsze za pomieszczenia biurowe 5.940.036,42 zł,
        - § 4270 zakup usług remontowych 635.041,74 zł (30,90%),
        - §§ 4410, 4419 podróże służbowe krajowe 714.256,12 zł (44,36%),
        - § 4420 podróże służbowe zagraniczne 25.431,47 zł (41,69%)

- § 4430 różne opłaty i składki 251.284,96 zł (47,23%),
- § 4440 odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych 1.693.111,92 zł (99,07%),
- § 4480 podatek od nieruchomości 61.499,00 zł (89,13%),
- § 4510 opłata z tytułu wieczystego użytkowania gruntu 38.680,14 zł (75,84%),
- § 4520 opłaty na rzecz budżetów JST 12.494,52 zł (22,31%),
- § 4540 składki do organizacji międzynarodowych 12.019,20 zł (75,12%)
- § 4580 pozostałe odsetki 102.103,96 zł (3,19%),
- § 4590 kary i odszkodowania na rzecz osób fizycznych 237.615,15 zł (46,59%),
- § 4600 kary i odszkodowania na rzecz osób prawnych i innych jednostek 1.964.570,27 zł (12,05%),
- § 4610 koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego 1.443.357,42 zł (9,35%),
- § 4700 szkolenia pracowników 690.603,30 zł (84,63%),
- §§ 4710, 4719 wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający 405.498,12 zł (32,44%)
- § 4720 amortyzacja majątku trwałego 12.552.404,87 zł (61,23%),
- § 4950 różnice kursowe 18.031,81 zł (90,16%),
- 9. §§ 6110, 6119 wydatki inwestycyjne (własne) 10.978.720,16 zł (68,55%),
- 10. § 6120 zakupy inwestycyjne (własne) 800.181,48 zł (31,60%)
- II. Wydatki na realizację programów i projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej
  1. § 2447 dofinansowanie zadań bieżących realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych 82.026.699,56 zł (91,27%),
  2. § 6267 na dotacje zadań inwestycyjnych realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych 49.513.962,36 zł (65,78%)
  3. Wydatki na działalność bieżącą 4.346.689,84 zł (74,56%),
z tego:
    - § 4017 wynagrodzenia osobowe 1.661.634,01 zł (72,24%),
    - § 4117 składki na ubezpieczenia społeczne 267.138,75 zł (64,53%),
    - § 4127 składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy 38.709,41 zł (58,65%),
    - § 4007 grupa wydatków bieżących jednostki 2.348.389,14 zł (78,46%),
z tego:
      - § 4307 zakup usług pozostałych 2.348.389,14 zł,
      - § 4417 podróże służbowe krajowe 19.260,27 zł (64,20%)
      - § 4717 wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający 11.558,26 zł (42,81%),
  4. § 6117 wydatki inwestycyjne 4.104.903,73 zł (51,51%).

5. Zadania wspierające zatrudnienie i przeciwdziałające bezrobociu osób niepełnosprawnych

5.1 Dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych - art. 26a – 26 c ustawy o rehabilitacji

W planie finansowym na rok 2022 na zadanie dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych przeznaczono: 3.450.000 tys. zł, z czego w okresie do 31.12.2022 r., Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wypłacił 3.274.852.799,14 zł, co stanowi 94,92% z kwoty przewidzianej w planie finansowym.

Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych przysługuje pracodawcy zatrudniającemu osoby niepełnosprawne, które zostały ujęte w prowadzonej przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Ewidencji Zatrudnionych Osób Niepełnosprawnych (wykorzystując numer PESEL oraz pozostałe dane z przekazywanych drogą elektroniczną i papierową informacji).

Począwszy od okresu 04/2020 wysokość kwot dofinansowania, która wyliczana jest na podstawie art. 26a (ust. 1 i 1b) ustawy o rehabilitacji (...), przyznawana jest w takiej samej wysokości bez względu na typ pracodawcy. Za okres sprawozdawczy od 01/2022 do 12/2022 kwoty dofinansowania wynosiły:

1. 1.950 zł – w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
2. 1.200 zł – w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
3. 450 zł – w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Ponadto w przypadku osób niepełnosprawnych, w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz niewidomych, kwoty dofinansowania zwiększa się o:

- 1.200 zł w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- 900 zł w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
- 600 zł w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Kwota miesięcznego dofinansowania nie może przekroczyć kwoty 90 % faktycznie poniesionych miesięcznych kosztów płacy, a w przypadku pracodawcy wykonującego działalność gospodarczą, w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, 75 % tych kosztów. Przez koszty płacy należy rozumieć wynagrodzenie brutto oraz finansowane przez pracodawcę obowiązkowe składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe naliczone od tego wynagrodzenia i obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Solidarnościowy.

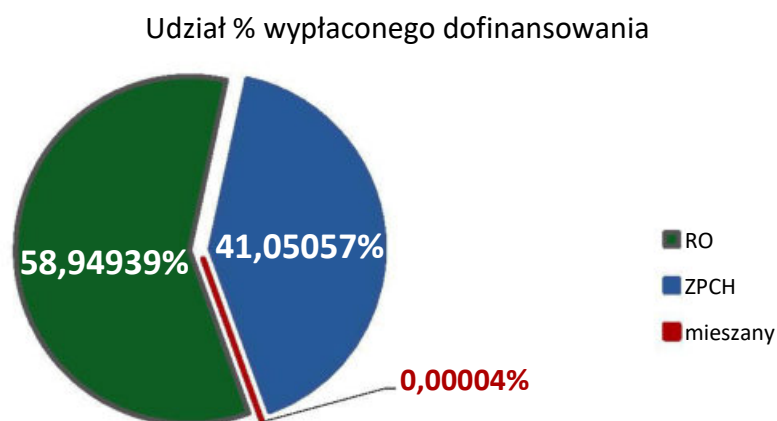
Wyплаты miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, realizowane na podstawie art. 26a-26c ustawy o rehabilitacji, w okresie 01.01.2022 r. – 31.12.2022 r. wyniosły 3.274.852.799,14 zł, gdzie:

1.930.505.694,22 zł, przekazano zakładom innym niż zakłady pracy chronionej (tzw. rynek otwarty)

1.344.345.754,92 zł, przekazano zakładom pracy chronionej (tzw. rynek chroniony)

1.350,00 zł, przekazano zakładom mieszanym¹

Wykres nr 1 Struktura wypłaconego dofinansowania w podziale na rynek: Rynek Chroniony, Rynek Mieszany oraz Rynek Otwarty (RO)

W 2022 roku najwyższe kwoty wypłat dofinansowania nastąpiły za okresy sprawozdawcze od 12/2021 r. do 11/2022 r. Podmiotom z rynku otwartego, za wskazane wyżej okresy wypłacono łącznie 1.910.354.934,65 zł dofinansowania, co stanowiło 98,96% wszystkich wypłat podmiotom z tego rynku, a dla rynku chronionego wypłacono za wskazane okresy łącznie 1.336.547.187,20 zł co stanowiło 99,42% wszystkich wypłat podmiotom z tego rynku

¹ Pracodawca, który w złożonych dokumentach na pracowników niepełnosprawnych wykazał część etatu pracownika u pracodawcy prowadzącego Zakład Pracy Chronionej oraz część etatu u pracodawcy nieprowadzącego Zakładu Pracy Chronionej.

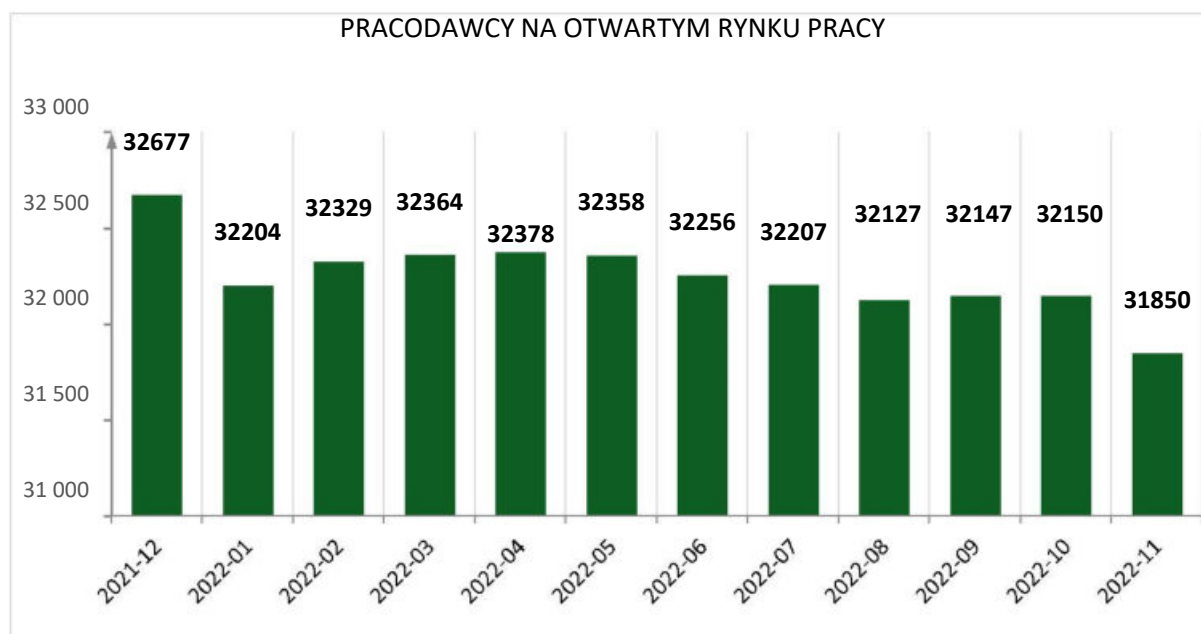
w analizowanym okresie. Na pozostałą kwotę złożyły się wypłaty z tytułu złożonych korekt za okresy sprawozdawcze (01/2012 – 11/2021) oraz 12/2022.

W roku 2022 spada ogólna liczba podmiotów wnioskujących o dofinansowanie do wynagrodzeń. Spadek zaobserwowano zarówno liczby pracodawców na rynku otwartym oraz liczby pracodawców posiadających status Zakładu Pracy Chronionej. Za 12/2021 liczba pracodawców funkcjonujących na rynku otwartym wyniosła 32.677, a za 11/2022 stanowiła 31.850 (spadek o 827). Liczba pracodawców posiadających status Zakładu Pracy Chronionej, przyjmuje trwałą tendencję spadkową, za miesiąc 12/2021 wyniosła ona 739 pracodawców, zaś za 11.2022 wyniosła ona 680 (spadek o 59).

Szczegółowa analiza pokazuje, iż spośród podmiotów posiadających status Zapcha w 12/2021 z wnioskiem o dofinansowanie za 11/2022 (również jako ZPCh) wystąpiło 669 pracodawców. Ponadto w 11/2022 w stosunku do 12/2021:

- 45 podmiotów zmieniło status z Zbych na RO,
- 6 podmiotów zmieniło status z RO na ZPCh,
- 25 podmiotów posiadających status ZPCh nie ubiegało się o dofinansowanie,
- zgłosiło się 5 nowych podmiotów posiadających status ZPCh.

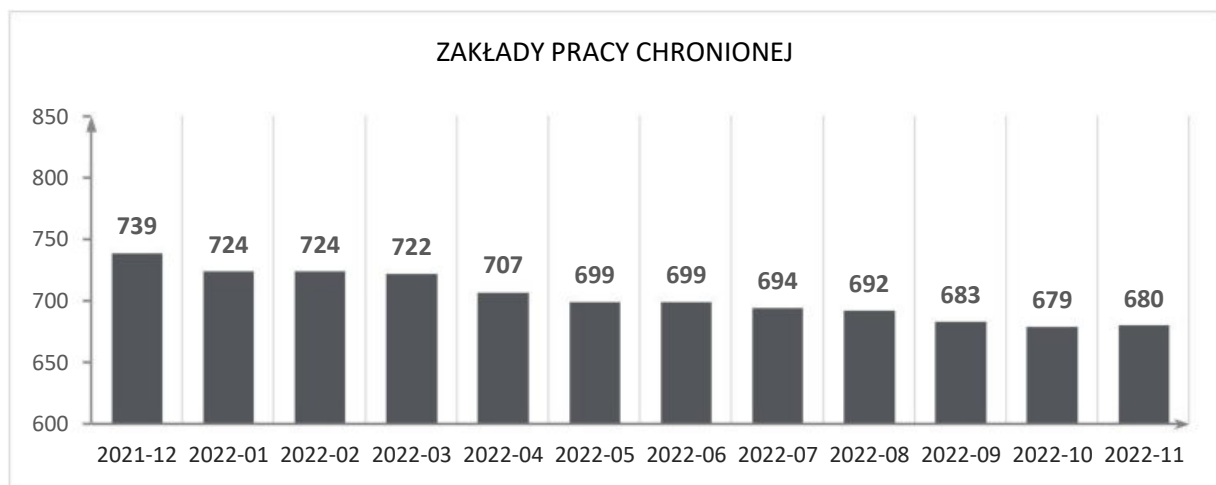
Wykres nr 2 Liczba pracodawców składających wnioski o dofinansowanie do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych przez pracodawców z Otwartego Rynku Pracy (RO)

Okres sprawozdawczy	Liczba pracodawców z otwartego rynku pracy (RO)
2021-12	32677
2022-01	32204
2022-02	32329
2022-03	32364
2022-04	32378
2022-05	32358
2022-06	32256
2022-07	32207
2022-08	32127
2022-09	32147
2022-10	32150
2022-11	31850

Dane wg stanu na dzień 06.02.2023 r. Dane za 11/2022 są niepełne.

Wykres nr 3 Liczba pracodawców składających wnioski o dofinansowanie do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych przez Zakłady Pracy Chronionej (ZPCH)

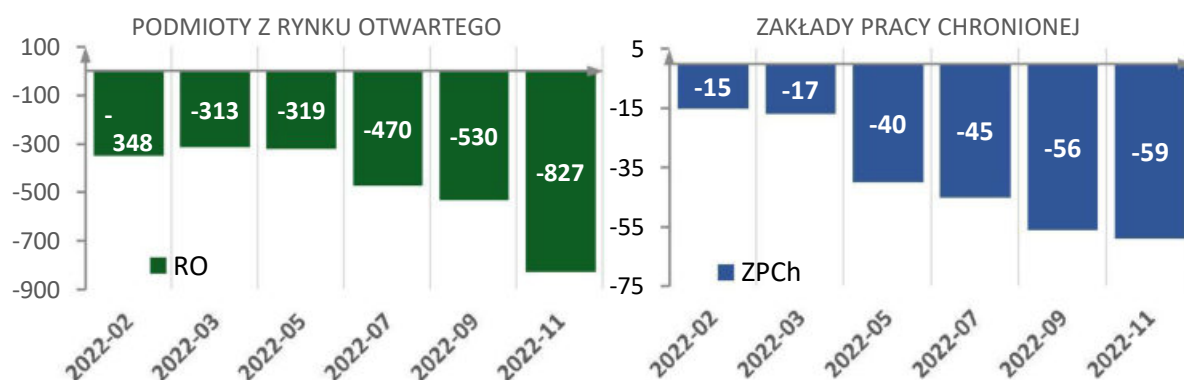

Okres sprawozdawczy	Liczba pracodawców z chronionego rynku pracy (ZPCH)
2021-12	739
2022-01	724
2022-02	724
2022-03	722
2022-04	707
2022-05	699
2022-06	699
2022-07	694
2022-08	692

Okres sprawozdawczy	Liczba pracodawców z chronionego rynku pracy (ZPCh)
2022-09	683
2022-10	679
2022-11	680

Dane wg stanu na dzień 06.02.2023 r. Dane za 11/2022 są niepełne.

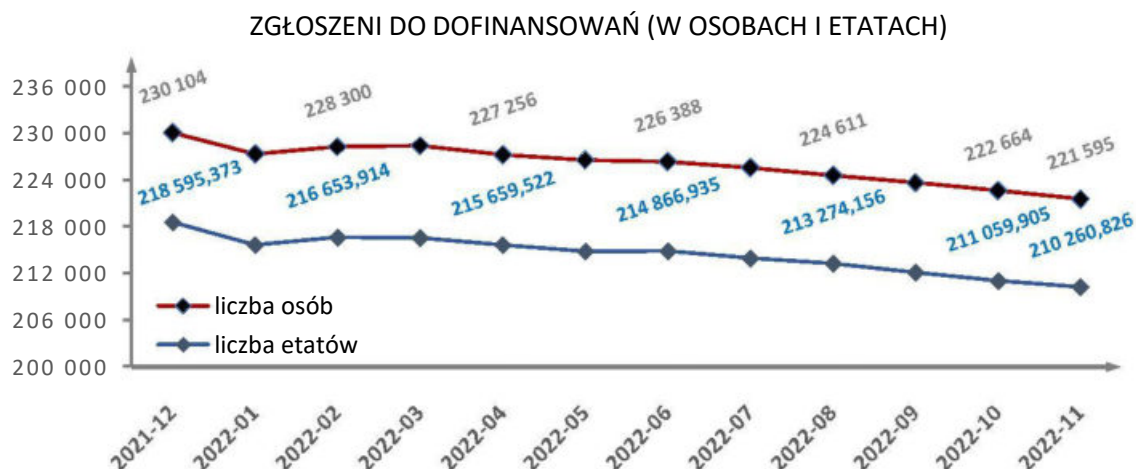
Wykres nr 4 Różnica pomiędzy liczbą pracodawców (RO) ubiegających się o dofinansowanie za poszczególne okresy w stosunku do liczby pracodawców ubiegających się o dofinansowanie za 12/2021 r.

Dane wg stanu na dzień 06.02.2023 r. Dane za 11/2022 są niepełne.

Liczba osób niepełnosprawnych zgłoszonych do SODiR przez wszystkich pracodawców za 12/2021 r. wynosiła 230.104 osoby (218.595,373 etatów), natomiast za 11/2022 r. 221.595 osób (210.260,826 etatów). Począwszy od 01/2022, widoczny jest spadek liczby osób zgłaszanych do wypłaty miesięcznego dofinansowania.

Wykres nr 5 Liczba pracowników ogółem zgłoszonych do dofinansowań do wynagrodzeń.

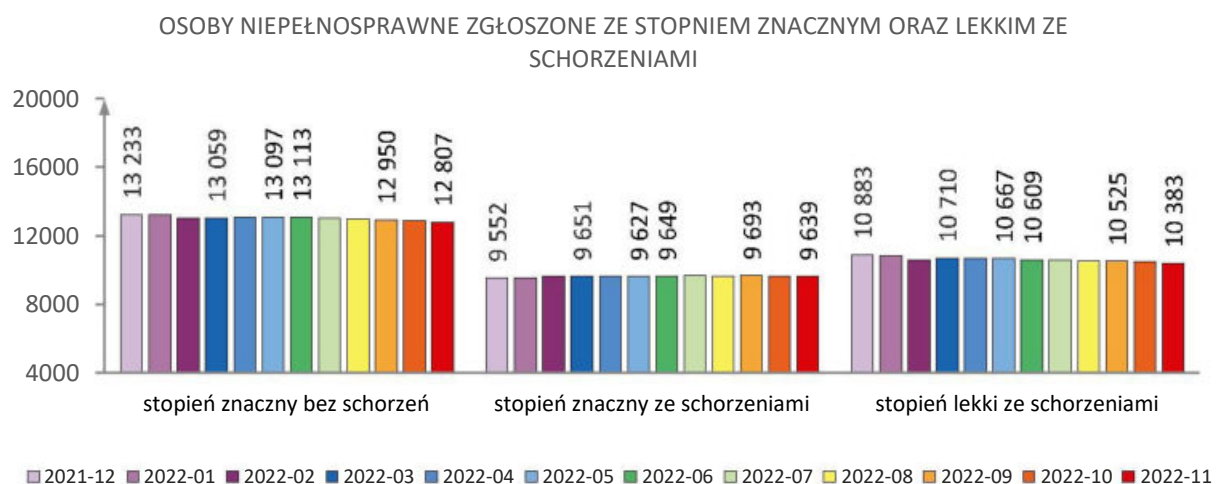

Okres sprawozdawczy	Liczba pracowników niepełnosprawnych (w osobach)	Liczba pracowników niepełnosprawnych (w etatach)
2021-12	230104	218595,373
2022-01	227342	215664,140
2022-02	228300	216653,914
2022-03	228420	216573,180
2022-04	227256	215659,522
2022-05	226570	214854,469
2022-06	226388	214866,935
2022-07	225573	213975,795
2022-08	224611	213274,156
2022-09	223710	212140,002
2022-10	222664	211059,905
2022-11	221595	210260,826

Dane wg stanu na dzień 06.02.2023 r. Dane za 11/2022 są niepełne.

Analiza liczby osób niepełnosprawnych w podziale na stopnie niepełnosprawności oraz występowanie schorzeń specjalnych za 11/2022 pokazuje, iż najmniejszą grupę pracowników stanowią osoby w stopniu znacznym ze schorzeniami, a największą stanowią pracownicy ze stopniem umiarkowanym bez schorzeń. Liczba osób niepełnosprawnych zgłoszonych do dofinansowania w podziale na stopnie niepełnosprawności oraz występowanie schorzeń specjalnych od 12/2021 do 11/2022 odnotowuje tendencję spadkową. Największy spadek odnotowany został wśród osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności bez schorzeń specjalnymi tj. o 4001 osób z 102148 do 98147. Wyjątkiem są osoby zgłoszone ze znacznym stopniem ze schorzeniami specjalnymi, odnotowano wzrost tj. o 87 osób z 9552 do 9639.

Wykres nr 6 Liczba osób niepełnosprawnych zgłaszanych do dofinansowań do wynagrodzeń według stopnia niepełnosprawności, z którymi jest zgłaszanych najmniej osób niepełnosprawnych

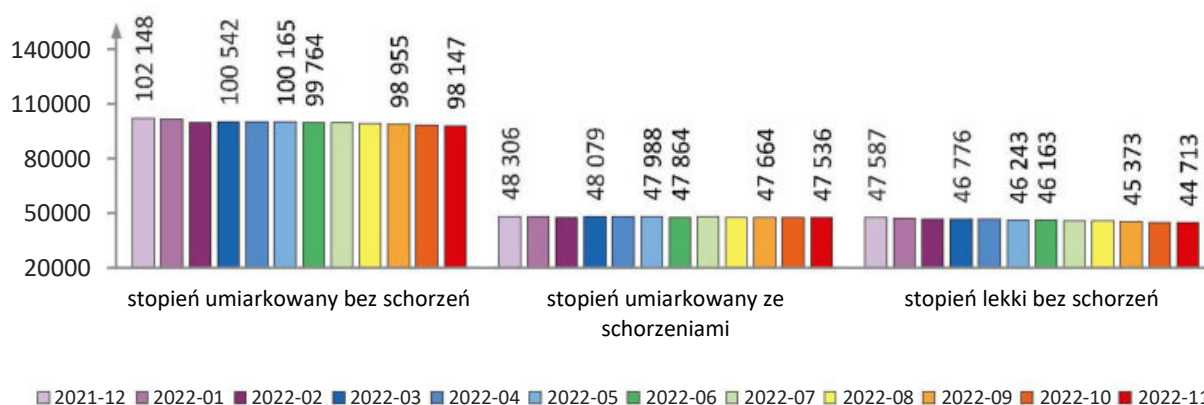

Okres sprawozdawczy	Stopień znaczny bez schorzeń	Stopień znaczny ze schorzeniami	Stopień lekki ze schorzeniami
2021-12	13233	9552	10883
2022-01	13257	9527	10820
2022-02	13034	9632	10625
2022-03	13059	9651	10710
2022-04	13077	9673	10708
2022-05	13097	9627	10667
2022-06	13113	9649	10609
2022-07	13056	9693	10597
2022-08	12989	9670	10559
2022-09	12950	9693	10525
2022-10	12889	9661	10507
2022-11	12807	9639	10383

Dane wg stanu na dzień 06.02.2023 r. Dane za 11/2022 są niepełne.

Wykres nr 7 Liczba osób niepełnosprawnych zgłaszanych do dofinansowań do wynagrodzeń według stopnia niepełnosprawności, z którymi jest zgłaszanych najwięcej osób niepełnosprawnych

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE ZGŁOSZONE ZE STOPNIEM UMIARKOWANYM ORAZ LEKKIM BEZ SCHORZEŃ

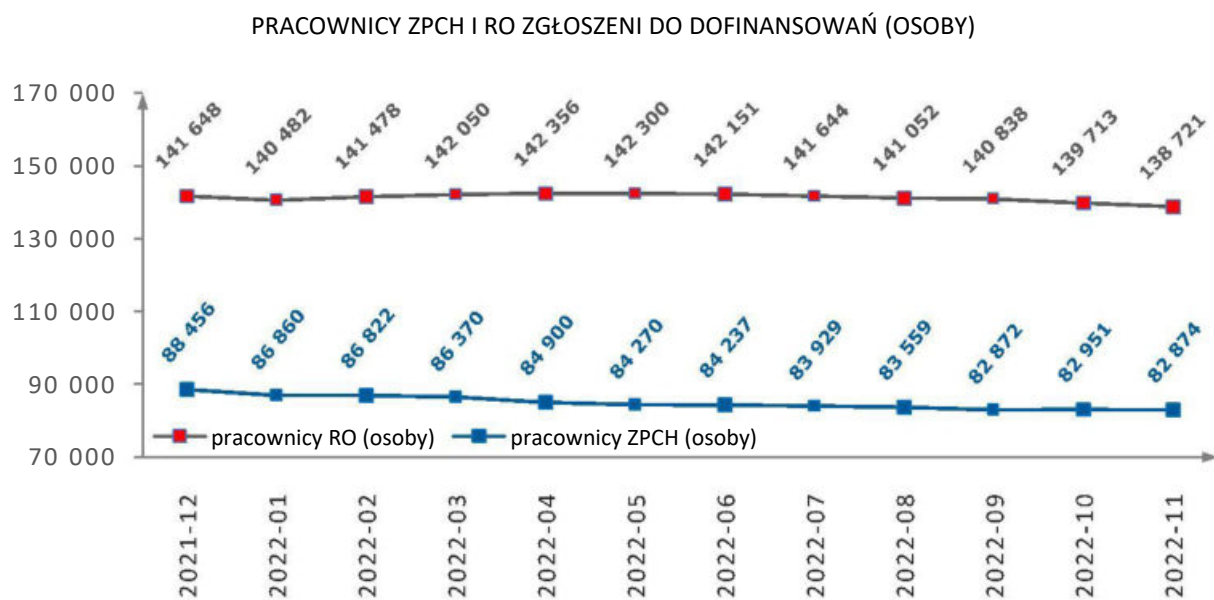
Okres sprawozdawczy	Stopień umiarkowany bez schorzeń	Stopień umiarkowany ze schorzeniami	Stopień lekki bez schorzeń
2021-12	102148	48306	47587
2022-01	101517	48275	47254
2022-02	100059	47832	46643
2022-03	100542	48079	46776
2022-04	100573	48154	46780
2022-05	100165	47988	46243
2022-06	99764	47864	46163

Okres sprawozdawczy	Stopień umiarkowany bez schorzeń	Stopień umiarkowany ze schorzeniami	Stopień lekki bez schorzeń
2022-07	99668	47959	45952
2022-08	99271	47831	45822
2022-09	98955	47664	45373
2022-10	98450	47646	45095
2022-11	98147	47536	44713

Dane wg stanu na dzień 06.02.2023 r. Dane za 11/2022 są niepełne.

Analizując dane w podziale na rynki pracy (ZPCh, RO) zauważalny jest stały spadek liczby zgłoszonych do dofinansowań pracowników przez Zakłady Pracy Chronionej oraz zmienny trend dla rynku otwartego. Analiza pokazała, że na otwartym rynku pracy za okresy sprawozdawcze 01/2022-06-2022 odnotowano wzrost liczby osób niepełnosprawnych, a od okresu 07/2022 liczba osób niepełnosprawnych przyjmuje tendencje spadkową. Jednocześnie należy zauważyć, iż liczba osób zgłoszonych do dofinansowania przez pracodawców z RO przez cały analizowany okres przyjmuje wartości wyższe niż przez ZPCh. Za okres sprawozdawczy 11/2022 różnica pomiędzy liczbą pracowników zgłoszonych przez RO a ZPCh wyniosła 55.847 osób (50.767,834 etatów).

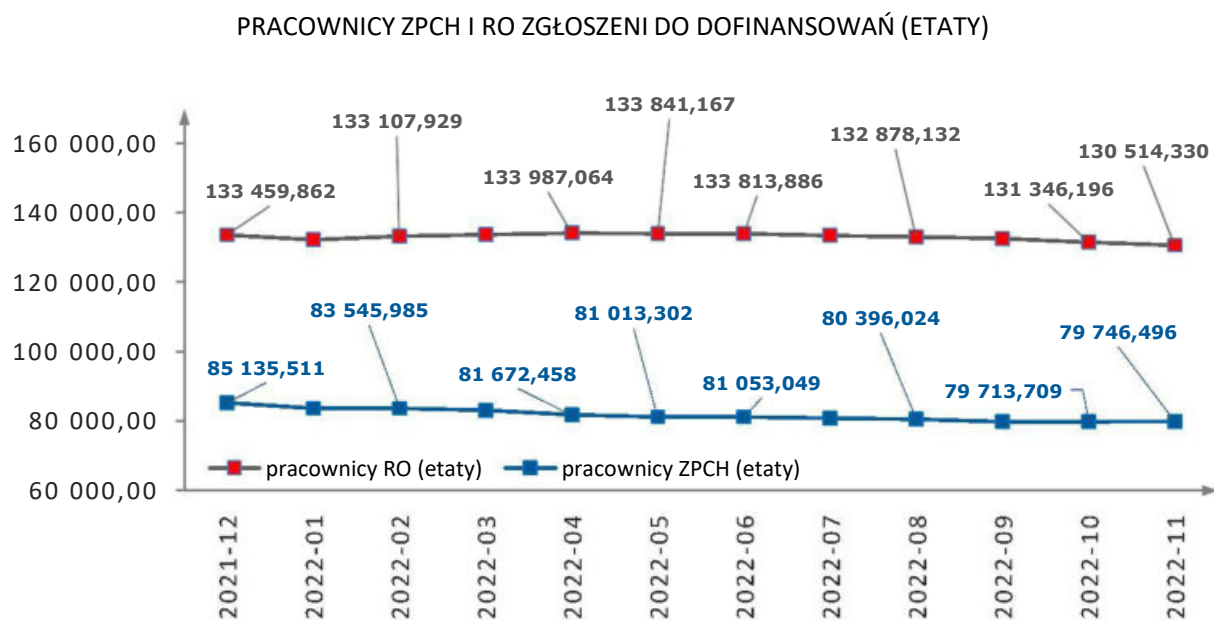
Wykres nr 8 Liczba pracowników zgłoszonych do dofinansowań do wynagrodzeń (w osobach)

Okres sprawozdawczy	Liczba pracowników zgłoszonych przez podmioty z otwartego rynku pracy (RO)	Liczba pracowników zgłoszonych przez podmioty z chronionego rynku pracy (ZPCH)
2021-12	141648	88456
2022-01	140482	86860
2022-02	141478	86822
2022-03	142050	86370
2022-04	142356	84900
2022-05	142300	84270
2022-06	142151	84237
2022-07	141644	83929
2022-08	141052	83559
2022-09	140838	82872
2022-10	139713	82951
2022-11	138721	82874

Dane wg stanu na dzień 06.02.2023 r. Dane za 11/2022 są niepełne

Wykres nr 9 Liczba pracowników zgłoszonych do dofinansowań do wynagrodzeń (w etatach)

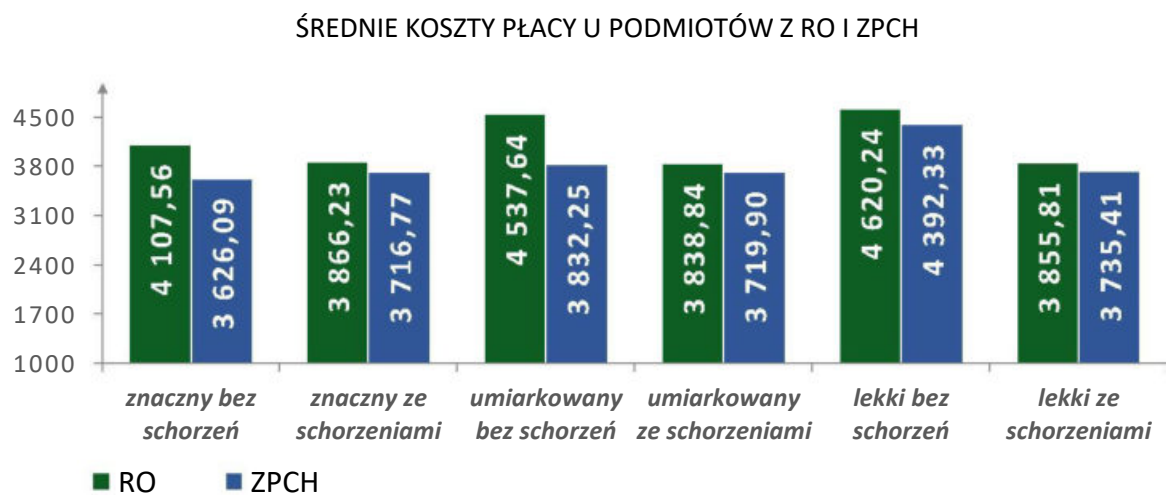

Okres sprawozdawczy	Liczba pracowników zgłoszonych przez podmioty z otwartego rynku pracy (RO)	Liczba pracowników zgłoszonych przez podmioty z chronionego rynku pracy (ZPCH)
2021-12	133459,862	85135,511
2022-01	132133,373	83530,767
2022-02	133107,929	83545,985
2022-03	133537,123	83036,057
2022-04	133987,064	81672,458
2022-05	133841,167	81013,302
2022-06	133813,886	81053,049
2022-07	133289,263	80686,532
2022-08	132878,132	80396,024
2022-09	132465,774	79674,228
2022-10	131346,196	79713,709
2022-11	130514,330	79746,496

Dane wg stanu na dzień 06.02.2023 r. Dane za 11/2022 są niepełne.

Wykres nr 10 Średnie koszty płacy osób niepełnosprawnych (w przeliczeniu na etat), wykazane przez pracodawców za okresy od 12/2021 do 11/2022 w celu pozyskania dofinansowania do wynagrodzeń w podziale na stopień niepełnosprawności i występowanie schorzeń specjalnych

znaczny bez schorzeń (RO)	znaczny ze schorzeniami (RO)	umiarkowany bez schorzeń (RO)	umiarkowany ze schorzeniami (RO)	lekki bez schorzeń (RO)	lekki ze schorzeniami (RO)
4107,56	3866,23	4537,64	3838,84	4620,24	3855,81

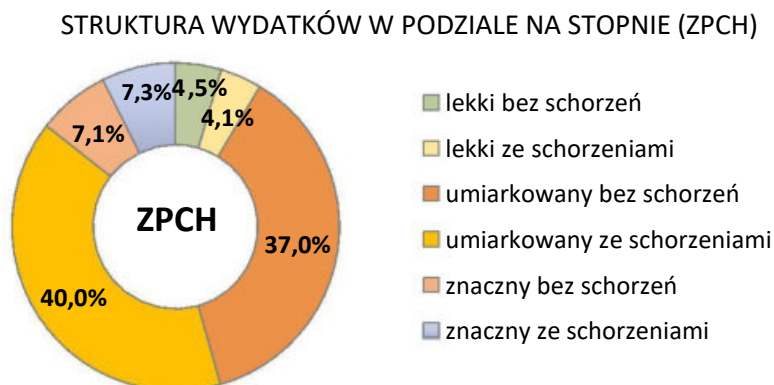
znaczny bez schorzeń (ZPCH)	znaczny ze schorzeniami (ZPCH)	umiarkowany bez schorzeń (ZPCH)	umiarkowany ze schorzeniami (ZPCH)	lekki bez schorzeń (ZPCH)	lekki ze schorzeniami (ZPCH)
3626,09	3716,77	3832,25	3719,90	4392,33	3735,41

Dane wg stanu na dzień 06.02.2023 r. Dane za 11/2022 są niepełne.

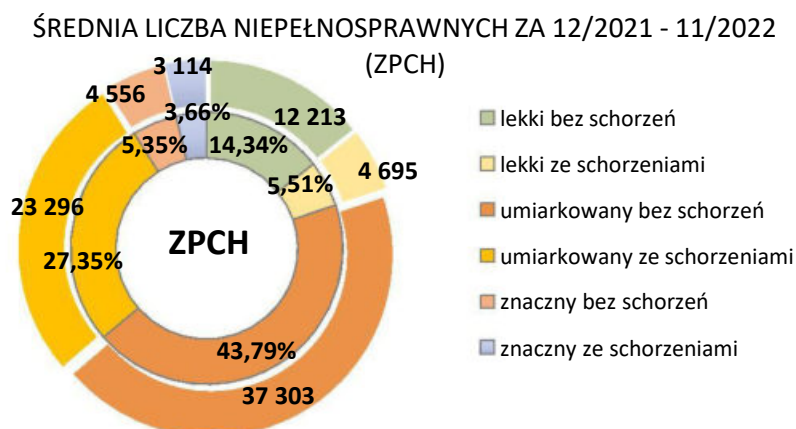
Z analizy danych wynika, iż zarówno dla pracodawców RO i ZPCH najwyższe średnie koszty płacy wykazywane są dla osób z lekkim stopniem niepełnosprawności bez schorzeń specjalnych (dla RO 4.620,24 zł, dla ZPCH 4.392,33 zł). Natomiast najniższe średnie koszty płacy w przypadku pracodawców z rynku otwartego (RO) wykazywane są u osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności ze schorzeniami 3.838,84 zł, zaś u pracodawców z rynku chronionego (ZPCH) u osób ze stopniem znacznym bez schorzeń specjalnych 3.626,09 zł.

Struktura wydatków dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych w podziale na stopień niepełnosprawności oraz występowanie schorzeń specjalnych dla podmiotów z rynku chronionego (ZPCh) wykazała, iż największe wydatki na tym rynku generują osoby ze stopniem umiarkowanym ze schorzeniami specjalnymi (40,0%) i bez schorzeń specjalnych (37,0%). Wynika to z ilości zgłaszanych z tymi stopniami osób jak i relatywnie wysokiej dla tego stopnia kwoty dofinansowania. Najmniejszy udział procentowy wypłaconego dofinansowania odnotowano dla stopnia lekkiego ze schorzeniami specjalnymi (4,1%). Jest to wynik niskiej ilości zgłaszanych do dofinansowania osób z tymi stopniami.

Wykres nr 11 Struktura wydatków dofinansowania w podziale na stopnie niepełnosprawności oraz występowanie schorzeń w 2022 roku dla podmiotów z rynku chronionego

Wykres nr 12 Średnia liczba osób zgłaszanych za okresy 12/2021 – 11/2022 przez podmioty z rynku chronionego w podziale na stopnie niepełnosprawności i występowanie schorzeń specjalnych

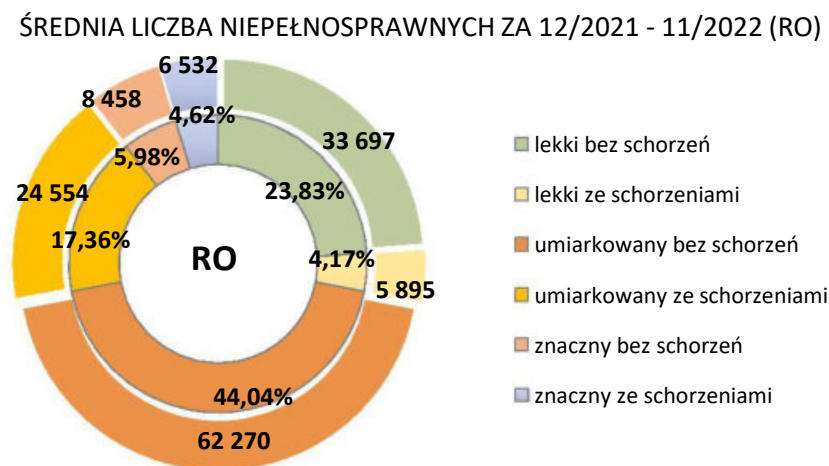

Dla podmiotów z rynku otwartego (RO) największy udział dofinansowania odnotowany został podobnie jak w przypadku rynku chronionego, dla pracowników z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności bez schorzeń (42,2%) i ze schorzeniami specjalnymi (27,7%). Najmniejszy zaś udział wydatków dofinansowania dla RO, zanotowano dla lekkiego ze schorzeniami specjalnymi (3,4%) oraz stopnia znacznego bez schorzeń (8,5%). Istotną różnicę można zaobserwować w przypadku osób z umiarkowanym stopniem ze schorzeniami, gdzie wydatki dla ZPCh stanowiły 40,0% a dla RO 27,7% oraz w przypadku pracowników z lekkim stopniem niepełnosprawności bez schorzeń specjalnych, gdzie wydatki dla ZPCH stanowiły 4,5 a dla RO 8,5%.

Wykres nr 13 Struktura wydatków dofinansowania w podziale na stopnie niepełnosprawności oraz występowanie schorzeń w roku 2022 dla podmiotów z rynku otwartego

Wykres nr 14 Średnia liczba osób zgłaszanych za okresy 12/2021 – 11/2022 przez podmioty z rynku otwartego w podziale na stopnie niepełnosprawności i występowanie schorzeń specjalnych

5.2 Zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych - art. 47 ust. 2 ustawy o rehabilitacji

Na podstawie art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dokonuje na rzecz gmin wypłat z tytułu zrekompensowania im utraconych dochodów na skutek zastosowania wobec prowadzących zakłady pracy chronionej i zakłady aktywności zawodowej zwolnień z podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego oraz z podatku od czynności cywilnoprawnych zgodnie z art. 31 ust.1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji.

Wypłaty rekompensat realizowane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 29 sierpnia 2003 roku w sprawie szczegółowych zasad obliczania i trybu przekazywania gminom dotacji celowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 166 poz. 1616, ze zm.) na podstawie art. 46 a ust.1 pkt 2 oraz art. 47 ust. 2 ustawy o rehabilitacji odpowiednio tj. w 50% ze środków budżetowej dotacji celowej i w 50% ze środków Funduszu.

Wypłat rekompensat dokonuje się w dwóch transzach, tj. w terminie do dnia 15 października roku podatkowego w wysokości stanowiącej 50% kwot wykazanych we wnioskach składanych przez gminy wykazujących przewidywane roczne skutki zwolnień, według stanu na 30 czerwca roku podatkowego, za który sporządzane są wnioski oraz do dnia 31 maja

roku następującego po roku podatkowym w wysokości wykazanej we wnioskach faktycznych rocznych skutków zwolnień pomniejszonych o wypłacone już środki.

W ramach przyjętej w planie finansowym PFRON kwoty na zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zwolnień ustawowych w wysokości 48.000 tys. zł, w tym 24.000 tys. zł dotacji z budżetu państwa, Fundusz zrealizował w 2022 roku wypłaty w kwocie 39.907.870,00 zł (83,14%), (w tym 19.953.953,00 zł dotacji z budżetu państwa), po uwzględnieniu zwrotów z gmin z dotacji za rok 2022, w tym:

- 1) rekompensaty wynikające z wniosków gmin złożonych do dnia 25.03.2022 r. według stanu na dzień 31.12.2021 r. za rok podatkowy 2021, w wysokości 20.257.611,00 zł,
- 2) rekompensaty wynikające z wniosków gmin złożonych do dnia 31.07.2022 r. według stanu na dzień 30.06.2022 r., w wysokości 19.587.673,00 zł,
- 3) na podstawie korekt gmin za lata poprzednie w wysokości 62.902,00 zł.

Niewykorzystana dotacja w wysokości 4.046.065,00 zł została zwrócona na rachunek bankowy MRiPS w dniu 28.12.2022 roku.

W ramach budżetu zadaniowego, przyjęto planowaną wartość miernika w liczbie 289 gmin. W działaniu „dofinansowanie do rekompensat dla gmin art. 47 ust. 2 ustawy o rehabilitacji (...)” faktyczna liczba gmin, które otrzymały rekompensatę utraconych dochodów w okresie 2022 roku wyniosła 273.

Szczegółowe dane dotyczące zrekompensowania gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień prowadzącym zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych - art. 47 ust. 2 ustawy znajdują się w Tabeli nr 2.

5.3 Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne dla osób niepełnosprawnych wykonujących działalność gospodarczą, wypłacona na podstawie przepisów art. 25a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, ze zm.)

W planie finansowym na rok 2022 na zadanie refundacji składek dla osób niepełnosprawnych wykonujących działalność gospodarczą przeznaczono: 117.055. tys. zł, a do końca roku 2022 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wydał 111.659.646,28 zł, co stanowi 95,39% kwoty przewidzianej w planie finansowym.

Zgodnie z art. 25a ustawy o rehabilitacji (...), Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych refunduje osobie niepełnosprawnej wykonującej działalność gospodarczą obowiązkowe składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe do wysokości odpowiadającej wysokości składki, której podstawą wymiaru jest kwota określona w art. 18 ust. 8 oraz w art. 18a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń

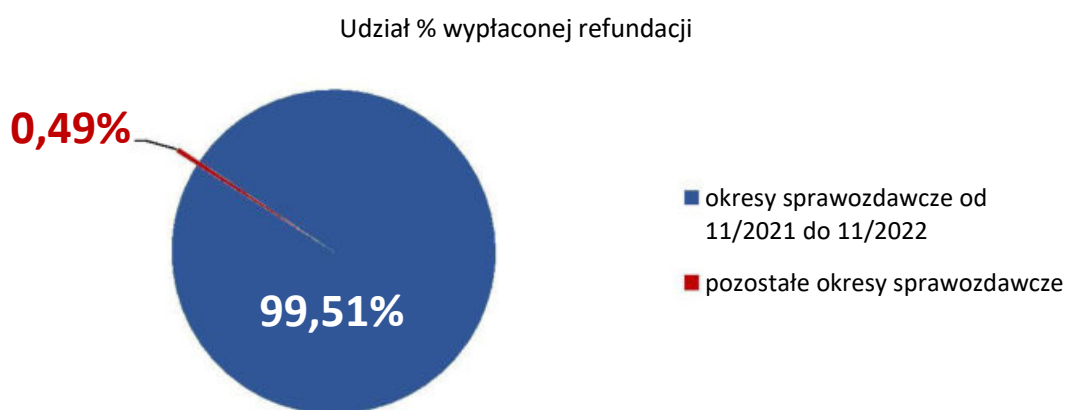
społecznych (Dz.U. 2021 poz. 423, ze zm.), pod warunkiem terminowego opłacenia tych składek (z możliwością uchybienia terminu nieprzekraczającego 14 dni) oraz w całości najpóźniej w dniu złożenia wniosku.

Zgodnie z ww. przepisami ustawy o rehabilitacji od 01 czerwca 2011 r. kwoty miesięcznej refundacji zostały zróżnicowane w zależności od stopnia niepełnosprawności. Wysokość refundacji począwszy od wniosków za okres 06/2011 r. jest następująca:

- 100% kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w przypadku osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- 60% kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w przypadku osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
- 30% kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – w przypadku osób zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

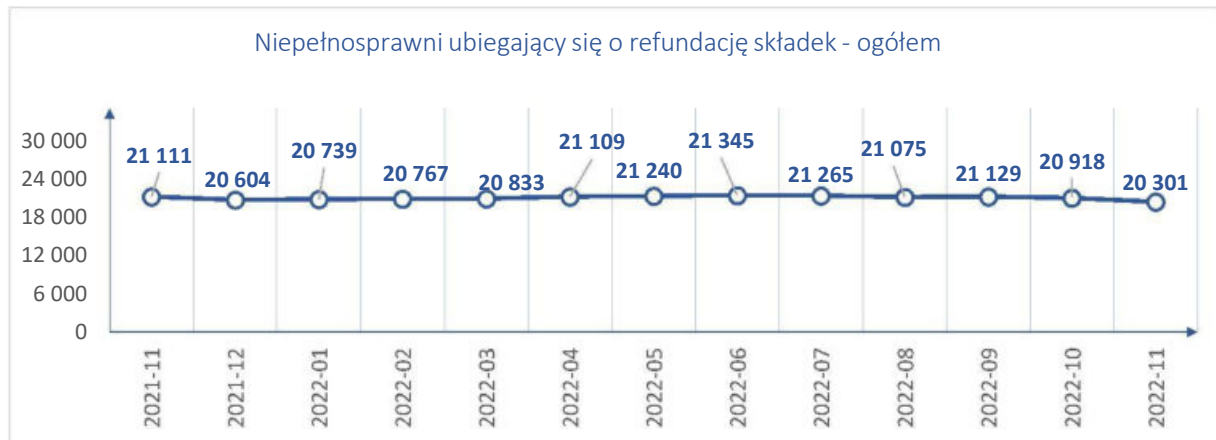
W roku 2022 r najwyższe kwoty wypłat refundacji nastąpiły za okresy sprawozdawcze od 11/2021 r. do 11/2022 r. Była to kwota łączna 111.117.580,95 zł, co stanowiło 99,51% wszystkich wypłat osobom niepełnosprawnym wykonującym działalność w tym roku. Na pozostałą kwotę złożyły się wypłaty z tytułu korekt złożonych za okresy sprawozdawcze (10/2008 – 10/2021).

Wykres nr 15 Struktura wypłaconej refundacji osobom niepełnosprawnym wykonującym działalność gospodarczą w 2022

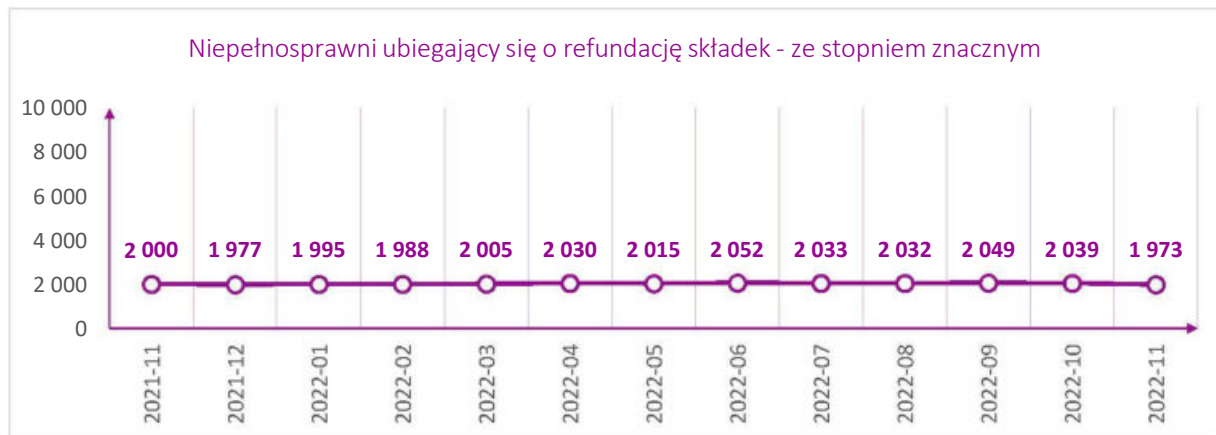

Liczba osób niepełnosprawnych wykonujących działalność gospodarczą, które wystąpiły z wnioskiem o wypłatę miesięcznej refundacji składek za okresy sprawozdawcze od 11/2021 do 11/2022 r. utrzymuje się na porównywalnym poziomie. Największą grupą osób ubiegających się o refundację składek stanowią osoby niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym, najmniejszym zaś osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym.

Wykres nr 16 Liczba osób niepełnosprawnych wykonujących działalność ubiegających się o wypłatę miesięcznej refundacji składek w poszczególnych stopniach niepełnosprawności

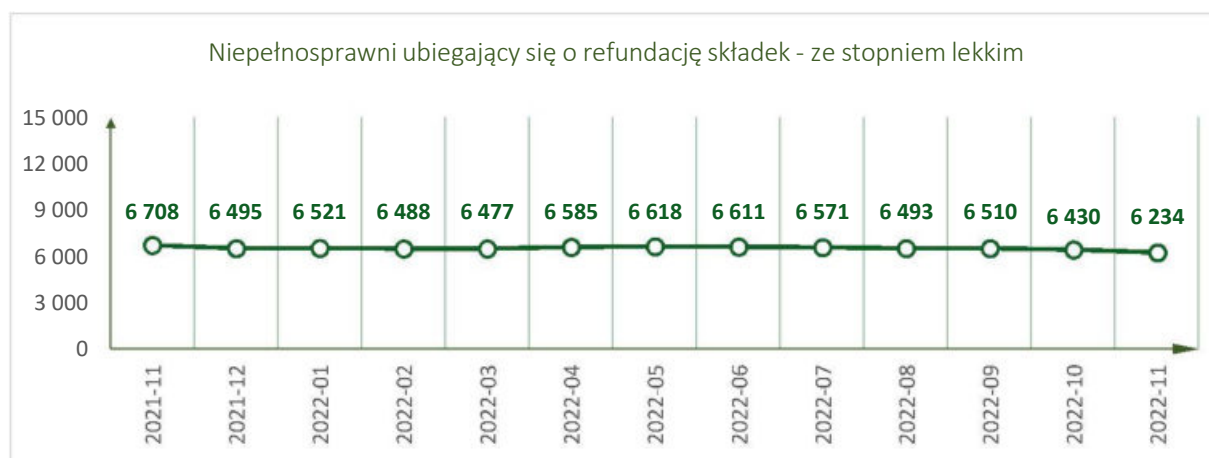
Wykres nr 17 Niepełnosprawni ubiegający się o refundację składek - ze stopniem znacznym

Wykres nr 18 Niepełnosprawni ubiegający się o refundację składek - ze stopniem umiarkowanym

Wykres nr 19 Niepełnosprawni ubiegający się o refundację składek - ze stopniem lekkim

Okres sprawozdawczy	Niepełnosprawni ubiegający się o refundację składek - ogółem	Niepełnosprawni ubiegający się o refundację składek - ze stopniem znacznym	Niepełnosprawni ubiegający się o refundację składek - ze stopniem umiarkowanym	Niepełnosprawni ubiegający się o refundację składek - ze stopniem lekkim
2021-11	21111	2000	12403	6708
2021-12	20604	1977	12132	6495
2022-01	20739	1995	12223	6521
2022-02	20767	1988	12291	6488
2022-03	20833	2005	12351	6477
2022-04	21109	2030	12494	6585
2022-05	21240	2015	12607	6618
2022-06	21345	2052	12682	6611
2022-07	21265	2033	12661	6571
2022-08	21075	2032	12550	6493
2022-09	21129	2049	12570	6510
2022-10	20918	2039	12449	6430
2022-11	20301	1973	12094	6234

Dane wg stanu na dzień 06.02.2023 r. Dane za 11/2022 są niepełne.

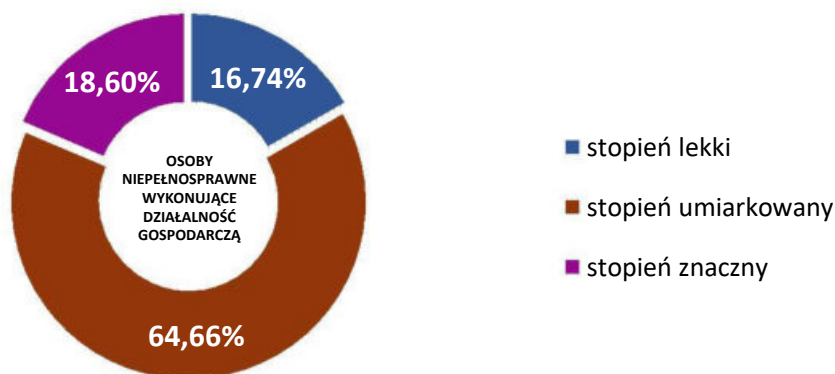
Z uwagi na termin składania wniosku oraz ze względu na preferowany przez wiele osób niepełnosprawnych wykonujących działalność gospodarczą sposób wymiany dokumentacji (papierowy) dane za miesiąc 11/2022 są niepełne.

Wypłata refundacji składek na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych wykonujących działalność gospodarczą w roku 2022 była najwyższa dla beneficjentów z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i stanowiła 64,66% wszystkich wypłat, zaś najniższa dla osób z lekkim stopniem niepełnosprawności, która stanowiła 16,74% wszystkich wypłat.

Wykres nr 20 Struktura wypłaconej refundacji w 2022 roku osobom niepełnosprawnym wykonującym w podziale na stopnie niepełnosprawności

Udział % wypłat refundacji niepełnosprawnym wykonującym działalność w 2022 roku w podziale na stopnie niepełnosprawności

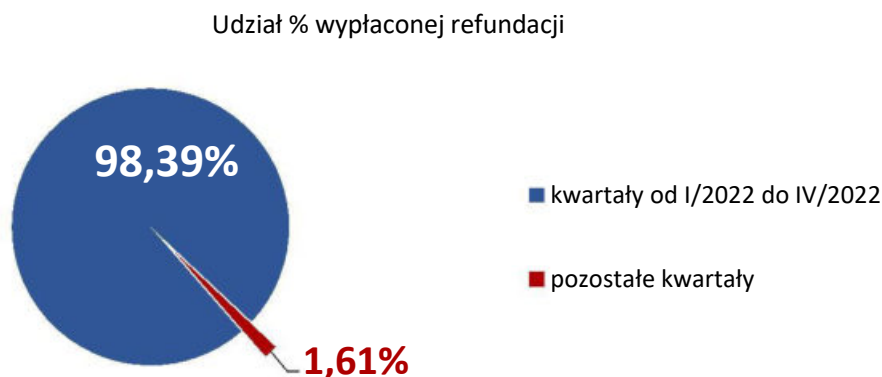
5.4 Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne dla niepełnosprawnych rolników lub rolników zobowiązanych do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika na podstawie przepisów art. 25a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, ze zm.)

W planie finansowym na rok 2022 na zadanie refundacji składek niepełnosprawnym rolnikom lub rolnikom zobowiązanym do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika przeznaczono: 5.842 tys. zł, a do końca roku 2022 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wydał: 5.407.310,65 zł, co stanowi 92,56% planu finansowego.

Fundusz refunduje niepełnosprawnemu rolnikowi lub rolnikowi zobowiązanemu do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika, składki na ubezpieczenia społeczne rolników – wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie oraz emerytalno-rentowe, pod warunkiem terminowego opłacenia tych składek (z możliwością uchybienia terminu nieprzekraczającego 14 dni) oraz w całości najpóźniej w dniu złożenia wniosku.

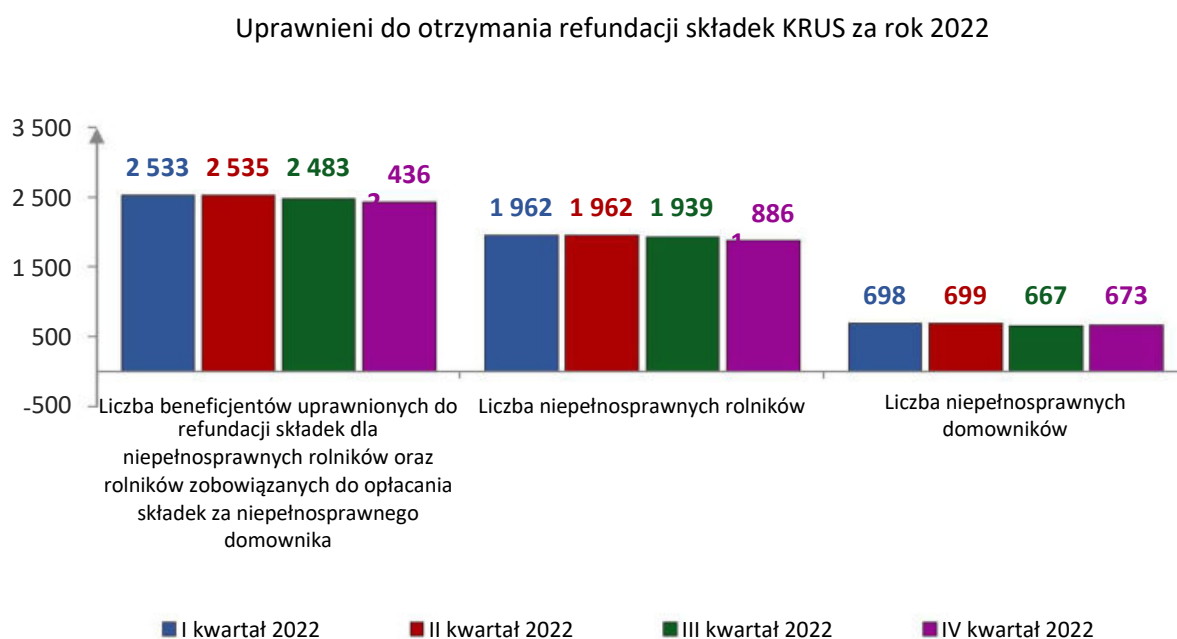
W roku 2022 najwyższe kwoty wypłat refundacji nastąpiły za okresy od I do IV kwartału 2022 r. Była to kwota 5.320.001,65 zł, co stanowiło 98,39% wszystkich wypłat niepełnosprawnym rolnikom lub rolnikom zobowiązanym do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika w tym roku. Na pozostałą kwotę złożyły się wypłaty korekt za inne kwartały (IV/2017 – IV/2021).

Wykres nr 21 Struktura wypłaconej refundacji rolnikom w roku 2022

W 2022 roku zanotowano spadek liczby beneficjentów uprawnionych do refundacji składek dla niepełnosprawnych rolników oraz rolników zobowiązanych do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika, tj. z 2.553 za I kwartał 2022 do 2.436 za IV kwartał 2022 (spadek o 97).

Wykres nr 22 Liczba beneficjentów uprawnionych do otrzymania refundacji składek na ubezpieczenia KRUS za I – IV kwartał 2022 r.

Okres sprawozdawczy	Liczba beneficjentów uprawnionych do refundacji składek dla niepełnosprawnych rolników oraz rolników zobowiązanych do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika	Liczba niepełnosprawnych rolników	Liczba niepełnosprawnych domowników
I kwartał 2022	2533	1962	698
II kwartał 2022	2535	1962	699
III kwartał 2022	2483	1939	667
IV kwartał 2022	2436	1886	673

Dane wg stanu na dzień 10.02.2023 r. Dane za IV/2022 są niepełne

5.5 Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne na podstawie Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne na podstawie przepisów art. 25a ust. 2 - 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych - w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2008 r.

W planie finansowym na rok 2022 na ww. zadanie przewidziano kwotę 50 tys. zł. Kwota ta zarezerwowana jest na ewentualne przypadki rozstrzygnięć postępowań administracyjnych dotyczących zadania za okresy jego obowiązywania tj. 12/2007 – 12/2008. W roku 2022 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych nie wydał żadnych środków w związku z realizacją tego zadania.

5.6 Rekompensata wypłaconego wynagrodzenia pracownikom niepełnosprawnym, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1 -w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U.2021.2095 z późn. zm.) nałożyła na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dodatkowe zadanie związane z wypłatą rekompensaty wypłaconego wynagrodzenia pracownikom niepełnosprawnym dla pracodawcy będącego zakładem aktywności zawodowej pn. „Rekompensata wypłaconego wynagrodzenia pracownikom niepełnosprawnym, o których mowa w art. 29 ust 1 pkt 1 – w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19”.

W związku z przeciwdziałaniem COVID-19, pracodawca będący zakładem aktywności zawodowej mógł ubiegać się o rekompensatę wypłaconego wynagrodzenia pracownikom niepełnosprawnym, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o

rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100 z późn. zm.), pokrywanego ze środków pochodzących z działalności wytwórczej lub usługowej zakładu aktywności zawodowej lub innych źródeł, w części proporcjonalnej do występującej w danym miesiącu liczby dni przestoju w działalności zakładu aktywności zawodowej lub zmniejszenia przychodu z tej działalności. Pracodawca będący zakładem aktywności zawodowej w celu uzyskania rekompensaty, o której mowa w ust. 1, składał wniosek o rekompensatę do właściwego ze względu na siedzibę zakładu aktywności zawodowej oddziału Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wniosek o rekompensatę powinien być zawierać w szczególności:

nazwę zakładu aktywności zawodowej, jego adres i siedzibę,
wskazanie miesiąca, za który pracodawca ubiega się o rekompensatę,
określenie wysokości wynagrodzeń podlegających rekompensacie, o której mowa w ust. 1.

Przy rozpatrywaniu i rozstrzyganiu spraw przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych stosowane były przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 z późn. zm.).

Wypłacona kwota rekompensaty była księgowana i wydatkowana analogicznie do środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wypłacanych jako miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W planie finansowym na 2022 rok Fundusz zabezpieczył 5.000. tys. zł na realizację wyżej wymienionego zadania, a wykonie wyniosło 957.032,51 zł.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla zadania wynosiła 6.383 osób, osiągnięta – 867 osób.

6. Zwrot kosztów budowy lub przebudowy związanej z modernizacją obiektów i pomieszczeń zakładu, transportowych i administracyjnych – art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy o rehabilitacji (...)

Prowadzący zakład pracy może, na wniosek, otrzymać ze środków PFRON zwrot kosztów: budowy lub przebudowy związanej z modernizacją obiektów i pomieszczeń zakładu, transportowych, administracyjnych.

Zwrot kosztów dotyczy wyłącznie dodatkowych kosztów pracodawcy wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych i może być przyznany pracodawcy prowadzącemu zakład pracy chronionej.

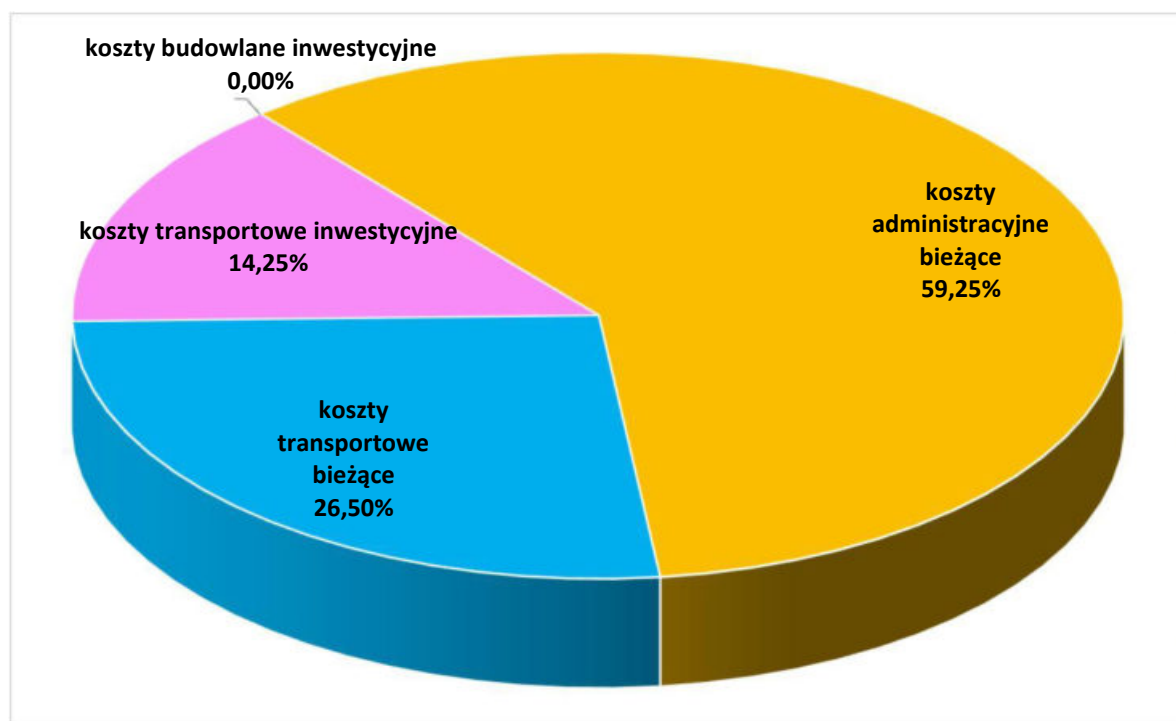
Na realizację zadania zaplanowano środki w kwocie 14.500 tys. zł, z tego na:

dofinansowanie zadań bieżących realizowanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych (§ 2450)	11.000 tys. zł,
dofinansowanie zadań inwestycyjnych realizowanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych (§ 6270)	3.500 tys. zł.

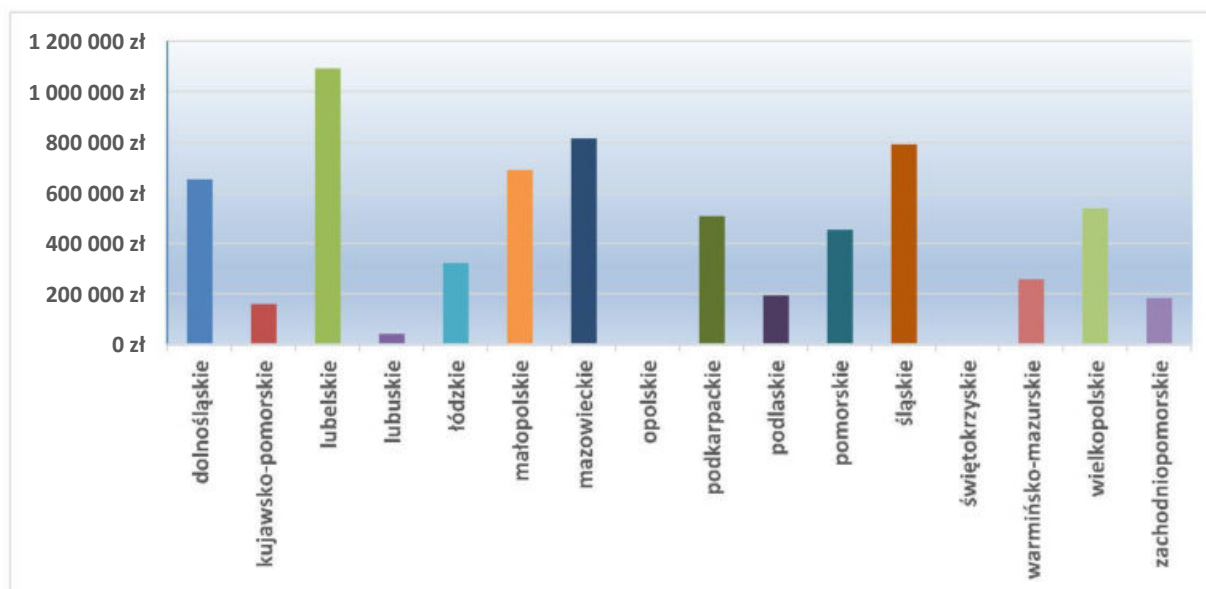
Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 6.738.738,36 zł (46,47 % planu), z tego na:

dofinansowanie zadań bieżących realizowanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych (§ 2450)	5.778.379,36 zł,
dofinansowanie zadań inwestycyjnych realizowanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych (§ 6270)	960.359,00 zł.

Wykres nr 23 Struktura wypłat wg rodzajów kosztów

Wykres nr 24 Kwota wypłat wg województw

Przyczyny niższej efektywności zrealizowanych działań:

- 1) opóźnienie w wejściu w życie zmian wprowadzonych ustawą o ekonomii społecznej w zakresie poszerzenia adresatów zadania o przedsiębiorstwa ekonomii społecznej. W ramach zadania zabezpieczono środki finansowe na udzielanie wsparcia dla nowej grupy wnioskodawców. Z uwagi na brak nowych przepisów wykonawczych, zabezpieczone środki na ten cel nie zostały wykorzystane,
  - 2) kwoty zawartych umów były wyliczane na podstawie wstępnej kalkulacji kosztów dokonywanej przez wnioskodawców, natomiast środki były wypłacane w formie refundacji i odzwierciedlają realną wysokość kosztów poniesionych przez zakłady pracy chronionej,
  - 3) w przypadkach niespełnienia warunków umowy w trakcie jej realizacji, umowa była rozwiązywana a koszty poniesione w następnych kwartałach nie podlegały refundacji.
- Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla zadania wynosi 24.000 osób, osiągnięta – 15.354 osoby.

Szczegółowe dane dotyczące zadania znajdują się w Tabeli nr 3.

7. Przekazywanie środków dysponentom zakładowego funduszu aktywności albo funduszu rehabilitacji - art. 33b ustawy o rehabilitacji

Dysponentami zakładowego funduszu aktywności albo funduszu rehabilitacji są zakłady aktywności zawodowej, zakłady pracy chronionej jak również zakłady pracy chronionej, które utraciły status.

W ramach tego zadania zostało przekazane 36.334.126,85 zł w tym dla zakładów aktywności zawodowej 60.944,80 zł (0,17%), dla zakładów pracy chronionej 34.505.571,06 zł (94,97%) oraz 1.767.610,99 zł (4,86%) dla zakładów pracy chronionej, które utraciły status.

W ramach budżetu zadaniowego, przyjęto planowaną wartość miernika w liczbie 128.000 osób niepełnosprawnych objętych wsparciem, objęto wsparciem 32.061 osób niepełnosprawnych.

8. Program wyrównywania różnic między regionami III

Celem strategicznym programu było wyrównanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących regiony słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. Trzecia edycja programu zatwierdzona została przez Radę Nadzorczą PFRON w 2015 r., a następnie istotnie zmodyfikowana została 6 września 2019 r. (uchwałą nr 8/2019), obejmując rozszerzenie zakresu udzielanego dotychczas wsparcia. Program realizowany był w następujących obszarach wsparcia:

- obszar A – zapewnienie dostępności w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych,
- obszar B - likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania,
- obszar C - tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych,
- obszar D - likwidacja barier transportowych,
- obszar E - dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych,
- obszar F - tworzenie warsztatów terapii zajęciowej albo przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej,
- obszar G - finansowanie zadań ustawowych powiatu dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Adresatami programu mogą być: zarządcy w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty, które prowadzą placówki edukacyjne lub środowiskowe domy samopomocy bądź warsztaty terapii zajęciowej.

Na realizację zadania zaplanowano środki w kwocie 500.000 tys. zł, z tego na:

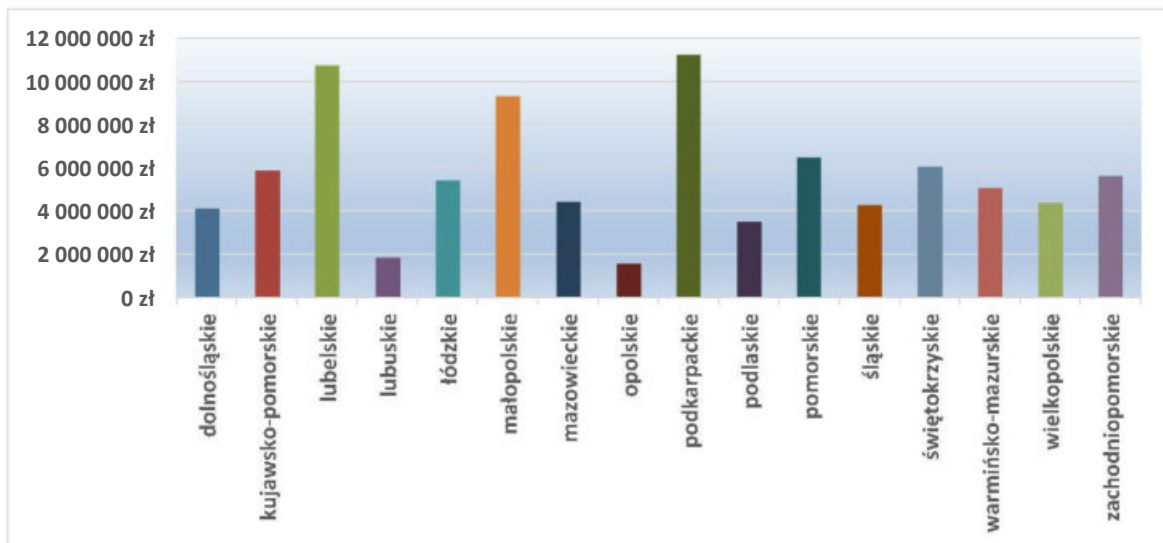
dofinansowanie zadań bieżących realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych (§ 2440)	24.000tys.zł,
dofinansowanie zadań bieżących realizowanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych (§ 2450)	3.000 tys. zł,
dofinansowanie zadań inwestycyjnych realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych (§ 6260)	466.000 tys. zł,

dofinansowanie zadań inwestycyjnych realizowanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych (§ 6270) 7.000 tys. zł.

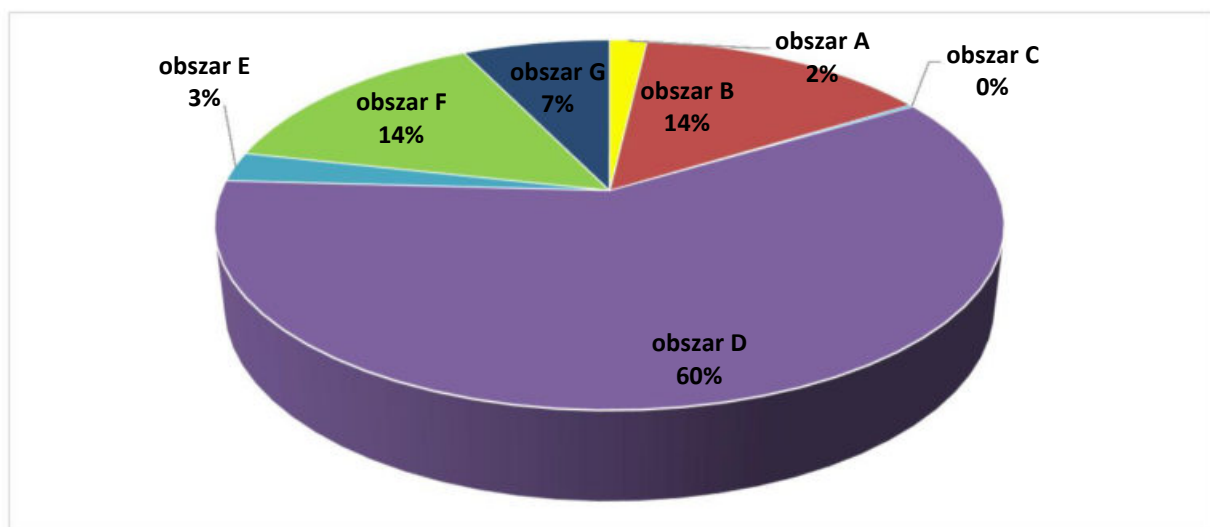
Fundusz wypłać środki w łącznej wysokości 90.050.238,63 zł (18,01 % planu), z tego na:

dofinansowanie zadań bieżących realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych (§ 2440) 1.944.877,05 zł,
dofinansowanie zadań bieżących realizowanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych (§ 2450) 864.827,28 zł,
dofinansowanie zadań inwestycyjnych realizowanych przez jednostki sektora finansów publicznych (§ 6260) 84.641.695,86 zł,
dofinansowanie zadań inwestycyjnych realizowanych przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych (§ 6270) 2.598.838,44 zł.

Wykres nr 25 Kwota wypłacona wg województw

Wykres nr 26 Struktura wypłat wg rodzajów kosztów

Niewydatkowanie wszystkich środków zaplanowanych na zadanie wynikało:

- 1) w ramach zadania zamierzano uruchomić nowe obszary wsparcia wpisujące się w pakiet „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” (SAM!), na których realizację planowano przeznaczyć kwotę 400 mln zł. Ostatecznie nowe obszary wsparcia z pakietu SAM uruchomiono w innych pozycjach planu finansowego w ramach, których będą ponoszone wydatki w latach 2022-2024,
- 2) z małej ilości wniosków złożonych w obszarze A uruchomionym w IV kwartale 2019 r. w stosunku do założeń, pomimo że realizacja wymienionego obszaru w 2022 r. była większa niż w 2021 r.,
- 3) ze specyfiki realizacji obszaru E, w którym wypłata środków finansowych na dofinansowanie wkładu własnego ze środków PFRON, uwarunkowana jest od rozliczenia transz dofinansowania przez Instytucje przyznające dofinansowanie zasadnicze na realizację projektów, skutkujące przenoszeniem wypłat w programie na kolejny rok jego realizacji w związku z występującymi opóźnieniami,
- 4) malejącą liczbą nowych wniosków w obszarze E, w związku z kończącą się perspektywą finansową na lata 2014-2020,
- 5) z rezygnacji wnioskodawców z realizacji projektów, wobec trudności na rynku związanych z dostawą produktów, problem ten zgłaszany był głównie w ramach realizacji obszaru D (wzrost cen i brak środków transportu).

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 25.000 osób, osiągnięta – 28.775 osób.

Szczegółowe dane dotyczące programu znajdują się w Tabeli nr 4 i 5.

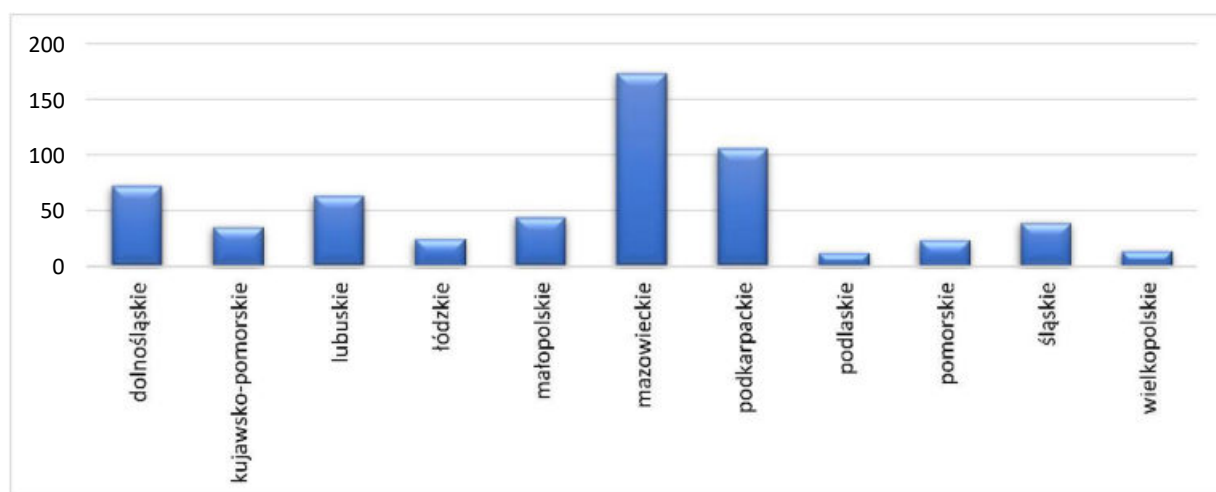
9. Dofinansowanie do oprocentowania kredytów bankowych – art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji (...)

W ramach zadania dofinansowanie przyznawane było podmiotowi prowadzącemu zakład pracy chronionej w wysokości do 50% oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych, pod warunkiem wykorzystywania tych kredytów na cele związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych.

Na realizację zadania zaplanowano środki w wysokości 1.400 tys. zł (wydatki bieżące dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych - paragraf 2450).

Fundusz wypłacił środki w wysokości 607.143,73 zł (tj. 43,37% środków zaplanowanych), w tym kwota wypłacona w ramach zobowiązań z 2021 r. wyniosła 95.885,54 zł.

Wykres nr 27 Kwota wypłacona wg województw (w tys. zł)

Niewydatkowanie wszystkich środków zaplanowanych na zadanie wynika:

- 1) z niewywiązywania się przez pracodawców z warunków zawartych w umowach o dofinansowanie, co skutkowało brakiem wypłaty środków z tego tytułu, tj.: zmniejszeniem średniego kwartalnego stanu zatrudnienia osób niepełnosprawnych o więcej niż 10 % w okresie korzystania z dofinansowania, nieterminową spłatą przez pracodawców rat kapitału i odsetek określonych w umowie kredytu objętej dofinansowaniem lub z utratą uprawnień do występowania o dofinansowanie, tj. utratą statusu zakładu pracy chronionej,
- 2) z wylizania wysokości dofinansowania do odsetek przy założeniu pełnego wykorzystania kredytu (szczególnie duże różnice pomiędzy wysokością odsetek planowanych do zapłaty wylizanych na podstawie ww. założeń a wysokością odsetek faktycznie zapłaconych występują w przypadku kredytów w rachunku bieżącym i w linii kredytowej, w których zadłużenie może ulegać ciągłym zmianom),
- 3) ze spłaty kredytów przez pracodawców przed terminem określonym w umowie kredytu,
- 4) z występowania przez pracodawców z wnioskiem o dofinansowanie w IV kwartale 2022 r., co skutkuje wypłatą środków finansowych w następnym roku.

Kwota przewidziana w planie na 2022 r. uwzględniała ewentualną zmianę przepisów w zakresie rozszerzenia grupy podmiotów uprawnionych do otrzymywania dofinansowań. W projekcie ustawy o ekonomii społecznej przewidziano, że przedsiębiorstwu społecznemu przysługuje dofinansowanie oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych na zasadach określonych w art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji. Uchwalenie ustawy nastąpiło 5 sierpnia 2022 r. W 2022 r. nie zostało wydane jednak stosowne rozporządzenie wykonawcze do ww. ustawy.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla zadania wynosi 2.800 osób, osiągnięta – 2.947 osób niepełnosprawnych w przeliczeniu na pełne etaty.

Szczegółowe dane dotyczące zadania znajdują się w tabeli nr 6 i 7.

10. Zadania rehabilitacji społecznej realizowane przez PFRON

10.1 Zadania zlecane art. 36 ustawy o rehabilitacji

Zgodnie z przepisami art. 36 ustawy o rehabilitacji (...), zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych mogą być realizowane przez fundacje oraz organizacje pozarządowe, a także kościelne osoby prawne, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, spółdzielnie socjalne oraz spełniające szczególne warunki spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, kluby sportowe będące spółkami:

- 1) na zlecenie Funduszu,
- 2) na zlecenie samorządu województwa lub powiatu – ze środków PFRON (przekazanych wg algorytmu).

Rodzaje zadań, które mogą być zlecane fundacjom oraz organizacjom pozarządowym wskazane zostały w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lutego 2008 r. w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zlecanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1945).

Zlecenie realizacji zadań następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu, który ogłaszany jest na podstawie art. 11 i art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z późn. zm.). W przypadku konkursów ogłaszanych przez PFRON zadania, o których mowa w rozporządzeniu muszą być zgłaszane do Funduszu w formie projektów. Cele tych projektów muszą zawierać się w jednym z sześciu kierunków pomocy:

- 1) „wejście osób niepełnosprawnych na rynek pracy”,
- 2) „zwiększenie samodzielności osób niepełnosprawnych”,
- 3) „wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia”,
- 4) „zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do informacji”,
- 5) „poprawa jakości funkcjonowania otoczenia osób niepełnosprawnych”
- 6) „upowszechnianie pozytywnych postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych i wiedzy dotyczącej niepełnosprawności”.

Należy dodać, iż organizacje pozarządowe od 2020 r. mają możliwość składania ofert dotyczących realizacji zadania publicznego na podstawie art. 15zmm ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Na mocy postanowień ww. ustawy w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii organ administracji publicznej może zlecać organizacjom

pozarządowym realizację zadania publicznego w celu przeciwdziałania COVID-19, z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Zgodnie z wytycznymi PFRON oferta powinna dotyczyć wsparcia psychologicznego realizowanego na rzecz osób niepełnosprawnych lub otoczenia osób niepełnosprawnych, w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii, w szczególności konsekwencjom zaniechania lub ograniczenia działań terapeutycznych.

W dniu 31 października 2022 r. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ogłosił konkurs pn. „Działamy razem” (konkurs o zlecenie realizacji zadań w formie wsparcia nr 1/2022). Wnioski o zlecenie realizacji zadań składano w okresie od dnia 29 listopada 2022 r. do dnia 29 grudnia 2022 r. poprzez Generator Wniosków. Konkurs dotyczył projektów, które mogą być realizowane od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 marca 2024 r. W ramach konkursu można było zgłaszać również projekty wieloletnie. Projekty wieloletnie mogą być realizowane w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 marca 2026 r. Decyzje finansowe dotyczące udzielenia dofinansowań na realizację projektów w konkursie nr 1/2022 podejmowane będą w 2023 r.

W 2022 r. realizowane były umowy zawarte przez Fundusz w konkursie:

pn. „Kierunek AKTYWNOŚĆ” (konkurs o zlecenie realizacji zadań w formie wsparcia nr 1/2019) – trzeci okres finansowania projektów wieloletnich trwający od 1 kwietnia 2022 r. do 31 marca 2023 r., tryb pozakonkursowy (TP),

pn. „Pokonamy bariery” (konkurs o zlecenie realizacji zadań w formie wsparcia nr 1/2020) – drugi okres finansowania projektów wieloletnich trwający od 1 kwietnia 2022 r. do 31 marca 2023 r., tryb pozakonkursowy (TP),

pn. „Sięgamy po sukces” (konkurs o zlecenie realizacji zadań w formie wsparcia nr 1/2021) - okres realizacji trwający maksymalnie od 1 stycznia 2022 r. do 31 marca 2023 r. (w przypadku projektów wieloletnich pierwszy okres finansowania).

Widząc potrzebę wdrożenia rozwiązań pozwalających na zminimalizowanie skutków wzrostu cen towarów i usług, wpływających na realizację umów wieloletnich zawartych w konkursach: „Kierunek AKTYWNOŚĆ” oraz „Pokonamy bariery” a także umów zawartych w konkursie „Sięgamy po sukces”, Fundusz wyraził zgodę na zwiększenie w 2022 r. kwoty dofinansowań.

W 2022 r. łącznie z zobowiązaniami, wypłacono środki na podstawie 1.002 umów, tj.:

4 umów zawartych w ramach konkursu nr 1/2018 „Szansa - Rozwój – Niezależność”,
55 umów zawartych w ramach konkursu nr 1/2019 „Kierunek AKTYWNOŚĆ”,
199 umów zawartych w ramach konkursu nr 1/2020 „Pokonamy bariery”,
672 umów zawartych w ramach konkursu nr 1/2021 „Sięgamy po sukces”,
72 umów zawartych z pominięciem procedury konkursowej (art. 15zzm ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych).

Koszty związane z obsługą zadania (§ 2440) dotyczą wynagrodzenia 10 ekspertów uczestniczących w pracach komisji z głosem doradczym, opiniujących projekty zgłoszone w konkursie „Sięgamy po sukces” (kierunek pomocy 1, 4 i 6).

W 2022 r. na realizację zadania zaplanowano środki finansowe w łącznej wysokości 587.000 tys. zł, w tym dla jednostek:

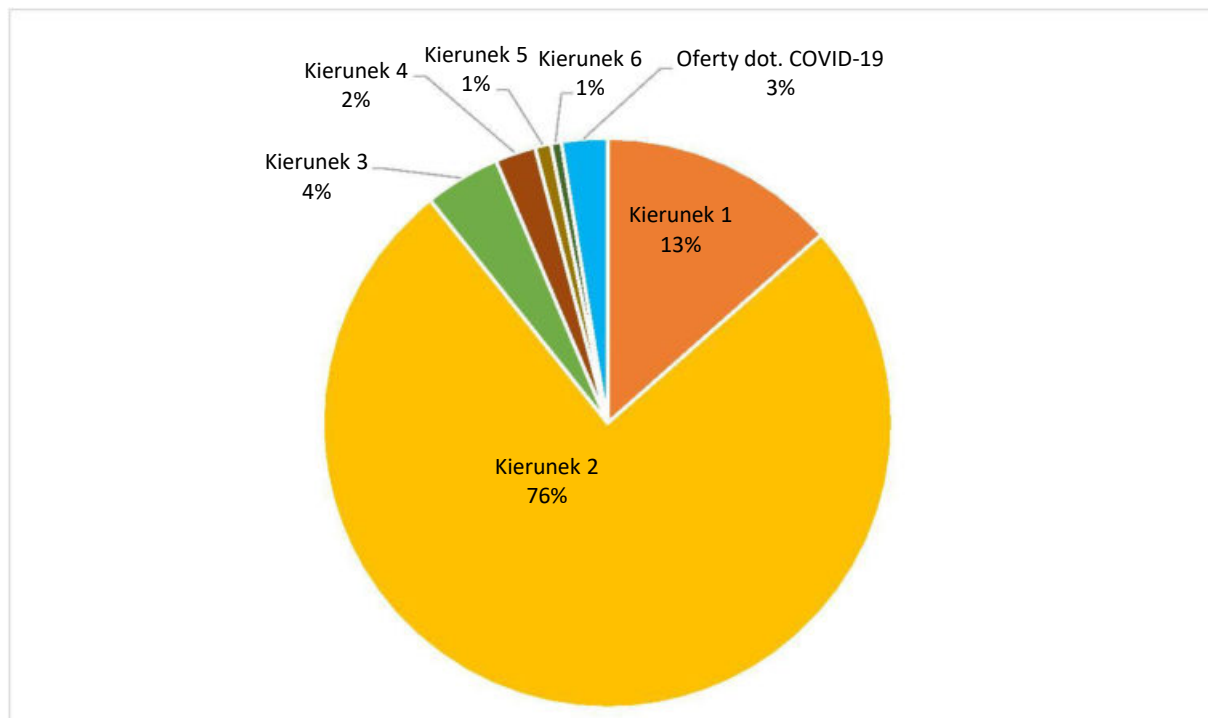
zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 50 tys. zł (§ 2440),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 584.950 tys. zł (§ 2450),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 2.000 tys. zł (§ 6270).

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 557.446.760,70 zł (94,97% środków zaplanowanych), w tym dla jednostek:

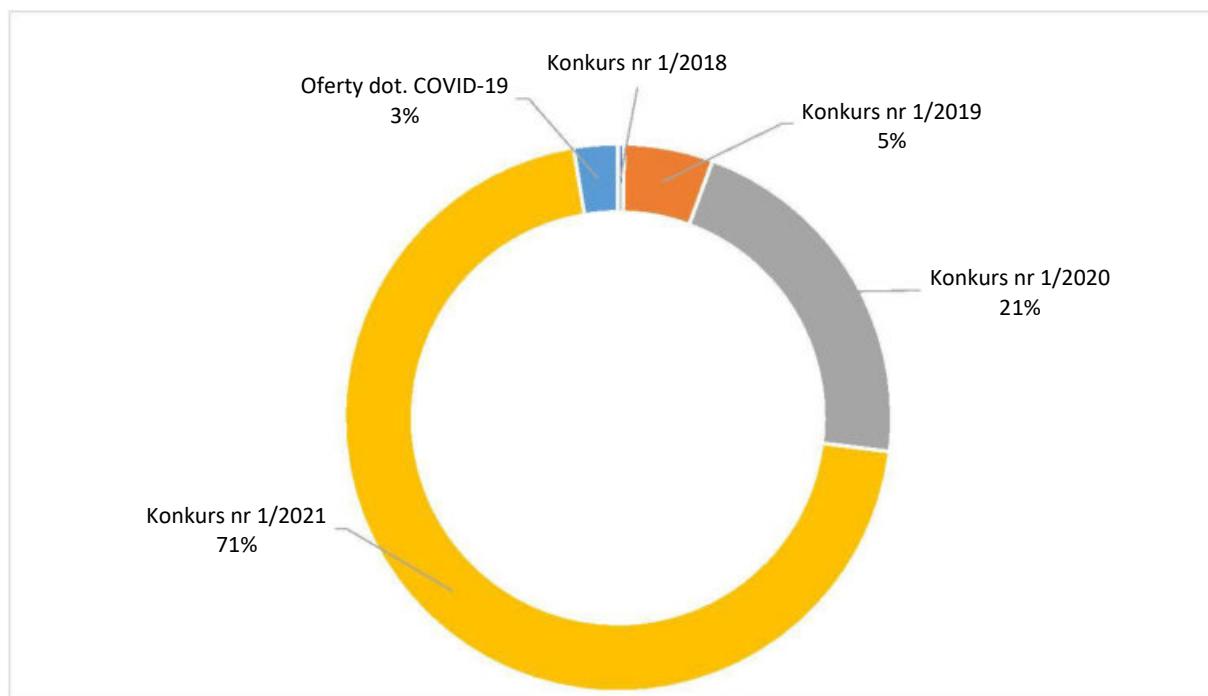
zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 19.978,78 zł (§ 2440),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 555.656.057,53 zł (§ 2450),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 1.770.724,39 zł (§ 6270).

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla zadania wynosi 270 tys. osób, osiągnięta – 324.871 osób (z uwzględnieniem realizacji zadania publicznego w celu przeciwdziałania COVID-19 z pominięciem otwartego konkursu ofert).

Wykres nr 28 Struktura wypłaty wg kierunków pomocy

Wykres nr 29 Struktura wypłaty wg konkursu

Szczegółowe dane dotyczące realizacji zadania znajdują się w Tabeli nr 8, 9 i 10.

10.2 Finansowanie w części lub całości badań, ekspertyz i analiz dotyczących rehabilitacji zawodowej i społecznej art. 47 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rehabilitacji (...)

PFRON finansuje realizację projektów badawczych obejmujących badania, ekspertyzy i analizy dotyczące rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rehabilitacji (...).

Finansowanie projektów badawczych w 2022 roku odbywało na podstawie „Zasad finansowania badań, ekspertyz i analiz dotyczących rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych” zatwierdzonych przez Zarząd PFRON w dniu 5 kwietnia 2019 roku.

PFRON finansuje realizację projektów badawczych dotyczących problematyki rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, które obejmują:

- badania diagnozujące sytuację społeczną i ekonomiczną osób niepełnosprawnych oraz ich aktywność zawodową,

- badania dotyczące dobrych praktyk w zakresie integracji oraz rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,

- badania, których wynikiem jest ocena sprawności działania systemu rehabilitacji zawodowej i społecznej,

- badania dotyczące stosowanych w polityce społecznej Polski, innych krajów UE i świata rozwiązań w obszarze niepełnosprawności, z uwzględnieniem osiągniętych rezultatów i możliwości zastosowania rozwiązań zagranicznych w warunkach polskich,

badania monitorujące i ewaluacyjne, umożliwiające ocenę realizowanych działań i interwencji publicznych w obszarze niepełnosprawności,
badania na temat różnych aspektów społecznego i kulturowego funkcjonowania osób niepełnosprawnych i postrzegania niepełnosprawności,
inne badania z różnych dziedzin nauki i techniki, których tematyka dotyczy rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Finansowanie realizacji badań realizowane było w następujących modułach:

Moduł A - zamawianie badań przez zamawiających (ministerstwa, urzędy centralne, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych),

Moduł B - dofinansowanie badań na wniosek podmiotu badawczego w ramach projektów dotyczących badań aplikacyjnych,

Moduł C - finansowanie badań, których tematyka określana jest przez PFRON,

Moduł D – finansowanie badań statystyki publicznej.

W ramach zadania ogłoszono dwa konkursy badawcze:

1. VI otwarty konkurs badawczy pt. „Innowacje społeczne i technologiczne w procesie aktywizacji osób niepełnosprawnych”,
2. Ogólnopolski Konkurs „OTWARTE DRZWI” na najlepsze prace magisterskie i doktorskie, których tematem badawczym jest problematyka niepełnosprawności w wymiarze: zdrowotnym, zawodowym lub społecznym oraz projekty kół naukowych w obszarze problematyki niepełnosprawności.

Planowane jest zawarcie umów w ramach wyżej wymienionych konkursów na realizację projektów badawczych zgodnie z „Zasadami finansowania badań, ekspertyz i analiz dotyczących rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych” w ramach modułów B.

W 2022 r. wypłacono łącznie kwotę 89.500,00 zł. - § 2440 z tytułu zawarcia 26 umów zlecenie z ekspertami zewnętrznymi w sprawie oceny merytorycznej wniosków realizowanych w trybie konkursowym:

1. XVIII Konkurs „Otwarte Drzwi” 16 umów eksperckich na kwotę: 79.500,00 zł,
2. VI Konkurs „Innowacje społeczne i technologiczne w procesie aktywizacji osób z niepełnosprawnościami” na kwotę: 10 tys. zł.

W 2021 roku PFRON zawarł łącznie 33 umów, w tym 26 umów zlecenie z ekspertami zewnętrznymi oraz 7 umów na dofinansowanie badań.

Na realizację zadania zaplanowano środki w łącznej wysokości 3.200 tys. zł, w tym dla jednostek:

- zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 1.300.000,00 zł (§ 2440),

- niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie (§ 2450), 1.700.000,00 zł
- zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie (§ 6260), 100.000,00 zł
- niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie (§ 6270), 100.000,00 zł

PFRON wypłacił środki w łącznej wysokości 631.100,56 zł (19,72 % planu), w tym dla jednostek:

- zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie (§ 2440), 11.477,20 zł
- niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie (§ 2450), 591.702,63 zł
- zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie (§ 2440), 0,00 zł
- niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie (§ 2450), 27.920,73 zł

Przyczyną niskiej realizacji wydatków w stosunku do planu finansowego na 2022 r. w ramach zadania, była sytuacja związana z następstwami epidemii COVID-19, która w znacznym stopniu uniemożliwiła realizację badań terenowych oraz wypłaty z dwóch umów z VI Konkursu „Innowacje społeczne i technologiczne w procesie aktywizacji osób z niepełnosprawnościami” zawartych 31.12.2022 r. zostały zrealizowane już w 2023 r. zgodnie z treścią podpisanych umów, co obniżyło wydatkowanie przewidzianych środków w 2022 r. o łączną kwotę: 281.245,00 zł, w tym:

- AWF Warszawa na kwotę: 181.495,00 zł,
- Politechnika Warszawska na kwotę: 99.750,00 zł.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla zadania wynosi 12 umów, osiągnięta – 7 umów.

10.3 Refundacja kosztów wydania certyfikatów przez podmioty uprawnione do szkolenia psów asystujących – art. 20b ustawy o rehabilitacji (...)

Zadanie było realizowane w Biurze PFRON na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2010 r. w sprawie wydawania certyfikatów potwierdzających status psa asystującego (Dz. U. Nr 64, poz. 399).

Na realizację zadania zaplanowano środki finansowe w wysokości 25 tys. zł na realizację wydatków bieżących dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych (paragraf 2450). PFRON wypłacił środki w wysokości 4.945,98 zł (19,78 % środków zaplanowanych).

Zadanie to ma charakter obligatoryjny i w przypadku pozytywnej weryfikacji wniosku (uznania wydatków), PFRON jest zobowiązany do wypłaty środków finansowych w maksymalnej wysokości 630 zł za wydanie 1 certyfikatu. W związku z powyższym Fundusz zobowiązany jest do zabezpieczenia środków niezbędnych do wypłaty refundacji dla ewentualnych wniosków. W rejestrze podmiotów uprawnionych do wydawania certyfikatów potwierdzających status psa asystującego, prowadzonym przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, zarejestrowanych jest aktualnie 21 podmiotów. Środki w wysokości 25 tys. zł pozwalały na refundację kosztów wydania około 40 certyfikatów (tj. niecałe 2 certyfikaty w przeliczeniu na podmiot uprawniony). W 2022 r. wypłacono refundację dotyczącą wydania 9 certyfikatów.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla zadania wynosi 40 osób, osiągnięta – 9 osób.

10.4 Dofinansowanie kosztów szkolenia, o których mowa w art. 18 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się – art. 47 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o rehabilitacji (...)

Zadanie realizowane było przez Oddziały PFRON. Dofinansowanie przyznawane było osobom uprawnionym (doświadczającym trwale lub okresowo trudności w komunikowaniu się), członkom ich rodzin oraz osobom mającym stały lub bezpośredni kontakt z osobami uprawnionymi.

W ramach zadania dofinansowanie może być przyznane na:

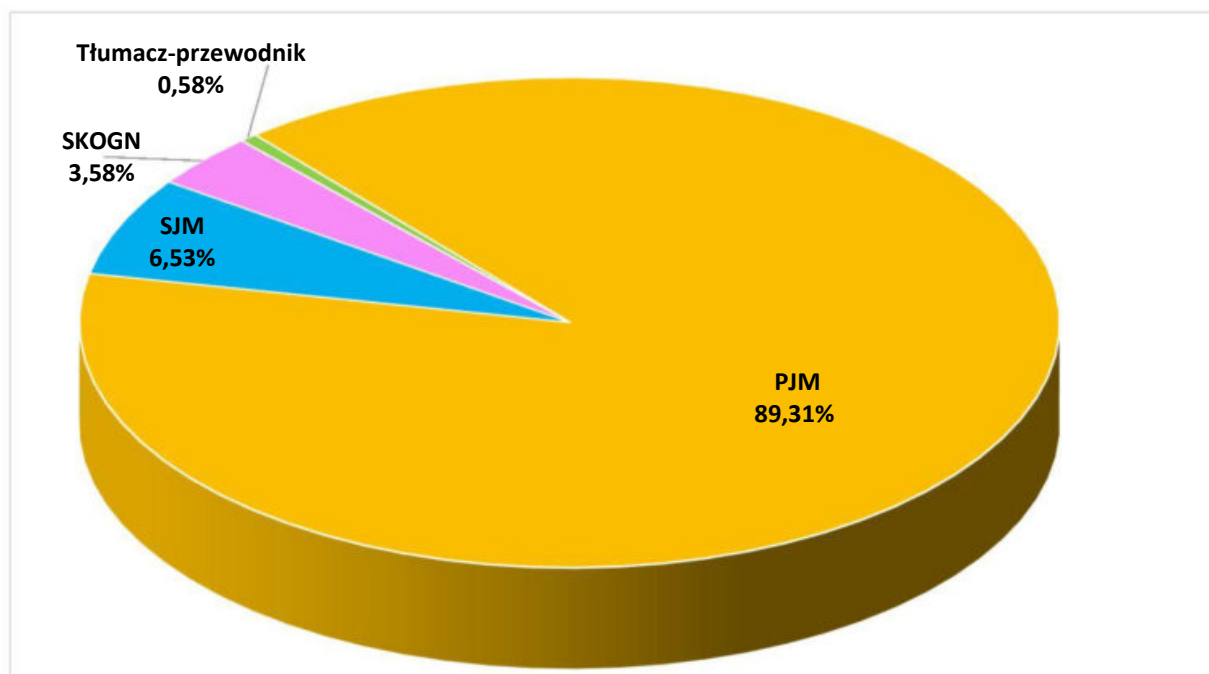
- PJM – polski język migowy,
- SJM – system językowo-migowy,
- SKOGN – sposób komunikowania się osób głuchoniewidomych, tłumacz-przewodnik.

Ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wprowadzoną nową formę szkolenia w postaci języka polskiego – rozumianego jako język polski w piśmie nauczany metodą glottodydaktyczną.

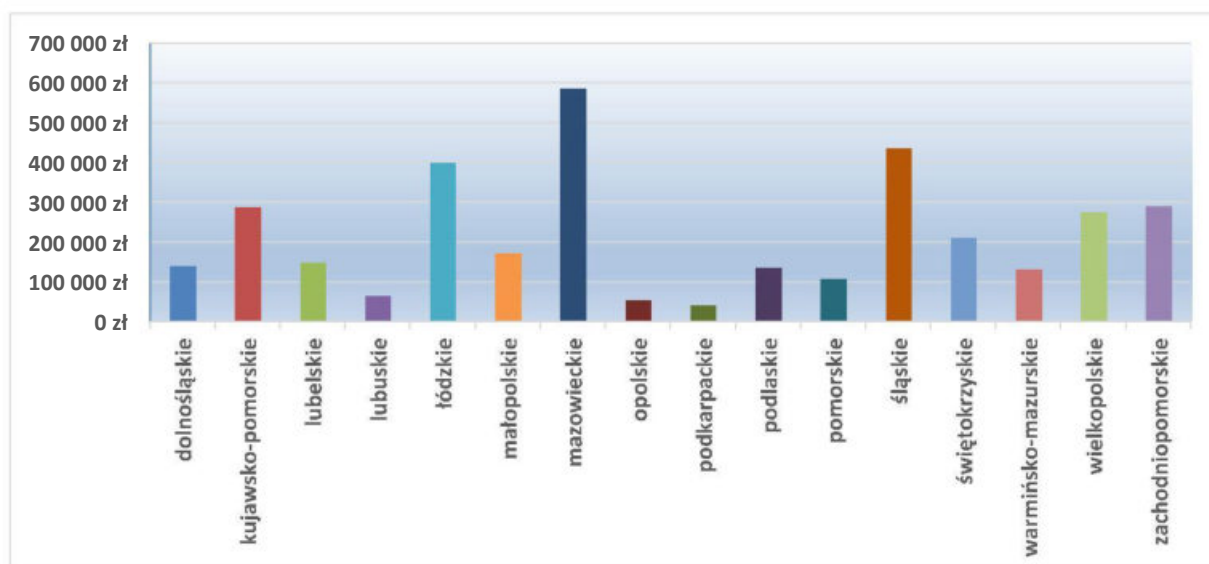
Na realizację zadania zaplanowano środki w wysokości 4.000 tys. zł na transfery dla ludności (§ 3030).

PFRON wypłacił środki finansowe w wysokości 3.498.451,21 zł (87,61 % środków zaplanowanych).

Wykres nr 30 Struktura wypłat wg rodzajów szkoleń

Wykres nr 31 Kwota wypłacona wg województw

Przyczyny niższej efektywności zrealizowanych działań:

- 1) refundacyjny charakter zadania (wypłata środków następuje po zakończeniu szkolenia i złożeniu dokumentów rozliczeniowych), co w przypadku szkoleń odbywających się pod koniec 2022 r. skutkuje wypłatą środków w kolejnym roku,
- 2) rezygnacja beneficjentów z uczestnictwa w szkoleniu po podpisaniu umowy o dofinansowanie,
- 3) brakiem nowego rozporządzenia umożliwiającego składanie wniosków w zakresie nowej formy szkolenia wprowadzonej w 2022 r.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla zadania wynosi 4.500 osób, osiągnięta – 3.847 osób.

Szczegółowe dane dotyczące zadania znajdują się w Tabeli nr 11.

10.5 Realizacja programów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej na rzecz osób niepełnosprawnych - art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o rehabilitacji (...)

Na realizację zadania zaplanowano środki w łącznej wysokości 191.479 tys. zł, w tym:

środki UE (§ 2447)	89.869.000,00 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	14.168.000,00 zł,
środki UE (§ 6267)	75.276.000,00 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	12.166.000,00 zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 153.092.399,50 zł (79,95 % planu), w tym:

środki UE (§ 2447)	82.026.699,56 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	12.765.902,86 zł,
środki UE (§ 6267)	49.513.962,36 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	8.785.834,72 zł.

W ramach zadania w 2022 r. wydatkowano środki na realizację 10 projektów, tj.:

- Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrót do pracy,
- Budowa kompleksowego systemu szkolenia i udostępniania osobom niewidomym psów przewodników oraz zasad jego finansowania,
- Szkolenia dla pracowników sektora transportu zbiorowego w zakresie potrzeb osób o szczególnych potrzebach w tym osób z niepełnosprawnościami,
- Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych,
- Aktywni niepełnosprawni - narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych,
- Kultura bez barier,
- Trening orientacji przestrzennej dla osób niewidomych i słabowidzących TOPON,
- Obszar chroniony obszar dostępny,
- Dostępny samorząd – granty,
- Ośrodek wsparcia architektury dostępnej (projekt realizowany przez Departament ds. Dostępności).

Przyczyny niewydatkowania wszystkich zaplanowanych na program środków:

- 1) mniejszym wydatkowaniem grantów przez grantobiorców niż pierwotnie zaplanowano w budżetach, co skutkowało brakiem wypłat trzecich transz dla tych grantobiorców,
- 2) przedłużającym się procesem zawierania umów z grantobiorcami, skutkującym późniejszą wypłatą środków na realizację przedsięwzięć grantowych. Niektórym grantobiorcom zależało na zawarciu umowy i realizacji rozliczeń tylko w 2023 r.,

- 3) mniejszą liczbą zawartych umów dla wniosków, dla których Zarząd PFRON przyznał granty. Brak zawarcia umów wynikał głównie z braku możliwości ich podpisania przez jednostki samorządu terytorialnego, z uwagi na brak zaplanowanych przychodów z projektu w budżetach samorządów na 2022 r.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 10 umów, osiągnięta – 10 umów.

1.1. Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrót do pracy

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój.

Działanie 2.6: Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych.

Podstawa realizacji: umowa o dofinansowanie z dnia 28.12.2017 r. pomiędzy Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Głównym celem projektu jest opracowanie i przetestowanie efektywnego, optymalnego pod względem społecznym i finansowym, modelu kompleksowej rehabilitacji. Kompleksowa rehabilitacja to nowe na gruncie polskim rozwiązanie, mające na celu ułatwienie podjęcia lub powrotu do pracy osobom, które wskutek doznanego urazu lub choroby w różnych okresach życia utraciły zdolność do pracy. To również oferta dla tych osób, które ze względów zdrowotnych nigdy nie pracowały, lecz chciałyby zmienić tę sytuację – zdobyć zawód i podjąć satysfakcjonującą pracę odpowiednią do ich możliwości zdrowotnych. Celem projektu jest także uzyskanie zatrudnienia przez jego uczestników na otwartym rynku pracy lub uruchomienie przez nich działalności gospodarczej.

Zrealizowano następujące działania:

- 1) przygotowanie lekarzy orzekających i psychologów do kwalifikowania uczestników do kompleksowej rehabilitacji – zostało przeszkolonych w sumie 84 lekarzy i 33 psychologów,
- 2) kwalifikacja uczestników do kompleksowej rehabilitacji - w sumie wydano 648 orzeczeń o potrzebie kompleksowej rehabilitacji (pozytywna kwalifikacja) oraz 401 orzeczeń o braku potrzeby kompleksowej rehabilitacji (negatywna kwalifikacja),
- 3) kontynuacja pilotażowego wdrożenia modelu rehabilitacji kompleksowej - według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku, do 4 ORK skierowano w sumie 554 uczestników, natomiast kontynuowało ją na koniec tego okresu 100 uczestników. Ponadto 333 osoby w sumie ukończyły pobyt w ośrodku.

W podziale na makroregiony struktura uczestników wygląda następująco:

M1: ORK Wągrowiec – 180 osób rozpoczęło rehabilitację kompleksową, zaś 51 osób kontynuowało ją według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku, 80 osób zakończyło pobyt w ośrodku,

M1: ORKZP Puszczykowo – 14 osób rozpoczęło rehabilitację kompleksową oraz kontynuowało ją, 0 osób zakończyło pobyt w ośrodku,

M2: ORK Ustroń – 95 osób rozpoczęło rehabilitację kompleksową, zaś 62 osoby zakończyły pobyt w ośrodku według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku,

M3: ORK Grębiszew – 149 osób rozpoczęło rehabilitację kompleksową, zaś 19 osób kontynuowało ją według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku, 107 osób zakończyło pobyt w ośrodku,

M4: ORK Nałęczów – 116 osób rozpoczęło rehabilitację kompleksową, zaś 16 osób kontynuowało ją według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku, 84 osoby zakończyły pobyt w ośrodku.

Realizację projektu zaplanowano na 66 miesięcy - od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2023 roku.

Projekt jest realizowany przez PFRON we współpracy z następującymi partnerami:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych,

Centralny Instytut Ochrony Pracy- Państwowy Instytut Badawczy.

Łączna kwota wydatków kwalifikowanych projektu wynosi 85.285.146,57 zł, w tym:

środki UE: 71.878.321,52 zł,

środki z budżetu państwa: 13.406.825,05 zł.

Na realizację projektu w 2022 r. zaplanowano środki w łącznej wysokości 20.000 tys. zł, w tym:

środki UE (§ 2447) 16.856.000,00 zł,

środki z budżetu państwa (§ 2449) 3.144.000,00 zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 19.166.891,06 zł (95,83 % limitu), w tym:

środki UE (§ 2447) 16.153.572,37 zł,

środki z budżetu państwa (§ 2449) 3.013.318,69 zł.

Kluczowym czynnikiem mającym wpływ na niewydatkowanie zaplanowanych środków była mniejsza niż zakładano intensywność realizowanego wsparcia w zakresie usług rehabilitacji kompleksowej w 4 ORK oraz brak skorzystania z możliwości wcześniejszego rozliczenia wskaźników efektywności zatrudnienia przez 4 ORK.

1.2. Budowa kompleksowego systemu szkolenia i udostępniania osobom niewidomym psów przewodników oraz zasad jego finansowania

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER).

Działanie 4.1 Innowacje społeczne.

Celem projektu jest stworzenie warunków do podniesienia poziomu integracji społecznej osób z niepełnosprawnością wzroku, poprzez opracowanie i przetestowanie kompleksowego systemu służącego zapewnieniu osobom niewidomym w Polsce dostępu do psów przewodników oraz włączenie go do polityk publicznych w obszarze rehabilitacji społecznej osób niewidomych. W efekcie realizacji projektu wyszkolonych i przekazanych zostanie co najmniej 48 psów.

Okres realizacji projektu od 01.01.2019 r do 30.09.2023. Kwota projektu – 12.245.381,50 zł.

Projekt jest realizowany przez PFRON we współpracy z następującymi partnerami na podstawie umowy partnerskiej nr 2019/03/617 z dn. 22.03.2019 r.:

Polski Związek Niewidomych, Zarząd Główny z siedzibą w Warszawie,
Fundacja na rzecz Osób Niewidomych LABRADOR PIES PRZEWODNIK z siedzibą w Poznaniu,
Fundacja „PIES PRZEWODNIK” z siedzibą w Warszawie,
Fundacja VIS MAIOR z siedzibą w Warszawie.

Łączna wysokość wydatków kwalifikowalnych w projekcie wynosi 12 245 381,50 zł, w tym:

środki UE:	11.546.170,22 zł,
środki z budżetu państwa:	699.211,28 zł.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano:

1. Prowadzono szkolenia podstawowe psów w rodzinach zastępczych oraz szkolenie specjalistyczne u instruktorów i aplikantów. Pozyskano do projektu łącznie 78 psów (19 psów w roku 2019, 29 psów w 2020, 29 psów w 2021, 1 pies w 2022), w tym 76 psów zakupiono, 2 psy zostały przekazane w formie darowizny. Na koniec okresu sprawozdawczego było 18 psów w trakcie szkolenia specjalistycznego (13 psów u aplikantów, 5 psów było szkolonych przez instruktorów). Od początku realizacji projektu 20 psów zostało wycofanych z programu szkoleniowego.
2. W okresie sprawozdawczym przekazano 19 psów do osób niewidomych, łącznie od początku realizacji projektu przekazano 40 psów. Na bieżąco realizowane są wizyty serwisowe po przekazaniu psa do klienta.
3. Prowadzono sukcesywnie rekrutację wolontariuszy – rodzin zastępczych, pogotowia oraz wolontariuszy wspierających. Prowadzono szkolenia wprowadzające dla zrekrutowanych wolontariuszy. Szkolenia odbywały się w formie online. Od początku projektu zrekrutowano 149 wolontariuszy, udział zakończyło 133 osób, 16 kontynuuje. Zgodnie ze ścieżką udział zakończyło 92 osoby, niezgodnie ze ścieżką 41 osoby.
4. Aplikanci sukcesywnie brali udział w szkoleniach indywidualnych i grupowych z rodzinami zastępczymi.
5. Na bieżąco realizowane było doradztwo w zakresie fundraisingu. Fundraiserzy realizują bieżące działania fundraisingowe - kampania promująca zdjęcia do kalendarza, zbiórki, spotkania z dziennikarzami, przygotowania do jesiennej kampanii oraz kampanii 1%,

kontakty z darczyńcami, sponsorami, przygotowywanie postów na FB, organizacja wydarzeń eventowych.

6. Prowadzone są działania w zakresie budowania wolontariatu w organizacjach partnerskich przy wsparciu zewnętrznego konsultanta.
7. Prowadzone były działania dotyczące pozyskania klientów na psy przewodniki. Koordynatorki ds. przekazywania psów przewodników przygotowywały ogłoszenia o naborze kandydatów, chcących otrzymać psa przewodnika, oceniały wnioski aplikacyjne, udzielały wyjaśnień na zapytania.
8. Kontynuowano realizację zdalnych spotkań konsultacyjnych dla aplikantów na trenerów oraz instruktorów, a także wolontariuszy.
9. Trwają prace nad wnioskami aplikacyjnymi do IGDF: nagrywanie zdjęć do filmu, który będzie załącznikiem do składanej aplikacji.
10. Zrealizowano działania ewaluacyjne przez aplikację Microsoft Forms. Na podstawie wyników badań ewaluacyjnych sporządzono opracowano zbiorcze rekomendacje do zmian w standardach dotyczących szkolenia i udostępniania psów przewodników.
11. Rozpoczęto prace nad modyfikacją standardów dotyczących szkolenia i udostępniania psów przewodników po etapie ich testowania.
12. Odbyło się zdalnie łącznie 26 spotkań upowszechniających ideę posiadania psa przewodnika, w tym w okresie sprawozdawczym 5 spotkań.
13. Dystrybucja materiałów edukacyjnych do ośrodków szkolno-wychowawczych dla niewidomych i słabowidzących zachęcających do organizowania dla młodzieży pow. 16 r.ż. np. w ramach zajęć wychowawczych zajęć nt. funkcjonowania i roli psa przewodnika w życiu os. niewidomej.
14. Rozpowszechnianie filmu i spotu, zamieszczenie info nt. możliwości aplikacji o psa przewodnika w mediach społecznościowych, w Biuletynie Informacyjnym PZN i na stronie internetowej.
15. Cyklicznie odbywały się posiedzenia Komitetu Sterującego projektem.

Na realizację projektu w 2022 r. zaplanowano środki w łącznej wysokości 3.176 tys. zł, w tym:

środki UE (§ 2447)	2.995.000,00 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	181.000,00 zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 3 159 314,24 zł (99,47 % limitu), w tym:

środki UE (§ 2447)	2.978.917,31 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	180.396,93 zł.

1.3. Szkolenia dla pracowników sektora transportu zbiorowego w zakresie potrzeb osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) 2014 – 2020.

Działanie 2.6 Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych.

Podstawa realizacji: umowa o dofinansowanie z dnia 26.07.2019 r. pomiędzy Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych nr: POWR.02.06.00-00-0063/19-01. Partnerami w projekcie są: Urząd Transportu Kolejowego (UTK) i Instytut Transportu Samochodowego (ITS).

Celem głównym projektu jest podniesienie kompetencji pracowników sektora transportu zbiorowego w zakresie profesjonalnej obsługi osób o szczególnych potrzebach, w tym w szczególności osób z niepełnosprawnościami poprzez:

- opracowanie standardów obsługi osób o szczególnych potrzebach korzystających z transportu zbiorowego,
- działania szkoleniowe,
- opracowanie poradnika dotyczącego dostosowania kluczowych typów usług w zakresie transportu zbiorowego do potrzeb osób o szczególnych potrzebach.

Realizację projektu zaplanowano na okres: od dnia 01.07.2019 r. do dnia 31.12.2023 r.

Całkowity budżet projektu wynosi 9.398.533,11 zł, w tym:

środki z budżetu UE	7.921.083,70 zł,
środki z budżetu państwa	1.477.449,41 zł.

Łączna wysokość wydatków kwalifikowalnych zakontraktowanych dla PFRON oraz ITS w projekcie wynosi: 9.073.380,48 zł, w tym:

środki z budżetu UE (§ 2447)	7.647.045,07 zł,
środki z budżetu państwa § 2449)	1.426.335,41 zł.

W 2022 r. zrealizowano następujące działania:

- 1) prowadzona była rekrutacja uczestników szkolenia „Różni podróżni – obsługa bez barier” prowadzone były następujące działania informacyjno-promocyjne mające na celu zrekrutowanie jak największej liczby uczestników:
  - a) mailing do przewoźników transportu zbiorowego z miast średnich i dużych oraz organizatorów transportu zbiorowego z 16 województw,
  - b) zamieszczanie informacji o rekrutacji na szkolenie na stronie www PFRON, facebook’u i LinkedIn,
  - c) udział w Światowym Forum Miejskim w Katowicach, na którym zaprezentowano próbkę szkolenia „Różni podróżni – obsługa bez barier” (26 i 29 czerwca),
  - d) w marcu we współpracy z Ministerstwem Infrastruktury zorganizowano spotkanie online z przewoźnikami transportu kolejowego i organizatorami transportu zbiorowego,
- 2) do końca 2022 r. w objętych szkoleniem zostało 2.207 osób, co stanowi 44% wykonania wskaźnika produktu w projekcie, w pełni przeszkolonych zostało 1.825 osób, co stanowi ok. 38,5% wskaźnika rezultatu w projekcie,

- 3) w październiku rozpoczęły się prace nad poradnikiem dostosowania kluczowych usług w transporcie zbiorowym do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- 4) 29 marca i 27 października odbyły się spotkania Grupy Doradczej, na których omówiono postęp w realizacji szkoleń, wskazano nowe studia przypadków do wykorzystania podczas szkoleń, omówiono koncepcję dotyczącą opracowania poradnika dostosowania kluczowych usług w transporcie zbiorowym do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami,
- 5) podpisano kolejnych 30 porozumień na przeszkolenie łącznie 2.368 osób.

W marcu i w grudniu 2022 r. odbyły się posiedzenia Komitetu Sterującego projektem, na których omówiono postęp w rekrutacji i realizacji szkoleń, a także wskazano działania mogące pomóc w upowszechnieniu opracowanych w projekcie standardów i przyjęciu ich przez przewoźników i organizatorów transportu zbiorowego do codziennej praktyki.

W październiku 2022 r. Instytucja Pośrednicząca zaakceptowała nową wersję wniosku o dofinansowanie, w którym wydłużony został okres realizacji projektu do 31 grudnia 2023 r. oraz zaktualizowany został harmonogram projektu w części dotyczącej realizacji szkoleń, która została wydłużona do 30 listopada 2023 r.

Na realizację projektu w 2022 rok zaplanowano środki w łącznej wysokości 2.500 tys. zł, w tym:

środki z budżetu UE (§ 2447)	2.107.000,00 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	393.000,00 zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości: 1.486.325,44 zł (59,45 % limitu), w tym:

środki z budżetu UE (§ 2447)	1.252.674,98 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	233.650,46 zł.

Niewydatkowanie wszystkich zaplanowanych na realizację projektu środków w 2022 r. związane jest z niewypłaceniem zakładanych płatności dla realizatora szkoleń dla pracowników sektora transportu. Było to spowodowane koniecznością wielokrotnego korygowania raportu okresowego złożonego w listopadzie 2022 r., co skutkowało brakiem jego zatwierdzenia w 2022 r., a tym samym brakiem podstaw do wypłacenia zaplanowanego w budżecie na 2022 r. wynagrodzenia dla realizatora szkoleń.

1.4. Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój.

Działanie 2.8: Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.

Podstawa realizacji: umowa o dofinansowanie z dnia 07.08.2019 r. pomiędzy Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych aneksowana w dn. 02.06.2021 r.

Celem głównym projektu jest ułatwienie integracji społeczno-zawodowej osób z potrzebami wsparcia w zakresie mobilności poprzez zapewnienie przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) usług indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawę dostępności wielorodzinnych budynków mieszkalnych.

Realizację projektu zaplanowano na 53 miesiące - od 1 sierpnia 2019 r. do 31 grudnia 2023 r.

Łączna kwota wydatków kwalifikowanych projektu wynosi 64.412.973,21 zł, w tym:

środki UE	54.287.253,82 zł,
środki z budżetu państwa	10.125.719,39 zł.

W roku 2022 zrealizowano następujące działania:

- 1) Rozpoczęto działania związane z przeprowadzeniem audytów dostępności dostosowań architektonicznych w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych oraz dostosowań samochodów do realizacji usługi indywidualnego transportu door-to-door. W tym celu zaangażowano do projektu trzy Audytorki dostępności, które przygotowały dokumentację do realizacji audytów dostępności, a następnie rozpoczęły realizację audytów dostępności u wybranych grantobiorców na terenie całego kraju. Do końca 2022 roku zrealizowanych zostało 17 audytów.
- 2) Po realizacji pilotażowych wizyt monitoringowych w roku 2021, przeprowadzono zintensyfikowane działania służące docelowej realizacji wizyt monitoringowych przez Opiekunów grantów obsługujących umowy grantowe, aby umożliwić grantobiorcom podjęcie ewentualnych działań korygujących oraz realizację projektów zgodną z założeniami konkursu grantowego dla jst. W pierwszej kolejności opracowana została metodyka doboru próby grantów, na podstawie której przygotowana została ankieta, która następnie została przekazana Opiekunom grantów. Na jej podstawie opiekunowie dokonali analizy ryzyk w odniesieniu do obsługiwanych grantów i wytypowano projekty grantowe do realizacji wizyt. Do projektu zaangażowano Ekspertkę ds. monitoringu w celu wsparcia Opiekunów grantów w pracach związanych z monitorowaniem realizacji grantów i koordynowaniem wizyt monitoringowych. W 2022 roku zrealizowanych zostało 16 wizyt.
- 3) Monitorowano stan realizacji umów grantowych, w tym postęp merytoryczny z realizacji grantów, rozpatrywano zmiany do wniosków grantowych, przygotowywano aneksy do umów, weryfikowano sprawozdania merytoryczne i finansowe z realizacji projektów grantowych przekazywane przez grantobiorców poprzez Generator Wniosków System Obsługi Grantów, dokonywano rozliczeń umów, wypłacano drugie zaliczki grantobiorcom po spełnieniu wymogu rozliczenia 60% otrzymanych środków oraz trzecie transze w formie refundacji w przypadku, gdy wynikały z końcowych rozliczeń.
- 4) Stopniowo akceptowano rozliczenia końcowe projektów grantowych, które zakończyły się w 2022. Ostatecznie do końca 2022 roku rozliczono 13 sprawozdań z 27, które wpłynęły.

- 5) Rozpoczęto działania służące weryfikacji świadczenia usługi door-to-door w okresie trwałości i zrealizowanych usprawnień architektonicznych. Do projektu zaangażowano Ekspertkę ds. trwałości, odpowiedzialną za monitorowanie działań grantobiorców w ww. zakresie.
- 6) Podjęto działania służące realizacji przetargu nieograniczonego na badanie pn. Ewaluacja projektu „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych” tj. dokonano szacowania wartości zamówienia na wybór wykonawcy badania oraz powołano komisję przetargową. Realizacja badania jest jednym z ostatnich etapów realizacji projektu.

Na realizację projektu w 2022 r. zaplanowano środki w łącznej wysokości 14.161 tys. zł, w tym:

środki z budżetu UE (§ 2447)	10.669.800,00 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	1.990.200,00 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	1.265.000,00 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	236.000,00 zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości: 12.867.668,43 zł (90,87 % limitu), w tym:

środki z budżetu UE (§ 2447)	9.803.846,79 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	1.828.624,88 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	1.041.023,78 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	194.172,98 zł.

Niewydatkowanie wszystkich zaplanowanych na realizację projektu środków w 2022 r. związane jest z mniejszym wydatkowaniem grantów przez grantobiorców niż pierwotnie zaplanowano w budżetach. Skutkowało to dokonywaniem zwrotów przez grantobiorców niewydatkowanych środków na zakończenie realizacji projektów do PFRON oraz brakiem możliwości wypłat trzecich transz dla tych grantobiorców w formie refundacji zaplanowanych do realizacji w planie finansowym na 2022 r.

1.5. Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) 2014 – 2020.

Działanie 2.6 Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych.

Podstawa realizacji projektu:

Umowa o partnerstwie nr 53/BON/AN/POWER/2020 z dnia 2 września 2020 r. zawarta pomiędzy Skarbem Państwa – Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, a Fundacją im. Królowej Polski św. Jadwigi, a PFRON.

Decyzja o dofinansowaniu projektu nr POWR.02.06.00-00-00 z dnia 26.07.2019 r. – powierzenie przez Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Biuru Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej realizacji projektu w partnerstwie z PFRON, Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną (PSONI) oraz Fundacją im. Królowej Polski św. Jadwigi.

Celem głównym projektu było przygotowanie kompleksowej propozycji wdrożenia do systemu prawnego modyfikacji i nowych instrumentów w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych zapewniających możliwie samodzielne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, w tym podniesienie jakości i efektywności działań realizowanych przez warsztaty terapii zajęciowej oraz wypracowanie, przetestowanie, wdrożenie i upowszechnienie standardu usług asystenckich świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Realizację projektu zaplanowano na okres: od dnia 01.10.2020 r. do dnia 31.12.2023 r.

Całkowity budżet projektu wynosi 39.210.065,84 zł, w tym:

środki z budżetu UE	33.046.243,48 zł,
środki z budżetu państwa	6.163.822,35 zł.

Łączna wysokość wydatków kwalifikowalnych zakontraktowanych dla PFRON w projekcie wynosi: 6.663.945,60 zł, w tym:

środki z budżetu UE (§ 2447)	1.672.069,35 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	311.876,25 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	3.944.304,00 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	735.696,00 zł.

W 2022 r. PFRON jako partner w projekcie zrealizował następujące działania:

- 1) w ramach Zadania nr 2 Przygotowanie modyfikacji istniejących i propozycji nowych instrumentów systemu rehabilitacji społecznej osób:
  - a) przygotowanie i przedstawienie Komitetowi Sterującemu wersji Standardów funkcjonowania Warsztatów Terapii Zajęciowej przygotowanej do pilotażu,
  - b) opracowanie projektu Regulaminu pilotażu Standardów funkcjonowania Warsztatów Terapii Zajęciowej określającego sposób przebiegu pilotażu standardów, w tym w szczególności tryb i zasady składania wniosków, kryteria wyboru WTZ do pilotażu, zasady przekazywania i rozliczania dofinansowania na dostosowanie pomieszczeń oraz zakup wyposażenia dla WTZ niezbędnego do prowadzenia terapii zgodnie z wypracowanymi Standardami, zakres wsparcia WTZ przez Partnerów w projekcie w trakcie trwania pilotażu,
  - c) udział w pracach Zespołu Horyzontalnego nadzorującego przebieg projektu, w tym konsultowanie opracowanych przez Partnerów społecznych nowych i modyfikacji istniejących instrumentów wsparcia w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych przygotowanych do pilotażu.

Wersja Standardów funkcjonowania Warsztatów Terapii Zajęciowej przygotowana do pilotażu, został pozytywnie zaopiniowany przez Krajową Radę Konsultacyjną ds. Osób Niepełnosprawnych oraz przyjęty przez Komitet Sterujący.

- 2) w ramach Zadania nr 3 Przeprowadzenie pilotażu zmodyfikowanych i nowych instrumentów:
  - a) zatwierdzenie uzgodnionego z Partnerami projektu Regulaminu pilotażu Standardów funkcjonowania Warsztatów Terapii Zajęciowej,
  - b) udostępnienie Warsztatom Terapii Zajęciowej Generatora wniosków,
  - c) organizacja naboru wniosków do w pilotażu, ocena formalna wniosków oraz wyłonienie 72 WTZ-ów do udziału pilotażu, zgodnie z kryteriami określonymi w regulaminie pilotażu,
  - d) przygotowanie i udostępnienie WTZ-om narzędzia informatycznego do diagnozy funkcjonalnej uczestników WTZ,
  - e) zawarcie 72 trójstronnych umów o przystąpieniu do pilotażu standardów funkcjonowania WTZ z Podmiotami prowadzącymi WTZ-y zakwalifikowane do pilotażu oraz z Partnerami projektu (Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnością Intelektualną, Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi), którzy zobowiązali się do udzielenia wsparcia WTZ-om w zakresie wdrażania standardów, a także do realizacji szkoleń dla kadry WTZ w trakcie pilotażu,
  - f) zawarcie 72 aneksów do umów o przystąpieniu do pilotażu standardów w związku z przyznaniem dofinansowania wynagrodzenia dla Liderów pilotażu w WTZ na łączną kwotę 324 tys. zł, przekazanie podmiotom prowadzącym WTZ kwoty 316.500,00 zł w ramach przyznanego dofinansowania,
  - g) zawarcie 72 umów o dofinansowanie kosztów dostosowania i pomieszczeń i wyposażenia WTZ w ramach pilotażu Standardów funkcjonowania Warsztatów Terapii Zajęciowej w związku z przyznaniem dofinansowania na łączną kwotę 4.664.323,59 zł, przekazanie podmiotom prowadzącym WTZ kwot przyznanego dofinansowania,
  - h) wsparcie merytoryczne WTZ przez Doradców Wdrożeniowych PFRON w zakresie zgodności wyposażenia i dostosowania WTZ z wymogami wynikającymi ze Standardów oraz obsługi Generatora wniosków i współpraca w tym zakresie ze specjalistami ze strony Partnerów projektu,
  - i) analiza merytoryczna sprawozdań z realizacji pilotażu standardów funkcjonowania WTZ we współpracy ze specjalistami ze strony Partnerów projektu,
  - j) przygotowywanie podsumowania danych ilościowych i agregacja danych jakościowych na potrzeby opracowania raportu zbiorczego ze sprawozdań z realizacji pilotażu,

- k) podjęcie prac na opracowaniem Raportu PFRON - Potrzeby wdrożeniowe w zakresie wyposażenia WTZ (raport będzie stanowił element raportu zbiorczego z ewaluacji pilotażu),
- l) organizacja cyklicznych spotkań online z przedstawicielami WTZ uczestniczącymi w pilotażu dotyczących realizacji pilotażu oraz obsługi narzędzia do diagnozy funkcjonalnej uczestników WTZ (konsultacje i udzielanie wsparcia uczestnikom pilotażu ze strony zespołu projektowego),
- m) modyfikacja narzędzia do diagnozy funkcjonalnej uczestników WTZ,
- n) udział w pracach Zespołu Horyzontalnego nadzorującego przebieg projektu.

Na realizację projektu w 2022 r. zaplanowano środki w łącznej wysokości 6.002 tys. zł, w tym:

środki z budżetu UE (§ 2447)	3.893.780,00 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	727.220,00 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	1.163.760,00 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	217.240,00 zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości: 5.560.111,72 zł (92,64 % limitu), w tym:

środki z budżetu UE (§ 2447)	3.617.283,56 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	674.699,93 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	1.068.778,47 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	199.349,76 zł.

Przyczyny niewydatkowania wszystkich zaplanowanych na realizację projektu środków w 2022 r.:

- 1) zawarcie części umów o dofinansowanie pilotażu standardów funkcjonowania na kwoty niższe niż pierwotnie planowano,
- 2) brak wypłaty zaliczki dla kilku WTZ z tytułu dofinansowania do wynagrodzenia Lidera pilotażu, z uwagi na przesunięcie wypłat do 2023 roku,
- 3) brak realizacji kosztów podróży służbowych,
- 4) przesunięcie wypłaty wynagrodzenia dla jednego z pracowników projektu do realizacji w 2023 roku,
- 5) zabezpieczenie w planie środków finansowych na okoliczność dokonania zmian kategorii ponoszenia wydatków przez WTZ, ze środków inwestycyjnych na wydatki bieżące, które ostatecznie nie zostały dokonane.

1.6. Kultura bez barier

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER).
Działanie 4.3 Współpraca ponadnarodowa.

Celem projektu jest wypracowanie i wdrożenie nowego modelu zapewniania dostępności oferty i zasobów instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami.

Realizację projektu zaplanowano od 1 maja 2021 roku do 31 października 2023 r.

Projekt realizowany jest w partnerstwie 4 organizacji. Liderem projektu jest PFRON, zaś partnerami są:

- 1) Strategiczny partner krajowy - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN).
- 2) Partner ponadnarodowy - Institut für Bildung und Kultur e.V. (IBK) i działające przy nim Kompetenzzentrum für Kulturelle Bildung im Alter und Inklusion (KUBIA) z siedzibą w Niemczech.
- 3) Pozarządowy partner krajowy - Fundacja Kultury bez Barrier (FKbB) z siedzibą w Warszawie.

Łączna wysokość wydatków kwalifikowalnych w projekcie wynosi 32.119.600,00 zł, w tym:

środki UE	30.285.570,84 zł,
środki z budżetu państwa	1.834.029,16 zł.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano m. in. następujące działania:

- 1) Instytucja Pośrednicząca zatwierdziła procedurę konkursowego naboru grantobiorców.
- 2) Zostały zakończone prace dotyczące aplikacji niezbędnej do przeprowadzenia konkursu grantowego. Następnie opracowano moduły do – oceny wniosków (w tym składania zastrzeżeń), przygotowania i zawarcia umów, a także przygotowania i składania sprawozdań i rozliczeń finansowych z realizacji przedsięwzięć.
- 3) W dniu 16 marca 2022 r. został ogłoszony nabór wniosków o udzielenie grantu dla instytucji kultury. Instytucje kultury mogły składać wnioski do 26 kwietnia 2022 r., do godz. 16.00. Wpłynęło 412 wniosków.
- 4) Powołano Komisję Oceny Wniosków oraz przeprowadzono szkolenia dla jej Członków.
- 5) W wyniku oceny wniosków grant uzyskało 111 instytucji kultury - uchwała Zarządu PFRON z dnia 4 lipca 2022 r. w sprawie powierzenia grantów. Następnie w wyniku rozpatrzenia zastrzeżeń do oceny Zarząd PFRON przyznał granty kolejnym 11 instytucjom kultury – uchwała z dnia 30 sierpnia 2022 r.
- 6) W związku ze zwiększeniem budżetu projektu Zarząd PFRON przyznał granty 45 instytucjom kultury, znajdującym się na kolejnych miejscach listy rankingowej – uchwały Zarządu PFRON z dnia 13 października i 30 listopada 2022 r.
- 7) Trzy instytucje kultury zrezygnowały z realizacji grantu po jego przyznaniu. Ostatecznie granty realizowane są przez 164 instytucje kultury, a łączna kwota realizowanych grantów wynosi 24.867.820,22 zł.
- 8) Wypłacono grantobiorcom środki na realizację przedsięwzięć grantowych w wysokości 13.646.008,92 zł.
- 9) W okresie od października do grudnia z inicjatywy Fundacji Kultury bez Barrier i siłami jej ekspertów zrealizowano siedem webinarium dla grantobiorców, mających na celu pogłębienie ich wiedzy o różnych aspektach dostępności oferty kulturalnej.

- 10) Fundacja Kultury bez Barrier, odpowiedzialna za tutoring dla grantobiorców w październiku rozpoczęła realizację tego zadania.
- 11) Zespół po stronie PFRON przeprowadził spotkania dla grantobiorców z zakresu realizacji przedsięwzięć grantowych i rozliczania wydatków.

Na realizację projektu w 2022 r. zaplanowano środki w łącznej wysokości 16.843.916,97 zł, w tym:

środki UE (§ 2447)	12.600.915,60 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	763.084,40 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	3.281.213,70 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	198.703,27 zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 14.804.462,47 zł (87,89 % limitu), w tym:

środki UE (§ 2447)	11.533.104,54 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	698.420,21 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	2.426.022,95 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	146.914,77 zł.

Przyczyny niewydatkowania wszystkich zaplanowanych na realizację projektu środków w 2022 r.:

- 1) przedłużający się proces zawierania umów z grantobiorcami, skutkujący późniejszą wypłatą środków na realizację przedsięwzięć grantowych. Niektórym grantobiorcom zależało na zawarciu umowy i realizacji rozliczeń tylko w 2023 r.,
- 2) przesunięcia realizacji warsztatów i spotkań sieciujących dla grantobiorców z 2022 r. na 2023 r.,
- 3) oszczędności w wydatkach na wynagrodzenia zespołu, głównie Opiekunów grantów, planowanych do zatrudnienia od lipca 2022 r. Brak chętnych do zatrudnienia w pierwszym naborze. Znaczna część pracowników została zaangażowana do pracy od grudnia 2022 r.

1.7. Trening orientacji przestrzennej dla osób niewidomych i słabowidzących (TOPON)

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER).

Działanie 4.3 Współpraca ponadnarodowa.

Celem projektu jest opracowanie, przetestowanie i wdrożenie nowego standardu kształcenia i doskazywania instruktorów orientacji przestrzennej i mobilności oraz standardu nauczania orientacji przestrzennej i mobilności osób niewidomych i słabowidzących.

Okres realizacji projektu od 01.06.2021 r do 30.11.2023 r.

Projekt jest realizowany przez PFRON we współpracy z partnerami na podstawie umowy nr 2021/05/234 z dn. 27.05.2021 r.:

- Polskim Związkiem Niewidomych, Zarząd Główny z siedzibą w Warszawie
- Towarzystwem Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie z siedzibą w Warszawie
- Akademią Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej z siedzibą w Warszawie
- Fundacją Instytut Rozwoju Regionalnego z siedzibą w Krakowie

oraz z partnerem ponadnarodowym na podstawie umowy o współpracy z dnia 7.06.2021 r.:
Instituttet for Blinde og Svagsynede (IBOS) z Danii.

Łączna wysokość wydatków kwalifikowalnych w projekcie wynosi 6.208.708,00 zł, w tym:

środki UE	5.854.190,77 zł,
środki z budżetu państwa	354.517,23 zł.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano:

1. Przygotowano wstępne wersje standardów: kształcenia instruktorów orientacji przestrzennej i mobilności oraz standardu nauczania orientacji przestrzennej i mobilności.
2. Przeprowadzono i zakończono szkolenie nowych instruktorów orientacji przestrzennej i mobilności (NTOP) oraz dokształcanie instruktorów orientacji przestrzennej i mobilności (TOP).
3. Rozpoczęto realizację treningów orientacji przestrzennej i mobilności (indywidualna praktyka TOP i NTOP z osobami z niepełnosprawnością wzroku).
4. Przygotowano założenia, dokumenty i narzędzia dla walidacji efektów uczenia.
5. Przygotowano tabelę zgodności dla kwalifikacji „Nauczanie orientacji przestrzennej i mobilności osób z niepełnosprawnością wzroku”, kwalifikację przypisano do 5 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Na realizację projektu w 2022 r. zaplanowano środki w łącznej wysokości 3.230 tys. zł, w tym:

środki UE (§ 2447)	3.045.567,00 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	184.433,00 zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 2.334.185,86 zł (72,27 % limitu), w tym:

środki UE (§ 2447)	2.199.289,24 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	134.896,62 zł.

Niewydatkowanie wszystkich zaplanowanych na projekt środków związane jest z wolniejszą od planu realizacją treningów z osobami z niepełnosprawnością wzroku w projekcie.

1.8. Obszar chroniony obszar dostępny

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER).

Działanie 4.3 Współpraca ponadnarodowa.

Celem projektu jest opracowanie ramowego modelu dostępnego parku narodowego i krajobrazowego. Model będzie dedykowanym narzędziem wspomagającym parki w

procesie poprawy dostępności oferty turystycznej dla osób o szczególnych potrzebach w tym z niepełnosprawnościami. Elementy modelu zostaną wdrożone przez 16 parków (narodowych i krajobrazowych) w Polsce, którym przyznane zostaną granty w wysokości do 520 000 zł.

Realizację projektu zaplanowano od 1 czerwca 2021 r. do 30 listopada 2023 r.

Projekt jest realizowany przez PFRON we współpracy z następującymi partnerami:

- 1) Partner krajowy: Ministerstwo Klimatu i Środowiska,
- 2) Partner ponadnarodowy: Global Nature Fund (Niemcy)

Łączna wysokość wydatków kwalifikowalnych w projekcie wynosi 10.219.638,62 zł, w tym 9.636.097,25 zł ze środków EFS.

Wszystkie działania są realizowane zgodnie z harmonogramem. W 2022 r. zrealizowano m. in. następujące działania:

- 1) Przygotowano i przeprowadzono nabór wniosków grantowych, skierowany do parków narodowych i krajobrazowych Polski.
- 2) Podpisano 16 umów z parkami narodowymi i krajobrazowymi na realizację przedsięwzięć grantowych.
- 3) Zorganizowano warsztaty dla przedstawicieli parków, które otrzymały dofinansowanie, dotyczące zasad wdrażania Modelu dostępnego parku przyrodniczego.
- 4) Zorganizowano wizytę studyjną przedstawicieli parków – uczestników projektu, w parkach przyrodniczych w Niemczech.
- 5) Trwa realizacja przedsięwzięć grantowych przez parki narodowe i krajobrazowe.

Na realizację projektu w 2022 r. zaplanowano środki w łącznej wysokości 5.207.709,73 zł, w tym:

środki UE (§ 2447)	3.766.304,82 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	227.940,30 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	1.144.044,68 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	69.419,93 zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 4.839.822,95 zł (92,94 % limitu), w tym:

środki UE (§ 2447)	3.420.448,73 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	207.135,12 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	1.143.020,22 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	69.218,88 zł.

Przyczyną niewydatkowania wszystkich zaplanowanych na projekt środków są opóźnienia w rozliczeniach wydatków przez partnera ponadnarodowego.

1.9. Dostępny samorząd - granty

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne.

Podstawa realizacji: umowa o dofinansowanie z dnia 08.09.2021 r. zawarta pomiędzy Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji (Instytucją Pośredniczącą – IP) a PFRON.

Celem projektu jest poprawa dostępności do usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, poprzez wsparcie ich w spełnieniu wymogów dostępności określonych w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062, z późn. zm.).

Realizację projektu zaplanowano od 1 lipca 2021 r. do 30 września 2023 r.

Łączna kwota wydatków kwalifikowanych projektu wynosi 118.799.994,79 zł, w tym:

środkami UE: 100.124.635,60 zł,

środkami z budżetu państwa: 18.675.359,19 zł.

W 2022 r. zrealizowano następujące działania:

- 1) 27 stycznia 2022 r. Instytucja Pośrednicząca zatwierdziła przygotowaną przez PFRON dokumentację. Uchwałą z dnia 8 lutego 2022 r. Zarząd PFRON przyjął Regulamin naboru wniosków o udzielenie grantu, natomiast uchwałą z dnia 18 lutego 2022 r. Zarząd PFRON postanowił o ogłoszeniu naboru wniosków. Zgodnie z uchwałą Zarządu PFRON nabór trwał od 21 lutego br. do 22 kwietnia 2022 r. i był prowadzony w formie elektronicznej za pośrednictwem generatora wniosków.
- 2) W ramach zadania 2 przeprowadzono i rozstrzygnięto wyniki naboru wniosków. W trakcie naboru w generatorze wniosków złożonych zostało 1.247 wniosków. Zarząd PFRON w dniu 29 września 2022 r. udzielił granty dla 798 jednostek samorządu terytorialnego na łączną kwotę 100.804.225,70 zł w tym: w kategorii „małego grantu” 567 grantów na łączną kwotę 49.991.938,10 zł, w kategorii „dużego grantu” 231 grantów na łączną kwotę 50.812.287,60 zł. 30 września 2022 r. informacja o wynikach naboru została opublikowana za stronie internetowej PFRON oraz przekazana wnioskodawcom za pośrednictwem generatora wniosków. W procedurze składania zastrzeżeń do oceny złożono 41 zastrzeżeń, z czego 17 wniosków zostało skierowanych do ponownej oceny Komisji Oceny Wniosków. Biorąc pod uwagę kwotę budżetu zarezerwowaną na finansowanie grantów w związku z procedurą składania zastrzeżeń oraz złożone rezygnacje z podpisania umów o powierzenie grantu, łącznie granty otrzymało 847 jednostek samorządu terytorialnego na łączną kwotę 107.887.454,34 zł, w tym: – w kategorii „małego grantu” 592 wnioski na łączną kwotę 51.923.985,22 zł, – w kategorii „dużego grantu” 255 wniosków na łączną kwotę 55.963.469,12 zł. 22 grudnia 2022 r. informacja o dodatkowych grantach została opublikowana za stronie internetowej PFRON

oraz przekazana wnioskodawcom za pośrednictwem generatora wniosków. Podpisano 758 umów o powierzenie grantów. Wypłacono transze grantu (zaliczki) w wysokości 90% przyznanej kwoty grantu dla 748 umów o powierzenie grantu.

Na realizację projektu w 2022 r. zaplanowano środki w łącznej wysokości 92.243.799,73 zł, w tym:

środki z budżetu UE (§ 2447)	31.853.462,02 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	5.941.343,42 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	45.889.612,39 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	8.559.381,90 zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 87.642 503,80 zł (95,01 % limitu), w tym:

środki z budżetu UE (§ 2447)	30.029.979,78 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	5.601.228,75 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	43.835.116,94 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	8.176.178,33 zł.

Niewydatkowanie wszystkich zaplanowanych na realizację projektu środków w 2022 r. związane jest z mniejszą liczbą zawartych umów dla wniosków, dla których Zarząd PFRON w dniu 29.09.2022 r. przyznał granty. Brak zawarcia umów wynikał głównie z braku możliwości ich podpisania przez jednostki samorządu terytorialnego, z uwagi na brak zaplanowanych przychodów z projektu w budżetach samorządów na 2022 r.

1.10. Ośrodek Wsparcia Architektury Dostępnej (OWDA) – kompleksowe usługi w zakresie dostępności architektonicznej dla podmiotów publicznych

„Ośrodek Wsparcia Architektury Dostępnej (OWDA) - kompleksowe usługi w zakresie dostępności architektonicznej dla podmiotów publicznych” to projekt realizowany przez Fundację Aktywnej Rehabilitacji w partnerstwie z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz ARQiteka Biuro projektowe Marta Kulik na podstawie umowy nr 2021/08/312 zawartej w dniu 26 lipca 2021 r.

Projekt dofinansowany jest ze środków europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś Priorytetowa II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.19, na podstawie umowy o dofinansowanie nr POWR.02.19.00-00-OW05/20 zawartej z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej.

W ramach projektu 450 podmiotom publicznym (PP) zostanie udzielone kompleksowe wsparcie (merytoryczne, doradcze, informacyjne oraz audytowe) z zakresu dostępności architektonicznej budynków i przestrzeni publicznej.

Udział w projekcie jest bezpłatny. Przystąpić do niego mogą podmioty publiczne wskazane w art. 3 Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Rekrutacja podmiotów publicznych prowadzona będzie sukcesywnie do czasu przyjęcia do projektu min. 450 podmiotów spełniających kryteria przyjęcia do projektu.

Zakres i rodzaj przyznanego wsparcia dostosowane będą do potrzeb każdego z podmiotów na podstawie opracowanego „Indywidualnego programu wsparcia w zakresie zapewnienia dostępności architektonicznej”.

Cel główny: Uruchomienie ośrodka wsparcia dla podmiotów publicznych (PP) z zakresu dostępności architektonicznej budynków i przestrzeni publicznych, w tym w spełnieniu wymagań Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Cel strategiczny: Stworzenie standardu kompleksowej usługi w zakresie dostępności architektonicznej dla PP.

Cel szczegółowy: Udzielanie PP kompleksowego wsparcia z zakresu dostępności architektonicznej budynków i projektowania uniwersalnego (wsparcie merytoryczne, doradcze, informacyjne oraz audytowe).

Instytucja Zarządzająca: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Okres realizacji: od 1 czerwca 2021 r. do 31 października 2023 r.

Wsparcie w ramach projektu jest realizowane w ramach dwóch ścieżek. W ramach pierwszej ścieżki podmioty mogą otrzymać pomoc między innymi w zakresie:

realizacji audytów dostępności budynków i przestrzeni publicznych przed procesami inwestycyjnymi na podstawie metodologii audytu, doradztwa architektonicznego i inwestycyjnego.

Wychodząc naprzeciw ogromnym potrzebom zgłaszanym przez podmioty, za zgodą Instytucji Zarządzającej, uruchomiona została druga ścieżka wsparcia PP. W ramach drugiej ścieżki podmioty publiczne będą mogły uzyskać wsparcie dotyczące jednostkowego zagadnienia lub problemu związanego z dostępnością architektoniczną obiektu lub jego otoczenia.

Wsparcie to realizowane będzie w następujących formach:

odpowiedź pisemna w postaci opinii przygotowana przez eksperta OWDA,
konsultacje indywidualne z ekspertem architektem – online lub stacjonarnie,
spotkania grupowe online poświęcone wskazanemu zagadnieniu
z zakresu dostępności architektonicznej.

Ta forma wsparcia ma charakter uproszczony. Aby wziąć w niej udział, wystarczy przesłać wypełniony formularz zgłoszeniowy oraz dokumentację techniczną i zdjęciową danego zagadnienia. O przyjęciu do projektu decyduje kolejność zgłoszeń. Szczegółowe informacje na temat drugiej ścieżki wsparcia dostępne są na stronie internetowej projektu.

Realizując przyjęty harmonogram prac i zadań realizacji projektu „Ośrodek Wsparcia Architektury Dostępnej (OWDA)”, w uzgodnieniu z Liderem i Partnerem projektu:

uruchomiono podstronę OWDA,
kontynuowano dalsze zatrudnienie kadry,
zorganizowano dwa spotkania informacyjno-promocyjne dla ponad 110 Podmiotów Publicznych,
ogłoszono trzy kolejne nabory wniosków,
rozstrzygnięto przetarg na portal OWDA,
infolinia oraz biuro OWDA udzieliło wyjaśnień i informacji w zakresie dostępności architektonicznej dla około 1 tys. PP.

W ramach trzech naborów wniosków, w 2022 r. do projektu przyjęto zgłoszenia od 428 PP, do udzielenia wsparcia w ramach pierwszej ścieżki zakwalifikowano 248 PP a wsparcia udzielono 253 PP (włącznie z naborami z 2021 r.).

W związku z dużym zainteresowaniem podmiotów projektem, we wrześniu 2022 r. uruchomiono II ścieżkę wsparcia dotyczącą jednostkowych zagadnień w zakresie dostępności architektonicznej. Do końca 2022 roku zgłosiło się w ramach tej ścieżki 97 PP i na bieżąco jest im udzielane wsparcie w ramach projektu.

Ponadto projekt OWDA prezentowany był na:

Targach Dostępności w Opolu oraz na Światowym Forum Miejskim w Katowicach,
Udział w Konferencjach poświęconych tematyce dostępności (Muzeum Polin oraz KUL).

Budżet projektu ogółem:	6.246.139,94 zł,
z czego budżet PFRON:	3.356.140,90 zł,
w tym koszty bezpośrednie:	3.028.310,00 zł.

Na realizację projektu w 2022 r. zaplanowano środki w łącznej wysokości 1.675.594,28 tys. zł, w tym:

środki z budżetu UE (§ 2447)	1.370.050,86 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	255.543,42 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	42.140,00 zł,
środki z budżetu państwa (§ 6269)	7.860,00 zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 1.231.113,53 zł (73,47 % limitu), w tym:

środki z budżetu UE (§ 2447)	1.037.582,26 zł,
środki z budżetu państwa (§ 2449)	193.531,27 zł,
środki z budżetu UE (§ 6267)	0,00 zł,

**11. Programy służące rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych
zatwierdzone przez Radę Nadzorczą PFRON art. 47 ust. 1 pkt. 4 ustawy o rehabilitacji****11.1 Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji
kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi**

Celem programu było zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym poszkodowanym na skutek działania żywiołu lub wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także objęcie wsparciem samorządów powiatowych i samorządów gminnych, które w wyniku sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi uruchomiły dodatkowe wsparcie dla osób niepełnosprawnych.

Adresatami programu były poszkodowane na skutek żywiołu:

- osoby niepełnosprawne posiadające aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne),
- dzieci i młodzież niepełnosprawna posiadająca aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia.

Adresatami programu były również samorzady powiatowe i samorzady gminne, które w wyniku sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi uruchomiły dodatkowe wsparcie dla osób niepełnosprawnych, o którym mowa w Module IV programu.

Decyzję o uruchomieniu realizacji poszczególnych modułów podejmuje Zarząd w związku z wystąpieniem określonych okoliczności:

- 1) Moduł I i Moduł II – nagłe, niespodziewanie i gwałtownie działanie sił natury powodujące zagrożenie dla ludności i straty w mieniu w znacznym rozmiarze - pomoc finansowa dla osób niepełnosprawnych poszkodowanych na skutek żywiołu, pod warunkiem uruchomienia pomocy dla osób poszkodowanych w wyniku żywiołu przez organy administracji rządowej lub samorządowej, w tym:
  - Moduł I – jednorazowe świadczenie na rehabilitację społeczną,
  - Moduł II – jednorazowe świadczenie stanowiącego rekompensatę poniesionych strat i/lub pokrycie kosztów przeprowadzenia naprawy dotyczących przedmiotów, urządzeń i zlikwidowanych barier technicznych i barier w komunikowaniu się dofinansowanych wcześniej ze środków PFRON.
- 2) Moduł III i Moduł IV - choroby zakaźne oraz wywołane nimi sytuacje kryzysowe:
  - Moduł III - pomoc finansowa dla osób niepełnosprawnych, które na skutek wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi utraciły możliwość korzystania z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej

(dofinansowanie kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych),

- Moduł IV - pomoc finansowa dla samorządów powiatowych i gminnych w formie finansowania albo dofinansowania wydatków ponoszonych w związku z uruchomieniem dodatkowego wsparcia dla osób niepełnosprawnych poszkodowanych na skutek sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi (nie więcej niż do wysokości 100 000 zł).

W 2022 r. uruchomiony został Moduł I i II programu na podstawie zatwierdzonego przez Zarząd PFRON uchwałą nr 19/2022 z dnia 18.02.2022 r. dokumentu „Kierunki działań oraz warunki brzegowe obowiązujące w 2022 roku realizatorów Modułu I oraz Modułu II programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi””.

Wnioski o przyznanie świadczenia mogły być składane w ramach Modułu I i II programu przez osoby niepełnosprawne do realizatora programu w trybie ciągłym, jednakże nie później niż do dnia 2 grudnia 2022 r. Wsparciem objęto 19 osób z województwa łódzkiego w ramach Modułu I programu.

Ponadto, w ramach środków przeznaczonych na realizację programu w Modułach I i II finansowane są wydatki samorządów powiatowych, ponoszone na obsługę programu – do wysokości 2,5% środków przekazanych samorządom powiatowym na realizację programu.

Na realizację programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 1 634 tys. zł, z tego na:

wydatki bieżące dla jednostek sektora finansów publicznych (§ 2440)	40 tys. zł,
transfery dla ludności (§ 3030)	1.594 tys. zł.

Fundusz wypłacił na realizację programu środki w łącznej wysokości 38 950,00 zł (2,38 % planu), z tego:

wydatki bieżące dla jednostek sektora finansów publicznych (§ 2440)	950,00 zł,
transfery dla ludności (§ 3030)	38.000,00 zł.

Niewydatkowanie wszystkich środków w programie związane jest z niewystąpieniem klęsk żywiołowych, które wymagałyby uruchomienia programu na obszarze całego kraju.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 900 osób, osiągnięta – 19 osób.

11.2 Zajęcia klubowe w WTZ

Celem programu było wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji.

Beneficjentami programu były:

osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, które były uczestnikami WTZ i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia, osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, znajdujące się na prowadzonej przez podmiot prowadzący WTZ liście osób (o której mowa w art. 10f ust. 2a ustawy o rehabilitacji), których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ.

Adresatami programu były podmioty prowadzące warsztaty terapii zajęciowej. Pomoc finansowa w ramach programu udzielana jest adresatom programu ze środków PFRON przez samorządy powiatowe, które przystąpią do realizacji programu.

Program „Zajęcia klubowe w WTZ” realizowany jest na terenie całego kraju w cyklu lat realizacyjnych trwających od dnia 1 lutego danego roku kalendarzowego do dnia 31 stycznia kolejnego roku kalendarzowego. Nabór wystąpień samorządów powiatowych o przyznanie środków finansowych na realizację programu odbywa się w dwóch odrębnych turach w roku realizacyjnym.

Wystąpienia samorządów powiatowych w zakresie realizacji programu w 2022 r. przyjmowane były w terminie:

od dnia 1 do dnia 30 listopada 2021 r. – w ramach I tury naboru dotyczącego prowadzenia zajęć klubowych od dnia 1 lutego 2022 r. do dnia 31 stycznia 2023 r.,
od dnia 1 czerwca do dnia 30 czerwca 2022 r. – w ramach II tury naboru dotyczącego prowadzenia zajęć klubowych od dnia 1 sierpnia 2022 r. do dnia 31 stycznia 2023 r.

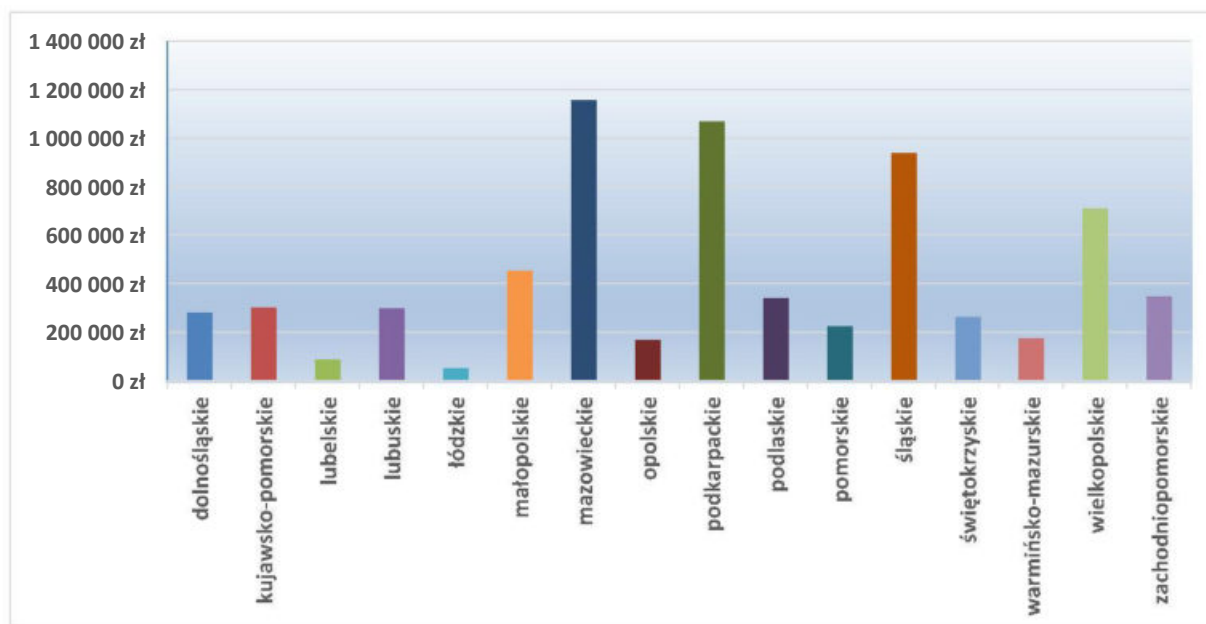
Miesięcznej stawka osobowa obowiązująca w okresie od dnia 1 lutego 2022 r. do dnia 31 stycznia 2023 r. – wyniosła 465,00 zł.

W ramach środków przeznaczonych na realizację programu finansowane są wydatki samorządów powiatowych, ponoszone na obsługę programu – do wysokości 2,5% środków przekazanych samorządom powiatowym na realizację programu.

Na realizację programu zaplanowano środki w wysokości 7.000 tys. zł na wydatki bieżące dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 2440).

Fundusz wypłacił środki w wysokości 6.911.241,37 zł (tj. 98,73 % planu).

Wykres nr 32 Kwota wypłacona wg województw

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 1 250 osób, osiągnięta – 1 268 osób.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji programu znajdują się w Tabeli nr 12.

11.3 Pilotażowy program „Rehabilitacja 25 plus”

Celem programu jest zebranie doświadczeń służących wypracowaniu rozwiązań zapewniających absolwentom ciągłość oddziaływań terapeutycznych w zakresie utrzymania samodzielności i niezależności w życiu społecznym, a także w zakresie dotyczącym ich aktywności zawodowej.

W ramach programu placówki edukacyjne mogą zapewnić dzienny pobyt niezatrudnionym osobom niepełnosprawnym będącym absolwentami OREW bądź ORW, bądź absolwentami SDP (szkół specjalnych przysposabiających do pracy), lub innych placówek edukacyjnych z niepełnosprawnością intelektualną (w tym sprzężoną z innymi niepełnosprawnościami), jeżeli osoby te nie są objęte rehabilitacją społeczną w placówkach dziennej aktywności (np. środowiskowych domach samopomocy czy warsztatach terapii zajęciowej).

Beneficjentom programu może być udzielane wsparcie w zakresie:

- usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych, w tym pomocy w utrzymaniu higieny osobistej,
- udziału w zajęciach usprawniających, terapeutycznych i wspierających ruchowo,
- udziału w zajęciach prowadzonych w ramach kół zainteresowań,
- pomocy w rozwinięciu i wzmacnianiu aktywności oraz samodzielności życiowej oraz utrzymaniu nabytych wcześniej umiejętności,

pomocy psychologicznej, poradnictwa i wsparcia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych oraz bieżących spraw życia codziennego, działań aktywizujących zawodowo w przypadku absolwentów spadł, transportu.

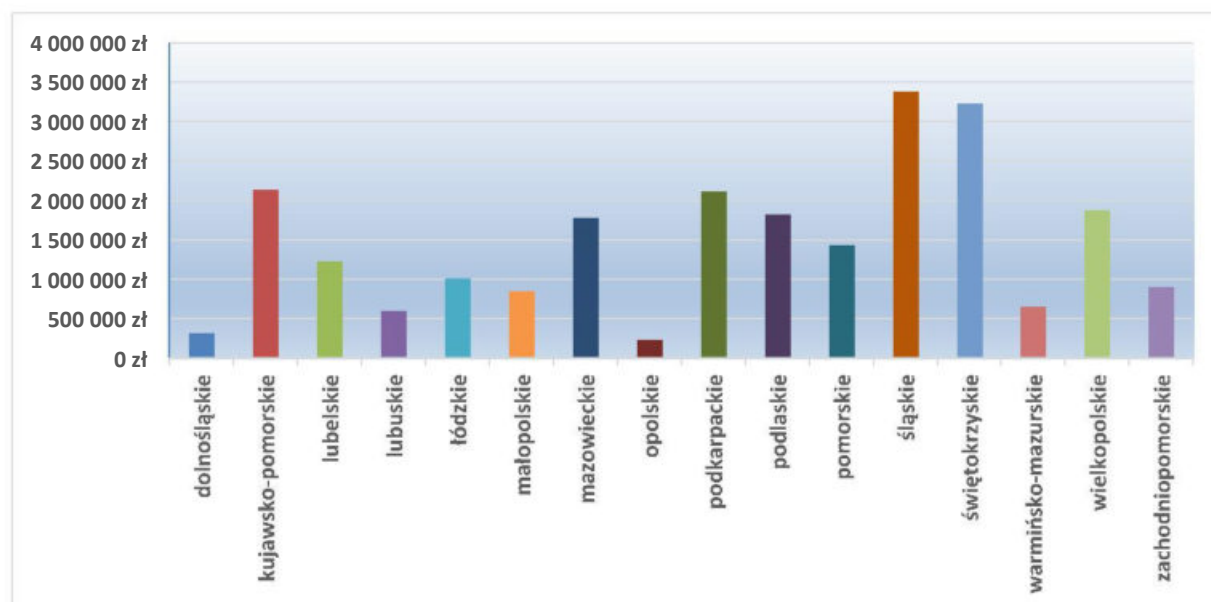
Na realizację programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 24.316 tys. zł, w tym dla jednostek:

zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	9.316 tys. zł (\$2440),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	14.500 tys. zł (\$2450),
zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	250 tys. zł (\$6260),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	250 tys. zł (\$6270).

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 23.716.744,52 zł (97,54 % środków zaplanowanych), w tym dla jednostek:

zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	9.103.714,00 zł (\$2440),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	14.249.100,80 zł (\$2450),
zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	156.541,00 zł (\$6260),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	207.388,72 zł (\$6270).

Wykres nr 33 Kwota wypłacona wg województw

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 973 osób, osiągnięta - 966 osób.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji programu znajdują się w Tabeli nr 13.

11.4 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W dniu 8 lutego 2022 roku Zarząd PFRON uchwałą nr 16/2022 przyjął dokument pn. „Kierunki działań oraz warunki brzegowe obowiązujące realizatorów pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2022 roku.

W ww. dokumencie wskazano do realizacji następujące formy wsparcia:

1) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,

Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu,

b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,

Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,

Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem

niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,

Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,

Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,

d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka,

2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Ponadto, środki finansowe zabezpieczone w planie finansowym na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zgodnie z zapisami programu przeznacza się dla:

PFRON, na:

- promocję programu – do wysokości 0,2%,
- wynagrodzenia ekspertów PFRON - do wysokości 0,6%,
- ewaluację programu – do wysokości 0,2%,

- środków zaplanowanych na realizację programu,

samorządów powiatowych, na:

- promocję programu - do wysokości 1%,
- ewaluację programu - do wysokości 0,5%,
- obsługę programu - do wysokości 5%,

- środków przewidzianych do przekazania samorządom powiatowym na realizację programu.

Na realizację programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 199.935 tys. zł, z tego na:

wydatki bieżące dla jednostek sektora finansów publicznych (§ 2440) w kwocie
12.181 tys. zł,

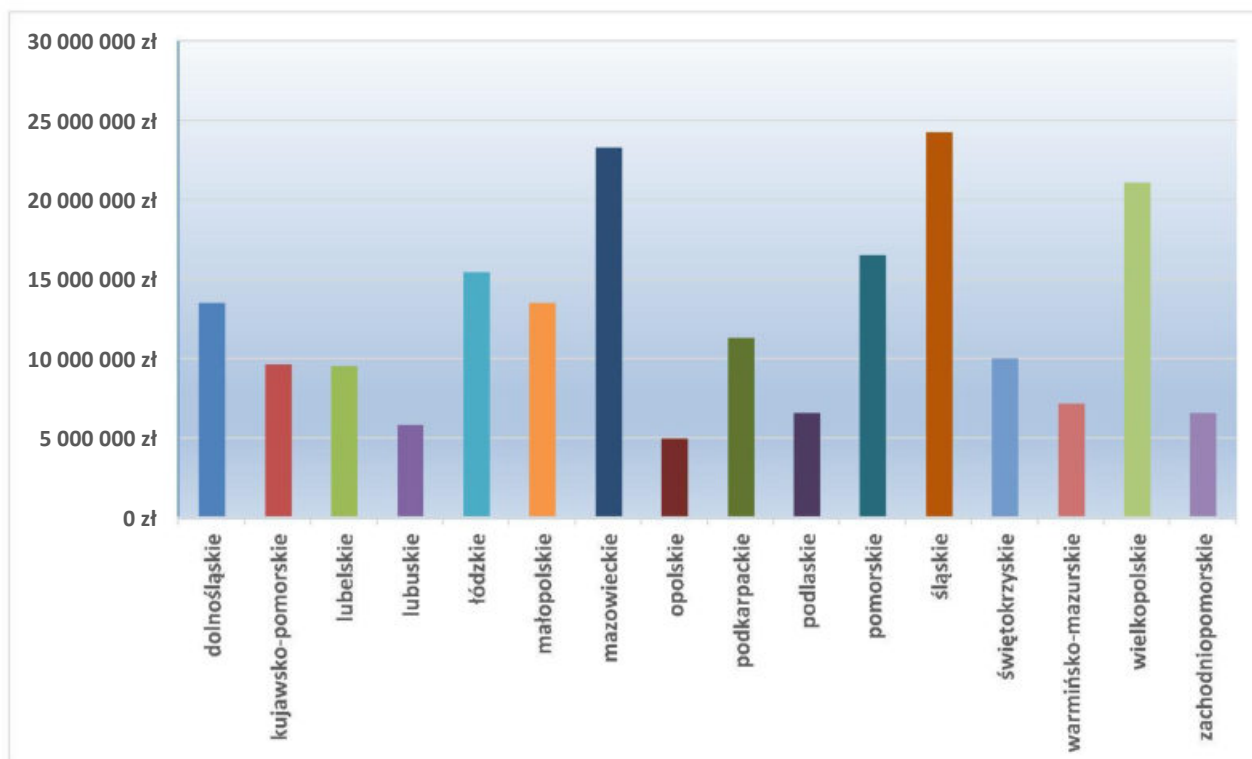
transfery dla ludności (§ 3030) w kwocie 187.754 tys. zł,

Fundusz wypłacił na realizację programu środki w łącznej wysokości 199.730.368,63 zł (99,90 % środków zaplanowanych na realizację programu), z tego:

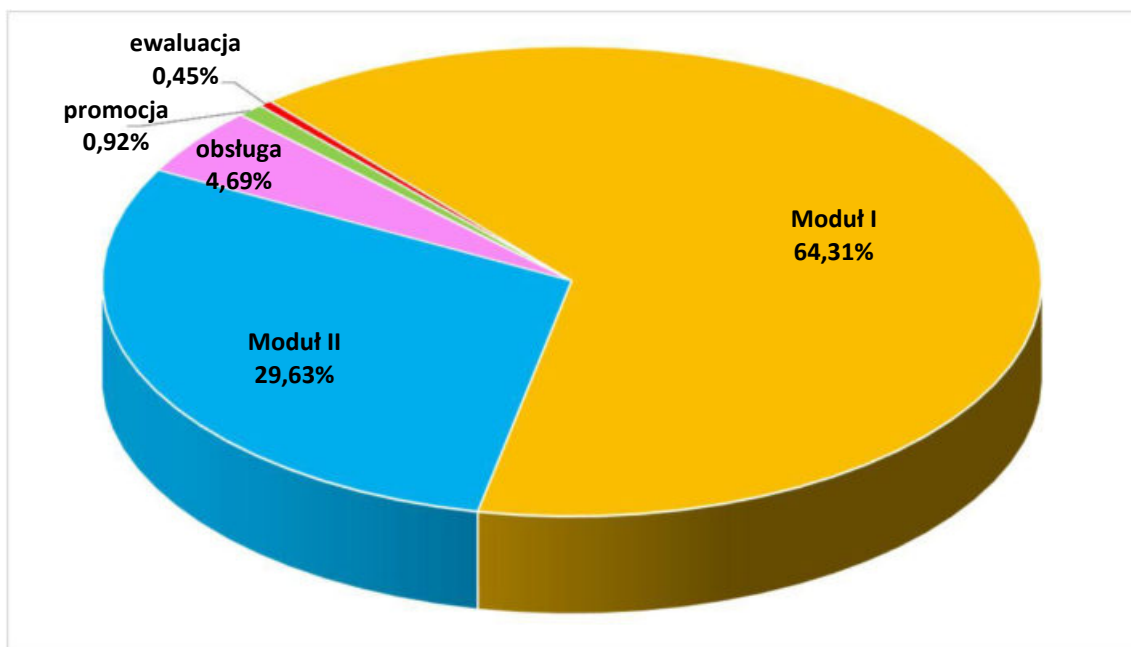
wydatki bieżące dla jednostek sektora finansów publicznych (§ 2440) w kwocie
12.100.356,77 zł,

transfery dla ludności (§ 3030) w kwocie 187.630.011,86 zł.

Wykres nr 34 Kwota wypłacona wg województw

Wykres nr 35 Struktura wypłat wg rodzajów kosztów

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 21.000 osób, osiągnięta – 23.913 osób.

Szczegółowe dane dotyczące programu znajdują się w Tabeli nr 14.

11.5 Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami

Celem strategicznym programu jest wzrost aktywności zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami osiągany poprzez zintensyfikowanie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, którym wsparcie uzyskane w programie umożliwi realizację projektów dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami, dofinansowanych ze środków europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO, tj. EFS i/lub EFRR).

Pierwsze Porozumienie na rzecz współpracy w ramach programu zawarte zostało w dniu 17 października 2016 r. z Województwem Podkarpackim, w celu współfinansowania projektów organizacji pozarządowych wyłonionych do dofinansowania w drodze konkursów organizowanych przez Zarząd Województwa. Województwo przyjęło rolę Realizatora programu „Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami”. W 2019 roku do programu przystąpiły Zarządy Województw: Małopolskiego, Świętokrzyskiego i Podlaskiego, zaś w 2020 roku Łódzkiego, które zawarły porozumienia na rzecz współpracy w ramach programu.

Organizacje pozarządowe, spełniające warunki określone w programie i ubiegające się o dofinansowanie projektów skierowanych do osób z niepełnosprawnościami ze środków RPO w konkursach organizowanych przez ww. Zarządy Województw, mogą ubiegać się o sfinansowanie wkładu własnego ze środków PFRON wymaganego od organizacji pozarządowych.

Przekazywanie środków finansowych PFRON Zarządom Województw, które przystąpiły do programu następuje na podstawie zawartych umów realizacyjnych w danym konkursie RPO (EFS i/lub EFRR).

Spośród województw, które przystąpiły do realizacji programu uruchomienie środków w 2022 r. nastąpiło w 3 województwach (łódzkim, podkarpackim i świętokrzyskim) w ramach 8 umów realizacyjnych zawartych w roku 2022 (1 umowa), jak również w latach ubiegłych (7 umów).

Na realizację programu zaplanowano środki w kwocie 2.632 tys. zł, w tym na wydatki:

bieżące dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 632 tys. zł (§2440),

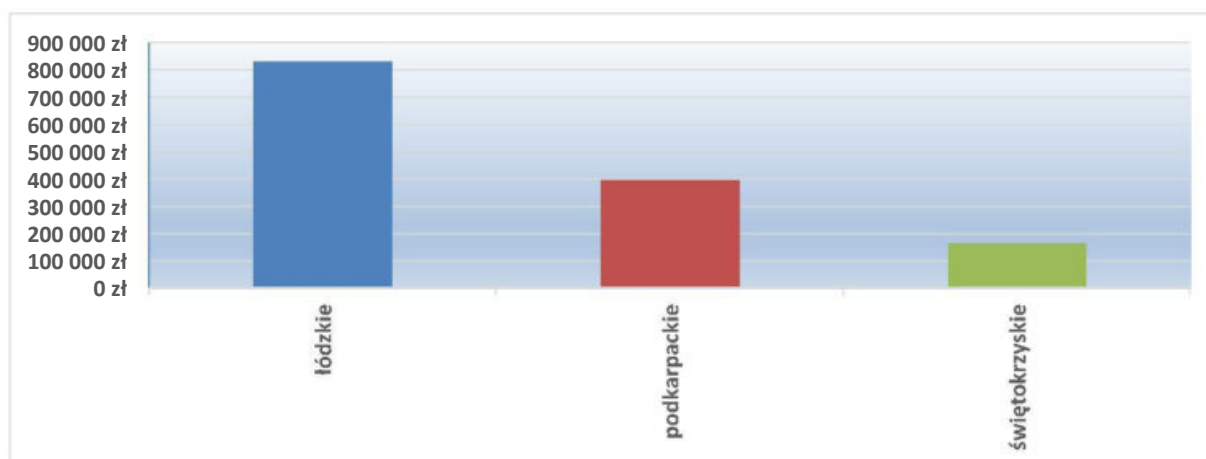
inwestycyjne dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 2.000 tys. zł (§6260).

Fundusz wypłacił środki w wysokości 1.398.883,19 zł (tj. 53,15 % środków zaplanowanych na realizację programu), w tym na wydatki:

bieżące dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 565.720,23 zł (§2440),

inwestycyjne dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 833.162,96 zł (§6260).

Wykres nr 36 Kwota wypłacona wg województw

Niewydatkowanie wszystkich środków zaplanowanych na zadanie związane było z możliwością złożenia w nieokreślonym czasie wniosków obejmujących zróżnicowany poziom wnioskowanych dofinansowań oraz oddaloną w czasie realizacją wypłat.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi – 3 umowy (porozumień), osiągnięta wartość wynosi – 3 umowy (porozumienia).

Szczegółowe dane dotyczące programu znajdują się w Tabeli nr 15 i 16.

11.6 Pilotażowy program „ABSOLWENT”

Celem pilotażowego programu „ABSOLWENT” jest umożliwienie wejścia na rynek pracy osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, które na dzień przystąpienia do projektu pozostają bez zatrudnienia oraz są absolwentami szkoły wyższej lub realizują ostatni lub przedostatni semestr nauki w szkole wyższej. Cel programu jest realizowany poprzez kompleksowe i indywidualnie wsparcie beneficjentów ostatecznych programu w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych.

W 2021 r. realizowane były umowy zawarte w konkursie ogłoszonym w 2019 r. (drugi okres finansowania) oraz w konkursie ogłoszonym w 2022 r. (pierwszy okres finansowania).

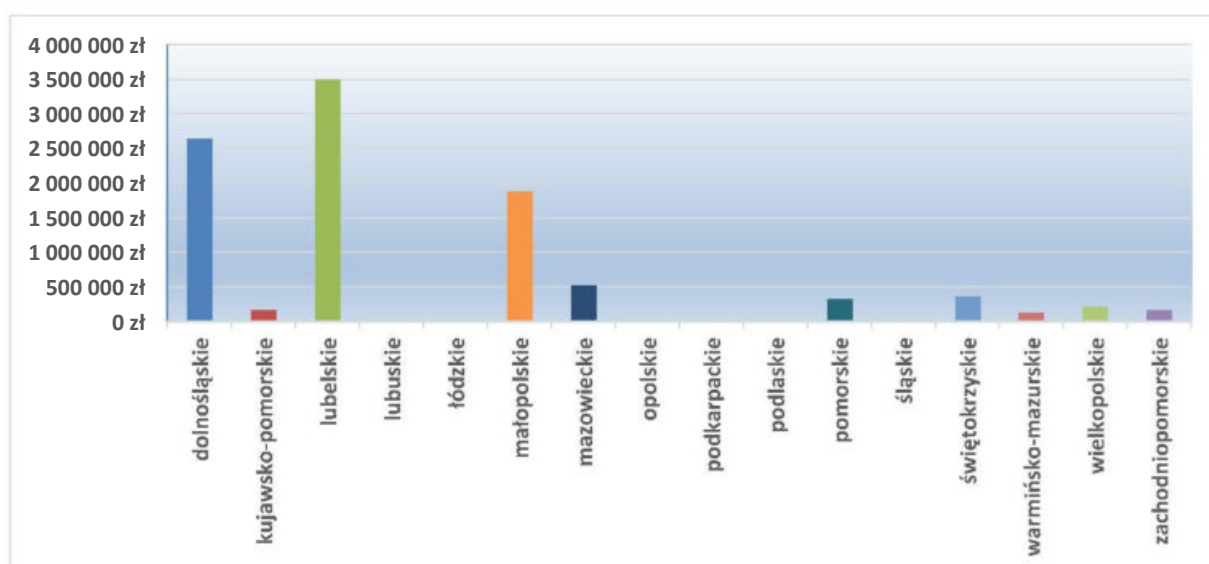
Na realizację programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 14.955 tys. zł, w tym dla jednostek:

- zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 2.000 tys. zł (§2440),
- niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 12.555 tys. zł (§2450),
- zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 200 tys. zł (§6260),
- niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie 200 tys. zł (§6270).

PFRON wypłacił środki w łącznej wysokości 9.982.859,38 zł (66,75 % środków zaplanowanych na realizację programu), w tym dla jednostek:

zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	528.424,07 zł (§2440),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	9.344.874,31 zł (§2450),
zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	19.560,00 zł (§6260),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	90.000,00 zł (§6270).

Wykres nr 37 Kwota wypłacona wg województw

Mniejsze wykonanie wydatków w programie związane było z niemożliwością wypłaty środków dla projektów złożonych w konkursie ogłoszonym w 2022r., który termin rozpoczęcia realizacji zaczyna się w 2023 r. Zgodnie ze wzorem umowy, przekazanie środków może nastąpić nie wcześniej niż w dniu rozpoczęcia realizacji projektu.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 1.300 osób, osiągnięta – 920 osób.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji programu znajdują się w Tabeli nr 17.

11.7 STABILNE ZATRUDNIENIE – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej

Celem programu „STABILNE ZATRUDNIENIE – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej” jest podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w administracji publicznej.

Program był realizowany w ramach dwóch modułów:

- moduł I „Instytucje” – adresowany do organów i instytucji wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej, jednostek samorządu terytorialnego oraz państwowych i samorządowych instytucji kultury, które w ramach programu zatrudnią osoby niepełnosprawne,
- moduł II „Staże zawodowe” – adresowany do organizacji pozarządowych, które w ramach programu przygotowują i skierują osoby niepełnosprawne na staż zawodowy w administracji rządowej.

Adresatami programu są:

- 1) w ramach modułu I:
  - organy i instytucje, wykonujące zadania z zakresu administracji publicznej,
  - samorząd gminny, samorząd powiatowy, samorząd województwa,
  - państwowe oraz samorządowe instytucje kultury,
- 2) w ramach modułu II – organizacje pozarządowe posiadające statutowy zapis o prowadzeniu działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz prowadzące działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat.

W 2022 r. Moduł II „Staże zawodowe” nie był realizowany. W związku z zamiarem ogłoszenia nowego konkursu skierowano do dyrektorów generalnych 62 urzędów administracji rządowej zaproszenia do udziału w programie wraz z prośbą o zadeklarowanie liczby stanowisk, na których beneficjenci ostateczni będą odbywali staże zawodowe. Wskazane pisma uzyskały poparcie Szefa Służby Cywilnej. Deklaracje urzędów będą stanowiły podstawę do przeprowadzenia w 2023 r. otwartego konkursu adresowanego do organizacji pozarządowych, które w ramach programu przygotowują i skierują osoby niepełnosprawne na staż zawodowy w administracji rządowej.

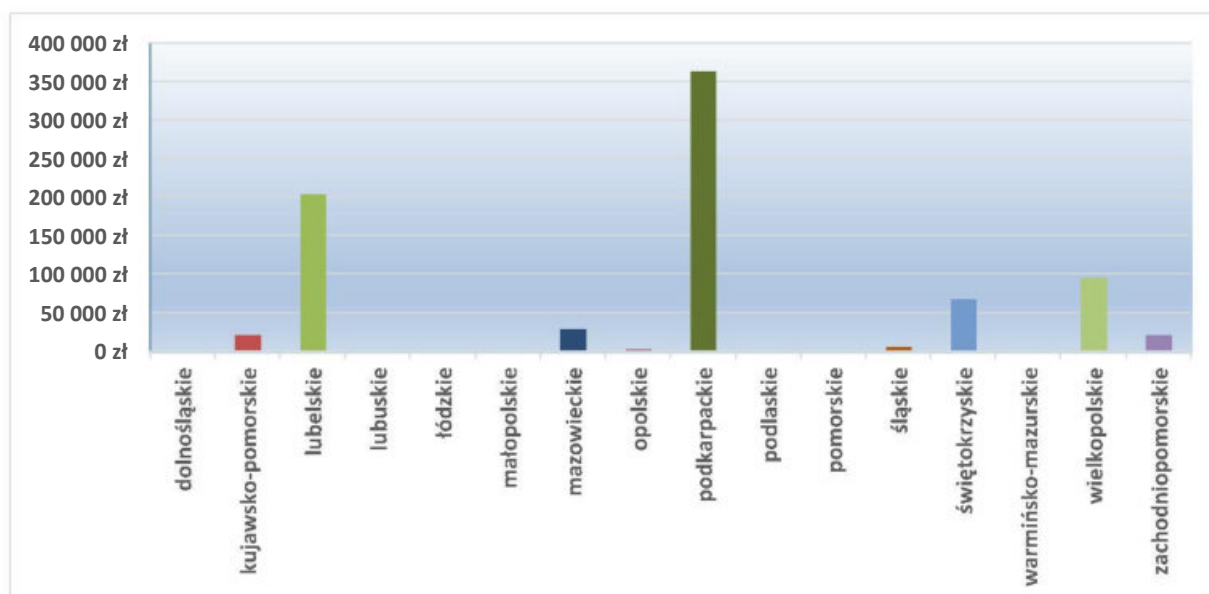
Na realizację programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 4.179 tys. zł, w tym na:

zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	934 tys. zł (§2440),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	1.545 tys. zł (§2450),
zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	700 tys. zł (§6260),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	1.000 tys. zł (§6270).

PFRON wypłacił środki w łącznej wysokości 815.580,77 zł (19,52 % środków zaplanowanych na realizację programu), w tym:

zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	389.850,16 zł (§2440),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	0,00 zł (§2450),
zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	425.730,61 zł (§6260),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	0,00 zł (§6270).

Wykres nr 38 Kwota wypłacona wg województw

Przyczyny niższej efektywności zrealizowanych działań:

- 1) wybierany przez wnioskodawcę sposób wypłaty środków (w przypadku wypłaty dofinansowania zaliczkowo w dwóch transzach, lub w formie refundacji, część wypłat będzie realizowana w 2023 r.),
- 2) wpływ mniejszej liczby wniosków w module I niż było oczekiwane.
- 3) przesunięcie ogłoszenia nowego konkursu w module II z 2022 r. na 2023 r.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 100 osób, osiągnięta – 31 osób.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji programu znajdują się w Tabeli nr 18.

11.8 Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością

Rada Nadzorcza PFRON uchwałą nr 2/2021 Rady Nadzorczej PFRON z dnia 25 lutego 2021 r. zatwierdziła do realizacji program „Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”. Program służy zapewnieniu osobom z niepełnosprawnościami usług doradczych i eksperckich w procesie aplikowania o środki PFRON w celu właściwego dopasowania do ich potrzeb dostępnych rozwiązań i technologii. Ponadto celem programu jest również konsolidacja działań PFRON oraz interesariuszy poprzez uruchomienie centrów informacyjno-doradczych dla osób z niepełnosprawnościami oraz regionalnych sieci współpracy. Dodatkowo w ramach programu zakłada się wypracowanie modelu poprawnego zaopatrzenia oraz standardów lub wytycznych w zakresie wyposażania osób z niepełnosprawnościami w różnego rodzaju technologie asystujące. Kolejnym celem programu jest wzrost kompetencji zawodowych realizatorów zadań finansowanych ze środków PFRON, w tym Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW), Ośrodków Wsparcia i Testów oraz pracowników PFRON poprzez udział w szkoleniach, w tym z zakresu właściwego wyposażania osób z niepełnosprawnościami w sprzęty, urządzenia oraz usługi.

Adresatami programu są przede wszystkim osoby z niepełnosprawnościami, ich opiekunowie oraz specjaliści ds. zarządzania rehabilitacją, realizatorzy zadań finansowanych ze środków PFRON, uczelnie i ośrodki akademickie, jednostki systemu oświaty świadczące usługi dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poradnie psychologiczno-pedagogiczne, organizacje pozarządowe realizujące zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, ośrodki wczesnej, kompleksowej, wielospecjalistycznej, skoordynowanej i ciągłej pomocy oraz ośrodki wczesnej interwencji, placówki SCWEW lub inne instytucje lub jednostki praktycznie zaangażowane w przygotowanie osób z niepełnosprawnościami do pełnienia różnych ról społecznych, powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności.

Program realizowany jest w podziale na trzy moduły.

Moduł I zakłada uruchomienie sieci centrów informacji i usług doradczych w oparciu o strukturę Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, świadczących kompleksowe usługi informacyjne i doradcze dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenia, a także usługi eksperckie mające na celu optymalne zaopatrzenie osób z niepełnosprawnościami w szeroko pojmowane technologie asystujące.

Moduł II programu to uruchomienie Ośrodków Wsparcia i Testów (tzw. OWT), w których osoby z niepełnosprawnością będą mogły przetestować oraz wypożyczyć bezpłatnie wysoko specjalistyczne technologie asystujące, które obejmują sprzęt, urządzenia i oprogramowania służące zwiększaniu lub poprawianiu możliwości samodzielnego funkcjonowania.

W ramach modułu II organizowana ma być również sieć współpracy pomiędzy realizatorami zadań finansowanych ze środków PFRON, ośrodkami akademickimi, jednostkami systemu oświaty lub innymi instytucjami czy jednostkami praktycznie zaangażowanymi w ułatwianie osobom z niepełnosprawnościami pełnego i skutecznego udziału w życiu społecznym.

Moduł III to szkolenia i warsztaty dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie poprawnego użytkowania dofinansowanych technologii asystujących oraz szkolenia i warsztaty dla ekspertów i doradców, a także kadr realizatorów zadań finansowanych ze środków PFRON, w tym placówek Ośrodków Wsparcia i Testów. Celem tego działania jest zapewnienie wysokiej jakości usług oferowanych w programie, zwiększenie dostępności do tych usług, wzrost liczby doradców i ekspertów, a także ich kompetencji.

W ramach realizacji programu od 1 września 2021 r. przy każdym z Oddziałów PFRON powstało Centrum informacyjno-doradcze (Moduł I), w którym osoba z niepełnosprawnością, czy też jej opiekun, a także pracodawca może uzyskać informacje m.in. w zakresie programów realizowanych przez PFRON, projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe, obowiązujących systemach orzecznictwa, zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny, w sprzęt rehabilitacyjny oraz w środki pomocnicze, likwidacji barier funkcjonalnych, architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się i wiele innych. Ponadto osoby, które uzyskały orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności po raz pierwszy, mogą uzyskać wsparcie w postaci usługi specjalisty ds. zarządzania rehabilitacją.

W ramach Modułu II od 2022 funkcjonuje i przyjmuje Beneficjentów 14 Ośrodków Wsparcia i Testów. Ponadto w maju 2022 r. prowadzony był dodatkowy nabór na utworzenie Ośrodków, który skierowany był do organizacji pozarządowych. Nabór zakończył się wyłonieniem kolejnych 5 placówek, które zaczną przyjmować interesantów na początku 2023 r.

Moduł III programu dot. szkoleń i warsztatów nie był realizowany w 2022 r. Zgodnie z założeniami szkolenia te miały podnosić kwalifikacje personelu OWIT w różnych obszarach, które de facto możliwe są do określenia dopiero po pewnym czasie działalności ośrodków. Praktyka związana z obsługą osób z niepełnosprawnością, z zakupionym asortymentem i wyposażeniem wskaże, jaki zakres merytoryczny zagadnień powinien zostać uwzględniony w planowanych na 2023 szkoleniach.

W roku 2022 w centrach informacyjno-doradczych udzielono łącznie 14.146 porad. Z kolei w ramach budowania sieci współpracy zorganizowano łącznie 203 spotkania.

Z oferty Ośrodków Wsparcia i Testów skorzystało 1.130 osób z niepełnosprawnością, którym udzielono 1.987 porad z różnego zakresu. Należy podkreślić, że bardzo dużym zainteresowaniem cieszyło się również poradnictwo dla rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnością 1.206 – porad.

W ośrodkach przeprowadzono 1.864 szkoleń i instruktaży z zakresu technologii asystujących, po których wypożyczono 841 technologii.

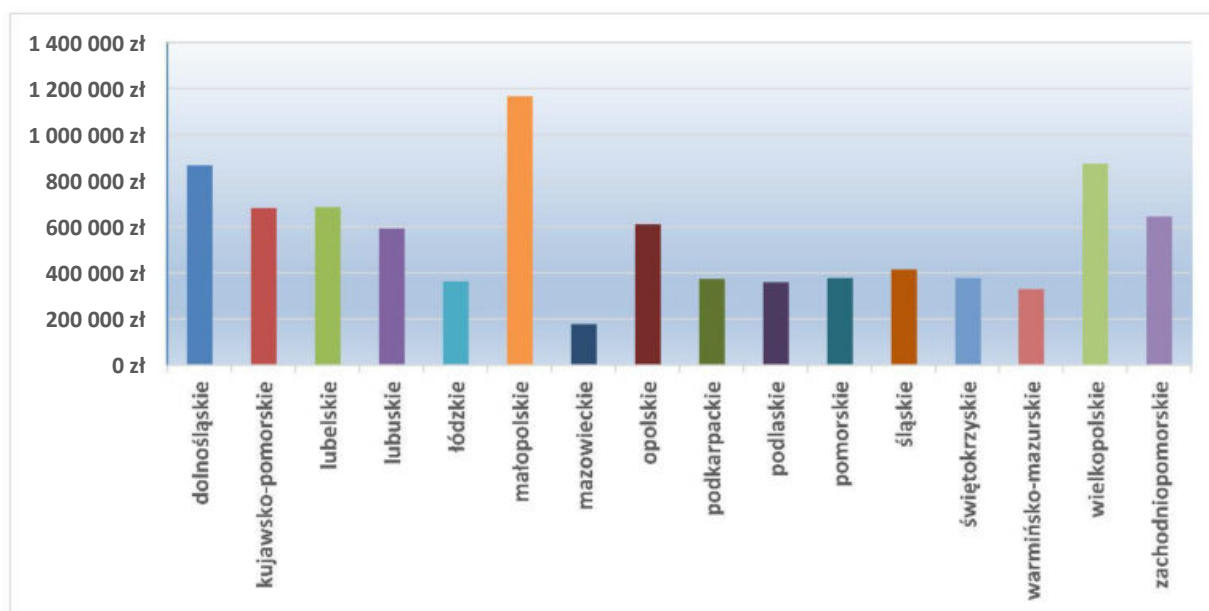
Na realizację programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 10.946 tys. zł, w tym na:

zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	6.599 tys. zł (§2440),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	3.313 tys. zł (§2450),
zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	780 tys. zł (§6260),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	254 tys. zł (§6270).

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 8.984.505,39 zł (82,08 % środków zaplanowanych na realizację programu), w tym:

➤ zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	5.280.879,04 zł (§2440),
➤ niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	3.136.076,35 zł (§2450),
➤ zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	337.000,00 zł (§6260),
➤ niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	230.550,00 zł (§6270).

Wykres nr 39 Kwota wypłacona wg województw

Niższe wykonanie planowanych wydatków związane jest z nieprzeprowadzeniem szkoleń i warsztatów z uwagi na fakt, że część OWIT dopiero tworzyło swoje struktury i zatrudniało kadrę. Zgodnie z założeniami szkolenia te mają podnosić kwalifikacje personelu w różnych obszarach, które de facto możliwe są do określenia dopiero po roku czasu działalności.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 19 umów, osiągnięta – 19 umów.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji programu znajdują się w Tabeli nr 19.

11.9 Pilotażowy program „Dostępność ponad barierami”

Celem programu jest rozwój i zwiększenie dla osób z niepełnosprawnościami dostępności przestrzeni fizycznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, a także dostępności produktów i usług, w tym dotyczących turystyki, rekreacji i kultury.

Program był realizowany poprzez finansowanie ze środków Funduszu grantów na wsparcie lokalnych inicjatyw, które służyć miały poprawie poziomu dostępności, w szczególności dostępności bazy i oferty turystyczno-rekreacyjnej oraz kulturalnej dla osób o specjalnych potrzebach związanych z niepełnosprawnościami.

W 2022 r. realizowane były 4 umowy, które otrzymały granty w ramach konkursu grantowego nr 1/2021 ogłoszonego w 2021 r. W 2022 r. wypłaty nastąpiły do 3 umów.

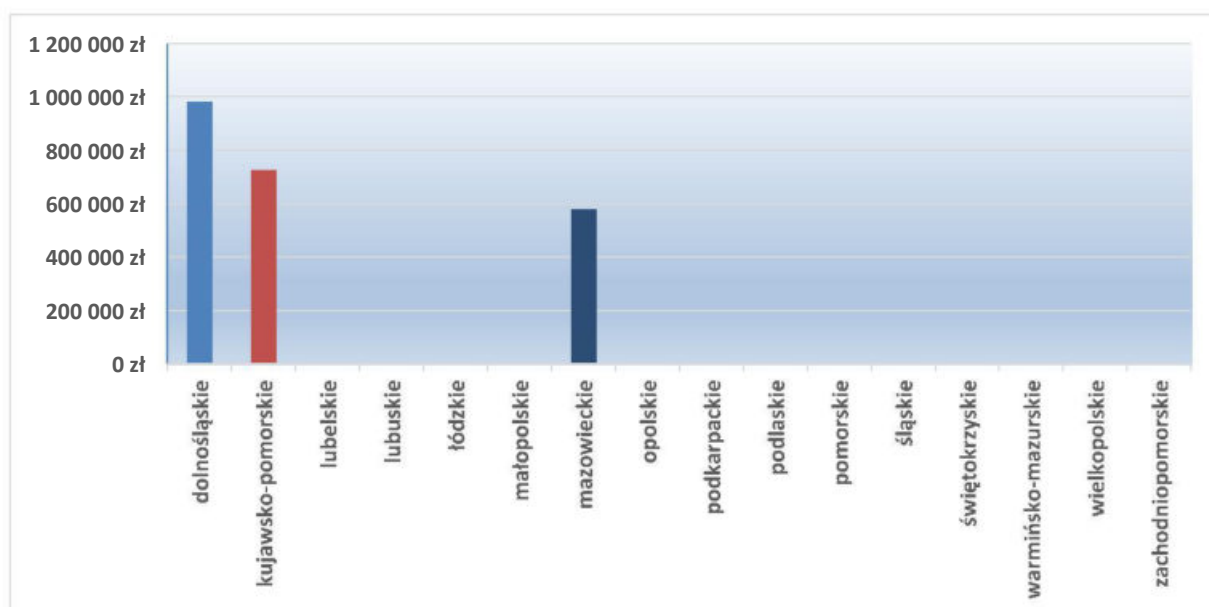
Na realizację programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 9.538 tys. zł, w tym na:

zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	282 tys. zł (§ 2440),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	1.835 tys. zł (§ 2450),
zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	3.186 tys. zł (§ 6260),
niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	4.235 tys. zł (§ 6270).

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 2.296.911,34 zł (24,08 % środków zaplanowanych na realizację programu), w tym:

➤ zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	67.500,00 zł (§ 2440),
➤ niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	955.273,84 zł (§ 2450),
➤ zaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	1.274.137,50 zł (§6260),
➤ niezaliczanych do sektora finansów publicznych w kwocie	0,00 zł (§ 6270).

Wykres nr 40 Kwota wypłacona wg województw

Przyczyny niższej efektywności zrealizowanych działań:

- 1) w związku z problemami z kompletowaniem wszystkich wymaganych dokumentów w jednym z projektów przez Lidera i Partnerów doszło do opóźnienia w zawarciu umowy, co skutkowało wypłatą tylko jednej transzy dofinansowania, zamiast dwóch planowanych,
- 2) z uwagi na problemem z realizacją inwestycji po stronie wnioskodawcy w jednym z projektów i rozliczeniem I transzy dofinansowania, nie nastąpiła wypłata II transzy dofinansowania w 2022 r.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 4 umów, osiągnięta – 3 umowy.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji programu znajdują się w Tabeli nr 20.

11.10 „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością”

W związku z art. 34 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy i ich rodzinom w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 z późn.zm.), w dniu 18 marca 2022 r. Rada Nadzorcza PFRON zatwierdziła programu pod nazwą „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością”.

Celem programu było zapewnienie pomocy obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy.

Pomoc finansowa udzielana była ze środków PFRON w ramach:

- Modułu I – w formie świadczenia na sfinansowanie Beneficjentom programu, wymaganego udziału własnego w zakupie lub naprawie wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, wskazanych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie,
- Modułu II – w formie finansowania albo dofinansowania kosztów poniesionych przez samorządy wojewódzkie, samorządy powiatowe lub samorządy gminne, w związku z uruchomieniem dodatkowego wsparcia dla Beneficjentów programu,
- Modułu III – w formie finansowania realizacji zadań przez organizacje.

Realizatorem programu w Module I był samorząd powiatowy, który przystąpi do realizacji programu, natomiast realizatorem programu w Module II oraz w Module III był PFRON.

W 2022 roku w ramach Modułu III ogłoszono dwa nabory:

- 1) Nabór pierwszy ogłoszony w dniu 22 marca 2022 r. Przyjmowane były wnioski na finansowanie zadań związanych z prowadzeniem Ośrodka Receptyjnego dla niepełnosprawnych uchodźców z Ukrainy oraz osób im towarzyszących na

terenie województwa lubelskiego lub podkarpackiego. Celem pobytu w Ośrodku była identyfikacja potrzeb Beneficjentów programu i osób towarzyszących w zakresie warunków zamieszkania, pracy, edukacji dla dzieci, potrzeb socjalnych, terapeutycznych i psychoterapeutycznych, medycznych oraz potrzeb w zakresie poradnictwa specjalistycznego.

2) Nabór drugi ogłoszony w dniu 25 marca 2022 r.

Mogły zostać zgłoszone zadanie związane z zapewnieniem rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz miejsc pobytu dla beneficjentów programu na terenie każdego z 16 województw. Celem wsparcia beneficjentów programu było zabezpieczenie potrzeb rehabilitacyjnych oraz pobytowych, w szczególności odpowiednich warunków zamieszkania i wyżywienia, potrzeb socjalnych, integracji społecznej, poradnictwa specjalistycznego, terapeutycznego i psychoterapeutycznego, a także przygotowanie do wejścia na rynek pracy. Wsparciem objęte mogły być także osoby towarzyszące beneficjentom programu. Wnioski mogły być realizowane również w formule partnerskiej (dwie lub więcej organizacji pozarządowe działające wspólnie mogły złożyć wniosek wspólny). Wsparcie związane z realizacją zadania może być świadczone nie dłużej niż do 30 czerwca 2023 roku, z tym, że minimalny okres realizacji zadania musi wynosić co najmniej 4 miesiące.

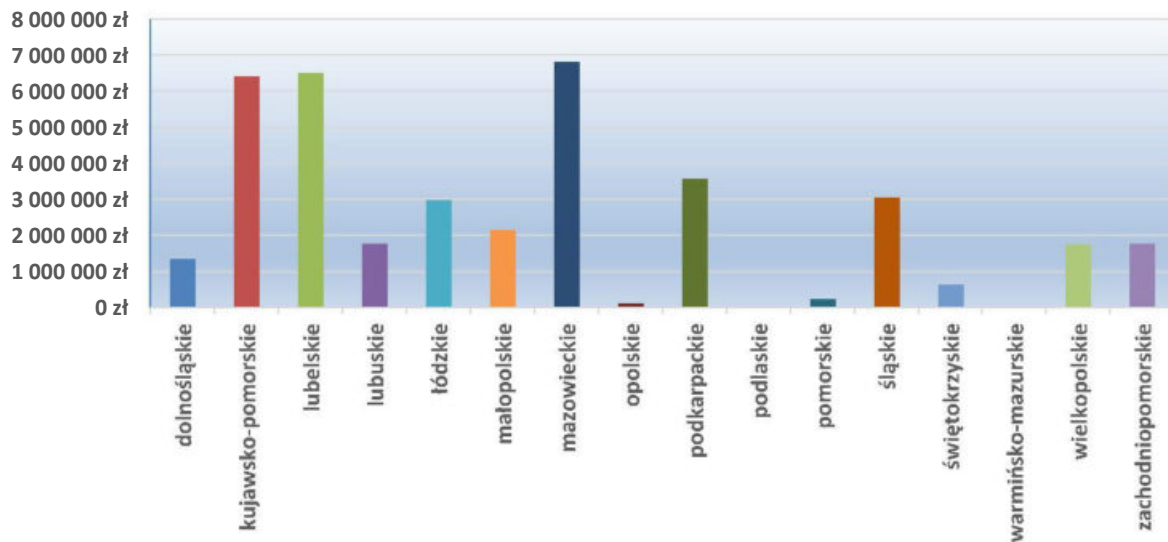
Na realizację programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 130 000 tys. zł, w tym na:

zaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 2440)	49.000 tys. zł,
niezaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 2450)	49.000 tys. zł,
transfery dla ludności (§ 3030)	25.000 tys. zł,
zaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 6260)	4.000 tys. zł,
niezaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 6270)	3.000 tys. zł.

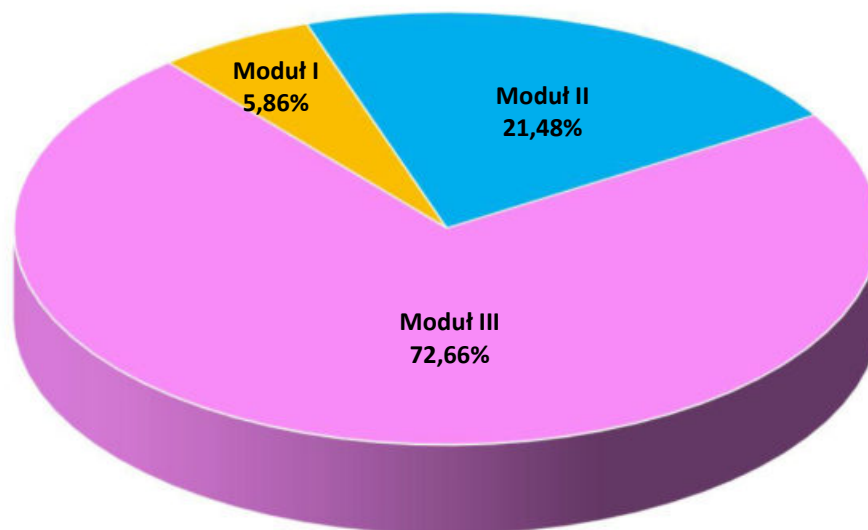
Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 39 335 591,53 zł (30,26 % środków zaplanowanych), w tym na:

zaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 2440)	8.503.596,15 zł,
niezaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 2450)	28.582.585,38 zł,
transfery dla ludności (§ 3030)	2.249.410,00 zł,
zaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 6260)	0,00 zł,
niezaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 6270)	0,00 zł.

Wykres nr 41 Kwota wypłacona wg województw

Wykres nr 42 Struktura wypłat wg rodzajów kosztów

Niższe wykonanie planowanych wydatków związane było z małym zainteresowaniem wnioskodawców w Module I i Module II programu. Wpływ na to mogło mieć udanie się części uchodźców, która początkowo przybyła do Polski – do innych krajów europejskich, jak też powrót części uchodźców na Ukrainę.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 30 000 osób, osiągnięta – 17 994 osób.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji programu znajdują się w Tabeli nr 21.

11.11 Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta

Celem programu był wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta.

Program realizowany jest w latach 2022-2026 przez samorząd powiatowy, który przystąpił do jego realizacji. Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym, natomiast zawieranie umów z beneficjentami odbywać się będzie do dnia 31.12.2023 r.

Wsparcie w ramach programu udzielane było w formie dofinansowania na wynajęcie lokali mieszkalnych lub domów jednorodzinnych spełniających indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta, które obejmuje maksymalnie na okres 36 miesięcy.

Dofinansowanie było udzielane maksymalnie na okres 36 miesięcy i ma charakter degresywny. Wysokość dofinansowania wynosi:

- od 1 do 12 miesięcy – 100% kosztów najmu, nie więcej jednak niż 100% miesięcznej wysokości maksymalnej kwoty dofinansowania dla danej lokalizacji wynajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego,
- od 13 do 24 miesięcy – 70% kosztów najmu, nie więcej jednak niż 70% miesięcznej wysokości maksymalnej kwoty dofinansowania dla danej lokalizacji wynajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego,
- od 25 do 36 miesięcy – 40% kosztów najmu, nie więcej jednak niż 40% miesięcznej wysokości maksymalnej kwoty dofinansowania dla danej lokalizacji wynajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego.

Realizatorem programu był samorząd powiatowy. Samorząd powiatowy otrzymuje 5% kwoty, na którą zawarta była umowa na obsługę realizacji programu.

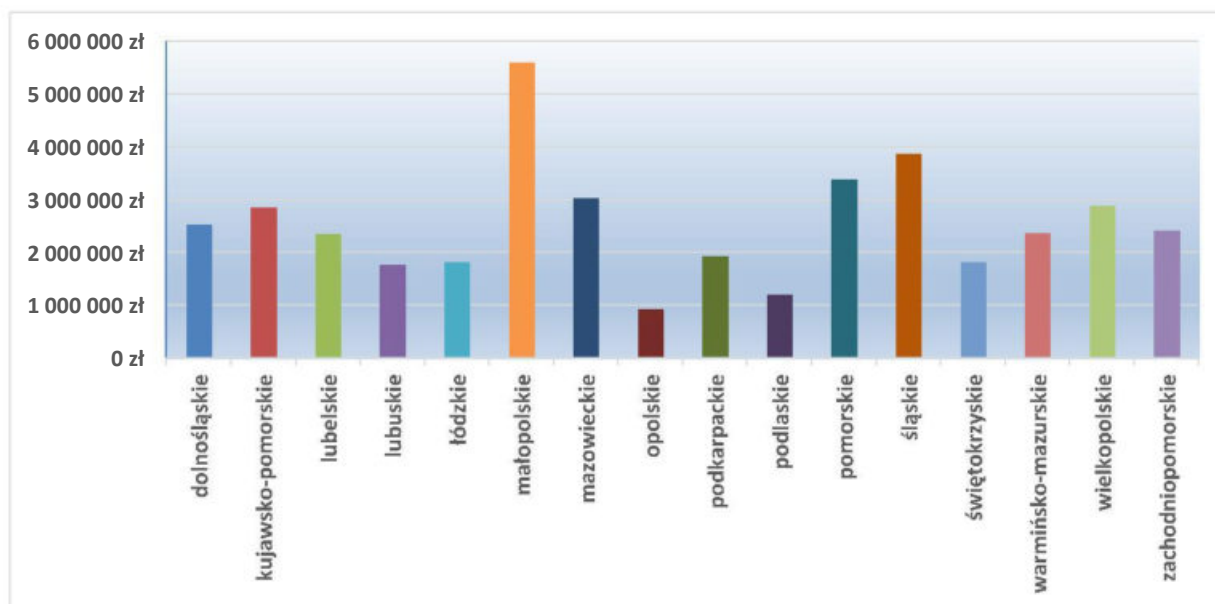
Na realizację programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 94 500 tys. zł, w tym na:

zaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 2440)	4.500 tys. zł,
transfery dla ludności (§ 3030)	90.000 tys. zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 40 928 433,78 zł (43,31 % planu), w tym:

zaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 2440)	1.949.371,23 zł,
transfery dla ludności (§ 3030)	38.979.062,55 zł.

Wykres nr 43 Kwota wypłacona wg województw

Niższe wykonanie planowanych wydatków związane było z nieprzystąpieniem do realizacji programu przez wszystkie samorządy powiatowe. Ponadto wpływ na mniejsze wykonanie planu miało uruchomienie programu dopiero w II połowie roku.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 1 500 osób, osiągnięta – 9 osób.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji programu znajdują się w Tabeli nr 22.

11.12 Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie

Celem programu był wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Program realizowany jest w latach 2022-2025 przez samorząd powiatowy, który przystąpił do jego realizacji. Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym, natomiast zawieranie umów z beneficjentami odbywać się będzie do dnia 31.12.2024 r.

Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem. Realizatorem programu był samorząd powiatowy. Samorząd powiatowy otrzymuje 5% kwoty, na którą zawarta była umowa na obsługę realizacji programu.

Na realizację programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 73 500 tys. zł, w tym na:
zaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 2440) 3.500 tys. zł,

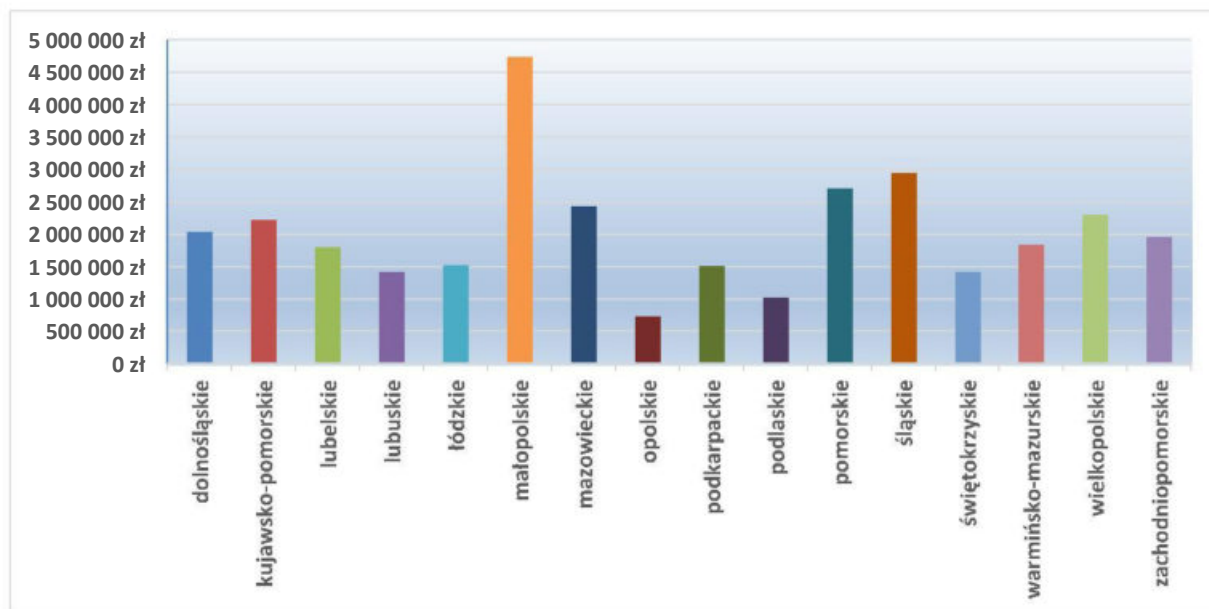
transfery dla ludności (§ 3030) 70.000 tys. zł.

Fundusz wypłacił środki w łącznej wysokości 32 739 558,10 zł (44,54 % zaplanowanych środków), w tym:

zaliczanych do sektora finansów publicznych (§ 2440) 1.559.362,57 zł,

transfery dla ludności (§ 3030) 31.180.195,53 zł.

Wykres nr 44 Kwota wypłacona wg województw

Niższe wykonanie planowanych wydatków związane było z nieprzystąpieniem do realizacji programu przez wszystkie samorządy powiatowe. Ponadto wpływ na mniejsze wykonanie planu miało uruchomienie programu dopiero w II połowie roku.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 500 osób, osiągnięta – 3 osób.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji programu znajdują się w Tabeli nr 23.

11.13 „Wsparcie Inicjatyw”

Strategicznym celem programu było szeroko rozumiane promowanie działań na rzecz aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych, poprzez m.in.:

- promowanie kompetentnej kadry współpracującej z osobami niepełnosprawnymi,
- promocja dokonań artystycznych osób niepełnosprawnych,
- kreowanie wspólnej, europejskiej polityki promującej inkluzję społeczną osób niepełnosprawnych,
- upowszechnianie i rozwijanie dobrych praktyk w zakresie problematyki niepełnosprawności.

Na realizację programu zaplanowanych było 550 tys. zł (§2440).

W 2022 roku w ramach programu PFRON wypłać środki dla jednostek sektora finansów publicznych w 2440 w wysokości 453.043,61 zł. (82,37 % środków zaplanowanych).

Wydatki w 2022 roku związane były przede wszystkim z organizacją Gali kończącej etap centralny XIX edycji konkursu, a także przeprowadzeniem przez Oddziały PFRON etapu wojewódzkiego XX edycji.

W programie miernikiem jest liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym dla uczestników warsztatów terapii zajęciowej, uczestników środowiskowych domów samopomocy oraz niepełnosprawnych mieszkańców domów pomocy społecznej „Sztuka Osób Niepełnosprawnych”.

Planowana wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla programu wynosi 2000 osób, osiągnięta – 1787 osób.

12. Zadania realizowane przez samorządy wojewódzkie

Na zadania samorządów wojewódzkich zaplanowano kwotę 264.272 tys. zł.

Samorządy wykorzystały środki w łącznej kwocie 251.451.349,00 zł (95,15%) środków wyliczonych według algorytmu, z czego na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej wykorzystano kwotę 185.579.291,00 zł (73,80%), a na zadania dotyczące rehabilitacji społecznej kwotę 65.872.058,00 zł (26,20%), wraz z kosztami obsługi w kwocie 6.060.722,00 zł wykorzystały łącznie 257.512.071,00 zł.

Szczegółowe dane dotyczące zadań realizowanych przez samorządy wojewódzkie znajdują się w Tabeli nr 25.

12.1 Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej - art. 35 ust. 1 pkt 6 ustawy o rehabilitacji

Dofinansowano koszty działania 133 ZAZ na kwotę 182.089.451,00 zł, z tego 132 zakłady aktywności zawodowej powstałe w latach ubiegłych w kwocie 182.006.326,00 zł i 1 nowoutworzony w okresie sprawozdawczym w kwocie 83.125,00 zł.

Spośród 3 zakładów aktywności zawodowej, które rozpoczęły swoją działalność 1 z nich był finansowany ze środków PFRON.

Na koniec okresu sprawozdawczego funkcjonowało 135 zakładów aktywności zawodowej, w których zatrudnionych było 6.328 osób niepełnosprawnych, w tym 2.808 to kobiety a 2.315 to mieszkańcy wsi. W stosunku do 2021 roku liczba zatrudnionych pracowników niepełnosprawnych wzrosła o 274 osoby.

W omawianym okresie czterem organizatorom na tworzenie zakładów aktywności zawodowej wypłacono kwotę w wysokości 3.489.840,00 zł.

Z ogólnej liczby 681 osób niepełnosprawnych, które w roku 2022 opuściły zakłady aktywności zawodowej 156 osoby podjęły zatrudnienie, co stanowi ok. 23%, w tym:

- 28 osób w zakładach pracy chronionej,
- 4 osoby w spółdzielniach socjalnych,
- 12 osób w przedsiębiorstwach społecznych,
- 16 osób w organizacjach pozarządowych.

Szczegółowe dane dotyczące dofinansowania kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej znajdują się w Tabeli nr 26 i 27.

12.2 Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów - art. 35 ust. 1 pkt 5 ustawy o rehabilitacji w związku z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. ze zm. – Prawo budowlane

Łącznie marszałkowie województw otrzymali 224 wnioski na kwotę 166.227.648,00 zł. Z jednostek należących do sektora finansów publicznych wpłynęło 143 wnioski na kwotę 89.334.482,00 zł, a 81 wniosków na kwotę 76.893.166,00 zł wpłynęło z jednostek spoza sektora finansów publicznych.

Zawarto 149 umów na kwotę 46.626.549,00 zł, z czego 101 umów na kwotę 29.764.044,00 zł zawarto z jednostkami sektora finansów publicznych, a 48 umów na kwotę 16.862.505,00 zł zawarto z jednostkami spoza tego sektora. W stosunku do roku 2021 liczba umów zwiększyła się o 11.

W ramach 160 umów wypłacono dofinansowania kosztów robót budowlanych obiektów służących rehabilitacji na kwotę 47.048.778,00 zł, z czego na 100 inwestycji podmiotów z sektora finansów publicznych przeznaczono kwotę 28.455.670,00 zł, a na 60 inwestycji jednostek spoza tego sektora kwotę 18.593.108,00 zł. 11 umów realizowanych w 2022 r. zostało zawartych w roku 2021.

Średnie wypłacone dofinansowanie inwestycji wyniosło 294.055,00 zł.

Na roboty budowlane dotyczące 41 obiektów służących rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej wykorzystane zostały środki w wysokości 15.849.760,00 zł. W zakresie obiektów służących rehabilitacji niepełnosprawnych mieszkańców wsi dofinansowano 49 inwestycji w wysokości 16.067.936,00 zł.

Szczegółowe dane dotyczące dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów znajdują się w Tabeli nr 28.

12.3 Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym - art. 36 ust. 1 ustawy o rehabilitacji

Zadanie to realizowało 16 samorządów wojewódzkich, do których wpłynęło 1.045 wniosków z fundacji i organizacji pozarządowych prowadzących działalność o charakterze regionalnym na kwotę łączną 41.028.936 zł.

Marszałkowie podpisali 637 umów na kwotę 18.854.906,00 zł w zakresie 12 rodzajów zadań przewidzianych do zlecenia. *Zrealizowano 637 umów, na które wypłacono środki w wysokości ogółem 18.823.280,00 zł.* Zadania zlecane przez samorzady wojewódzkie były realizowane przez 606 podmiotów.

Szczegółowe dane dotyczące zadań zleczanych fundacjom i organizacjom pozarządowym znajdują się w Tabeli nr 29.

13. Zadania realizowane przez samorzady powiatowe

Na realizację zadań ustawowych przez samorzady powiatowe zaplanowano środki w wysokości 1.319.236 tys. zł, a na koszty obsługi w wysokości 32.981 tys. zł. Na podstawie wniosków starostów Fundusz przekazał na realizację zadań kwotę 1.317.438.169,10 zł. Środki te zostały wykorzystane w kwocie łącznej 1.313.333.788,00 zł, (99,55% środków określonych według algorytmu), a na koszty obsługi wykorzystano 32.384.787,00 zł. Na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej wykorzystano kwotę 57.684.805,00 zł (4,39%), a na zadania dotyczące rehabilitacji społecznej kwotę 1.255.648.983,00 zł (95,61%).

Szczegółowe dane liczbowe przedstawione w dalszej części sprawozdania dotyczące realizacji przez samorzady powiatowe zadań prezentowane są w tabelach według województw.

Szczegółowe dane dotyczące zadań realizowanych przez samorzady powiatowe znajdują się w Tabeli nr 30.

13.1 Zwrot pracodawcom kosztów adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk, adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy, zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności oraz kosztów rozpoznania przez służby medycyny pracy tych potrzeb - art. 26 ustawy o rehabilitacji

W roku 2022 złożono 5 wniosków na kwotę 115.856,00 zł. W ramach złożonych wniosków nie została podpisana żadna umowa.

13.2 Dokonywanie zwrotu kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy - art. 26d ustawy o rehabilitacji

Starostowie 25 powiatów podpisali 85 umowy na kwotę 885.280,00 zł. Wypłacone dofinansowanie z tytułu zwrotu kosztów zatrudnienia 178 pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym wyniosło 694.672,00 zł i było wyższe o 83.704,00 zł w stosunku do roku poprzedniego.

Zwrot kosztów w kwocie 159.985,00 zł dotyczył wynagrodzenia dla 39 pracowników jednostki sektora finansów publicznych oraz w kwocie 534.687,00 zł dla 139 pracowników zatrudnionych w jednostkach spoza tego sektora, w tym 25 osób było pracownikami zakładów pracy chronionej.

Na koszty szkolenia 4 pracowników pomagających wydatkowano 74.328,00 zł.

W wyniku wypłaconych dofinansowań udzielono pomocy w zakładach pracy 235 osobom niepełnosprawnym, z czego 39 pracowników (16,60%) było zatrudnionych w jednostce sektora finansów publicznych a 196 pracowników (83,40%) w jednostkach spoza tego sektora, w tym 58 osób (24,68%) było pracownikami zakładów pracy chronionej, 44 osób było mieszkańcami wsi (18,72%), a 109 osób (46,38%) stanowiły kobiety.

Szczegółowe dane dotyczące zwrotu kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy znajdują się w Tabeli nr 31.

13.3 Zwrot pracodawcom kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej - art. 26e ustawy o rehabilitacji

Pracodawcy złożyli 620 wniosków (o 19,69% mniej niż w roku poprzednim) na kwotę 45.503.721,00 zł, z czego 57 wniosków na kwotę 3.609.692,00 zł pochodziło z jednostek sektora finansów publicznych i 563 wniosków na kwotę 39.894.029,00 zł spoza tego sektora.

Starostowie zawarli 431 umów na zwrot kosztów w wysokości 28.104.241,00 zł dotyczących wyposażenia łącznie 476 stanowisk pracy (o 140 stanowisk mniej niż w 2021 roku). Umowy zawarte z 43 pracodawcami z sektora finansów publicznych na kwotę 2.568.086,00 zł dotyczyły 49 stanowisk pracy. Natomiast umowy zawarte z 388 pracodawcami nie należącymi do tego sektora na kwotę 25.536.155,00 zł dotyczyły 427 stanowisk.

Samorządy 132 powiatów wykorzystały 27.547.571,00 zł (47,76% środków z rehabilitacji zawodowej i 2,10% kwoty wydatkowanej). Na wyposażenie łącznie 467 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, z tego kwotę 2.442.327,00 zł (8,87%) tytułem zwrotu kosztów wyposażenia 47 stanowisk otrzymali pracodawcy sektora finansów publicznych, natomiast pozostali pracodawcy uzyskali dofinansowanie w kwocie 25.105.244,00 zł (91,13%) dotyczące 420 stanowisk. Średnie dofinansowanie kosztu wyposażenia stanowiska wyniosło 58.988,00 zł.

Wyplacone na rzecz pracodawców zakładów pracy chronionej środki w kwocie 2.252.460,00 zł (8,18%) dotyczą wyposażenia 43 stanowisk.

Na wyposażonych stanowiskach pracy zatrudniono 470 osób niepełnosprawne (spadek o 132 osoby w stosunku do roku poprzedniego), z czego 48 osób (10,21%) zostało zatrudnionych w jednostkach sektora finansów publicznych i 422 osoby (89,79%) w jednostkach spoza tego sektora. Zakłady pracy chronionej zatrudniły 38 pracowników niepełnosprawnych (8,09%), 110 pracowników (23,40%) jest mieszkańcami wsi, a 188 osób (40,00%) stanowią kobiety.

Szczegółowe dane dotyczące zwrotu pracodawcom kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej znajdują się w Tabeli nr 32 i 33.

13.4 Zwrot spółdzielni socjalnej kosztów tworzenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej - art. 26g ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji

W roku 2022 złożono 2 wnioski na kwotę 258.200,00 zł. Starostowie zawarli 2 umowy w wysokości 162.000,00 zł na utworzenie 3 stanowisk pracy w ramach, których wypłacono 162.000,00 zł. Na utworzonych stanowiskach zatrudniono 3 osoby. Średnie dofinansowanie kosztu utworzenia stanowiska wyniosło 54.000,00 zł.

13.5 Finansowanie kosztów wynagrodzenia osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w spółdzielni socjalnej - 26g ust. 1 pkt 2 ustawy o rehabilitacji

Został złożony 1 wniosek na kwotę 8.960,00 zł. W ramach zawartych umów również w roku poprzednim wypłacono środki na finansowanie kosztów wynagrodzenia dla 4 pracowników

w wysokości 34.358,00 zł w tym 1 pracownik był mieszkańcem wsi, a 2 osoby stanowią kobiety.

13.6 Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu - art. 11 ustawy o rehabilitacji

O dofinansowanie ubiegało się 945 osób niepełnosprawnych. W ramach podpisanych umów przez 211 powiatów oraz zobowiązań z tytułu umów zawartych w roku poprzednim urzędy pracy wykorzystały kwotę 6.355.827,00 zł z przeznaczeniem dla 797 osób niepełnosprawnych, w tym kwotę 2.248.478,00 zł (35,38%) dla 254 mieszkańców wsi oraz kwotę 3.298.452,00 zł (51,91%) dla 412 kobiet. Średnia kwota dofinansowania wyniosła 7.975,00 zł i była wyższa niż w roku poprzednim o 722,00 zł.

W stosunku do roku poprzedniego o 11,91% wzrosła kwota wykorzystana na ten cel (w 2021 roku – 5.679.386,00 zł), a liczba osób, które skorzystały z pomocy finansowej wzrosła o 1,79% (w 2021 roku – 783 osób).

Szczegółowe dane dotyczące zwrotu wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu znajdują się w Tabeli nr 34.

13.7 Finansowanie szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych, poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu art. 40 ustawy o rehabilitacji

O dofinansowanie kosztów szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy ubiegało się 143 osoby (w 2021 roku – 128 osób). Na podstawie umów zawartych przez 45 powiatów na kwotę 419.573,00 zł, na szkolenia skierowano 103 osoby (o 6 osób więcej niż w roku 2021).

Samorządy wypłaciły 403.187,00 zł za ukończone szkolenia dla 102 osób. Dofinansowanie z tego zadania otrzymało 51 kobiet (50% liczby osób, które ukończyły szkolenie) oraz 28 mieszkańców wsi (27,45%). W stosunku do roku poprzedniego nastąpił wzrost liczby przeszkolonych osób o 7,37% oraz wzrost wysokości środków wykorzystanych na to zadanie o 11,14%.

Spośród 102 przeszkolonych zatrudnienie uzyskało 15 osób, co stanowi 14,71% osób przeszkolonych, w tym 8 kobiet i 1 mieszkaniec wsi. Dla porównania w roku 2021 zatrudnienie znalazło 15 osób, stanowiących 15,79% osób przeszkolonych.

Szczegółowe dane dotyczące finansowania szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych, poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu znajdują się w Tabeli nr 35.

13.8 Zwrot kosztów szkoleń organizowanych przez pracodawców art. 41 ustawy o rehabilitacji

Wnioski o dofinansowanie kosztów szkoleń na kwotę 30.387,00 zł złożyło 7 pracodawców jednostek sektora finansów publicznych i niepublicznych.

Starostowie 4 powiatów z województw: lubuskiego, mazowieckiego, śląskiego i zachodniopomorskiego dokonali zwrotu kosztów za ukończone szkolenia dla 25 osób w wysokości 30.178,00 zł.

Średni koszt szkolenia wyniósł 1.207,00 zł. W grupie przeszkolonych było 10 kobiet i nie było mieszkańców wsi, nie było również osób zatrudnionych w zakładach pracy chronionej.

13.9 Udzielanie osobom niepełnosprawnym pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej - art. 12 ustawy o rehabilitacji

Zadanie realizowane było do 29 lipca 2007 roku, wobec czego sprawozdawczość w 2022 roku dotyczy wyłącznie rozliczeń.

W roku sprawozdawczym spłaty rat pożyczek wraz z odsetkami łącznie wyniosły 353.382,00 zł, natomiast należności na 31.12.2022 roku dotyczą 180 pożyczek na kwotę 8.057.901,00 zł. Jednocześnie zostały umorzone 3 pożyczki na kwotę 51.925,00 zł.

13.10 Przyznawanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej - art. 12a ustawy o rehabilitacji

Wnioski o przyznanie środków złożyło 640 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 35.834.692,00 zł. Starostowie 180 powiatów podpisali 464 umowy, przyznając ogółem środki w wysokości 22.491.987,00 zł. Wydatki zrealizowano w kwocie 22.357.435,00 zł (1,70% ogółu wykorzystanych środków) w ramach 463 umów/beneficjentów (średnie dofinansowanie wyniosło 48.288,00 zł).

Szczegółowe dane dotyczące przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej znajdują się w Tabeli nr 36.

13.11 Dofinansowanie do 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego przez osobę niepełnosprawną prowadzącą działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne na kontynuowanie tej działalności - art. 13 ustawy o rehabilitacji

Do starostów wpłynęło 14 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 202.348,00 zł. Zawartych zostało przez 11 starostów 14 umów na kwotę 106.439,00 zł. W minionym roku dofinansowanie do art. 13 ustawy o rehabilitacji otrzymało 14 osób niepełnosprawnych na kwotę 99.577,00 zł. W porównaniu do roku poprzedniego wykorzystanie środków na ten cel wzrosło o 32,60%, tj. o kwotę w wysokości 24.484,00 zł. Wśród tych osób było 6 kobiet, które otrzymały dofinansowanie w kwocie 42.435,00 zł i 3 mieszkańców wsi, którzy otrzymali dofinansowanie w kwocie 26.484,00 zł.

Szczegółowe dane dotyczące dofinansowania do 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego przez osobę niepełnosprawną prowadzącą działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne na kontynuowanie tej działalności znajdują się w Tabeli nr 37.

13.12 Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych - art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. a ustawy o rehabilitacji

O dofinansowanie kosztów turnusu rehabilitacyjnego ubiegało się 133.587 osób, z tego 95.864 osoby niepełnosprawne oraz 37.723 opiekunów osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie zostało przyznane dla ogółem 92.672 osób na łączną kwotę 130.823.569,00 zł.

Na realizację zadania w zakresie dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych 376 samorządów wypłaciło kwotę 119.425.718,00 zł na rzecz 83.700 osób, z czego: na rzecz 49.580 dorosłych osób niepełnosprawnych 76.441.423,00 zł i na rzecz 9.038 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej 15.249.705,00 zł oraz kwotę 27.734.590,00 zł na rzecz 25.082 opiekunów. Przeciętne dofinansowanie na osobę wyniosło 1.427,00 zł.

W porównaniu do roku poprzedniego wykorzystanie środków na ten cel zwiększyło się o 14,05%, tj. o kwotę w wysokości 14.708.452,00 zł, a liczba osób, które uczestniczyły w turnusach była większa o 4.643 osób (wzrost o 5,87%).

Wśród w/w osób dofinansowano 17.878 mieszkańców wsi (21,36%) na kwotę w wysokości 27.630.496,00 zł oraz 36.004 kobiety (43,02%) na kwotę 55.028.530,00 zł.

Szczegółowe dane dotyczące dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych znajdują się w Tabeli nr 38.

13.13 Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej - art. 35a ust. 1 pkt 8 ustawy o rehabilitacji

W okresie sprawozdawczym dofinansowanie kosztów tworzenia ze środków PFRON otrzymał organizator 1 warsztatu terapii zajęciowej (wtz) w kwocie 300.000,00 zł.

Środki na finansowanie kosztów działania warsztatów wyliczone wg algorytmu uwzględniają zobowiązania z tytułu umów zawartych w tym zakresie do 31 grudnia roku poprzedzającego realizację tego zadania. Przypadająca powiatom kwota na wypłatę zobowiązań w tym zakresie wyniosła 742.205.256,00 zł.

Dofinansowania kosztów działania udzielono organizatorom 2 warsztatów powstałych w roku sprawozdawczym na kwotę 806.957,00 zł.

Dofinansowania kosztów działania udzielono organizatorom 728 warsztatów powstałych w latach poprzednich z tego 127 warsztatów, których organizatorem jest jednostka sektora finansów publicznych na kwotę 125.303.498,00 zł oraz 601 warsztatów prowadzonym przez jednostki spoza sektora finansów publicznych na kwotę 616.010.853,00 zł.

Na koniec okresu sprawozdawczego 28.692 uczestników wtz odbywało terapię zajęciową - 210 osób w warsztatach przy zakładach pracy chronionej (0,74%), 12.742 osoby to kobiety (44,41%), 84 to młodzież do 18 roku włącznie (0,30%).

Spośród 1.965 uczestników, którzy opuścili warsztaty 274 osoby niepełnosprawne podjęły zatrudnienie w tym:

- 131 osób w zakładach aktywności zawodowej,
- 15 osób w zakładach pracy chronionej,
- 4 osoby w spółdzielniach socjalnych,
- 12 osób w przedsiębiorstwach społecznych,
- 19 osób w organizacjach pozarządowych.

Pozostałe 93 osoby pracowały na otwartym rynku pracy.

W stosunku do roku 2021 liczba uczestników wtz wzrosła o 293 osoby.

W roku sprawozdawczym w 130 samorządach powiatowych funkcjonowało 211 warsztatów terapii zajęciowej, w których uczestniczyło 1.296 osób niepełnosprawnych przebywających w

jednostkach organizacyjnych obowiązanych do zapewnienia terapii zajęciowej na podstawie odrębnych przepisów (m.in. w domach pomocy społecznej).

Szczegółowe dane dotyczące dofinansowania kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej znajdują się w Tabeli nr 39 i 40.

13.14 Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych - art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy o rehabilitacji

Organizatorzy przedsięwzięć złożyli 3.096 wniosków na ogólną kwotę 24.922.058,00 zł, z czego wnioskodawcami w 418 przypadkach były jednostki z sektora finansów publicznych - na kwotę 2.719.491,00 zł, a w 2.678 przypadkach jednostki spoza sektora finansów publicznych na kwotę 22.202.567,00 zł.

Starostowie 313 powiatów podpisali 2.427 umów na łączną kwotę 12.598.733,00 zł, z czego w 337 umowach na kwotę 1.605.270,00 zł stroną były podmioty z sektora finansów publicznych, w 2.090 umowach na kwotę 10.993.463,00 zł - podmioty spoza tego sektora.

Samorządy wykorzystywały środki w kwocie 12.192.255,00 zł (0,93% ogółu środków) na rzecz 106.468 osób niepełnosprawnych, z czego kwota 1.537.959,00 zł na rzecz 16.674 osób niepełnosprawnych została wypłacona jednostkom sektora finansów publicznych, a dofinansowanie w wysokości 10.654.296,00 zł na rzecz 89.794 osób niepełnosprawnych - jednostkom spoza tego sektora. Pomoc finansowa ze środków Funduszu dotyczyła imprez zorganizowanych na rzecz 92.050 dorosłych osób niepełnosprawnych w kwocie 10.695.222,00 zł, z czego 1.328.450,00 zł wykorzystywały jednostki sektora finansów publicznych i 9.366.772,00 zł organizatorzy spoza sektora finansów publicznych. Imprezy na rzecz 14.418 dzieci i młodzieży zostały dofinansowane w kwocie 1.497.033,00 zł, z czego kwotę 209.509,00 zł otrzymały jednostki sektora finansów publicznych, kwotę 1.287.524,00 zł - organizatorzy spoza sektora finansów publicznych. Na imprezy z udziałem 32.396 mieszkańców wsi wykorzystano kwotę 3.184.402,00 zł, z czego organizatorzy z jednostek z sektora finansów publicznych otrzymali 481.613,00 zł, a organizatorzy spoza sektora finansów publicznych kwotę 2.702.789,00 zł.

W stosunku do roku poprzedniego w 2022 roku wykorzystano więcej środków o kwotę 2.985.921,00 zł, co stanowi wzrost o 32,43%.

Szczegółowe dane dotyczące dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych znajdują się w Tabeli nr 41.

13.15 Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów - art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. c ustawy o rehabilitacji

Do samorządów wpłynęło 267.590 wniosków od osób indywidualnych na łączną kwotę 438.720.136,00 zł, po rozpatrzeniu których 380 samorządów wypłaciło kwotę 248.936.722,00 zł na rzecz 164.457 osób, w tym dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego obejmowało wypłaty w ramach 6.447 osób na kwotę 13.959.743,00 zł. Wykorzystanie środków dotyczyło dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wypłaconego:

na rzecz 146.569 dorosłych osób niepełnosprawnych w kwocie 204.844.612,00 zł,
na rzecz 17.888 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w kwocie 44.092.110,00 zł.

W ramach zadania pomoc finansową otrzymało 63.892 osób będących mieszkańcami wsi w wysokości 93.325.866,00 zł, jak również 92.393 kobiet w kwocie 117.442.686,00 zł.

Szczegółowe dane dotyczące dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym znajdują się w Tabeli nr 42.

13.16 Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej - art. 35a ust. 4 ustawy o rehabilitacji

Do samorządów w zakresie realizacji zadania wpłynęło 207 wniosków na łączną kwotę 4.363.587,00 zł, z czego 25 wniosków na kwotę 471.077,00 zł złożyły podmioty z sektora finansów publicznych i 182 wnioski na kwotę 3.892.510,00 zł - jednostki spoza sektora finansów publicznych.

Starostowie 58 powiatów zawarli 93 umowy na łączną kwotę 1.263.020,00 zł, z czego stroną w 12 umowach na kwotę 192.562,00 zł były podmioty z sektora finansów publicznych, a w 81 umowach na kwotę 1.070.458,00 zł - jednostki spoza tego sektora. Przeciętne dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego wyniosło 13.486,00 zł.

Powiaty te wykorzystały kwotę 1.254.159,00 zł, z czego 192.562,00 zł otrzymało 12 podmiotów sektora finansów publicznych, a kwotę 1.061.597,00 zł – 81 jednostek spoza sektora finansów publicznych. Na zakup sprzętu do rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej wykorzystano 364.062,00 zł (29,03%).

W 2022 roku zanotowany został wzrost wykorzystanych środków o 25,97% w stosunku do roku poprzedniego, w którym realizacja tego zadania wynosiła 995.587,00 zł.

Szczegółowe dane dotyczące dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej znajdują się w Tabeli nr 43.

13.17 Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dokonywane na wniosek osób niepełnosprawnych - art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. d ustawy o rehabilitacji

Osoby niepełnosprawne ubiegające się o dofinansowanie złożyły 35.434 wnioski na łączną kwotę 283.411.527,00 zł. Starostowie 379 powiatów podpisali 26.192 umowy na wartość 133.995.526,00 zł. Beneficjentom w liczbie 25.294 osób zostały wypłacone środki na likwidację barier w kwocie 125.485.407,00 zł, z tego:

barier architektonicznych w kwocie 67.074.048,00 zł (53,45%) dla 6.532 osób – średnie dofinansowanie 10.268,53 zł,

barier w komunikowaniu się w kwocie 24.071.070,00 zł (19,18%) dla 9.684 osób – średnie dofinansowanie 2.485,65 zł,

barier technicznych w kwocie 34.340.289,00 zł (27,37%) dla 9.078 osób - średnie dofinansowanie 3.782,80 zł.

W ogólnej liczbie 25.294 osób niepełnosprawnych, które skorzystały z dofinansowania likwidacji barier funkcjonalnych stanowiły:

20.833 dorosłe osoby niepełnosprawne,

w tym: 8.629 mieszkańców wsi,

12.141 kobiet

4.461 dzieci i młodzież niepełnosprawna.

Szczegółowe dane dotyczące dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych dokonane na wniosek osób niepełnosprawnych znajdują się w Tabeli nr 44.

13.18 Dofinansowanie usług tłumacza migowego lub tłumacza – przewodnika - art. 35a ust.1 pkt 7 lit. f ustawy o rehabilitacji

Osoby niepełnosprawne ubiegające się o dofinansowanie złożyły 94 wnioski na łączną kwotę 409.436,00 zł. Starostowie 27 powiatów przyznali dofinansowanie 76 beneficjentom na kwotę 224.626,00 zł. W ramach tego zadania została wypłacona kwota w wysokości 179.877,00 zł na dofinansowanie usług tłumacza migowego lub tłumacza – przewodnika, z której skorzystało 69 osób niepełnosprawnych, w tym: 9 mieszkańców wsi oraz 37 kobiet.

W porównaniu do roku poprzedniego wykorzystanie środków na ten cel wzrosło o 79,93%, tj. o kwotę w wysokości 79.906,00 zł.

Szczegółowe dane dotyczące dofinansowania usług tłumacza migowego lub tłumacza przewodnika znajdują się w Tabeli nr 45.

13.19 Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym - art. 36 ust. 2 ustawy o rehabilitacji

Starostowie 41 powiatów podpisali 236 umów na wartość 5.765.855,00 zł z przeznaczeniem środków na prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych. W ramach zrealizowanych 236 umów została wypłacona kwota w wysokości 5.753.537,00 zł, w tym największy udział miały następujące zadania:

- prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć usprawniających – 34 %,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej – 15 %,
- prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek – 13 %,
- organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych – 11 %,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy – 8 %,
- promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego – 7 %,
- prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji – 6 %.

Szczegółowe dane dotyczące zadań zleczanych fundacjom i organizacjom pozarządowym znajdują się w Tabeli nr 46.

14. Realizacja zadań w powiatach i województwach w układzie zadaniowym

Realizacja zadań jednostek samorządów terytorialnych w układzie zadaniowym, w ubiegłym roku wyniosła:

- 8.440 osoby niepełnosprawne, otrzymały wsparcie w zakresie rehabilitacji zawodowej, (117 więcej osób otrzymało wsparcie w porównaniu z rokiem 2021), tj. 95,56 planowanej wartości miernika w roku 2022 w liczbie 8.832 osób niepełnosprawnych,

- 354.380 dorosłych osób niepełnosprawnych oraz 54.300 dzieci i młodzieży niepełnosprawnych otrzymało wsparcie w zakresie rehabilitacji społecznej (10.768 mniej osób dorosłych, 1.311 mniej dzieci otrzymało wsparcie w porównaniu z rokiem 2021), tj. 91,88% planowanej wartości miernika w roku 2022 w liczbie 444.776 osób.

Wartość miernika dotycząca liczby osób niepełnosprawnych, które otrzymały wsparcie w zakresie rehabilitacji zawodowej, jest niższa niż planowana, z uwagi na wysokie zaangażowanie środków PFRON na realizację zadań rehabilitacji społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych dorosłych oraz dzieci i młodzieży, w tym szczególnie na wtz. Natomiast wartość miernika dotycząca liczby osób niepełnosprawnych, które otrzymały wsparcie w zakresie rehabilitacji społecznej jest niższa niż planowana, ponieważ mimo zaangażowania wyższych środków nastąpił także wzrost przeciętnej wysokości udzielonej pomocy.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji zadań w powiatach i województwach w układzie zadaniowym znajdują się w Tabeli nr 47.

15. Wykonanie mierników Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w układzie budżetu zadaniowego za 2022 rok z wyjaśnieniem odchyłeń

Funkcja 13 „Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny”

Zadania 13.1 „Pomoc i integracja społeczna”

Podzadanie 13.1.3 „Wyrównywanie szans zawodowych i integracja społeczna osób niepełnosprawnych”:

1. Cel: Wsparcie osób niepełnosprawnych różnymi formami rehabilitacji społecznej adekwatnymi do profilu niepełnosprawności,
2. Miernik: Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - 2.1. plan według ustawy budżetowej wynosił 760.068 osób,
  - 2.2. plan po zmianach wynosił 802.439 osób,
  - 2.3. osiągnięty poziom miernika wyniósł 812.141 osób.

Zasadniczy wpływ na poziom miernika miały między innymi:

przeniesienia środków finansowych pomiędzy poszczególnymi pozycjami wydatków, skutkujące aktualizacją wielkości mierników w zadaniach ustawowych.

zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, które samodzielnie w formie uchwały określają zadania, na które przeznaczają środki PFRON oraz ich wysokość zgodnie z art. 35 ust. 2 oraz art. 35 a ust. 3 ustawy o rehabilitacji (...).

zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez PFRON, w których wykonanie mierników odbiegało od planu.

W ramach ww. podzadania Fundusz realizował następujące działania:

1. Działanie 13.1.3.1 Koordynacja i wspieranie rehabilitacji społecznej, realizowanej przez jednostki samorządu terytorialnego (JST):
  - 1.1. cel: Utrzymanie poziomu wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej udzielanego za pośrednictwem JST,
  - 1.2. miernik: Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem pośrednim w zakresie zadań rehabilitacji społecznej realizowanych przez JST:
    - 1.2.1. plan według ustawy budżetowej 444.778 osób,
    - 1.2.2. plan po zmianach 444.776 osób,
    - 1.2.3. wykonanie 408.680 osób.

Zasadniczy wpływ na poziom miernika miały między innymi:

zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, które samodzielnie w formie uchwały określają zadania, na które przeznaczają środki PFRON oraz ich wysokość zgodnie z art. 35 ust. 2 oraz art. 35 a ust. 3 ustawy o rehabilitacji (...).

2. Działanie 13.1.3.2 Wspieranie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym:
  - 2.1. cel: Utrzymanie poziomu wsparcia osób niepełnosprawnych zadaniami i programami realizowanymi przez PFRON w ramach rehabilitacji społecznej,
  - 2.2. miernik: Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem dla poprawy w życiu społecznym:
    - 2.2.1. plan według ustawy budżetowej 55.290 osób,
    - 2.2.2. plan po zmianach 87.663 osoby,
    - 2.2.3. wykonanie 78.590 osób.

Zasadniczy wpływ na poziom miernika miały między innymi:

Refundacja kosztów wydawania certyfikatów przez podmioty uprawnione do szkolenia psów asystujących - nieosiągnięcie zaplanowanego miernika związane jest z zabezpieczeniem dodatkowych środków na realizację zadania ze względu na jego obligatoryjny charakter i termin składania wniosków w trybie ciągłym.
Dofinansowanie kosztów szkoleń, o których mowa w art. 18 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się - nieosiągnięcie zaplanowanego miernika związane jest z: refundacją dwóch poziomów szkolenia dla części beneficjentów (wyłacono środki finansowe z tytułu 4.382 umów), rezygnacją

beneficjentów po podpisaniu umowy ze szkolenia objętego refundacją, refundacyjnym charakterem zadania (wypłata środków następują po odbyciu szkolenia i złożeniu dokumentów rozliczeniowych), co w przypadku szkoleń odbywających się pod koniec 2022 r. skutkuje wypłatą środków w kolejnym roku. Program "Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi" – w planie finansowym zabezpieczono środki finansowe na udzielenie wsparcia w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych na terenie Polski. Klęska żywiołowa, która wystąpiła w 2022 r. miała charakter lokalny i skutkowała objęciem wsparcia 19 osób niepełnosprawnych.

Program „Samodzielność – Aktywność - Mobilność” Mieszkanie dla Absolwenta – nieosiągnięcie zaplanowanej wartości miernika związane jest z rozpoczęciem realizacji programu dopiero w II połowie 2022 r. Poszczególne powiaty stopniowo przystępowały do realizacji programu zawierając umowy z PFRON i rozpoczynając nabór wniosków.

Program „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” Dostępne mieszkanie - nieosiągnięcie zaplanowanej wartości miernika związane jest z rozpoczęciem realizacji programu dopiero w II połowie 2022 r. Poszczególne powiaty stopniowo przystępowały do realizacji programu zawierając umowy z PFRON i rozpoczynając nabór wniosków.

Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością – zaplanowana wartość miernika nie została osiągnięta ze względu na małe zainteresowanie modułem I programu przez wnioskodawców.

3. Działanie 13.1.3.4 Wspieranie organizacji pozarządowych, realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych oraz tworzenie płaszczyzny współpracy:
  - 3.1. cel: Dotarcie za pośrednictwem NGO do osób niepełnosprawnych biernych społecznie,
  - 3.2. miernik: Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w ramach zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe:
    - 3.2.1. plan według ustawy budżetowej 260.000 osób,
    - 3.2.2. plan po zmianach 270.000 osób,
    - 3.2.3. wykonanie 324.871 osób.

Zasadniczy wpływ na poziom miernika miały między innymi:

Zadania zlecane art. 36 - miernik został osiągnięty w wysokości większej niż planowana ze względu na kontynuację wsparcia w ramach ofert dotyczących realizacji zadania publicznego w celu przeciwdziałania COVID-19 z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Funkcja 14 „Rynek pracy”

Zadania 14.1 „Wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu”

Podzadanie 14.1.5 „Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych”:

1. Cel: Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych aktywnych zawodowo,
2. Miernik: „Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w zakresie rehabilitacji zawodowej”:
  - 2.1. plan według ustawy budżetowej wynosił 401.775 osób,
  - 2.2. plan po zmianach wynosił 487.075 osób,
  - 2.3. osiągnięty poziom miernika wynosił 360.223 osoby.

Zasadniczy wpływ na poziom miernika miały między innymi:

przeniesienia środków finansowych pomiędzy poszczególnymi pozycjami wydatków, skutkujące aktualizacją wielkości mierników w zadaniach ustawowych.
zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, które samodzielnie w formie uchwały określają zadania, na które przeznaczają środki PFRON oraz ich wysokość zgodnie z art. 35 ust. 2 oraz art. 35 a ust. 3 ustawy o rehabilitacji (...).
zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane przez PFRON, w których wykonanie mierników odbiegało od planu.

W ramach ww. podzadania Fundusz realizował następujące działania:

1. Działanie 14.1.5.1 Wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu osób niepełnosprawnych,
  - 1.1. cel: Wzrost poziomu zatrudnienia osób niepełnosprawnych wspartych działaniami PFRON,
  - 1.2. miernik: Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem PFRON w okresie sprawozdawczym (okres n) w stosunku do liczby osób niepełnosprawnych objętych działaniami PFRON w poprzednim okresie sprawozdawczym (okres n-1):
    - 1.2.1. plan według ustawy budżetowej 101,2
    - 1.2.2. plan po zmianach 146,5
    - 1.2.3. wykonanie 106,8

Zasadniczy wpływ na poziom miernika miały między innymi:

w ramach miernika w mianowniku uwzględniono faktyczne wykonanie liczby osób niepełnosprawnych za 2021 r.

Zadanie Dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych art. 26a - wydatki na dofinansowania i wykonanie miernika w tym tytule były na niższym poziomie od przewidywanego, co jest wynikiem sytuacji na rynku pracy w związku z pandemią COVID-19 oraz dodatkowo znaczną inflacją, która utrudnia wychodzenie ze stagnacji poprzez wzrost kosztów w prowadzeniu działalności gospodarczej i zatrudnienia pracowników. Nie bez znaczenia jest także sytuacja wywołana wojną na Ukrainie, w wyniku której do Polski napłynęła niespotykana liczba uchodźców, z których nie mniej niż kilkaset tysięcy znalazło się na rynku pracy.

zadanie Rekompensata wypłaconego wynagrodzenia pracownikom niepełnosprawnym, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1 -w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 - niski poziom miernika w zadaniu wynika z faktu, iż mniejsza liczba Zakładów Aktywności Zawodowej skorzystała z tej formy wsparcia (w 2021 było to 48 ZAZ a w 2022 roku 19 ZAZ).

zadanie Zwrot kosztów budowy lub przebudowy związanej z modernizacją obiektów i pomieszczeń zakładu, transportowych i administracyjnych – zaplanowana wartość miernika uwzględniała planowane zmiany w ustawie o rehabilitacji (...) w zakresie poszerzenia adresatów zadania o przedsiębiorstwa ekonomii społecznej, co nastąpiło w sierpniu br. Przepisy wykonawcze do zmienionych przepisów ustawy nie zostały jeszcze wprowadzone. Z uwagi na brak możliwości udzielania wsparcia dla nowej grupy adresatów, zaplanowany miernik nie został osiągnięty.

Program "Stabilne zatrudnienie" – nieosiągnięcie zaplanowanego miernika związane jest z wpływem mniejszej liczby wniosków w module I niż to było oczekiwane, co przełożyło się na mniejszą liczbę osób objętych wsparciem.

Program „Absolwent” – zaplanowana wartość miernika nie została osiągnięta z uwagi na: nie zawarcie wszystkich umów do projektów rozpoczynających się w 2022 roku ze względu na problemy z kompletowaniem dokumentów wymaganych do zawarcia umowy, w przypadku projektów rozpoczynających się w 2023 r. wypłata środków może nastąpić dopiero po rozpoczęciu realizacji tych projektów.

Wypłata środków PFRON dla dysponenta zakładowego funduszu aktywności albo funduszu rehabilitacji art. 33b – zgodnie z art. 33 b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych na wniosek dysponenta zakładowego funduszu aktywności albo funduszu rehabilitacji Fundusz przekazuje na rachunek wskazany przez dysponenta miesięczne środki w wysokości równej iloczynowi stanu zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych dysponenta oraz 4% najniższego wynagrodzenia. Zaplanowany miernik nie został osiągnięty z uwagi na niski poziom zainteresowania wnioskodawców.

2. Działanie 14.1.5.2 Wsparcie osób niepełnosprawnych prowadzących własną działalność gospodarczą oraz niepełnosprawnych rolników,

- 2.1. cel działania: Utrzymanie poziomu wsparcia osób niepełnosprawnych prowadzących własną działalność gospodarczą oraz niepełnosprawnych rolników,
- 2.2. miernik: Liczba osób niepełnosprawnych prowadzących własną działalność gospodarczą/rolniczą, objętych wsparciem w liczbie osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą/rolniczą, objętych wsparciem w poprzednim okresie sprawozdawczym:
  - 2.2.1. plan według ustawy budżetowej 100,0
  - 2.2.2. plan po zmianach 120,8
  - 2.2.3. wykonanie 99,0

Zasadniczy wpływ na poziom miernika miały między innymi:

W ramach miernika w mianowniku uwzględniono faktyczne wykonanie liczby osób niepełnosprawnych za 2021r.

Wydatki na refundację składek na ubezpieczenia społeczne jak i wykonanie miernika były na niższym poziomie od przewidywanego, co jest w dalszym ciągu wynikiem oddziaływania sytuacji wywołanej pandemią COVID-19 na rynku pracy dodatkowo znaczną inflacją i sytuacją wywołaną wojną na Ukrainie. Dodatkowo wyczerpał się krajowy limit pomocy de minimis w rolnictwie i rybołówstwie.

3. Działanie 14.1.5.3 Koordynacja i wspieranie realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej, realizowanej przez JST,
  - 3.1. cel działania: Utrzymanie poziomu wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej udzielanego za pośrednictwem JST,
  - 3.2. miernik: Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem pośrednim w zakresie zadań rehabilitacji zawodowej realizowanych przez JST:
    - 3.2.1. plan według ustawy budżetowej 8.832 osoby,
    - 3.2.2. plan po zmianach 8.832 osoby,
    - 3.2.3. wykonanie 8.440 osób.

Zasadniczy wpływ na poziom miernika miały między innymi:

zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, które samodzielnie w formie uchwały określają zadania, na które przeznaczają środki PFRON oraz ich wysokość zgodnie z art. 35 ust. 2 oraz art. 35 a ust. 3 ustawy o rehabilitacji (...).

16. Wydatki bieżące (własne) Funduszu wraz z projektem wspieranym ze środków pomocowych Unii Europejskiej

W planie finansowym na 2022 rok na wydatki bieżące (własne) Funduszu wraz z projektem wspieranym ze środków pomocowych Unii Europejskiej (§§ 4010 – 4950 oraz § 3020) przewidziano środki w łącznej wysokości 487.911 tys. zł w tym:

229.028 tys. zł – wydatki i koszty działalności bieżącej Funduszu, (w tym 20.500 tys. zł na amortyzację majątku trwałego),
252.004 tys. zł – koszty związane z odpisami aktualizującymi wartość należności z tytułu należności wpłat pracodawców na PFRON, udzielonych pożyczek, pozostałych należności oraz zarachowanych odsetek od pożyczek i pozostałych należności,
6.879 tys. zł – projekt pn. „Uniwersalna platforma do projektowania i realizacji programów wsparcia ON wraz ze zintegrowanym modułem analitycznym - System iPFRON+” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020, Oś Priorytetowa nr 2 „E-administracja i otwarty rząd”, Działanie 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych.”

W 2022 roku wydatki bieżące (własne) Funduszu wraz z projektem wspieranym ze środków pomocowych Unii Europejskiej (§§ 4010–4950 oraz § 3020) wyniosły 360.067.642,39 zł w tym:

169.911.744,17 zł (w tym 12.552.404,87 zł na amortyzację majątku trwałego), co stanowi 74,19 % środków zaplanowanych – wydatki i koszty działalności bieżącej Funduszu,
185.019.788,36 zł, co stanowi 73,42 % środków zaplanowanych – koszty związane z odpisami aktualizującymi wartość należności z tytułu należności wpłat pracodawców na PFRON, udzielonych pożyczek, pozostałych należności oraz zarachowanych odsetek od pożyczek i pozostałych należności,
5.136.109,86 zł, co stanowi 74,66 % środków zaplanowanych – projekt pn. „Uniwersalna platforma do projektowania i realizacji programów wsparcia ON wraz ze zintegrowanym modułem analitycznym - System iPFRON+” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020, Oś Priorytetowa nr 2 „E-administracja i otwarty rząd”, Działanie 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych.”

16.1 Projekt pn. „System obsługi wsparcia finansowanego ze środków PFRON” wspierany ze środków pomocowych Unii Europejskiej

W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020, Oś Priorytetowa nr 2 „E- administracja i otwarty rząd”, Działanie 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług

publicznych” PFRON (Beneficjent) realizuje projekt pn. „Uniwersalna platforma do projektowania i realizacji programów wsparcia ON wraz ze zintegrowanym modułem analitycznym - System iPFRON+”.

Projekt jest odpowiedzią na potrzebę zwiększenia dostępności cyfrowej pomocy oferowanej przez Fundusz, tj. zwiększenia dostępności e – usług i poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez ułatwienie uzyskania wsparcia ze środków PFRON i zmniejszenia obszaru wykluczenia cyfrowego osób z niepełnosprawnościami w naszym kraju. Tworzony System iPFRON+ pozwoli na bardzo szybkie przejście procesu od zidentyfikowania potrzeb dla grupy ON, zaprojektowania nowego Programu Wsparcia, aż do podpisania umowy i rozliczenia środków, co przełoży się na zwiększenie efektywności udzielanej pomocy, lepsze jej dopasowanie do potrzeb i bezpośrednie dotarcie z pomocą do osób potrzebujących. Przedsięwzięcie obejmuje w szczególności: budowę uniwersalnej platformy elektronicznej iPFRON+ umożliwiającej składanie wniosków o wsparcie finansowe ze środków PFRON, wdrożenie funkcjonalności umożliwiających samodzielne projektowanie przez PFRON ulepszonych Programów Wsparcia w ramach wdrażanych e-usług, wdrożenie funkcjonalności pozwalających na inteligentne, oparte na wiedzy śledzenie wykorzystania środków Funduszu w ramach różnych form pomocy PFRON, wprowadzenie narzędzi ułatwiających komunikację w procesie dystrybucji pomocy ze środków Funduszu.

Realizację projektu zaplanowano na okres 36 miesięcy – od 1 marca 2020 roku do 31 grudnia 2023 roku.

Całkowity koszt projektu zamyka się w kwocie 23.172.403,29 zł. Finansowanie projektu realizowane jest z budżetu środków europejskich w wysokości 84,63% tj. w kwocie 19.610.804,90 zł i ze środków budżetu państwa - 15,37%, tj. w kwocie 3.561.598,39 zł.

W planie finansowym na 2022 roku na realizację projektu zaplanowano kwotę w wysokości 16.362 tys. zł.

Fundusz wydatkował środki w kwocie 9.986.521,93 zł, co stanowi 61,03 % realizacji planu. Z wydatkowanej kwoty 5.136.109,86 zł stanowiły wydatki bieżące (w tym na wynagrodzenia osobowe UE §4017 i §4019: 1.963.410,10 zł), natomiast 4.850.412,07 zł wydatki inwestycyjne.

Niewydatkowanie środków w zaplanowanej kwocie spowodowały oszczędności w wysokości 6.375.478,07 zł. Niniejsze wynikało z przeprowadzonych postępowań przetargowych i zawartych umów z wykonawcami zewnętrznymi na mniejsze kwoty.

W 2022 roku prowadzono działania wynikające z harmonogramu realizacji projektu, takie jak:

- 1) w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego została podpisana umowa z Wykonawcą – firmą Mariusz Tomiałojć ELOCUS na opracowanie i aktualizację Szkoleń e -learningowych wraz z rozwojem i utrzymaniem Platformy,

- 2) w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego została podpisana umowa z Wykonawcą – firmą Instytut ADN Sp. z o.o. sp. K. na usługę organizacji spotkań konsultacyjnych w związku z realizacją projektu pn. „Uniwersalna platforma do projektowania i realizacji programów wsparcia ON wraz ze zintegrowanym modułem analitycznym - System iPFRON+”,
- 3) w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego została podpisana umowa z Wykonawcą – firmą MICE&U na świadczenie usługi Mentorów w zakresie przeprowadzenie szkoleń stacjonarnych i online organizowanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla użytkowników systemu informatycznego iPFRON+ realizowanego w ramach projektu pn. „Uniwersalna platforma do projektowania i realizacji programów wsparcia ON wraz ze zintegrowanym modułem analitycznym - System iPFRON+”,
- 4) w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego została podpisana umowa z Wykonawcą – firmą WASKO S.A. na usługi utrzymania i rekonfiguracji komponentu integracyjnego oraz implementacja integracji pomiędzy systemami zewnętrznymi i systemami wewnętrznymi PFRON,
- 5) w wyniku w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego została podpisana umowa z Wykonawcą – firmą PRO COMPLEX Grupa Dominik Skiba na usługi wynajęcia sal szkoleniowych wraz z usługami cateringowymi i noclegowymi na szkolenia organizowane dla użytkowników systemu informatycznego iPFRON+ realizowanego w ramach projektu pn. „Uniwersalna platforma do projektowania i realizacji programów wsparcia ON wraz ze zintegrowanym modułem analitycznym - System iPFRON+”,
- 6) zrealizowano Etap II-V umowy na budowę Systemu i PFRON+ – końcowy odbiór systemu iPFRON+,
- 7) rozpoczęto realizację usługi rozwoju Systemu iPFRON+,
- 8) zrealizowano Etap I-II w ramach zadania 1 na opracowanie szkoleń e-learningowych Systemu iPFRON+,
- 9) zrealizowano przeprowadzenie 12 szkoleń stacjonarnych i 20 szkoleń online,
- 10) rozpoczęto realizację działań promocyjno-informacyjnych,
- 11) Przeprowadzono testy weryfikacyjne Systemu iPFRON+.

Planowana i osiągnięta wartość miernika ustalona w ramach budżetu zadaniowego dla projektów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej wynosi - 1 umowa.

16.2 Wydatki bieżące (własne) Funduszu

W planie finansowym na 2022 rok na wydatki i koszty bieżące własne Funduszu (§§ 4010 – 4950 oraz § 3020) przewidziano środki w wysokości 481.032 tys. zł z tego: 229.028 tys. zł na wydatki i koszty działalności bieżącej Funduszu w (§§ 4010 – 4950 oraz § 3020), w tym 20.500 tys. zł na amortyzację majątku trwałego oraz 252.004 tys. zł w §4810 na koszty

związane z odpisami aktualizującymi wartość należności z tytułu należności wpłat pracodawców na PFRON, udzielonych pożyczek, pozostałych należności oraz zarachowanych odsetek od pożyczek i pozostałych należności.

W 2022 roku wydatki i koszty bieżące własne Funduszu (§§ 4010–4950 oraz § 3020) wyniosły 354.931.532,53 zł z tego: 169.911.744,17 zł na działalność bieżącą Funduszu w (§§4010 – 4950 oraz § 3020), w tym (12.552.404,87 zł na amortyzację majątku trwałego), co stanowi 74,19 % kwoty planowanej oraz w części na koszty związane z odpisami aktualizującymi (§4810) w kwocie 185.019.788,36 zł, co stanowi 73,42 % planu. Wydatki w (§§ 4010 – 4950 oraz § 3020) były zrealizowane w ramach kwot planowanych.

Wynagrodzenia osobowe wypłacone zostało na koniec roku w wysokości 87.872.492,68 zł. Przeciętne wynagrodzenie zasadnicze w 2022 roku wyniosło 5.743,14 zł.

Kwota poniesionych wydatków na działalność bieżącą i inwestycyjną Funduszu stanowi 2,54% wydatków ogółem zrealizowanych w 2022 roku.

W ramach dokonywanych w 2022 roku wydatków bieżących własnych Fundusz:

wdrożył i uruchomił platformę eRejestry PFRON w zakresie Bazy Uprawnień PFRON (BUP), która służy do zarządzania uprawnieniami pracowników Funduszu oraz pracowników firm zewnętrznych w systemach informatycznych PFRON, wdrożył nowe integracje pomiędzy systemem EZD PUW, a systemami (PWiND, ePFRON, BUP), zrealizował całościowe przeniesienie infrastruktury teleinformatycznej PFRON do kolokacji w serwerowni NASK, wdrożył nowe centrum pomocy dla pracowników PFRON, które służy do zarządzania incydentami w systemie klasy ITSM – ZenDesk, wspierał pracowników Funduszu w trybie pracy zdalnej nie obniżając przy tym poziomu bezpieczeństwa, a co za tym idzie bez podnoszenia ryzyka i dodatkowych kosztów, wdrożył koncepcję uruchomienia programu praktyk w PFRON dla przyszłych absolwentów studiów informatycznych, wdrożył aplikację internetową (Portalu Pracownika), która umożliwia, m.in. prezentację informacji i danych kadrowych istotnych dla pracowników oraz wnioskowanie o ich zmianę, przesyłanie powiadomień i komunikatów, jak również dostęp do bazy wiedzy.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków bieżących (własnych) Funduszu znajdują się w Tabeli nr 47.

17. Wydatki inwestycyjne (własne) i zakupy inwestycyjne (własne) Funduszu wraz z projektem wspieranym ze środków pomocowych Unii Europejskiej

W planie finansowym na 2022 rok na wydatki inwestycyjne (własne) i zakupy inwestycyjne (własne) Funduszu wraz z projektem wspieranym ze środków pomocowych Unii

Europejskiej (§§ 6110- 6120) przewidziano środki w łącznej wysokości 26.517 tys. zł, w tym:

17.034 tys. zł - wydatki inwestycyjne (własne) i zakupy inwestycyjne (własne)

Funduszu,

9.483 tys. zł - wydatki inwestycyjne dotyczące projektu pn. „Uniwersalna platforma do projektowania i realizacji programów wsparcia ON wraz ze zintegrowanym modułem analitycznym – System iPFRON+” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020, Oś Priorytetowa nr 2 „E-administracja i otwarty rząd”, Działanie 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych.”

W 2022 roku wydatki inwestycyjne(własne) i zakupy inwestycyjne (własne) Funduszu wraz z projektem wspieranym ze środków pomocowych Unii Europejskiej (§§ 6110–6120) wyniosły 15.883.805,37 zł w tym:

11.033.393,30 zł, co stanowi 64,77 % środków zaplanowanych – wydatki inwestycyjne (własne) i zakupy inwestycyjne (własne) Funduszu,

4.850.412,07 zł, co stanowi 51,15 % środków zaplanowanych – projektu pn.

„Uniwersalna platforma do projektowania i realizacji programów wsparcia ON wraz ze zintegrowanym modułem analitycznym – System iPFRON+” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020, Oś Priorytetowa nr 2 „E-administracja i otwarty rząd”, Działanie 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych.”

17.1 Wydatki inwestycyjne (własne) i zakupy inwestycyjne (własne) Funduszu

W 2022 roku PFRON na wydatki inwestycyjne (własne) i zakupy inwestycyjne (własne) zaplanował kwotę 17.034 tys. zł w tym:

wydatki inwestycyjne (własne) (§ 6110) kwotę	14.502 tys. zł,
zakupy inwestycyjne (§ 6120) kwotę	2.532 tys. zł.

W 2022 roku wydatki inwestycyjne (własne) i zakupy inwestycyjne (własne) Funduszu (§§ 6110–6120) wyniosły 11.033.393,30 zł, co stanowi (64,77%) planu rocznego, z tym:

wydatki inwestycyjne (własne) (§ 6110) kwotę	10.233.211,82 zł,
zakupy inwestycyjne (§ 6120) kwotę	800.181,48 zł.

Wykonanie wydatków inwestycyjnych na poziomie 64,77 % spowodowane było m.in. wprowadzeniem w 2022 roku stanu zagrożenia epidemicznego, a zniesieniem stanu epidemii

wywołanym wirusem COVID-19. Ponadto działania inwestycyjne są zazwyczaj długotrwałe i przebiegają na przestrzeni kilku lat budżetowych, co skutkuje rozłożeniem wpływu środków finansowych w perspektywie wieloletniej. Wszelkie działania inwestycyjne podejmowane przez Fundusz zmierzają do poprawy współpracy i obsługi beneficjentów Funduszu. Ponadto charakter procedur związanych z postępowaniami przetargowymi, które Fundusz zobowiązany był stosować przy podejmowaniu działań zmierzających do wszechstronnego rozwoju instytucji.

W ramach dokonywanych w 2022 roku wydatków inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych Fundusz wykonał:

wykonał modyfikacje systemu ePFRON2, która służy do składania deklaracji przez teletransmisję danych. W ramach wykonanych modyfikacji:

wprowadzono nowe wzory deklaracji, zgodnie z wprowadzonymi zmianami prawa wprowadzono rozbudowę systemu ePFRON2, o możliwość składanych 10 nowych wzorów formularzy, zrealizowano modyfikacje związaną z przepisaniem konsoli (tj. części systemu wykorzystywany jako system wewnętrzny PFRON), realizując zalecenia audytu bezpieczeństwa, wprowadzono w systemie e-PFRON2 mechanizmów umożliwiających skuteczne egzekwowanie prawa do usunięcia danych (tzw. „prawa do bycia zapomnianym”) wynikającego z artykułu 17 ust. 1 rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO) dla wskazanych użytkowników.

wykonał modyfikacje systemu NEO, która służy do prowadzenie ewidencji pracodawców zobowiązanych i zwolnionych z wpłat oraz rozliczanie wpłat w oparciu o dokumenty składane przez pracodawców. W ramach wykonanych modyfikacji:

wprowadzono nowe wzory deklaracji, poszerzające system NEO o diagnostykę, prezentację, ewidencję i rozliczanie dokumentów, zmieniono dotychczasową bazę danych Informixa na PostgreSQL, zmodyfikowano moduł windykacji o wystawianie upomnień na osoby trzecie. Są to upomnienia wystawiane na osoby trzecie, które posiadają funkcjonalność (dodawania/usuwania) zobowiązań w zależności od okresu, za który dana osoba trzecia odpowiada. W ramach jednego postępowania PEA jest wiele upomnień, rozbudowano system NEO o moduł integracji z systemem Elektronicznych Tytułów Wykonawczych (ETW).

wykonał modyfikację systemu SOF2. W ramach wykonanych modyfikacji wdrożono zmiany na podstawie wprowadzonych zmian legislacyjnych w nowelizacji ustawy Projekt „Polski Ład 2.0” oraz wdrożył aplikację mobilną ułatwiającą inwentaryzację środków trwałych w PFRON, jak również zintegrował system SOF2 z Bazą REGON,

wykonał modyfikację systemu SOW. W ramach wykonanych modyfikacji rozbudowano kartoteki Wnioskodawcy, pełna obsługa aneksu, tak jak umowy głównej, uproszczenia wprowadzenia przez Realizatora „Oświadczenia” w imieniu Organizatora, w module realizatora - dodano funkcjonalności umożliwiające korektę zatwierdzonej decyzji, w module Wnioskodawcy oraz wdrożono nowe wnioski w ramach rehabilitacji zawodowej „zwrot kosztów szkolenia organizowanego przez kierownika PUP” i „wyposażenie stanowiska pracy”, a także integracji z Węzłem Krajowym i wdrożenia nowej ankiety w module CIDON,

wykonał modyfikację systemu SODiR. Wprowadzono modyfikacje związane z dostosowaniem systemu SODiR do wprowadzonych w I półroczu zmian w prawie dotyczyły:

zmiany terminu w opłacaniu składek ZUS,
wdrożeniu zaleceń audytowych, które zwiększyły bezpieczeństwo systemu związane ze zmianą polityki hasel czy rezygnacją z aplikacji SODiR Off-Line.

18. Stany Funduszu na początek i koniec 2022 roku

Na 1 stycznia 2022 roku, zgodnie ze sprawozdaniem finansowym za 2021 rok stan Funduszu wynosił 2.396.714.995,55 zł, w tym:

1) Wartości niematerialne i prawne	17.258.005,59 zł,
2) Rzeczowe aktywa trwałe	24.897.621,37 zł,
środki trwałe	24.650.291,06 zł,
środki trwałe (rozliczenia)	247.330,31 zł.

W okresie sprawozdawczym zwiększyły się wartości niematerialne i prawne o 8.168.363,13 zł i wyniosły 25.426.368,72 zł, nastąpił spadek rzeczowych aktywów trwałych o kwotę 4.812.152,31 zł do kwoty 20.085.469,06 zł, zmniejszyła się wartość środków trwałych o 4.564.822,00 zł do poziomu 20.085.469,06 zł, a także wartość środków trwałych (rozliczenia) zmniejszyła się o 247.330,31 zł i wyniosła 0,00 zł.

Koszty amortyzacji majątku trwałego wyniosły 12.552.404,87 zł.

Majątek obrotowy 2.354.559.368,59 zł, w tym:

    środki pieniężne (z lokatami) na 01.01.2022 roku wynosiły 2.314.987.936,11 zł,

W 2022 roku zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 roku PFRON lokował wolne środki pieniężne w formie automatycznych depozytów overnight oraz depozytów terminowych u Ministra Finansów.

Stan środków pieniężnych (z lokatami) w okresie sprawozdawczym zwiększył się o kwotę 500.497.093,58 zł do poziomu 2.815.485.029,69 zł. Wysokość lokat PFRON

w formie depozytu terminowego u Ministra Finansów na koniec grudnia 2022 roku wyniosła 1.900.000.000,00 zł.

należności brutto na 01.01.2022 r. (przed pomniejszeniem o odpisy aktualizujące ich wartość) wynosiły 1.066.695.887,26 zł, w tym:

- z tytułu udzielonych pożyczek	1.288.094,01 zł,
- z tytułu wpłat pracodawców na PFRON	342.498.870,81 zł,
- z tytułu pozostałych należności	722.908.922,44 zł.

W 2022 r. nastąpił wzrost należności z tytułu udzielonych pożyczek o kwotę 347.009,23 zł i na koniec roku wyniósł 1.635.103,24 zł, z tytułu wpłat pracodawców nastąpił spadek należności o kwotę 19.350.562,54 zł i zamknął się kwotą 323.148.308,27 zł, natomiast z tytułu pozostałych należności nastąpił wzrost o kwotę 5.774.531,73 zł i wyniósł 728.683.454,17 zł. Po uwzględnieniu odpisów aktualizujących wartość należności netto na 01.01.2022 rok wyniosły 123.284.477,16 zł i spadły o 12.437.782,03 zł, zamykając 2022 rok na poziomie 110.846.695,13 zł.

zobowiązania na 01.01.2022 roku wynosiły 75.189.346,20 zł, w tym:

- z tytułu wpłat pracodawców na PFRON	35.647.743,62 zł
---------------------------------------	------------------

W 2022 roku nastąpił wzrost zobowiązań z tytułu wpłat pracodawców o kwotę 4.016.642,48 zł i na koniec roku wyniosły 39.664.386,10 zł.

Fundusz podjął wiele działań, które spowodowały zmniejszenie wysokości zobowiązań z tytułu wpłat obowiązkowych. Do najważniejszych z nich należało m.in. wysyłanie wezwań o uzupełnienie brakujących deklaracji i monitorowanie podmiotów z wywiązania się z tego obowiązku, aby zmniejszyć wysokość zobowiązań. W przypadku nieuzupełnienia dokumentacji prowadzone były postępowania zmierzające do określenia wysokości zobowiązań.

- z tytułu pozostałych zobowiązań	39.541.602,58 zł
-----------------------------------	------------------

W 2022 roku nastąpił wzrost zobowiązań z tytułu pozostałych zobowiązań o kwotę 2.019.243,64 zł i na koniec roku wyniosły 41.560.846,22 zł.

odpisy aktualizujące wartość należności na dzień 01.01.2022 roku wyniosły 943.411.410,10 zł, w tym:

- z tytułu wpłat pracodawców na PFRON	296.403.541,15 zł,
- pozostałych należności i roszczeń	647.007.868,95 zł.

W 2022 roku stan odpisów aktualizujących wartość należności zmniejszył się o 791.239,55 zł i wyniósł na koniec roku 942.620.170,55 zł, w tym zwiększyły się odpisy aktualizujące wartości pozostałych należności i roszczeń o 15.400.329,41 zł

do kwoty 662.408.198,36 zł, natomiast z tytułu wpłat pracodawców na PFRON odpisy zmniejszyły się o 16.191.568,96 zł do kwoty 280.211.972,19 zł.

Stan Funduszu na 31.12.2022 roku wyniósł 2.892.367.647,49 zł i jest wyższy w stosunku do 01.01.2022 roku o 495.652.651,94 zł.

19. Działalność kontrolna Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

W 2022 roku działalność kontrolna prowadzona była w oparciu o „Plan działań kontrolnych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na 2022 rok”, zwany dalej „Planem działań kontrolnych”, który zakładał przeprowadzenie łącznie 121 kontroli, w następujących obszarach:

- 1) dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (art. 26a-c ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o rehabilitacji” – 89 kontroli, zwane dalej „kontrolami SODiR”,
- 2) wystawianie przez sprzedającego usługi lub produkcję informacji o kwocie obniżenia wpłat na Fundusz oraz korzystanie z informacji umożliwiających obniżenie wpłat na Fundusz przez nabywcę (art. 22 ustawy o rehabilitacji) – 6 kontroli, zwane dalej „kontrolami art. 22”,
- 3) środki przekazane samorządom terytorialnym według algorytmu (art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji) – 14 kontroli,
- 4) programy zatwierdzane przez Radę Nadzorczą PFRON (art. 47 ust.1 pkt 4 ustawy o rehabilitacji) – 4 kontrole w ramach programów „Aktywny Samorząd” oraz „Wyrównywanie różnic między regionami III”,
- 5) zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane na zlecenie Funduszu przez fundacje i organizacje pozarządowe (art. 36 ust. 1 ustawy o rehabilitacji) – 8 kontroli.

Ponadto Plan działań kontrolnych zakładał w obszarze „dofinansowań do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych”, przeprowadzenie 2.300 postępowań sprawdzających pracodawców zarejestrowanych w Systemie Obsługi Dofinansowań i Refundacji.

19.1 Realizacja Planu działań kontrolnych w 2022 roku

W ramach realizacji Planu działań kontrolnych w 2022 roku:

1. Przeprowadzono łącznie 120 kontroli, tj. 99,17% kontroli zaplanowanych do realizacji na 2022 rok. W trakcie roku sprawozdawczego w wyniku analizy danych zidentyfikowano potrzebę przeprowadzenia większej od planowanej liczby kontroli w obszarach art. 22 (jedna kontrola więcej) oraz programów zatwierdzonych przez Radę

Nadzorcą PFRON (jedna kontrola więcej), co spowodowało redukcję kontroli w obszarach SODiR (dwie kontrole mniej) oraz środków przekazanych samorządom terytorialnym według algorytmu (jedna kontrola mniej).

Wykonanie kontroli SODiR wynosiło – 97,75%, kontroli art. 22 – 116,67%, w kontrolach prowadzonych w pozostałych obszarach ustawowych wykonanie wynosiło odpowiednio: w obszarze „środki przekazane samorządom terytorialnym według algorytmu” – 92,86%, „zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane na zlecenie Funduszu przez fundacje i organizacje pozarządowe” – 100%, „programy zatwierdzane przez Radę Nadzorczą PFRON” – 125%.

2. Kwota podlegająca kontroli wynosiła 232.788.335,79 zł, w tym:
  - kwota 220.059.703,97 zł dotyczyła środków finansowych przekazanych beneficjentom Funduszu,
  - kwota 12.728.631,82 zł to kwota, na jaką sprzedający usługi lub produkcję wystawili informacje umożliwiające obniżenie wpłat na PFRON.
3. W przypadku 15 kontroli ujętych w sprawozdaniu podmioty kontrolowane, przed podpisaniem protokołu kontroli, zgłosiły zamiar skorzystania z przysługującego im prawa wniesienia w terminie 7 dni umotywowanych zastrzeżeń do treści protokołu kontroli. Zastrzeżenia zostały złożone w ramach realizacji 9 kontroli SODiR i w ramach 1 kontroli art. 22 ustawy o rehabilitacji.
4. W przypadku 3 kontroli SODiR realizowanych w grudniu 2022 roku, podmioty kontrolowane po przedstawieniu protokołu złożyły oświadczenia o zamiarze złożenia zastrzeżeń do jego treści. Zgodnie z przyjętą zasadą klasyfikacji kontroli do danego okresu sprawozdawczego na podstawie daty podpisania protokołu, ich wyniki zostaną ujęte w sprawozdaniu za rok 2023.
5. Odstąpiono od realizacji 3 kontroli SODiR z uwagi na brak możliwości przeprowadzenia kontroli w podmiocie (przyczyny: brak możliwości uzyskania kontaktu z kierownikiem podmiotu kontrolowanego, zakończenie działalności podmiotu w związku z brakiem porozumienia współników i zgłoszeniem upadłości podmiotu, zgon pracodawcy).
6. Wyłoniono do objęcia postępowaniem sprawdzającym 2.979 pracodawców zarejestrowanych w Systemie Obsługi Dofinansowań i Refundacji oraz zlecono i koordynowano ich realizację, w tym: 2.703 postępowań sprawdzających zlecono do realizacji 15 Oddziałom PFRON (bez Oddziału Mazowieckiego PFRON) i 276 postępowań z terenu województwa mazowieckiego przekazano do realizacji w biurze Funduszu.
7. Przeprowadzono łącznie 3.038 postępowań sprawdzających pracodawców zarejestrowanych w Systemie Obsługi Dofinansowań i Refundacji, tj. 132,09% szacowanej do realizacji w 2022 roku liczby postępowań sprawdzających, w tym:
  - 278 postępowań zostało zrealizowanych przez pracowników Departamentu ds. Kontroli,
  - 2760 postępowań sprawdzających zostało zrealizowanych przez pracowników Oddziałów.

Należy zaznaczyć, iż część postępowań sprawdzających zrealizowana w roku sprawozdawczym, została wytypowana do realizacji w roku 2021 (stąd wynika różnica między liczbą postępowań wyłonionych do przeprowadzenia a postępowaniami zrealizowanymi).

8. Oprócz działań kontrolnych opisanych powyżej, na wniosek organu ścigania przeprowadzono w siedzibie tego organu przegląd dokumentacji zabezpieczonej w ramach postępowania przygotowawczego w zakresie środków przekazanych według algorytmu samorządowi powiatowemu.

19.2 Wyniki kontroli

W ramach realizacji Planu działań kontrolnych w 2022 roku:

- 1) nieprawidłowości stwierdzono w 100 kontrolach, tj. w 83,33% kontroli,
- 2) nieprawidłowości skutkujące zwrotem środków stwierdzono w 85 kontrolach – na 113 kontroli (liczba ta nie uwzględnia 7 kontroli art. 22), tj. w 75,22% kontroli,
- 3) kwota zakwestionowanych środków ogółem wynosiła 4.332.924,03 zł,
- 4) nieprawidłowości skutkujące zwrotem środków stwierdzono w:
  - 91,95% kontroli realizowanych w obszarze „dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych”,
  - 30,77% kontroli realizowanych w obszarze „środki przekazane samorządom terytorialnym według algorytmu”,
  - 12,5% kontroli realizowanych w obszarze „zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane na zlecenie Funduszu przez fundacje i organizacje pozarządowe”,
  - żadnej z kontroli realizowanych w obszarze „programy zatwierdzane przez Radę Nadzorczą PFRON”,
- 5) kwota zakwestionowanych środków w kontrolach SODiR stanowiła 99,39% kwoty zakwestionowanych środków ogółem,
- 6) w 100% kontroli art. 22 przeprowadzonych u sprzedającego stwierdzono nieprawidłowości. W 87,71% kontroli na sprzedającego na podstawie art. 22b ustawy o rehabilitacji nałożono sankcje. Suma nałożonych sankcji wynosiła: 7.063.300.04 zł,
- 7) kwota na jaką sprzedający usługi lub produkcję zawyżyli lub zaniżyli wystawione informacje umożliwiające obniżenie wpłat na PFRON wynosiła 9.582.121,35 zł. 98,49% tej kwoty wyliczono w dwóch z siedmiu zrealizowanych kontroli.

19.3 Nieprawidłowości

1. Nieprawidłowości stwierdzane w kontrolach realizowanych w obszarze „dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych” – art. 26a-c ustawy o rehabilitacji (kontrole SODiR):

błąd kwoty kosztów płacy,
ustalone prawo do emerytury,
błąd wymiaru zatrudnienia,
błąd schorzenia specjalnego,
błąd stopnia niepełnosprawności,
nieterminowe opłacenie lub brak opłacenia składek na ZUS,
brak orzeczenia o niepełnosprawności,
wypłata wynagrodzenia w formie gotówki,
nieterminowe opłacanie lub brak opłacenia zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych,
nieterminowa lub niepełna wypłata wynagrodzenia,
brak wypłaty wynagrodzenia,
błąd kwoty pomniejszeń,
wypłata wynagrodzenia po dacie złożenia INF-D-P,
błądny numer PESEL,
brak umowy o pracę,
nieopłacenie całości lub części zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych,
błąd typu pracodawcy.

2. Nieprawidłowości stwierdzane w kontrolach realizowanych w obszarze „wystawianie przez sprzedającego usługi lub produkcję informacji o kwocie obniżenia wpłat na Fundusz oraz korzystanie z informacji umożliwiających obniżenie wpłat przez nabywcę”- art. 22 ustawy o rehabilitacji (kontrole art. 22):

niezgodność kwot wynagrodzeń wykazywanych przez Sprzedającego w INF-U z kwotami wynagrodzeń ustalonymi w wyniku kontroli,
niezgodność stanów zatrudnienia ogółem wykazywanych przez Sprzedającego w INF-U ze stanami zatrudnienia ogółem ustalonymi w wyniku kontroli,
niezgodność stanów zatrudnienia osób niepełnosprawnych wykazywanych przez Sprzedającego w INF-U ze stanami zatrudnienia osób niepełnosprawnych ustalonymi w wyniku kontroli,
błędna kwota obniżenia wpłaty na PFRON – zaniżenie kwoty obniżenia,
niezgodność kwot przychodu ogółem wykazywanych przez Sprzedającego w INF-U z kwotami przychodu ogółem ustalonymi w wyniku kontroli,
błędna kwota obniżenia wpłaty na PFRON – zawyżenie kwoty obniżenia,
niewystawienie informacji o kwocie obniżenia wpłat na PFRON,
wystawianie informacji bez uprawnień – wystawianie informacji w przypadku nieterminowego uregulowania należności za zrealizowaną produkcję lub usługę,
błędne wystawienie informacji,
nieprzekazanie informacji o kwocie obniżenia wpłat na PFRON do Zarządu PFRON – art. 22 ust. 10 pkt 3) ustawy o rehabilitacji,

wystawienie informacji bez uprawnień.

3. Nieprawidłowości stwierdzone w kontrolach realizowanych w obszarze „środki przekazane samorządom terytorialnym według algorytmu” – art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji:

brak dokumentów rozliczeniowych, dokumentujących wydatkowanie przekazanego dofinansowania lub brak dowodów pokrycia wkładu własnego, brak wymaganego schorzenia w orzeczeniu o niepełnosprawności, wydatkowanie środków niezgodne z kategoriami wydatków, które mogą być dofinansowane ze środków PFRON, określonymi w § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej, poniesienia kosztów przed zawarciem umów w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się oraz architektonicznych, brak wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z Funduszu na działanie ZAZ, brak zachowania formy pisemnej w przypadku zmiany warunków umowy, naruszanie terminów przedkładania dokumentacji sprawozdawczej – kwartalnej oraz rocznej, wskazanych w rozporządzeniu w sprawie warsztatów terapii zajęciowej, niestosowanie zapisu § 6 pkt 1 i pkt 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON, określających przypadki, w których osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, przedłożenie przez wnioskodawcę dokumentacji finansowej niekompletnej lub niezgodnej z wymogami.

4. Nieprawidłowości stwierdzone w kontrolach realizowanych w obszarze „programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą PFRON (art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy o rehabilitacji):
brak pisemnej dokumentacji dotyczącej wykorzystania przedmiotu umowy.

5. Nieprawidłowości stwierdzone w kontrolach realizowanych w obszarze „zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane na zlecenie Funduszu przez fundacje i organizacje pozarządowe” - art. 36 ust. 1 ustawy o rehabilitacji:

brak orzeczeń o niepełnosprawności/ o stopniu niepełnosprawności beneficjentów ostatecznych projektu,
niestosowanie się do ustawy o rachunkowości,
rozbieżności pomiędzy ewidencją godzin wsparcia a stanem faktycznym.

19.4 Analiza porównawcza

W 2022 roku w odniesieniu do roku 2021:

- 1) O 11,35 punktu procentowego nastąpił spadek liczby kontroli, w których (w odniesieniu do liczby przeprowadzonych kontroli) stwierdzono nieprawidłowości. W 2022 roku nieprawidłowości stwierdzono w 83,33% zrealizowanych kontroli, w 2021 roku nieprawidłowości dotyczyły 94,68% kontroli, a w 2020 roku 91,03% kontroli.
- 2) O 14,78 punktu procentowego (w odniesieniu do liczby przeprowadzonych kontroli) spadła liczba kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości skutkujące zwrotem środków (wyliczenie nie uwzględnia kontroli art. 22). Należy podkreślić, że stanowi to powrót do poziomu sprzed 2021 roku, w którym zanotowano w porównaniu z rokiem 2020 znaczny wzrost liczby kontroli ze stwierdzonymi nieprawidłowościami skutkującymi zwrotem środków odnotowano w kontrolach prowadzonych w obszarach „środki przekazane samorządom terytorialnym według algorytmu” oraz „zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane na zlecenie Funduszu przez fundacje i organizacje pozarządowe”.
- 3) Udział kwoty zakwestionowanych środków w kontrolach SODiR w odniesieniu do kwoty zakwestionowanych środków ogółem wzrósł z poziomu 90,81% w 2021 roku do 99,39%, tj. o 8,58 punktu procentowego.
- 4) Kwota zakwestionowanych środków stanowiła 1,97% kwoty podlegającej kontroli (bez art. 22) i była o 3,49 punktu procentowego niższa od wyniku osiągniętego w tym zakresie w kontrolach realizowanych w 2021 roku.
- 5) W przypadku kontroli art. 22 ustawy o rehabilitacji, podobnie jak to miało miejsce w 2021 roku, udział kontroli ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w ogólnej liczbie kontroli przeprowadzonych w tym obszarze utrzymał się na maksymalnym poziomie, tj. 100%.
- 6) Sankcje nałożone w 2022 roku na podstawie art. 22b ustawy o rehabilitacji na sprzedających były wyższe od wyniku osiągniętego w 2021 roku o 5.915.070,26 zł.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji Planu działań kontrolnych w 2022 roku oraz wyników kontroli i postępowań sprawdzających w zestawieniu z 2021 rokiem zawierają tabele poniżej.

Realizacja Planu działań kontrolnych w 2022 roku w zestawieniu z 2021 rokiem:

Plan	2022 rok	2021 rok
Liczba zaplanowanych kontroli ogółem	121	130
Liczba zaplanowanych kontroli z podziałem na obszary:		
SODiR	89	94
Art. 22	6	6
Art. 48	14	16
Art. 47	4	6
Art. 36	8	8

Liczba przeprowadzonych kontroli zewnętrznych ogółem	120	94
Procentowe wykonanie planu	99,17%	72,31%
Liczba przeprowadzonych kontroli w podziale na obszary:		
SODiR	87	70
Art. 22	7	4
Art. 48	13	9
Art. 47	5	4
Art. 36	8	8
Kwota podlegająca kontroli ogółem	232.788.335,79 zł	209.248.034,42 zł
Kwota wydatków poniesionych przez Fundusz	220.059.703,97 zł	199.854.676,01 zł
Kwota na jaką sprzedający wystawili informacje umożliwiające obniżenie wpłat na Fundusz	12.728.631,82 zł	9.393.358,41 zł
Szacunkowa liczba postępowań sprawdzających do przeprowadzenia w danym roku	2.300	2.300
Liczba przeprowadzonych postępowań sprawdzających	3.038	2.816

Wyniki kontroli przeprowadzonych w 2022 roku w zestawieniu z 2021 rokiem

Wyniki kontroli	2022 rok	2021 rok
Kwota podlegająca kontroli ogółem	232.788.335,79 zł	209.248.034,42 zł
Kwota zakwestionowanych środków ogółem (nie uwzględnia kontroli art. 22)	4.332.924,03 zł	10.911.041,83 zł
Kwota zakwestionowanych środków w podziale na obszary:		
SODiR	4.306.543,84 zł	9.993.464,91 zł
Art. 48	11.484.47zł	302.268,13 zł
Art. 47	0 zł	160.000 zł
Art. 36	14.895,72 zł	455.308,79 zł
Liczba przeprowadzonych kontroli zewnętrznych ogółem	120	94

Wyniki kontroli	2022 rok	2021 rok
Liczba kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości	100	89
Procent liczby kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości w odniesieniu do liczby przeprowadzonych kontroli	83,33%	94,68%
Liczba kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości w podziale na obszary:		
SODiR	83	68
Art. 22	7	4
Art. 48	7	9
Art. 47	1	3
Art. 36	2	5
Liczba kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości skutkujące zwrotem środków (bez kontroli art. 22)	85	81
Procent liczby kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości skutkujące zwrotem środków w odniesieniu do liczby przeprowadzonych kontroli (bez kontroli art. 22)	75,22%	90%
Liczba kontroli, w których stwierdzono nieprawidłowości skutkujące zwrotem środków w podziale na obszary:		
SODiR	80	67
Art. 48	4	7
Art. 47	0	2
Art. 36	1	5

Liczba postępowań sprawdzających przeprowadzonych w 2022 roku i ich wyniki w zestawieniu z 2021 rokiem

Dane dotyczące postępowań sprawdzających	2022 rok	2021 rok
Liczba przeprowadzonych postępowań sprawdzających	3.038	2.816
Liczba raportów zweryfikowanych negatywnie	1.478	1.430

Dane dotyczące postępowań sprawdzających	2022 rok	2021 rok
Liczba raportów zweryfikowanych pozytywnie z zastrzeżeniami	419	400
Liczba raportów zweryfikowanych pozytywnie	1033	880
Liczba postępowań zakończonych notatką służbową	108	106

20. Działalność windykacyjna i egzekucyjna Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Fundusz prowadzi windykację i egzekucję należności cywilnoprawnych, administracyjnych oraz z tytułu wpłat obowiązkowych na Fundusz. Departament prowadzi także obsługę postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych.

W wyniku działań windykacyjnych i egzekucyjnych w 2022 r. została odzyskana kwota 123.202.660,22 zł.

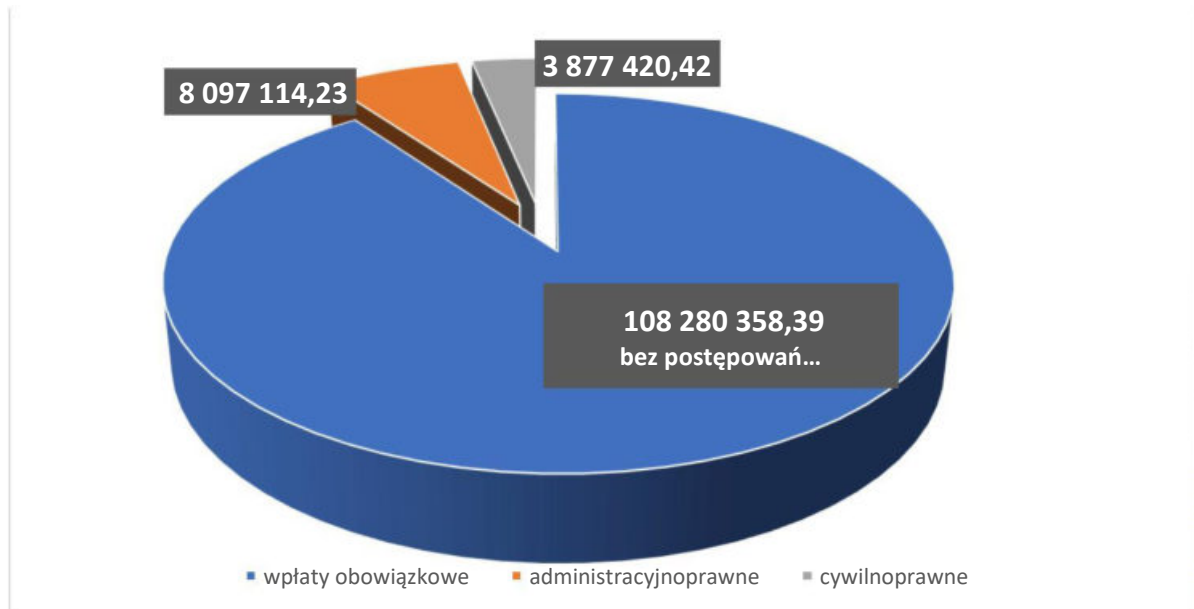
W ciągu 12 miesięcy było prowadzonych 602 spraw dotyczących należności cywilnoprawnych. W wyniku działań windykacyjnych odzyskano 3.877.420,42 zł.

Zostało wystawionych 277 upomnień na należności administracyjne na kwotę 9.191.960,42 zł oraz 448 tytułów wykonawczych na kwotę 25.364.259,52 zł. Łącznie odzyskano należności administracyjne o wartości 8.097.114,23 zł.

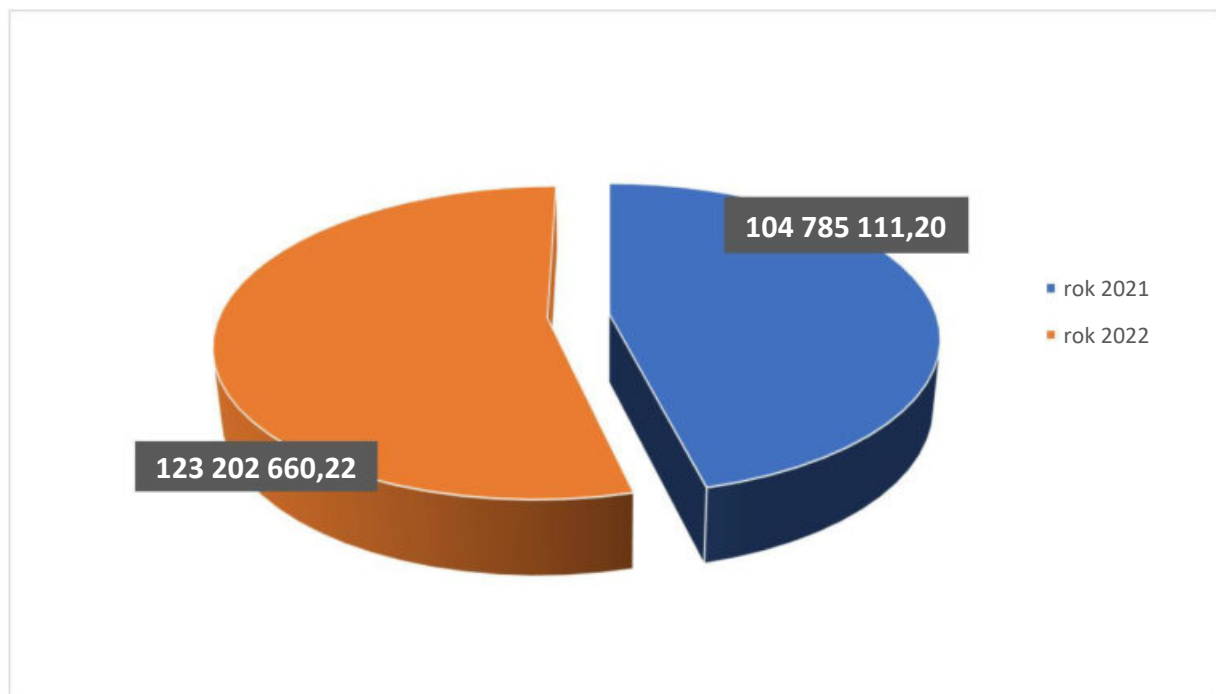
Wartość odzyskanych w 2022 r. należności z tytułu wpłat obowiązkowych wyniosła 108.280.358,39 zł. Zostało wystawionych 8 447 upomnień na łączną kwotę 58.677.516,70 zł oraz 3 882 tytuły wykonawcze na kwotę 70.645.467,36 zł.

W 2022 roku z tytułu wpłat obowiązkowych dla 371 podmiotów zostały otwarte postępowania upadłościowe i restrukturyzacyjne, w stosunku do których zostały zgłoszone wierzytelności na kwotę 11.290.796,72 zł. W postępowaniach upadłościowych i restrukturyzacyjnych uzyskano kwotę 2.947.767,18 zł.

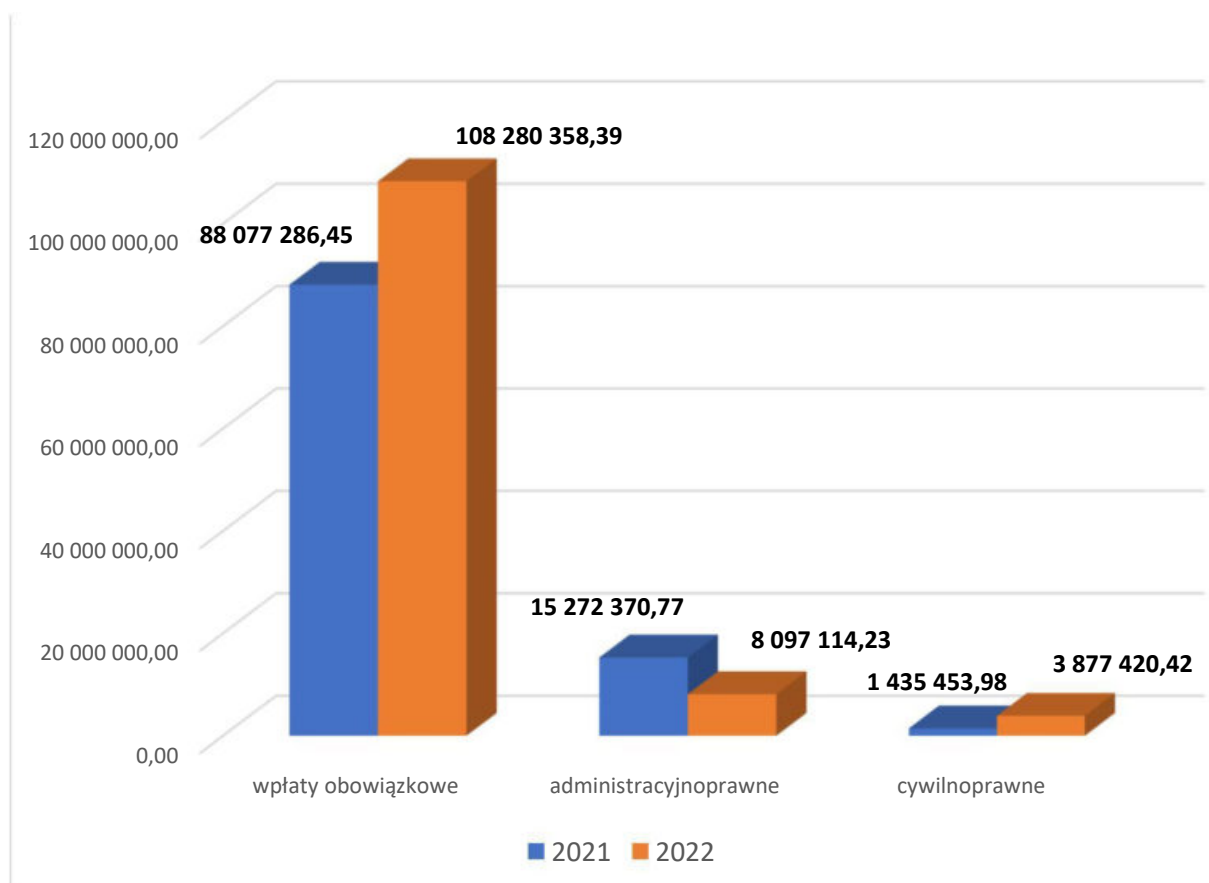
Wykres 45. Struktura należności odzyskanych w windykacji w 2022 r. (bez postępowań upadłościowych)

Wykres 46. Kwota odzyskana. Porównanie lat 2021 i 2022.

Wykres 47. Porównanie kwot odzyskanych w latach 2021 i 2022 w podziale na tryb dochodzonych należności.

21. Pozostała działalność

21.1 Działalność Audytu i Jakości

W 2022 r. zgodnie z planem audytu wewnętrznego zrealizowano 15 działań audytowych, w podziale na:

- 4 zadania zapewniające,
- 6 czynności doradczych,
- 5 czynności sprawdzających dotyczących zadań audytowych zrealizowanych w latach 2018 i 2020.

Rozpoczęto realizację dwóch zadań zapewniających oraz jednej czynności doradczych ujętych w planie audytu wewnętrznego na 2022 r., których realizacja zostanie zakończona w 2023 r.

W ramach czynności doradczych w zakresie prowadzenia doradztwa dla kierujących jednostkami i komórkami organizacyjnymi Funduszu zaopiniowano 48 projektów aktów prawnych – głównie w zakresie regulacji wewnętrznych. W przypadku zgłaszania uwag,

wydawania opinii wskazywano przede wszystkim na potencjalne ryzyka wynikające z wprowadzonych zmian, konieczność wprowadzenia zmian na podstawie wydanych zaleceń przez audyt wewnętrzny czy doprecyzowania zapisów mogących powodować niezrozumienie lub błędną interpretację. Wskazywano na niespójności w zapisach.

W sprawozdaniach z przeprowadzonych i zakończonych w 2022 r. zadań zapewniających audytorzy wewnętrzni przedstawili dla badanych obszarów opisowe oceny funkcjonowania kontroli zarządczej, w których m.in. w głównej mierze wskazywano na potrzeby usprawnień lub podjęcia działań korygujących ograniczających konsekwencje stwierdzanych zagrożeń. Dla kilku obszarów nie stwierdzono słabości systemu kontroli i zarządzania lub stwierdzono słabości systemu kontroli i zarządzania o charakterze incydentalnym, niepowtarzalnym, których usunięcie przywróci stan pożądany. W odpowiedzi na zidentyfikowane słabości kontroli zarządczej w przedstawionych sprawozdaniach wydane zostały zalecenia służące poprawie funkcjonowania kontroli zarządczej w Funduszu oraz minimalizacji zidentyfikowanych ryzyk.

21.2 Działalność w zakresie zarządzania procesami i zarządzania ryzykiem w PFRON.

Zarządzanie procesami w PFRON

W zakresie zarządzania procesami przeprowadzono następujące działania:

- 1) Zrealizowano dwa szkolenia, których celem było budowanie w PFRON jeszcze większej świadomości na temat zarządzania procesami oraz tworzenia, opiniowania, zatwierdzania i przechowywania opisowej dokumentacji procesowej.
- 2) Zaktualizowano „Standardy zarządzania procesami w PFRON” – uchwała Zarządu PFRON nr 123 z dnia 13 grudnia 2022 r.
- 3) Ujednolicono zasady publikacji Megaprocésów i Kart Procesów oraz Procedur w jednym repozytorium.
- 4) Wsparcie dla Właścicieli Megaprocésów/ Procesów przy określaniu zmian w ramach istniejących Megaprocésów/ procesów i dla wszystkich pracowników opracowujących niezbędną dokumentację procesową podczas jej tworzenia, opiniowania, nadzoru nad procesem zatwierdzania.
- 5) Opracowanie projektu opisu zamówienia pn. „System do Zarządzania i Automatyzacji Procesów Biznesowych w PFRON”.

Zarządzanie ryzykiem w PFRON

W ramach przyjętej metodyki zarządzania ryzykiem:

- 1) Zapewniono monitorowanie ryzyka poprzez przeprowadzone cykliczne oceny ryzyk z wykorzystaniem wdrożonego narzędzia informatycznego e-risk.
- 2) Opracowano i przyjęto do wdrożenia plany postępowań z ryzykiem nieakceptowalnym (dotyczy planów do siedmiu ryzyk nieakceptowalnych) oraz przeprowadzono cykliczne

oceny stopnia wdrożenia działań minimalizujących ryzyko wymienionych w powyższych planach postępowań.

- 3) Przeprowadzono działania mające na celu zwiększenie świadomości w zakresie zarządzania ryzykiem w organizacji. W tym celu przeprowadzono szkolenia wewnętrzne i dedykowane warsztaty dla Oddziałów. Poddano przeglądowi i weryfikacji referencyjną listę ryzyk opracowaną pomocniczo dla Oddziałów.
- 4) Przeprowadzono aktualizację systemu e-risk z wersji 5.1.25 do 5.1.27.
- 5) W lutym 2022 r. zakończono prace nad rozwojem narzędzia e-risk o moduł RODO, służący monitorowaniu ryzyka z uwzględnieniem wytycznych wynikających z przepisów o RODO - działania zrealizowane zgodnie z Umową Nr 2021/11/444 z dnia 29 listopada 2021 r. pomiędzy firmą SDPK Sp. z o.o. a PFRON.

W dniu 5 października 2022 r. Prezes PFRON wraz z Menadżerem Ryzyka i ekspertem ds. ryzyka i zarządzania procesowego odebrali statuetki „Lidera ERM” w zakresie przeprowadzenia prac w obszarze budowy i rozwoju systemu zarządzania ryzykiem i informatyzacji procesu: <https://pbsg.pl/liderki-erm-z-pfron/>

21.3 Działalność w zakresie Kontroli Zarządczej

W ramach monitorowania funkcjonowania kontroli zarządczej w 2022 r. w PFRON przeprowadzono następujące działania:

- 1) przeprowadzenie i podsumowanie wyników samooceny kontroli zarządczej po zakończeniu r. budżetowego w oparciu o elektroniczną ankietę pracowników,
- 2) przygotowanie dokumentów sprawozdawczych z zakresu kontroli zarządczej do przekazania Pełnomocnikowi Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych zgodnie z zarządzeniem nr 3 Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie kontroli zarządczej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej oraz obowiązków jednostek podległych Ministrowi Rodziny i Polityki Społecznej lub przez niego nadzorowanych w ramach kontroli zarządczej.

21.4 Działalność z zakresu obsługi prawnej

Zestawienie zakończonych spraw sądowych prowadzonych w Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 r.:

Liczba spraw zakończonych w okresie sprawozdawczym, w tym:	244
Sprawy cywilne	12
Sprawy administracyjne	202
Sprawy karne	30

Liczba spraw rozstrzygniętych na korzyść Funduszu (wygranych)	118
Kwota wynikająca z orzeczeń w sprawach wygranych	9.675.229,91 zł
Liczba spraw rozstrzygniętych na niekorzyść Funduszu (przegranych)	126
Kwota do wypłaty wynikająca ze spraw przegranych	670.146,00 zł

21.5 Działalność w zakresie Dostępności w 2022 roku

W zakresie dostępności w 2022 r. przeprowadzono następujące działania:

- 1) Zgodnie ze sporządzonym planem działania:
  - a) przeprowadzono prace związane z oceną dostępności architektonicznej budynków PFRON oraz powierzchni wynajmowanych. Była to kontynuacja prac, rozpoczęta w II połowie 2021 r. i zakończona w III kwartale 2022 r.
  - b) Biuro i Oddziały PFRON wyposażono w pętle indukcyjne.
  - c) w Biurze i Oddziałach PFRON zapewniono usługę online tłumacza polskiego języka migowego.
  - d) przeprowadzono audyty dostępności cyfrowej serwisów internetowych Funduszu.
  - e) dbano o dostępność treści i stron www, aplikacji oraz dokumentów cyfrowych.
- 2) Prowadzono działania informacyjno-edukacyjne, w tym:
  - a) dla pracowników PFRON - szkolenia poświęcone dostępności oraz spotkania z ekspertami zewnętrznymi.
  - b) podmiotom spoza PFRON udzielano odpowiedzi na pytania dotyczące dostępności, które wpływały m.in. na skrzynkę dostepnosc@pfron.org.pl.
  - c) udział w spotkaniach z przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz w spotkaniach z przedstawicielami jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego. Na spotkaniach przekazywano informacje o prawach osób ze szczególnymi potrzebami oraz o obowiązkach jakie mają w tym zakresie podmioty publiczne,
  - d) udział w nagraniach telewizyjnych i radiowych, w których informowano jak można korzystać z prawa do dostępności,
  - e) udział w konferencjach branżowych. W dniu 12 października 2022 r. zorganizowano konferencję „Ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w praktyce”,
  - f) zapewnienie ciągłości informacji na stronie <https://dostepnosc.pfron.org.pl/>, w której utworzono nową zakładkę „System wsparcia dostępności w Polsce”.
- 3) W ramach partnerstwa realizowano projekt pn. „Ośrodek Wsparcia Dostępności Architektonicznej”, którego celem jest pomoc podmiotom publicznym w zapewnieniu dostępności architektonicznej obiektów i ich otoczenia dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez indywidualne wsparcie doradcze, informacyjne lub audytorskie.
- 4) Rozpatrywano skargi na podmioty publiczne, które na wniosek nie zapewniły dostępności architektonicznej lub informacyjno-komunikacyjnej.

W 2022 r. wpłynęło łącznie 27 skarg, w tym 15 dotyczyło dostępności architektonicznej, a 12 dostępności informacyjno-komunikacyjnej.

Rozpatrzono łącznie 20 spraw, w tym 10 na brak dostępności architektonicznej i 10 na brak dostępności informacyjno-komunikacyjnej.

21.6 Działalność w zakresie bezpieczeństwa w 2022 roku

PFRON realizuje zadania z zakresu ochrony informacji, w tym ochrony informacji niejawnych, ochrony danych osobowych, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz obronności. Główne obszary działań zrealizowanych w zakresie bezpieczeństwa w 2022 r. to:

Działania z zakresu Pełnomocnika ds. Bezpieczeństwa Informacji pełniącego funkcję Inspektora Ochrony Danych

- 1) Obsługa naruszeń ochrony danych osobowych, w tym współpraca z Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz bycie punktem kontaktowym pomiędzy tym organem a Funduszem.
- 2) Udział w pracach dotyczących projektowania systemu iPFRON+, Generatora Wniosków, P-Wind, modyfikacji systemu SOW i SODiR.
- 3) Udział w ocenie skutków dla ochrony danych osobowych w związku z nowymi procesami przetwarzania danych osobowych.
- 4) Udział w czynnościach wyjaśniających i usprawniających dotyczących naruszenia ochrony danych, w tym ocena stanu faktycznego naruszenia, ocena prawdopodobieństwa naruszenia praw i wolności osób fizycznych, zawiadamianie o naruszeniu Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
- 5) Opracowanie założeń do analizy ryzyka w nowym module RODO w systemie e-risk, w tym identyfikacja podatności i zagrożeń w obszarze bezpieczeństwa teleinformatycznego.
- 6) Przeprowadzenie 3 postępowań sprawdzających (dotyczących realizacji przez PFRON obowiązku informacyjnego oraz przeglądu akt Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych).
- 7) Opracowanie zmian do Regulaminu Zamówień Publicznych dotyczących przetwarzania danych osobowych w związku z prowadzeniem zamówień ustawowych i regulaminów oraz zawieraniem umów na skutek tych postępowań.
- 8) Opracowanie formularza testu ważenia interesów administratora i osób fizycznych.
- 9) Opracowanie ankiety dla podmiotu przetwarzającego weryfikującej wprowadzenie przez niego organizacyjnych i technicznych środków bezpieczeństwa.

Działania z zakresu Pełnomocnika Prezesa Zarządu ds. obronnych, informacji niejawnych i zarządzania kryzysowego

I. Obszar ochrony informacji niejawnych:

Realizowano bieżące działania wynikające z ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 742, z późn.zm.), w tym wydawano upoważnienia dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „zastrzeżone” oraz organizowano szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych.

II. Obszar spraw obronnych:

- 1) Opracowano i zredagowano dokumentację organizacyjną i operacyjną dotyczącą funkcjonowania Stanowiska Kierowania PFRON wchodzącego w skład Systemu Kierowania Bezpieczeństwem Narodowym w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej,
- 2) Opracowano dokumentację związaną z funkcjonowaniem Stałego Dyżuru, w tym instrukcję Stałego Dyżuru zawierającą zadania Stałego Dyżuru, jego organizację, czas i miejsce pełnienia służby, sposób powiadamiania, obsadę Stałego Dyżuru i ich szczegółowe zadania oraz zasady podległości, organizację łączności i obiegu informacji, terminy składania meldunków, procedury i terminy przekazywania obowiązków przez poszczególne zmiany,
- 3) Instrukcję dla Punktów Kontaktowych w PFRON,
- 4) Instrukcję Punktu Kontaktowego HNS,
- 5) Opracowano i przesłano do MRiPS dokumenty analityczno-sprawozdawcze z realizacji zadań obronnych w 2021 r. (Narodowy Kwestionariusz Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych).
- 6) Sporządzono i uzgodniono z MRiPS „Plan szkolenia obronnego PFRON na 2022 r.” w oparciu, którego zrealizowano wszystkie szkolenia obronne.
- 7) Dokonano pełnej analizy zasobów, szczególnie tych, gdzie PFRON jest właścicielem nieruchomości bądź części nieruchomości, pod kątem możliwości ich wykorzystania (w zakresie bazy lokalowej, zakwaterowania i wyżywienia) na potrzeby realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza (HNS) oraz przesłano informacje w tej sprawie do MRiPS.

III. Obszar zarządzania kryzysowego

- 1) Opracowano instrukcję raportowania dotyczącą sytuacji kryzysowych oraz zagrożeń,
- 2) Dokonano aktualizacji zarządzenia Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w sprawie procedur realizacji przedsięwzięć w ramach poszczególnych stopni alarmowych i stopni alarmowych CRP,
- 3) Plan zarządzania kryzysowego Prezesa Zarządu PFRON, który został zatwierdzony w MRiPS.

- 4) Kontynuowano udział w bieżącym śledzeniu i monitorowaniu rozwoju sytuacji stanu epidemicznej oraz stanu zagrożenia epidemicznego na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej związanej z zakażeniami wirusem SARS CoV 2.
- 5) Na zapotrzebowanie MRiPS realizowano codzienne raportowanie zawierające bieżące informacje dotyczące:
  - a) stosowania ograniczeń wynikających z ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych,
  - b) działań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,
  - c) realizowania obowiązku zawiadamiania interesariuszy dotyczących podjętych decyzji o rodzaju i formie wprowadzanych ograniczeń w pracy PFRON,
  - d) realizacji zadań przez pracowników w systemie pracy zdalnej,
  - e) realizacji przez PFRON obowiązków ze strony zakładu pracy na rzecz pracowników w zakresie wynikającym z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,
  - f) wystąpienia liczby przypadków zakażeń i podejrzenia zakażenia oraz innych zdarzeń wśród pracowników PFRON.
- 6) Zadania realizowane jako priorytetowe związane były z wprowadzanymi sukcesywnie przez Prezesa Rady Ministrów stopniami alarmowymi.

Wydano Zarządzenie nr 23/2022 Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dnia 1 kwietnia 2022 r. w sprawie Procedur realizacji przedsięwzięć w ramach poszczególnych stopni alarmowych i stopni alarmowych CRP, na podstawie którego wykonywano:

- a) procedury realizacji przedsięwzięć w ramach poszczególnych stopni alarmowych,
- b) procedury realizacji przedsięwzięć w ramach poszczególnych stopni alarmowych CRP.

W 2022 r. na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obowiązywały wprowadzone przez Prezesa Rady Ministrów stopnie alarmowe: ALFA-CRP, CHARLIE-CRP, BRAVO. Stopnie alarmowe CHARLIE-CRP i BRAVO obowiązują od lutego 2022 r., a PFRON każdego dnia jest zaangażowany w realizację zadań z tym związanych.

Działania z zakresu ochrony informacji

- 1) W ramach szkolenia z zakresu cyberbezpieczeństwa zorganizowano i przeprowadzono przy udziale firmy zewnętrznej szkolenia dla kadry kierowniczej PFRON i pracowników PFRON.

- 2) Kontynuacja prac związanych z opracowaniem i wdrożeniem regulacji z zakresu Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji:
  - a) opracowanie i wdrożenie Zarządzeniem nr 50/2022 Prezesa Zarządu z dnia 22 lipca 2022 r. Polityki Bezpieczeństwa Informacji,
  - b) opracowanie i wdrożenie Zarządzeniem nr 46/2022 Prezesa Zarządu z dnia 30 czerwca 2022 r. Procedury Kwalifikacji Informacji.
- 3) Koordynacja prac związanych z realizacją zaleceń audytu zewnętrznego przyjętych do realizacji przez Zarząd Funduszu.

Działania z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Ochrony Przeciwpożarowej

- 1) Wykonywano czynności z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
- 2) Przeprowadzono szkolenia:
  - a) wstępne (w tym stanowiskowe) dla 43 pracowników,
  - b) okresowe w zakresie bhp dla 283 pracowników,
  - c) okresowe w zakresie pierwszej pomocy dla 207 pracowników,
  - d) okresowe w zakresie przepisów przeciwpożarowych dla 125 pracowników,
  - e) okresowe dla pracowników wykonujących zadania służby bhp dla 3 pracowników.
- 3) Opracowano Zarządzenie nr 48/2022 Prezesa Zarządu w sprawie zasad bhp obowiązujących pracowników zatrudnionych w PFRON.
- 4) Inne działania kontrolne oraz rozpoznawcze m.in. dotyczące stanowisk pracy, dostępności i wyposażenia obiektów w środki pierwszej pomocy.

Powyższe sprawozdanie z działalności i realizacji planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za 2022 rok przedstawia w sposób rzetelny informacje o zrealizowanych zadaniach, na podstawie sporządzonego sprawozdania finansowo – księgowego na dzień 21 lutego 2023 roku.

22. Załączniki

- 1) informacja z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku,
- 2) informacja z wykonania planu finansowego Państwowego Funduszu Celowego – Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w układzie zadaniowym za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r.

22.1 Informacja z wykonania planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku

Lp.	Treść	Wykonanie za rok poprzedzający rok sprawozdawczy	Rok sprawozdawczy		
			Plan wg Ustawy Budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie
1	2	3	4	5	6
I	Zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy	6 076 348 473,48	7 745 287 000,00	7 945 287 000,00	6 636 563 827,33
1	Realizacja działań wyrównujących różnice między regionami	83 008 325,04	500 000 000,00	500 000 000,00	90 050 238,63
2	Realizacja programów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej	35 538 860,37	166 564 000,00	191 479 000,00	153 092 399,50
3	Dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych	3 340 302 453,03	3 600 000 000,00	3 450 000 000,00	3 274 852 799,14
4	Zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych	40 588 841,00	48 000 000,00	48 000 000,00	39 907 870,00
5	Finansowanie w części lub całości badań, ekspertyz i analiz	515 911,64	3 200 000,00	3 200 000,00	631 100,56
6	Refundacja kosztów wydawania certyfikatów przez podmioty uprawnione do szkoleń psów asystujących	2 232,38	25 000,00	25 000,00	4 945,98
7	Programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, służące rehabilitacji społecznej i zawodowej	275 934 320,18	750 000 000,00	805 685 000,00	367 332 671,61
8	Dofinansowanie oprocentowania kredytów bankowych	315 233,19	2 000 000,00	1 400 000,00	607 143,73
9	Zwrot kosztów budowy lub przebudowy związanej z modernizacją obiektów i pomieszczeń zakładu, transportowych i administracyjnych	6 505 030,17	15 000 000,00	14 500 000,00	6 738 738,36
10	Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne	99 202 163,29	122 947 000,00	122 947 000,00	117 066 956,93
11	Zadania zlecane	404 174 977,81	450 000 000,00	587 000 000,00	557 446 760,70
12	Dofinansowanie kosztów szkolenia, o których mowa w art. 18 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się	2 751 288,85	3 500 000,00	4 000 000,00	3 498 451,21
13	Przelewy redystrybucyjne	1 439 599 210,81	1 563 915 000,00	1 623 096 000,00	1 611 997 759,36
14	Wydatki bieżące	335 828 566,59	482 048 000,00	487 911 000,00	360 067 642,39
14.1	- wynagrodzenia osobowe	83 315 554,62	84 584 000,00	90 584 000,00	89 835 902,78
14.2	- wynagrodzenia bezosobowe	807 543,03	2 671 000,00	2 671 000,00	963 048,90
14.3	- składki na ubezpieczenia społeczne	13 508 692,14	15 110 000,00	15 521 000,00	14 574 904,36
14.4	- składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	1 593 943,83	2 599 000,00	2 188 000,00	1 729 415,37
14.5	- zakup usług	35 758 615,27	61 990 000,00	62 189 000,00	47 418 107,53
14.6	- pozostałe, z tego:	23 662 360,54	62 543 000,00	62 207 000,00	20 253 780,76
14.6.1	- amortyzacja (umorzenia)	13 214 330,84	20 500 000,00	20 500 000,00	12 552 404,87
14.6.2	- inne	10 448 029,70	42 043 000,00	41 707 000,00	7 701 375,89
14.7	- odpis aktualizujący wartość należności z tytułu wpłat na PFRON, pożyczek, odsetek od pożyczek oraz innych należności	176 949 944,72	252 004 000,00	252 004 000,00	185 019 788,36
14.8	- wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń	231 912,44	547 000,00	547 000,00	272 694,33
15	Wydatki inwestycyjne (własne) i zakupy inwestycyjne (własne)	8 859 142,19	32 720 000,00	26 517 000,00	15 883 805,37
16	Zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności	71 154,00	60 000,00	400 000,00	93 384,50
17	Rekompensata wypłaconego wynagrodzenia pracownikom niepełnosprawnym w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19	3 150 762,94	5 000 000,00	5 000 000,00	957 032,51
18.	Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	0,00	308 000,00	308 000,00	0,00
19.	Wypłata środków PFRON dla dysponenta zakładowego funduszu aktywności albo funduszu rehabilitacji	0,00	0,00	73 819 000,00	36 334 126,85

Część B

I	Stan funduszu na początek roku	1 348 930 115,26	1 888 914 000,00	2 043 914 000,00	2 396 714 995,55
	w tym:				
1	Środki pieniężne	1 208 164 314,51	1 798 981 000,00	1 953 981 000,00	2 314 987 936,11
2	Należności	151 556 477,26	64 400 000,00	64 400 000,00	123 284 477,16
2.1	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek	1 902 643,47	2 400 000,00	2 400 000,00	1 288 094,01

2.1.1	w tym: od jednostek sektora finansów publicznych	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2	w tym: z tytułu wpłat obowiązkowych	48 002 863,93	62 000 000,00	62 000 000,00	46 095 329,66
3	Zobowiązania, z tego:	57 301 849,31	25 000 000,00	25 000 000,00	75 189 346,20
3.1	z tytułu kredytu	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.1	w tym: wymagalne	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2	pozostałe	57 301 849,31	25 000 000,00	25 000 000,00	75 189 346,20
3.2.1	w tym: wymagalne	0,00	0,00	0,00	0,00
II	Przychody	7 115 274 211,58	6 457 771 000,00	6 502 771 000,00	7 116 332 673,90
1	Dotacje z budżetu państwa, z tego:	699 814 845,17	713 562 000,00	713 562 000,00	712 712 573,06
1.1	dla państwowego funduszu celowego	695 294 420,50	700 000 000,00	700 000 000,00	695 953 935,00
1.1.1	- zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych - art. 46a ust. 1 pkt 2	20 294 420,50	24 000 000,00	24 000 000,00	19 953 935,00
1.1.2	- dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych - art. 46a ust.1 pkt 1	675 000 000,00	676 000 000,00	676 000 000,00	676 000 000,00
1.2	celowe na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżące	3 934 403,04	10 318 000,00	10 318 000,00	8 104 843,96
1.3	celowe na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowe	586 021,63	3 244 000,00	3 244 000,00	8 653 794,10
2	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	27 057 130,69	91 671 000,00	91 671 000,00	97 723 764,50
3	Składki i opłaty	5 331 324 235,86	5 350 084 000,00	5 395 084 000,00	5 921 515 439,09
4	Przelewy redystrybucyjne	12 968 584,93	3 088 000,00	3 088 000,00	7 905 669,94
5	Wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy, z tego:	800 000 000,00	0,00	0,00	0,00
5.1	- bieżące	420 000 000,00	0,00	0,00	0,00
5.2	- majątkowe	380 000 000,00	0,00	0,00	0,00
6	Pozostałe przychody, z tego:	244 109 414,93	299 366 000,00	299 366 000,00	376 475 227,31
6.1	odsetki	12 808 508,91	8 786 000,00	8 786 000,00	151 589 975,88
6.2	inne, w tym:	231 300 906,02	290 580 000,00	290 580 000,00	224 885 251,43
6.2.1	- wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności	50 997 538,71	37 326 000,00	37 326 000,00	35 895 074,70
6.2.2	- odsetki z tytułu nieterminowych wpłat pracodawców	11 912 099,90	11 000 000,00	11 000 000,00	15 183 461,97
III	Koszty realizacji zadań	6 076 348 473,48	7 745 287 000,00	7 945 287 000,00	6 636 563 827,33
1	Dotacje na realizację zadań bieżących	3 999 032 486,31	4 408 740 000,00	4 520 641 000,00	4 151 045 998,71
2	Transfery na rzecz ludności, z tego na:	178 290 014,86	594 140 000,00	610 348 000,00	263 575 131,15
2.1	różne wydatki na rzecz osób fizycznych	178 290 014,86	594 140 000,00	610 348 000,00	263 575 131,15
3	Środki z Unii Europejskiej	32 181 087,23	157 193 000,00	178 944 000,00	139 992 255,49
4	Koszty własne	334 328 350,12	477 249 000,00	482 081 000,00	355 720 952,55
4.1	wynagrodzenia, z tego:	82 941 839,01	84 955 000,00	90 955 000,00	89 137 317,67
4.1.1	- osobowe	82 134 295,98	82 284 000,00	88 284 000,00	88 174 268,77
4.1.2	- bezosobowe	807 543,03	2 671 000,00	2 671 000,00	963 048,90
4.2	składki na ubezpieczenia społeczne	13 323 886,64	15 044 000,00	15 107 000,00	14 307 765,61
4.3	składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	1 566 362,25	2 185 000,00	2 122 000,00	1 690 705,96
4.4	zakup usług	35 660 425,61	60 024 000,00	59 196 000,00	45 069 718,39
4.5	pozostałe, z tego:	200 835 836,61	315 041 000,00	314 701 000,00	205 515 444,92
4.5.1	- amortyzacja (umorzenia)	13 214 330,84	20 500 000,00	20 500 000,00	12 552 404,87
4.5.2	- inne	187 621 505,77	294 541 000,00	294 201 000,00	192 963 040,05
4.5.2 .1	odpis aktualizujący wartość należności z tytułu wpłat na PFRON, pożyczek, odsetek od pożyczek oraz innych należności	176 949 944,72	252 004 000,00	252 004 000,00	185 019 788,36
4.5.2 .2	wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	231 912,44	547 000,00	547 000,00	272 694,33
4.5.2 .3	inne pozostałe	10 439 648,61	41 990 000,00	41 650 000,00	7 670 557,36
5	Koszty inwestycyjne, w tym:	92 846 170,15	543 682 000,00	529 469 000,00	114 138 345,57
5.1	dotacje inwestycyjne	84 196 343,60	519 962 000,00	510 921 000,00	102 359 443,93
6	Przelewy redystrybucyjne, z tego dla:	1 439 599 210,81	1 563 915 000,00	1 623 096 000,00	1 611 997 759,36
6.1	- samorządów wojewódzkich na realizację zadań	231 826 811,10	258 125 000,00	264 272 000,00	255 240 756,12

6.2	- samorządów wojewódzkich na pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań	5 798 028,00	6 453 000,00	6 607 000,00	6 381 102,00
6.3	- samorządów powiatowych na realizację zadań	1 172 656 740,75	1 267 646 000,00	1 319 236 000,00	1 317 438 169,10
6.4	- samorządów powiatowych na pokrycie kosztów obsługi realizowanych zadań	29 317 630,96	31 691 000,00	32 981 000,00	32 937 732,14
7	Zwrot niewykorzystanych dotacji oraz płatności	71 154,00	60 000,00	400 000,00	93 384,50
8	Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	0,00	308 000,00	308 000,00	0,00
IV	Stan funduszu na koniec roku (I+II-III) *	2 396 714 995,55	634 118 000,00	627 915 000,00	2 892 367 647,49
	w tym:	2 396 714 995,55	634 118 000,00	627 915 000,00	2 892 367 647,49
1.	Srodki pieniężne	2 314 987 936,11	549 287 000,00	549 287 000,00	2 815 485 029,69
2.	Należności	123 284 477,16	64 650 000,00	64 650 000,00	110 846 695,13
2.1	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek	1 288 094,01	2 400 000,00	2 400 000,00	1 635 103,24
2.1.1	w tym: od jednostek sektora finansów publicznych	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2	w tym: z tytułu wpłat obowiązkowych	46 095 329,66	62 000 000,00	62 000 000,00	42 936 336,08
3	Zobowiązania, z tego:	75 189 346,20	24 650 000,00	24 650 000,00	81 225 232,32
3.1	z tytułu kredytu	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1.1	w tym: wymagalne	0,00	0,00	0,00	0,00
3.2	pozostałe:	75 189 346,20	24 650 000,00	24 650 000,00	81 225 232,32
3.1.1	w tym: wymagalne	0,00	0,00	0,00	0,00

Część E Dane uzupełniające

Lp.	Treść	Wykonanie za rok poprzedzający rok sprawozdawczy	Rok sprawozdawczy		
			Plan wg Ustawy Budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie
1	2	3	4	5	6
1	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów	2 313 437 656,87	549 287 000,00	549 287 000,00	2 815 009 806,03
1.1	- overnight (O/N)	713 437 656,87	249 287 000,00	249 287 000,00	915 009 806,03
1.2	- terminowe	1 600 000 000,00	300 000 000,00	300 000 000,00	1 900 000 000,00

*)

Stan funduszu na koniec roku w kolumnie "Wykonanie za rok poprzedzający rok sprawozdawczy" powiększają wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne w kwocie:

8.859.142,19 zł

Stan funduszu na koniec roku w kolumnie "Plan według Ustawy Budżetowej" powiększają wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne w kwocie:

32.720.000 zł

Stan funduszu na koniec roku w kolumnie "Plan po zmianach" powiększają wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne w kwocie:

26.517.000 zł

Stan funduszu na koniec roku w kolumnie " Wykonanie 2022 roku" powiększają wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne w kwocie:

15.883.805,37 zł

22.2 Informacja z wykonania planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w układzie zadaniowym za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 roku

Funkcja / zadanie / podzadanie / działanie (nr i nazwa)	Koszty					Cel	Miernik			
	Plan wg ustawy budżetowej na 2022 r.	Plan po zmianach	Wykonanie	Zobowiązania	% (4:3)		Nazwa	Plan wg ustawy budżetowej na 2022 r.	Plan po zmianach	Wykonanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny	3 221 368 000,00	3 473 260 000,00	2 535 534 789,00	0,00	73,00%					
13.1.W Pomoc i integracja społeczna	3 221 368 000,00	3 473 260 000,00	2 535 534 789,00	0,00	73,00%	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych - cel zdefiniowany przez MRiPS	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym w gospodarstwach domowych z co najmniej jedną osobą niepełnosprawną - miernik zdefiniowany przez MRiPS	bd	bd	bd
13.1.3.W Wyrównywanie szans zawodowych i integracja społeczna osób niepełnosprawnych	3 221 368 000,00	3 473 260 000,00	2 535 534 789,00	0,00	73,00%	Wsparcie osób niepełnosprawnych różnymi formami rehabilitacji społecznej adekwatnymi do profilu niepełnosprawności	Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w zakresie rehabilitacji społecznej	760068	802439	812141
13.1.3.1. Koordynacja i wspieranie rehabilitacji społecznej, realizowanej przez JST	1 408 748 000,00	1 461 567 000,00	1 433 210 605,60	0,00	98,06%	Utrzymanie poziomu wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej udzielanego za pośrednictwem JST	Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem pośrednim w zakresie zadań rehabilitacji społecznej realizowanych przez JST	444778	444776	408680
13.1.3.2.W Wspieranie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym	1 328 716 000,00	1 392 177 000,00	521 520 643,97	0,00	37,46%	Utrzymanie poziomu wsparcia osób niepełnosprawnych zadaniami i programami realizowanymi przez PFRON w ramach rehabilitacji społecznej	Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem dla poprawy w życiu społecznym	55290	87663	78590
13.1.3.4. Wspieranie organizacji pozarządowych, realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych oraz tworzenie płaszczyzny współpracy	483 904 000,00	619 516 000,00	580 803 539,43	0,00	93,75%	Dotarcie za pośrednictwem NGO do osób niepełnosprawnych biernych społecznie	Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w ramach zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe	260000	270000	324871
14. Rynek pracy	4 523 919 000,00	4 472 027 000,00	4 101 029 038,33	0,00	91,70%					
14.1.W Wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu	4 523 919 000,00	4 472 027 000,00	4 101 029 038,33	0,00	91,70%	Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych - cel zdefiniowany przez MRiPS	Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych (w %) - miernik zdefiniowany przez MRiPS	bd	bd	bd
14.1.5.W Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	4 523 919 000,00	4 472 027 000,00	4 101 029 038,33	0,00	91,70%	Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych aktywnych zawodowo	Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w zakresie rehabilitacji zawodowej	401775	487075	360223

14.1.5.1. Wsparcie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu osób niepełnosprawnych	4 131 171 000,00	4 072 996 000,00	3 721 002 994,69	0,00	91,36%	Wzrost poziomu zatrudnienia osób niepełnosprawnych wspartych działaniami PFRON	Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem PFRON w okresie sprawozdawczym (okres n) w stosunku do liczby osób niepełnosprawnych objętych działaniami PFRON w poprzednim okresie sprawozdawczym (okres n-1)	101,2	146,5	106,8
14.1.5.2. Wsparcie osób niepełnosprawnych prowadzących własną działalność gospodarczą oraz niepełnosprawnych rolników	132 915 000,00	132 908 000,00	124 386 255,45	0,00	93,59%	Utrzymanie poziomu wsparcia osób niepełnosprawnych prowadzących własną działalność gospodarczą oraz niepełnosprawnych rolników	Liczba osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą/rolniczą, objętych wsparciem w liczbie osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą/rolniczą, objętych wsparciem w poprzednim okresie sprawozdawczym	100,0	120,8	99,0
14.1.5.3. Koordynacja i wspieranie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, realizowanej przez jst	259 833 000,00	266 123 000,00	255 639 788,19	0,00	96,06%	Utrzymanie poziomu wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej udzielanego za pośrednictwem JST	Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem pośrednim w zakresie zadań rehabilitacji zawodowej realizowanych przez JST	8832	8832	8440
Koszty	7 745 287 000,00	7 945 287 000,00	6 636 563 827,33	0,00	83,53%					

Tabela nr 1 Wysokość wpłat obowiązkowych na PFRON w układzie kwartalnym

Treść	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	RAZEM
Plan na 2022 r. Memoriałowo	1 337 499 000,00	1 352 500 332,00	1 352 500 332,00	1 352 500 336,00	5 395 000 000,00
Plan na 2022 r. Kasowo	1 331 715 000,00	1 346 715 333,00	1 346 715 333,00	1 346 715 334,00	5 371 861 000,00
Wpłaty Zakładów Pracy Memoriałowo	1 399 179 338,23	1 469 578 274,16	1 545 955 865,84	1 506 136 470,52	5 920 849 948,75
Wpłaty Zakładów Pracy Kasowo	1 382 193 263,60	1 468 126 431,10	1 554 591 108,43	1 539 484 894,26	5 944 395 697,39
Należności z tytułu wpłat obowiązkowych	342 153 962,34	346 324 079,66	340 473 706,38	323 148 308,27	323 148 308,27
Zobowiązania z tytułu wpłat obowiązkowych	19 666 129,79	22 959 113,77	21 301 097,00	39 664 386,10	39 664 386,10
Liczba pracodawców zobowiązanych do wpłat	99 106,00	99 116,00	98 674,00	97 760,00	394 656
Liczba pracodawców zwolnionych z wpłat:	84 860,00	84 119,00	82 549,00	81 454,00	332 982
Liczba podmiotów wykorzystujących obniżenie z art.22	22 924	23 281	23 163	15 438	84 806
Kwota obniżenia z art. 22 wykorzystana w danym miesiącu	217 552 621,00	228 268 129,03	229 536 546,39	151 089 591,72	826 446 888,14

Tabela nr 2 Wyплаты kwot rekompensujących gminom utracone dochody na skutek zwolnień podatkowych przysługujących prowadzącym zakłady pracy chronionej i zakłady aktywności zawodowej

Wyплаты kwot rekompensujących gminom utracone dochody na skutek zwolnień podatkowych przysługujących prowadzącym zakłady pracy chronionej i zakłady aktywności zawodowej w 2022 r.										
L.p.	Województwo	31.12.2021 r. do wypłaty do 31.05.2022 r.		30.06.2022 r. do wypłaty do 15.10.2022 r.		korekty wniosków		kwota razem [4+6+8]	Środki zwrócone	Środki wydatkowane ogółem [9-10]
		liczba gmin	kwota do wypłaty	liczba gmin	kwota do wypłaty	liczba gmin	kwota do wypłaty			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	dolnośląskie	17	806 196	15	733 746	0	0	1 539 942	0	1 539 942
2	kujawsko-pomorskie	24	2 501 105	25	2 616 038	0	0	5 117 143	0	5 117 143
3	lubelskie	8	355 019	7	330 144	0	0	685 163	0	685 163
4	lubuskie	10	463 889	7	344 180	0	0	808 069	0	808 069
5	łódzkie	17	2 016 385	16	2 073 528	1	50 000	4 139 913	0	4 139 913
6	małopolskie	11	767 990	11	779 378	0	0	1 547 368	0	1 547 368
7	mazowieckie	15	1 071 700	14	887 500	0	0	1 959 200	0	1 959 200
8	opolskie	3	179 578	3	177 364	0	0	356 942	0	356 942
9	podkarpackie	26	1 598 313	25	1 354 965	0	0	2 953 278	0	2 953 278
10	podlaskie	4	215 338	4	222 902	0	0	438 240	0	438 240
11	pomorskie	23	1 599 433	24	1 681 509	0	0	3 280 942	0	3 280 942
12	śląskie	26	1 816 003	25	1 920 378	0	0	3 736 381	316	3 736 065
13	świętokrzyskie	9	796 280	8	791 411	1	12 695	1 600 386	0	1 600 386
14	warmińsko-mazurskie	12	962 359	12	957 087	0	0	1 919 446	0	1 919 446
15	wielkopolskie	43	4 464 463	43	4 104 140	1	207	8 568 810	0	8 568 810
16	zachodniopomorskie	18	643 560	18	613 403	0	0	1 256 963	0	1 256 963
x	Suma:	266	20 257 611	257	19 587 673	3	62 902	39 908 186	316	39 907 870

Tabela nr 3 Wydatki na realizację zadania Zwrot kosztów budowy lub przebudowy związanej z modernizacją obiektów i pomieszczeń zakładu, transportowych i administracyjnych – art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy o rehabilitacji (...)

	Razem	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Liczba zakładów pracy chronionej	84	6	4	4	2	7	7	12	0	9	3	8	9	1	5	6	1
Liczba pracowników niepełnosprawnych (w przeliczeniu na etaty)	15 353,11	647,21	136,42	382,33	49,95	834,28	1 837,35	5 479,36	0,00	1 374,61	164,87	1 339,51	1 524,58	28,70	880,09	556,10	117,77
Kwota wypłacona, w tym:	6 738 738,36	655 990,61	162 379,63	1 094 146,58	44 730,14	322 804,23	692 988,19	817 227,92	0,00	509 581,66	195 843,56	456 631,96	792 980,48	6 864,03	260 889,05	539 585,08	186 095,24
§ 2450 koszty administracyjne	3 992 919,53	133 696,37	155 419,75	536 656,30	37 638,70	164 276,54	410 573,20	802 970,49	0,00	358 846,66	195 843,56	377 728,83	189 239,89	6 864,03	152 288,48	319 226,08	151 650,65
§ 2450 koszty transportowe	1 785 459,83	522 294,24	6 959,88	557 490,28	7 091,44	68 527,69	42 414,99	14 257,43	0,00	150 735,00	0,00	78 903,13	293 740,59	0,00	8 600,57	0,00	34 444,59
§ 6270 koszty transportowe	960 359,00	0,00	0,00	0,00	0,00	90 000,00	240 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	310 000,00	0,00	100 000,00	220 359,00	0,00
§ 6270 koszty budowlane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kwota wypłacona z umów zawartych w 2022 r., w tym:	4 962 887,10	526 577,95	112 431,93	802 528,12	35 242,21	170 009,74	589 170,90	604 092,57	0,00	399 523,28	127 758,36	342 650,33	436 628,68	6 864,03	216 187,51	451 932,97	141 288,52
§ 2450 koszty administracyjne	2 935 952,82	110 928,43	106 595,79	370 037,37	28 150,77	112 003,13	324 576,16	592 574,42	0,00	285 493,28	127 758,36	282 104,01	133 928,90	6 864,03	107 586,94	231 573,97	115 777,26
§ 2450 koszty transportowe	1 376 575,28	415 649,52	5 836,14	432 490,75	7 091,44	58 006,61	24 594,74	11 518,15	0,00	114 030,00	0,00	60 546,32	212 699,78	0,00	8 600,57	0,00	25 511,26
§ 6270 koszty transportowe	650 359,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	240 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	90 000,00	0,00	100 000,00	220 359,00	0,00
§ 6270 koszty budowlane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kwota wypłacona z umów zawartych w 2021 r. (zobowiązania), w tym:	1 775 851,26	129 412,66	49 947,70	291 618,46	9 487,93	152 794,49	103 817,29	213 135,35	0,00	110 058,38	68 085,20	113 981,63	356 351,80	0,00	44 701,54	87 652,11	44 806,72
§ 2450 koszty administracyjne	1 056 966,71	22 767,94	48 823,96	166 618,93	9 487,93	52 273,41	85 997,04	210 396,07	0,00	73 353,38	68 085,20	95 624,82	55 310,99	0,00	44 701,54	87 652,11	35 873,39
§ 2450 koszty transportowe	408 884,55	106 644,72	1 123,74	124 999,53	0,00	10 521,08	17 820,25	2 739,28	0,00	36 705,00	0,00	18 356,81	81 040,81	0,00	0,00	0,00	8 933,33
§ 6270 koszty transportowe	310 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	90 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	220 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
§ 6270 koszty budowlane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tabela nr 4 Efekty realizacji "Programu wyrównywania różnic między regionami III"

Obszar	Razem	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlasie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Liczba osób objętych wsparciem, w tym:	28 775	1 860	1 564	3 546	475	1 199	2 458	1 272	1 155	3 435	1 949	1 649	1 473	1 311	2 577	1 522	1 330
obszar A	93	4	4	23	0	0	8	0	0	0	0	16	2	31	0	5	0
obszar B	4 785	440	118	611	86	211	219	24	0	1 102	99	407	158	152	518	389	251
obszar C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
obszar D	16 399	1 273	840	1 533	389	732	1 188	935	1 050	1 492	1 552	917	767	811	1 535	609	776
obszar E	1 942	16	258	780	0	97	287	0	0	0	135	25	48	0	224	0	72
obszar F	5 424	123	340	591	0	135	752	298	105	817	163	280	494	312	291	509	214
obszar G	132	4	4	8	0	24	4	15	0	24	0	4	4	5	9	10	17
Liczba wielorodzinnych budynków - obszar A	22	1	2	2	0	0	4	0	0	0	0	3	1	7	0	2	0
Liczba lokali w wielorodzinnym budynku mieszkalnym - obszar A	85	4	4	6	0	0	8	0	0	0	0	34	2	22	0	5	0
Liczba środowiskowych domów samopomocy - obszar B	4	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Liczba urzędów - obszar B	94	5	10	4	3	6	13	7	3	6	2	8	7	8	2	8	2
Liczba placówek edukacyjnych - obszar B	124	6	6	11	3	6	19	4	0	17	2	11	4	9	9	5	12
Liczba utworzonych spółdzielni socjalnych - obszar C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba utworzonych miejsc pracy - obszar C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba WTZ - obszar D	77	3	2	7	1	4	15	5	0	4	1	4	3	8	8	3	9
Liczba placówek służących rehabilitacji - obszar D	193	16	13	15	9	9	12	12	9	19	11	20	8	10	12	8	10
Liczba gmin, które dowożą osoby z niepełnosprawnościami do znajdujących się poza ich terenem placówek	86	4	8	11	4	6	4	6	0	16	3	4	6	2	4	1	7
Liczba mikrobusów - obszar D	287	23	21	21	12	17	21	18	6	30	12	29	14	14	19	9	21
Liczba autobusów - obszar D	68	1	2	11	1	2	10	5	1	9	3	1	3	6	5	3	5
Liczba dostosowanych pojazdów - obszar D	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba utworzonych WTZ - obszar F	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba utworzonych miejsc dla osób - obszar F	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba WTZ w których przeciwdziałano degradacji infrastruktury - obszar F	132	2	8	17	0	4	19	8	3	16	3	9	10	7	6	13	7
Liczba osób w WTZ, w których przeciwdziałano degradacji infrastruktury - obszar F	5 479	123	340	646	0	135	752	298	105	817	163	280	494	312	291	509	214

Tabela nr 5 Wydatki na realizację "Programu wyrównywania różnic między regionami III"

Obszar	Razem	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Liczba projektów, w tym:	798	39	58	84	19	45	92	44	13	82	30	63	42	49	46	42	50
obszar A	17	1	2	2	0	0	4	0	0	0	0	3	1	3	0	1	0
obszar B	222	11	16	17	6	13	32	11	3	23	4	20	11	17	11	13	14
obszar C	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
obszar D	352	23	23	33	13	19	31	23	7	38	15	28	17	20	24	12	26
obszar E	37	1	7	11	0	3	4	0	0	0	4	1	1	0	3	0	2
obszar F	131	2	8	16	0	4	19	8	3	16	3	9	10	7	6	13	7
obszar G	38	1	2	4	0	6	2	2	0	5	4	2	2	2	2	3	1
Kwota wypłacona w tym:	90 050 238,63	4 123 947,80	5 881 748,97	10 736 211,20	1 861 661,43	5 428 488,67	9 316 130,99	4 433 543,23	1 582 902,47	11 229 107,96	3 519 611,48	6 484 560,58	4 291 006,55	6 061 012,18	5 072 094,26	4 392 366,38	5 635 844,48
obszar A	1 645 949,07	100 000,00	128 485,20	267 544,96	0,00	0,00	350 126,40	0,00	0,00	0,00	0,00	318 375,34	103 656,75	320 629,09	0,00	57 131,33	0,00
obszar B	12 930 445,71	750 576,86	1 002 163,43	686 990,56	165 326,89	1 078 672,66	1 566 279,40	196 304,96	306 268,14	1 598 720,16	327 868,78	1 234 277,42	867 721,62	1 097 300,84	516 211,94	911 459,77	624 302,28
obszar C	174 250,00	0,00	0,00	174 250,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
obszar D	53 584 364,31	2 974 823,50	3 121 720,35	6 179 301,59	1 696 334,54	2 559 552,71	5 384 855,88	3 406 293,00	969 010,55	6 228 082,89	2 167 617,88	3 727 340,27	2 316 227,35	3 282 848,15	3 664 496,18	1 861 859,47	4 044 000,00
obszar E	2 322 227,89	38 988,00	435 459,99	1 237 033,30	0,00	49 189,08	178 569,87	0,00	0,00	0,00	92 037,82	109 396,16	7 975,00	0,00	61 435,19	0,00	112 143,48
obszar F	12 906 839,00	86 334,44	874 120,00	1 828 240,79	0,00	481 649,22	1 667 149,44	513 195,27	307 623,78	2 262 914,91	145 912,00	875 548,74	936 513,33	540 234,10	496 825,95	1 373 428,31	517 148,72
obszar G	6 486 162,65	173 225,00	319 800,00	362 850,00	0,00	1 259 425,00	169 150,00	317 750,00	0,00	1 139 390,00	786 175,00	219 622,65	58 912,50	820 000,00	333 125,00	188 487,50	338 250,00

Tabela nr 6 Realizacja zadania pn. „Dofinansowanie do oprocentowania kredytów bankowych – art. 32 ust. 1 pkt 1”

Dofinansowanie do oprocentowania kredytów bankowych	Wartość
Liczba zakładów pracy chronionej, którym wypłacono środki	28
Liczba pracowników niepełnosprawnych (w przeliczeniu na etaty)	2.947
Kwota wypłat łącznie	607.143,73 zł
Kwota wypłacona z umów zawartych w 2022 r. (w zł)	511.258,19 zł
Kwota wypłacona z umów zawartych w 2021 r. – zobowiązania (w zł)	95.885,54 zł

Tabela nr 7 Wydatki na realizację zadania pn. „Dofinansowanie do oprocentowania kredytów bankowych – art. 32 ust. 1 pkt 1” wg województw

Lp.	Województwo	Kwota wypłat (w zł)
1	dolnośląskie	72.292,73
2	kujawsko-pomorskie	35.327,15
3	lubuskie	63.191,12
4	łódzkie	24.583,38
5	małopolskie	44.028,85
6	mazowieckie	173.727,43
7	podkarpackie	105.940,36
8	podlaskie	11.908,36
9	pomorskie	23.509,68
10	śląskie	39.170,43
11	wielkopolskie	13.464,24
x	Razem	607.143,73

Tabela nr 8 Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w ramach Zadań zleczanych - art. 36 ustawy o rehabilitacji (...) w 2022 r.

Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem w 2022 roku w podziale na kierunki pomocy i konkursy	Kierunki pomocy razem	Kierunek pomocy 1	Kierunek pomocy 2	Kierunek pomocy 3	Kierunek pomocy 4 *	Kierunek pomocy 5*	Kierunek pomocy 6*
Razem w całym zadaniu	324 871						
Oferty dotyczące realizacji zadania publicznego w celu przeciwdziałania COVID-19	26 134						
Razem w konkursach	298 737	16 986	246 907	31 136	0	19	3 689
Liczba osób dorosłych	263 749	16 984	217 357	25 700	0	19	3 689
Liczba dzieci i młodzieży	34 988	2	29 550	5 436	0	0	0
Konkurs nr 1/2019 TP - łączna liczba osób	16 901	2 105	14 796	0	0	0	0
Konkurs nr 1/2019 TP - liczba osób dorosłych	15 890	2 105	13 785	0	0	0	0
Konkurs nr 1/2019 TP - liczba dzieci i młodzieży	1 011	0	1 011	0	0	0	0
Konkurs nr 1/2020 TP - łączna liczba osób	85 201	8 088	77 109	0	0	4	0
Konkurs nr 1/2020 TP - liczba osób dorosłych	77 289	8 088	69 197	0	0	4	0
Konkurs nr 1/2020 TP - liczba dzieci i młodzieży	7 912	0	7 912	0	0	0	0
Konkurs nr 1/2021 - łączna liczba osób	196 635	6 793	155 002	31 136	0	15	3 689
Konkurs nr 1/2021 - liczba osób dorosłych	170 570	6 791	134 375	25 700	0	15	3 689
Konkurs nr 1/2021 - liczba dzieci i młodzieży	26 065	2	20 627	5 436	0	0	0

*W ramach kierunków pomocy 4, 5 i 6 pomoc skierowana jest głównie do otoczenia osób niepełnosprawnych (uczestników). Wśród uczestników mogą być także osoby niepełnosprawne.

Tabela nr 9 Oferty dot. wsparcia psychologicznego przeciwdziałającego negatywnym skutkom pandemii COVID-19 w ramach Zadań zleczanych - art. 36 ustawy o rehabilitacji (...) w 2022 r.

Jednostka organizacyjna PFRON	Liczba umów do których wypłacono środki	Kwota wypłat	Szacunkowa liczba beneficjentów	Liczba umów zawartych w 2022 r.
Biuro Funduszu	15	3 512 788,00	7 385	14
Oddział Dolnośląski	7	1 592 891,50	1 634	7
Oddział Lubelski	9	1 030 485,00	900	9
Oddział Lubuski	2	311 910,00	260	4
Oddział Łódzki	4	1 245 470,00	1 150	4
Oddział Małopolski	2	148 400,00	120	2
Oddział Mazowiecki	15	4 193 282,00	12 450	15
Oddział Podkarpacki	3	209 710,00	256	3
Oddział Podlaski	3	235 790,00	480	4
Oddział Śląski	3	604 250,00	350	3
Oddział Świętokrzyski	4	940 418,00	615	4
Oddział Warmińsko-Mazurski	1	45 896,00	20	1
Oddział Wielkopolski	4	503 180,00	514	4
Razem	72	14 574 470,50	26 134	74

Tabela nr 11 Wydatki na realizację zadania pn. „Dofinansowanie kosztów szkolenia, o których mowa w art. 18 ustawy o języku migowym i innych środkach komunikowania się” – art. 47 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o rehabilitacji (...)

	Razem	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Liczba osób objętych wsparciem	3 847	142	352	153	108	447	185	483	55	78	208	107	454	260	125	378	312
Liczba umów, do których wypłacono środki	4 382	157	353	193	112	494	215	642	80	86	208	117	573	265	148	382	357
Kwota wypłat wg roku zawarcia umowy (w zł):	3 498 451,21	141 364,61	288 455,00	149 472,00	65 307,50	401 261,00	173 648,60	587 121,00	54 710,00	43 000,00	136 612,50	109 042,00	437 137,00	212 345,00	132 520,00	275 248,00	291 207,00
- z umów zawartych w 2022 r.	3 245 313,69	133 934,61	288 455,00	143 972,00	64 587,50	347 926,00	133 490,08	450 533,00	52 820,00	43 000,00	135 712,50	104 362,00	436 001,00	211 545,00	132 520,00	275 248,00	291 207,00
- z umów zawartych do 31.12.2021 r. (zobowiązania)	253 137,52	7 430,00	0,00	5 500,00	720,00	53 335,00	40 158,52	136 588,00	1 890,00	0,00	900,00	4 680,00	1 136,00	800,00	0,00	0,00	0,00
Kwota wypłat wg rodzaju szkolenia (w zł):	3 498 451,21	141 364,61	288 455,00	149 472,00	65 307,50	401 261,00	173 648,60	587 121,00	54 710,00	43 000,00	136 612,50	109 042,00	437 137,00	212 345,00	132 520,00	275 248,00	291 207,00
PJM	3 124 351,71	141 364,61	256 505,00	138 172,00	38 937,50	399 456,00	173 221,10	550 161,00	38 060,00	39 500,00	100 162,50	108 007,00	269 530,00	192 495,00	132 520,00	275 248,00	271 012,00
SJM	228 572,00	0,00	0,00	11 300,00	720,00	0,00	0,00	20 070,00	0,00	3 500,00	0,00	1 035,00	159 102,00	12 650,00	0,00	0,00	20 195,00
SKOGN	125 207,50	0,00	31 950,00	0,00	25 650,00	0,00	427,50	0,00	16 650,00	0,00	36 450,00	0,00	6 880,00	7 200,00	0,00	0,00	0,00
Tłumacz-przewodnik	20 320,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 805,00	0,00	16 890,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 625,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tabela nr 12 Wydatki na realizację programu „Zajęcia klubowe w WTZ”

Lp.	Województwo	Kwota wypłat razem, w tym:	Dofinansowania	Obsługa	Liczba realizatorów (powiatów)	Liczba WTZ objętych wsparciem	Liczba beneficjentów ogółem, w tym:	które były uczestnikami WTZ i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia	których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ
1	Dolnośląskie	283 114,75	276 210,00	6 904,75	5	5	52	22	30
2	kujawsko-pomorskie	304 425,00	297 000,00	7 425,00	3	4	55	26	29
3	Lubelskie	91 512,00	89 280,00	2 232,00	2	3	16	5	11
4	Lubuskie	302 026,50	294 660,00	7 366,50	5	7	58	12	46
5	Łódzkie	55 350,00	54 000,00	1 350,00	1	1	10	1	9
6	Małopolskie	454 700,25	443 610,00	11 090,25	5	10	88	19	69
7	Mazowieckie	1 159 303,00	1 131 030,00	28 273,00	13	17	188	48	140
8	Opolskie	171 585,00	167 400,00	4 185,00	2	2	30	0	30
9	Podkarpackie	1 071 483,50	1 045 350,00	26 133,50	17	18	202	131	71
10	Podlaskie	342 984,50	334 620,00	8 364,50	7	8	62	19	43
11	Pomorskie	226 396,87	220 875,00	5 521,87	4	4	41	28	13
12	Śląskie	943 578,00	920 700,00	22 878,00	16	21	187	48	139
13	Świętokrzyskie	265 956,75	259 470,00	6 486,75	4	7	50	22	28
14	warmińsko-mazurskie	177 304,50	172 980,00	4 324,50	3	3	31	16	15
15	Wielkopolskie	712 631,25	695 250,00	17 381,25	13	17	134	23	111
16	Zachodniopomorskie	348 889,50	340 380,00	8 509,50	6	9	64	48	16
	Ogółem	6 911 241,37	6 742 815,00	168 426,37	106	136	1 268	468	800

Tabela nr 13 Wydatki na realizację Pilotażowego programu „Rehabilitacja 25 plus”

Lp.	Województwo	Kwota wypłat	Liczba umów, do których wypłacono środki	OREW i ORW	placówki edukacyjne	Liczba beneficjentów
1	Dolnośląskie	330 000,00	2	1	1	11
2	kujawsko-pomorskie	2 149 000,00	4	2	2	68
3	Lubelskie	1 239 989,56	8	3	5	59
4	Lubuskie	604 445,00	4	0	4	32
5	Łódzkie	1 017 500,00	5	2	3	37
6	Małopolskie	860 000,00	14	11	3	71
7	Mazowieckie	1 792 500,00	8	3	5	73
8	Opolskie	237 500,00	1	0	1	10
9	Podkarpackie	2 125 000,00	9	5	4	80
10	Podlaskie	1 825 810,00	6	4	2	63
11	Pomorskie	1 445 000,00	8	8	0	52
12	Śląskie	3 387 500,00	11	9	2	119
13	Świętokrzyskie	3 240 000,00	8	4	4	120
14	warmińsko-mazurskie	659 999,96	2	1	1	22
15	Wielkopolskie	1 890 000,00	10	6	4	83
16	zachodniopomorskie	912 500,00	8	8	0	66
	Ogółem	23 716 744,52	108	67	41	966

Tabela nr 14 Wydatki na realizację Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

	Razem	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Liczba powiatów	380	30	23	24	14	24	22	42	12	25	17	20	36	14	21	35	21
Liczba osób niepełnosprawnych ogółem, w tym*	23 913	1 485	1 347	1 291	920	1 408	1 514	2 794	428	1 761	698	2 180	2 648	1 343	1 005	2 321	770
Moduł I	13 948	901	817	765	494	824	916	1643	263	951	446	988	1782	651	553	1407	547
Moduł II	10 617	626	560	568	449	623	641	1233	177	852	273	1255	935	727	472	980	246
Kwota wypłacona, w tym:	199 730 368,63	13 535 774,80	9 679 959,59	9 547 527,70	5 856 278,02	15 490 437,64	13 539 650,98	23 315 565,00	4 971 046,93	11 343 601,00	6 587 662,60	16 540 643,76	24 319 098,60	10 037 511,54	7 219 406,56	21 115 306,83	6 630 897,08
Moduł I	128 445 944,23	8 981 430,97	6 322 770,82	5 982 036,49	3 014 464,72	11 009 585,00	9 042 854,63	14 432 282,50	3 715 194,79	6 444 741,93	4 690 299,18	8 261 674,49	17 575 738,90	5 768 545,15	4 059 982,06	14 264 111,74	4 880 230,86
Moduł II	59 184 067,63	3 729 733,27	2 766 400,18	2 982 779,26	2 484 388,75	3 535 428,20	3 670 433,68	7 466 237,50	952 455,40	4 216 961,07	1 504 824,39	7 276 623,42	5 301 902,95	3 664 421,55	2 723 044,79	5 562 469,90	1 345 963,32
obsługa	9 367 687,99	635 556,74	454 456,90	448 240,39	274 942,96	727 249,72	635 664,05	1 094 889,00	233 382,52	532 578,00	309 743,31	776 914,74	1 130 633,73	471 647,84	339 150,43	991 328,17	311 309,49
promocja	1 833 392,79	126 326,64	90 889,78	89 647,70	54 988,40	145 450,15	127 132,43	215 536,00	46 676,15	99 767,00	60 735,29	151 440,44	210 383,54	89 072,43	64 819,53	198 265,02	62 262,29
ewaluacja	899 275,99	62 727,18	45 441,91	44 823,86	27 493,19	72 724,57	63 566,19	106 620,00	23 338,07	49 553,00	22 060,43	73 990,67	100 439,48	43 824,57	32 409,75	99 132,00	31 131,12

Tabela nr 15 Realizacja zadania pn. Partnerstwo dla Osób z Niepełnosprawnościami

Projekty, do których wypłacono środki w 2022 r.	Razem	łódzkie	podkarpackie	świętokrzyskie
Liczba umów	8	1	5	2
Liczba organizacji pozarządowych	8	2	4	2
Liczba projektów	14	2	10	2
Liczba beneficjentów	443	76	171	196
Kwota wypłacona, w tym:	1 398 883,19	833 162,96	398 709,35	167 010,88
zobowiązania (projekty z lat wcześniejszych)	1 252 379,89	833 162,96	252 206,05	167 010,88
projekty z 2022 r.	146 503,30	0,00	146 503,30	0,00

Tabela nr 16 Realizacja programu pn. „Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami”

Projekty z 2022 r.	Razem	łódzkie	podkarpackie	świętokrzyskie
Liczba umów	1	0	1	0
Liczba organizacji pozarządowych	3	0	3	0
Liczba projektów	3	0	3	0
Liczba beneficjentów	21	0	21	0
Kwota dofinansowań, w tym:	359 349,64	0,00	359 349,64	0,00
do wypłaty w 2022 r.	146 503,30	0,00	146 503,30	0,00
do wypłaty w 2023 r.	212 846,34	0,00	212 846,34	0,00

Tabela nr 17 Realizacja pilotażowego programu „ABSOLWENT”

	Razem	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Kwota wypłacona, w tym:	9 982 859,38	2 650 851,79	172 930,07	3 508 253,53	0,00	0,00	1 890 777,80	527 169,41	0,00	0,00	0,00	329 134,05	0,00	365 698,21	136 177,81	226 499,22	175 367,49
konkurs z 2022 r. (I okres finansowania)	4 019 575,55	710 612,50	0,00	1 216 885,11	0,00	0,00	661 165,80	527 169,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	365 698,21	136 177,81	226 499,22	175 367,49
tryb pozakonkursowy (konkurs z 2019 r. II okres finansowania)	5 952 783,83	1 940 239,29	172 930,07	2 291 368,42	0,00	0,00	1 219 112,00	0,00	0,00	0,00	0,00	329 134,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
zwrot części wkładu własnego - konkurs 2019 r.	10 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem, w tym:	920	227	24	329	0	0	130	54	0	0	0	40	0	35	16	25	40
konkurs z 2022 r. (I okres finansowania)	379	70	0	139	0	0	0	54	0	0	0	0	0	35	16	25	40
tryb pozakonkursowy (konkurs z 2019 r. II okres finansowania)	541	157	24	190	0	0	130	0	0	0	0	40	0	0	0	0	0

Tabela nr 18 Wydatki na realizację programu „STABILNE ZATRUDNIENIE – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej”

	Razem	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Kwota wypłacona w Module I	815 580,77	0,00	21 435,37	204 000,00	0,00	0,00	0,00	29 900,00	3 080,00	363 966,18	0,00	0,00	6 622,90	68 000,00	0,00	96 315,17	22 261,15
Liczba beneficjentów w Module I	31	0	1	6	0	0	0	1	1	11	0	0	1	2	0	7	1

Tabela nr 19 Wydatki na realizację programu „Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”

	Razem	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Kwota wypłacona	8 941 933,44	868 700,00	683 498,53	689 446,70	594 244,50	366 045,00	1 171 129,96	178 500,00	615 582,55	376 501,95	360 990,00	380 503,01	418 348,62	381 155,62	331 310,70	878 875,00	647 101,30
Liczba udzielonych porad w Oddziałach PFRON	14 146	188	710	770	901	2 414	840	1 251	1 062	521	620	379	903	910	1 074	1 100	503
Spotkania w ramach organizowania sieci współpracy	203	0	16	2	1	34	4	2	50	2	1	9	6	10	7	24	35
Liczba osób objętych wsparciem Rehamenagera	5	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3
Liczba OWIT	19	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Liczba osób z niepełnosprawnością, które skorzystały z oferty OWIT	1 130	80	161	175	0	90	0	70	0	70	74	74	87	72	98	79	0
Liczba porad, które zostały udzielone osobom z niepełnosprawnościami w OWIT	1 987	80	172	225	0	280	0	128	0	145	191	147	140	148	227	104	0
Liczba porad udzielonych członkom rodzin osób z niepełnosprawnością lub ich opiekunom w OWIT	1 206	20	217	264	0	84	0	57	0	36	48	51	109	60	210	50	0
Liczba szkoleń i instruktaży przeprowadzonych w OWIT	1 864	37	349	121	0	364	0	119	0	184	106	152	249	44	98	41	0
Liczba wypożyczeń technologii asystujących OWIT	841	41	137	231	0	42	0	6	0	13	36	38	71	35	164	27	0

Tabela nr 20 Wydatki na realizację programu „Dostępność ponad barierami”

	Razem	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Kwota wypłacona	2 296 911,34	985 577,72	728 800,87	0,00	0,00	0,00	0,00	582 532,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Liczba umów	3	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela nr 21 Wydatki na realizację programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością”

	Razem	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Liczba osób objętych wsparciem, w tym:	17 994	199	161	7 672	230	49	156	1 129	50	7 501	2	27	241	50	0	154	373
Moduł I	44	1	1	2	0	0	5	3	0	0	2	1	1	0	0	0	28
Moduł II	595	119	69	84	10	8	55	3	50	190	0	0	0	0	0	5	2
Moduł III	17 355	79	91	7 586	220	41	96	1 123	0	7 311	0	26	240	50	0	149	343
Kwota wypłacona, w tym:	39 335 591,53	1 357 980,00	6 424 567,46	6 530 036,20	1 786 241,90	2 998 365,44	2 164 234,66	6 833 968,52	136 500,00	3 588 365,00	16 400,00	241 591,25	3 065 344,10	653 606,00	0,00	1 762 371,00	1 776 020,00
Moduł I	2 305 645,00	248 050,00	102 500,00	51 250,00	262 553,75	94 300,00	108 650,00	51 250,00	82 000,00	5 125,00	16 400,00	7 441,25	328 000,00	51 250,00	0,00	158 875,00	738 000,00
Moduł II	8 447 361,15	343 430,00	4 469 967,46	1 899 049,20	38 348,15	131 868,68	1 029 804,66	223 099,00	54 500,00	230 000,00	0,00	0,00	4 438,00	0,00	0,00	22 856,00	0,00
Moduł III	28 582 585,38	766 500,00	1 852 100,00	4 579 737,00	1 485 340,00	2 772 196,76	1 025 780,00	6 559 619,52	0,00	3 353 240,00	0,00	234 150,00	2 732 906,10	602 356,00	0,00	1 580 640,00	1 038 020,00

Tabela nr 22 Wydatki na realizację Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta

	Razem	Dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Liczba powiatów	318	20	23	24	14	13	22	25	12	25	12	20	30	14	21	23	20
Liczba osób niepełnosprawnych	9	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	3	2
Kwota wypłacona, w tym:	40 928 433,78	2 544 737,40	2 861 974,00	2 360 075,18	1 783 723,00	1 821 213,53	5 608 104,06	3 043 513,00	936 701,84	1 945 440,00	1 217 682,00	3 394 447,56	3 879 041,01	1 832 427,00	2 376 339,45	2 898 320,33	2 424 694,42
obsługa programu przez jst	1 949 371,23	121 177,40	136 284,00	112 384,50	84 939,00	86 724,47	267 052,72	144 921,00	44 604,85	92 640,00	57 985,00	161 640,27	184 681,85	87 258,00	113 157,45	138 459,09	115 461,63
dofinansowania	38 979 062,55	2 423 560,00	2 725 690,00	2 247 690,68	1 698 784,00	1 734 489,06	5 341 051,34	2 898 592,00	892 096,99	1 852 800,00	1 159 697,00	3 232 807,29	3 694 359,16	1 745 169,00	2 263 182,00	2 759 861,24	2 309 232,79

Tabela nr 23 Wydatki na realizację Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie

	Razem	dolnośląskie	kujawsko-pomorskie	lubelskie	lubuskie	łódzkie	małopolskie	mazowieckie	opolskie	podkarpackie	podlaskie	pomorskie	śląskie	świętokrzyskie	warmińsko-mazurskie	wielkopolskie	zachodniopomorskie
Liczba powiatów	319	20	23	24	14	14	22	23	12	25	14	20	30	14	21	23	20
Liczba osób niepełnosprawnych	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0
Kwota wypłacona, w tym:	32 739 558,10	2 045 469,30	2 225 980,00	1 813 041,01	1 425 344,00	1 530 105,69	4 745 247,60	2 439 420,00	746 239,80	1 516 200,00	1 027 197,00	2 715 721,77	2 957 706,13	1 425 222,00	1 848 780,64	2 305 677,11	1 972 206,05
obsługa programu przez jst	1 559 362,57	97 403,30	105 999,00	86 335,29	67 873,00	72 862,19	225 964,60	116 156,00	35 535,22	72 200,00	48 914,00	129 320,00	140 843,18	67 868,00	88 035,64	110 138,87	93 914,28
Dofinansowania	31 180 195,53	1 948 066,00	2 119 981,00	1 726 705,72	1 357 471,00	1 457 243,50	4 519 283,00	2 323 264,00	710 704,58	1 444 000,00	978 283,00	2 586 401,77	2 816 862,95	1 357 354,00	1 760 745,00	2 195 538,24	1 878 291,77

Tabela nr 24 Zadania realizowane przez samorządy wojewódzkie w 2022 r.

L.p.	Nazwa zadania	Liczba województw realizujących zadania	Kwota	Liczba podmiotów/umów	Średnia	% wydatków ogółem
1	Koszty tworzenia zakładów aktywności zawodowej art.35 ust.1 pkt 6 – ogółem	4	6 748 048	5	1 349 610	x
2	<i>w tym: dofinansowanie ze środków PFRON</i>	4	3 489 840	4	872 460	1,4
3	Koszty działania zakładów aktywności zawodowej art.35 ust.1 pkt 6 – ogółem	16	474 515 431	135	x	x
4	<i>w tym: dofinansowanie ze środków PFRON</i>	16	182 089 451	133	x	72,4
5	Razem rehabilitacja zawodowa	x	185 579 291	x	x	73,8
6	Dofinansowanie robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych art.35 ust.1 pkt 5	16	47 048 778	160	294 055	18,7
7	<i>w tym: na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej</i>	9	15 849 760	41	386 580	6,3
8	Zadania zlecane fundacjom oraz organizacjom pozarządowym art.36 ust.2	16	18 823 280	606	x	7,5
9	Razem rehabilitacja społeczna	x	65 872 058	x	x	26,2
10	Koszty obsługi realizowanych zadań	x	6 060 722	x	x	x
11	Środki wydatkowane ogółem	x	257 512 071	x	x	100,0
12	Środki wg algorytmu (bez kosztów obsługi)		264 272 000			
13	% wykorzystania		95,1			

Tabela nr 25 Dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej.

Nr	Województwo	Zakłady aktywności zawodowej działające w 2022 r.										
		ogółem			w tym dofinansowanie ze środków PFRON		z tego o charakterze					
		liczba ZAZ	kwota	liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych zgodnie z art.29 ust.1 pkt 1 ustawy	liczba ZAZ	Kwota	wytwórczym		usługowym		wytwórczym i usługowym	
							liczba ZAZ	kwota	liczba ZAZ	kwota	liczba ZAZ	kwota
1	Dolnośląskie	8	25 586 709	349	8	9 913 130	0	0	3	7 617 849	5	17 968 860
2	Kujawsko-Pomorskie	9	29 893 643	425	9	12 141 000	0	0	3	7 992 927	6	21 900 716
3	Lubelskie	9	26 255 431	329	9	9 512 048	0	0	1	1 981 834	8	24 273 597
4	Lubuskie	2	3 121 417	42	2	1 230 041	0	0	2	3 121 417	0	0
5	Łódzkie	8	22 322 837	336	8	8 778 000	0	0	4	13 546 187	4	8 776 650
6	Małopolskie	13	33 842 365	537	13	14 645 573	0	0	2	4 594 922	11	29 383 646
7	Mazowieckie	10	23 775 784	314	10	8 948 958	0	0	2	2 298 602	8	21 477 182
8	Opolskie	5	13 828 829	323	5	7 866 000	0	0	0	0	5	13 828 829
9	Podkarpackie	12	67 625 817	816	12	23 441 236	0	0	0	0	12	67 625 817
10	Podlaskie	8	22 598 430	238	6	6 153 658	0	0	0	0	8	22 618 810
11	Pomorskie	2	12 140 518	113	2	3 220 500	0	0	1	6 163 100	1	5 977 418
12	Śląskie	14	51 964 412	683	14	19 465 500	0	0	4	14 968 469	10	36 995 943
13	Świętokrzyskie	7	18 791 181	294	7	8 379 000	0	0	0	0	7	18 791 181
14	Warmińsko-Mazurskie	9	21 864 987	302	9	8 464 500	0	0	0	0	9	21 864 987
15	Wielkopolskie	9	38 284 336	502	9	18 044 310	0	0	0	0	9	38 284 336
16	Zachodniopomorskie	10	62 462 152	706	10	21 885 997	0	0	0	0	10	62 462 152
x	Suma	135	474 515 431	6 309	133	182 089 451	0	0	22	62 285 307	113	412 230 124

Tabela nr 26 Migracja zatrudnionych osób niepełnosprawnych w zakładach aktywności zawodowej według stanu na koniec 2022 roku.

Nr	Województwo	Liczba zaz	Liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych w zaz	Liczba osób niepełnosprawnych byłych pracowników zaz	Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie	w tym w			
						zpch	spółdzielniach socjalnych	przedsiębiorstwach społecznych	organizacjach pozarządowych
1	Dolnośląskie	8	349	42	7	3	0	0	0
2	Kujawsko-Pomorskie	9	425	46	5	2	0	0	0
3	Lubelskie	9	329	32	5	0	0	0	0
4	Lubuskie	2	42	4	0	0	0	0	0
5	Łódzkie	8	336	48	14	4	1	1	1
6	Małopolskie	13	537	74	18	10	1	1	1
7	Mazowieckie	10	314	48	10	0	0	0	4
8	Opolskie	5	323	16	8	0	0	1	1
9	Podkarpackie	12	816	51	14	5	0	0	5
10	Podlaskie	6	238	36	15	0	0	1	0
11	Pomorskie	2	113	6	1	0	0	0	0
12	Śląskie	14	683	76	15	2	0	0	0
13	Świętokrzyskie	7	294	43	9	0	0	0	1
14	Warmińsko-Mazurskie	9	302	43	15	2	0	0	0
15	Wielkopolskie	9	502	38	4	0	0	4	0
16	Zachodniopomorskie	10	706	78	16	0	2	4	3
x	Suma:	133	6 309	681	156	28	4	12	16

Tabela nr 27 Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji.

Nr	Województwo	Dofinansowanie robót budowlanych w 2022 r., w związku z przepisami ustawy z dnia 07.07.1994 r. - Prawo budowlane, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych art.35 ust.1 pkt 5					
		osoby dorosłe		dzieci i młodzież		razem	
		liczba	kwota (zł)	liczba	kwota (zł)	liczba	kwota (zł)
1	Dolnośląskie	2	446 950	6	4 094 934	8	4 541 884
2	Kujawsko-Pomorskie	7	2 861 000	2	1 300 000	9	4 161 000
3	Lubelskie	5	1 835 768	0	0	5	1 835 768
4	Lubuskie	13	1 666 959	0	0	13	1 666 959
5	Łódzkie	10	1 833 336	9	2 977 368	19	4 810 704
6	Małopolskie	17	4 092 948	5	1 907 030	22	5 999 978
7	Mazowieckie	12	4 822 858	0	0	12	4 822 858
8	Opolskie	2	897 000	1	73 132	3	970 132
9	Podkarpackie	5	860 587	8	2 491 276	13	3 351 863
10	Podlaskie	1	351 639	3	1 260 120	4	1 611 759
11	Pomorskie	12	3 058 487	0	0	12	3 058 487
12	Śląskie	22	4 985 193	0	0	22	4 985 193
13	Świętokrzyskie	7	1 869 473	4	895 900	11	2 765 373
14	Warmińsko-Mazurskie	0	0	3	850 000	3	850 000
15	Wielkopolskie	3	1 590 320	0	0	3	1 590 320
16	Zachodniopomorskie	1	26 500	0	0	1	26 500
	Ogółem	119	31 199 018	41	15 849 760	160	47 048 778

Tabela nr 28 Zadania zlecane przez samorzady wojewódzkie fundacjom oraz organizacjom pozarządowym.

Nr	Rodzaje zadań zleczanych ze środków PFRON w 2022 r.	Wypłacone dofinansowania		%	liczba województw
		liczba	kwota (zł)		
1	Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek	64	2 387 264	10,0	10
2	Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej	64	1 580 047	10,0	11
3	Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy	73	1 567 544	11,5	11
4	Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej	16	364 493	2,5	6
5	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć usprawniających	156	5 037 022	24,5	14
6	Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy	14	904 063	2,2	8
7	Zakup, szkolenie i utrzymanie psów asystujących w trakcie szkolenia	0	0	0,0	0
8	Utrzymanie psów asystujących	0	0	0,0	0
9	Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy-przewodników	2	54 625	0,3	2
10	Organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych	175	4 303 845	27,5	7
11	Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego	35	1 251 739	5,5	7
12	Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji	15	523 476	2,4	6
13	Opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość	14	496 330	2,2	6
14	Świadczenie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych	9	352 832	1,4	5
x	Zadania ogółem	637	18 823 280	100,0	x

Tabela nr 29 Zadania realizowane przez samorządy powiatowe.

L.p.	Nazwa zadania	Liczba powiatów realizujących zadania	% powiatów realizujących zadanie	Kwota	Liczba podmiotów/umów	średnia	% wydatków w ogółem	dynamika zmian kwoty wydatkowanej 2022/2021 (%)
1	Zwrot kosztów przystosowania stanowisk pracy art.26	0	0,0	0	0	-	0,0	-
2	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy art.26e	132	34,7	27 547 571	467	58 988	2,1	-13,4
3	<i>w tym: w zakładach pracy chronionej</i>	17	4,5	2 252 460	43	52 383	0,2	-13,5
4	Zwrot kosztów tworzenia stanowisk pracy art.26g ust.1 pkt 1	2	0,5	162 000	3	54 000	0,0	-58,5
5	Zwrot kosztów zatrudnienia, szkoleń pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy art.26d	25	6,6	694 672	178	3 903	0,1	13,7
6	<i>w tym: w zakładach pracy chronionej</i>	2	0,5	126 666	25	5 067	0,0	-4,5
7	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu art.11	211	55,5	6 355 827	797	7 975	0,5	11,9
8	Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej art.12a	180	47,4	22 357 435	463	48 288	1,7	5,9
9	Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego art.13	11	2,9	99 577	14	7 113	0,0	32,6
10	Finansowanie szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy art.40	45	11,8	403 187	102	3 953	0,0	11,1
11	Zwrot kosztów szkoleń organizowanych przez pracodawcę art.41	4	1,1	30 178	25	1 207	0,0	58,0
12	<i>w tym: w zakładach pracy chronionej</i>	0	0,0	0	0	-	0,0	-
13	Finansowanie kosztów wynagrodzeń art.26g ust.1 pkt 2	2	0,5	34 358	4	8 590	0,0	9,7
14	Razem rehabilitacja zawodowa	x	x	57 684 805	x	x	4,4	-4,4
15	Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych art.35a ust.1 pkt 7 lit.a	376	98,9	119 425 718	83 700	1 427	9,1	14,0
16	<i>w tym: dzieci i młodzież niepełnosprawna wraz z opiekunami</i>	374	98,4	24 637 531	17 449	1 412	1,9	5,6
17	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób art.35a ust.1 pkt 7 lit.d	379	99,7	125 485 407	25 294	4 961	9,6	-9,3
18	<i>w tym: dzieci i młodzież niepełnosprawna</i>	367	96,6	16 892 369	4 461	3 787	1,3	-13,0
19	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych art.35a ust.1 pkt 7 lit.c	368	96,8	13 959 743	6 447	2 165	1,1	-4,8
20	<i>w tym: dzieci i młodzież niepełnosprawna</i>	296	77,9	3 157 747	1 083	2 916	0,2	-16,2
21	Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów art.35a ust.1 pkt 7 lit.c	380	100,0	234 976 979	158 010	1 487	17,9	8,6
22	<i>w tym: dzieci i młodzież niepełnosprawna</i>	379	99,7	40 934 363	16 805	2 436	3,1	7,4
23	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki art.35a ust.1 pkt 7 lit.b	313	82,4	12 192 255	106 468	115	0,9	32,4
24	<i>w tym: dzieci i młodzież niepełnosprawna</i>	191	50,3	1 497 033	14 418	104	0,1	51,3
25	Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika art.35a ust.1 pkt 7 lit.f	27	7,1	179 877	69	2 607	0,0	79,9
26	Koszty tworzenia warsztatów terapii zajęciowej art.35a ust. 1 pkt 8 - ogółem	1	0,3	2 030 495	1	2 030 495	x	-55,2
27	<i>w tym: dofinansowanie ze środków PFRON</i>	1	0,3	300 000	1	300 000	0,0	328,6
28	Koszty działania warsztatów terapii zajęciowej art.35a ust. 1 pkt 8 - ogółem	366	96,3	836 572 120	730	x	x	19,8
29	<i>w tym: dofinansowanie ze środków PFRON</i>	366	96,3	742 121 308	730	x	56,5	20,5
30	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej art.35a ust.4	58	15,3	1 254 159	93	13 486	0,1	26,0
31	<i>w tym: dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej</i>	21	5,5	364 062	34	10 708	0,0	118,9
32	Zadania zlecane fundacjom oraz organizacjom pozarządowym art.36 ust.2	41	10,8	5 753 537	213	x	0,4	11,5
33	Razem rehabilitacja społeczna	x	X	1 255 648 983	x	X	95,6	13,6
34	Realizacja zadań ogółem	X	X	1 313 333 788	X	X	100,0	12,7
35	Koszty obsługi realizowanych zadań	X	X	32 384 787	X	X	X	X
36	Środki wydatkowane ogółem	X	x	1 345 718 575	X	x	X	x
37	Środki wg algorytmu (bez kosztów obsługi)	1 319 236 000						
38	% wykorzystania	99,6						

Tabela nr 30 Zwroty kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy.

Nr	Wg województw	Zwroty kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy w 2022 r.											
		Zawarte umowy		otwarty rynek pracy			chroniony rynek pracy - ZPCh			razem			
		liczba	kwota (zł)	liczba osób pomagających	kwota (zł)	pracownicy niepełnosprawni, którzy otrzymali pomoc	liczba osób pomagających	k kwota (zł)	pracownicy niepełnosprawni, którzy otrzymali pomoc	liczba osób pomagających	kwota (zł)	pracownicy niepełnosprawni, którzy otrzymali pomoc	liczba powiatów
1	dolnośląskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	kujawsko-pomorskie	2	32 550	20	26 674	25	0	0	0	20	26 674	25	1
3	lubelskie	1	1 891	1	1 876	1	0	0	0	1	1 876	1	1
4	lubuskie	3	14 320	2	9 262	2	0	0	0	2	9 262	2	2
5	łódzkie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	małopolskie	21	109 033	8	44 910	13	13	41 306	13	21	86 216	26	4
7	mazowieckie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	opolskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	podkarpackie	2	115 400	0	0	0	12	85 360	32	12	85 360	32	1
10	podlaskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	pomorskie	7	107 927	22	71 066	22	0	0	0	22	71 066	22	1
12	śląskie	22	226 627	51	204 746	45	0	0	13	51	204 746	58	7
13	świętokrzyskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	warmińsko-mazurskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	wielkopolskie	11	208 316	33	154 756	48	0	0	0	33	154 756	48	7
16	zachodniopomorskie	16	69 216	16	54 716	21	0	0	0	16	54 716	21	1
	Ogółem	85	885 280	153	568 006	177	25	126 666	58	178	694 672	235	25

Tabela nr 31 Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.

Nr	Wg województw	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych w 2022 r.											
		Zawarte umowy		otwarty rynek pracy			chroniony rynek pracy - ZPCh			razem			
		liczba stanowisk pracy	kwota (zł)	liczba stanowisk pracy	kwota (zł)	osoby zatrudnione na	liczba stanowisk pracy	kwota (zł)	osoby zatrudnione na	liczba stanowisk pracy	kwota (zł)	osoby zatrudnione na wyposażonych	liczba powiatów
1	dolnośląskie	21	1 151 251	17	980 950	17	4	160 340	4	21	1 141 290	21	13
2	kujawsko-pomorskie	38	1 852 546	34	1 711 081	34	4	134 000	4	38	1 845 081	38	9
3	lubelskie	29	1 465 035	24	1 208 787	24	5	240 000	5	29	1 448 787	29	12
4	lubuskie	13	479 730	5	176 811	5	7	260 919	7	12	437 730	12	5
5	łódzkie	49	2 981 798	46	2 809 570	46	1	40 000	1	47	2 849 570	47	7
6	małopolskie	16	669 187	15	646 388	15	0	0	0	15	646 388	15	4
7	mazowieckie	45	3 610 346	44	3 517 346	44	0	0	0	44	3 517 346	44	10
8	opolskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	podkarpackie	40	2 184 184	33	1 735 436	33	6	365 600	6	39	2 101 036	39	13
10	podlaskie	33	2 659 293	33	2 649 631	33	0	0	0	33	2 649 631	33	7
11	pomorskie	39	2 048 082	31	1 526 970	32	6	413 946	6	37	1 940 916	38	11
12	śląskie	30	1 544 043	23	1 084 929	28	7	457 655	2	30	1 542 584	30	12
13	świętokrzyskie	37	1 874 533	36	1 854 384	36	0	0	0	36	1 854 384	36	7
14	warmińsko-mazurskie	28	1 924 269	28	1 919 677	28	0	0	0	28	1 919 677	28	6
15	wielkopolskie	37	2 248 000	34	2 061 207	36	3	180 000	3	37	2 241 207	39	12
16	zachodniopomorskie	21	1 411 944	21	1 411 944	21	0	0	0	21	1 411 944	21	4
	Ogółem	476	28 104 241	424	25 295 111	432	43	2 252 460	38	467	27 547 571	470	132

Tabela nr 32 Liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych na wyposażonych stanowiskach pracy.

Nr	Województwo	Rok 2021		Rok 2022		% [2022:2021]	
		Liczba zatrudnionych na wyposażonych stanowiskach pracy	liczba powiatów	Liczba zatrudnionych na wyposażonych stanowiskach pracy	liczba powiatów	[(5-3) /3]	[(6-4) /4]
1	2	3	4	5	6	7	8
1	dolnośląskie	31	13	21	13	-32,26%	0,00%
2	kujawsko-pomorskie	36	9	38	9	5,56%	0,00%
3	lubelskie	31	9	29	12	-6,45%	33,33%
4	lubuskie	17	6	12	5	-29,41%	-16,67%
5	łódzkie	57	9	47	7	-17,54%	-22,22%
6	małopolskie	29	11	15	4	-48,28%	-63,64%
7	mazowieckie	58	15	44	10	-24,14%	-33,33%
8	opolskie	4	2	0	0	100,00%	100,00%
9	podkarpackie	45	15	39	13	-13,33%	-13,33%
10	podlaskie	40	7	33	7	-17,50%	0,00%
11	pomorskie	52	13	38	11	-26,92%	-15,38%
12	śląskie	35	15	30	12	-14,29%	-20,00%
13	świętokrzyskie	52	8	36	7	-30,77%	-12,50%
14	warmińsko-mazurskie	30	6	28	6	-6,67%	0,00%
15	wielkopolskie	56	16	39	12	-30,36%	-25,00%
16	zachodniopomorskie	29	5	21	4	-27,59%	-20,00%
x	Ogółem	602	159	470	132	-21,93%	-16,98%

Tabela nr 33 Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy.

Nr	Województwo	liczba osób ubiegających się o skorzystanie z instrumentów rynku pracy	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy w 2022 r.			
			liczba osób	kwota (zł)	średni koszt	liczba powiatów
1	dolnośląskie	49	46	366 159	7 960	15
2	kujawsko-pomorskie	60	58	526 868	9 084	16
3	lubelskie	91	73	611 761	8 380	15
4	lubuskie	6	5	56 465	11 293	3
5	łódzkie	146	82	395 520	4 823	11
6	małopolskie	55	59	461 118	7 816	14
7	mazowieckie	133	77	663 532	8 617	21
8	opolskie	8	8	58 670	7 334	6
9	podkarpackie	71	68	611 645	8 995	17
10	podlaskie	41	36	360 995	10 028	12
11	pomorskie	22	17	122 096	7 182	9
12	śląskie	79	73	622 233	8 524	21
13	świętokrzyskie	68	75	568 984	7 586	9
14	warmińsko-mazurskie	41	46	371 963	8 086	14
15	wielkopolskie	36	35	240 120	6 861	17
16	zachodniopomorskie	39	39	317 698	8 146	11
	Ogółem	945	797	6 355 827	7 975	211

Tabela nr 34 Finansowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych organizowanych przez PUP.

Nr	Wg województw	liczba osób ubiegających się o	Zawarte umowy		Finansowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych organizowanych przez PUP w 2022 r.			
			liczba osób skierowanych na szkolenie	kwota umów	liczba osób, które ukończyły szkolenie	koszty szkoleń	średni koszt szkolenia	liczba powiatów
1	dolnośląskie	4	3	14 920	3	14 920	4 973	3
2	kujawsko-pomorskie	6	3	16 063	6	15 433	2 572	2
3	lubelskie	0	0	0	0	0		0
4	lubuskie	0	0	0	0	0		0
5	łódzkie	11	11	22 906	11	22 941	2 086	3
6	małopolskie	2	2	16 613	2	16 613	8 307	2
7	mazowieckie	22	20	94 446	20	94 446	4 722	6
8	opolskie	1	1	1 099	1	1 099	1 099	1
9	podkarpackie	2	2	8 000	2	8 000	4 000	1
10	podlaskie	8	7	25 615	7	25 615	3 659	2
11	pomorskie	21	19	76 080	18	73 440	4 080	5
12	śląskie	37	15	66 064	15	65 985	4 399	9
13	świętokrzyskie	5	5	13 901	5	13 901	2 780	3
14	warmińsko-mazurskie	2	2	6 925	2	6 925	3 463	1
15	wielkopolskie	16	8	36 637	7	31 765	4 538	4
16	zachodniopomorskie	6	5	20 304	3	12 104	4 035	3
Ogółem		143	103	419 573	102	403 187	3 953	45

Tabela nr 35 Jednorazowa pomoc finansowa dla osób niepełnosprawnych na podjęcie działalności.

Nr	Wg województw	Jednorazowa pomoc finansowa dla osób niepełnosprawnych na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w 2022 r.											
		Zawarte umowy		działalność gospodarcza		działalność rolnicza		wkład od spółdzielni socjalnej		razem			
		liczba	kwota (zł)	liczba	kwota (zł)	liczba	kwota (zł)	liczba	kwota (zł)	liczba	kwota (zł)	średnie dofinansowanie	liczba powiatów
1	dolnośląskie	21	941 430	21	936 762	0	0	0	0	21	936 762	44 608	13
2	kujawsko-pomorskie	19	839 550	19	839 495	0	0	0	0	19	839 495	44 184	9
3	lubelskie	18	718 744	17	677 197	1	40 000	0	0	18	717 197	39 844	10
4	lubuskie	6	139 937	6	139 937	0	0	0	0	6	139 937	23 323	6
5	łódzkie	48	2 516 757	48	2 494 553	0	0	0	0	48	2 494 553	51 970	11
6	małopolskie	35	1 559 843	35	1 559 843	0	0	0	0	35	1 559 843	44 567	12
7	mazowieckie	45	2 826 275	43	2 698 084	1	20 000	1	93 300	45	2 811 384	62 475	12
8	opolskie	3	203 732	3	203 732	0	0	0	0	3	203 732	67 911	3
9	podkarpackie	30	1 403 029	30	1 401 299	0	0	0	0	30	1 401 299	46 710	14
10	podlaskie	18	941 139	18	926 180	0	0	0	0	18	926 180	51 454	6
11	pomorskie	56	2 353 212	56	2 337 183	0	0	0	0	56	2 337 183	41 735	15
12	śląskie	43	1 863 825	43	1 863 718	0	0	0	0	43	1 863 718	43 342	25
13	świętokrzyskie	43	2 040 613	43	2 013 008	0	0	0	0	43	2 013 008	46 814	9
14	warmińsko-mazurskie	23	1 186 491	23	1 182 079	0	0	0	0	23	1 182 079	51 395	10
15	wielkopolskie	39	1 737 968	38	1 711 643	0	0	0	0	38	1 711 643	45 043	18
16	zachodniopomorskie	17	1 219 442	13	861 868	0	0	4	357 554	17	1 219 422	71 731	7
Ogółem		464	22 491 987	456	21 846 581	2	60 000	5	450 854	463	22 357 435	48 288	180

Tabela nr 36 Dofinansowanie do oprocentowania kredytów bankowych.

Nr	Wg województw	Zawarte umowy		Dofinansowanie do oprocentowania kredytów bankowych w 2022 r.						
		liczba umów	wartość umów	miasto		wieś		razem		
				liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	kwota (zł) dofinansowania	liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	kwota (zł) dofinansowania	liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	kwota (zł) dofinansowania	liczba powiatów
1	dolnośląskie	1	5 000	1	5 000	0	0	1	5 000	1
2	kujawsko-pomorskie	1	15 000	0	0	1	14 835	1	14 835	1
3	lubelskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	lubuskie	1	3 000	1	2 845	0	0	1	2 845	1
5	łódzkie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	małopolskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	mazowieckie	2	24 608	2	18 657	0	0	2	18 657	2
8	opolskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	podkarpackie	2	6 732	2	6 732	0	0	2	6 732	1
10	podlaskie	1	10 000	1	10 000	0	0	1	10 000	1
11	pomorskie	4	40 350	3	29 350	1	11 000	4	40 350	2
12	śląskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	świętokrzyskie	1	649	0	0	1	649	1	649	1
14	warmińsko-mazurskie	1	1 100	1	509	0	0	1	509	1
15	wielkopolskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	zachodniopomorskie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ogółem	14	106 439	11	73 093	3	26 484	14	99 577	11

Tabela nr 37 Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

Nr	Wg województw	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w 2022 r.							łączna kwota dofinansowania	liczba powiatów
		osoby dorosłe			dzieci i młodzież					
		liczba osób niepełnosprawnych	liczba opiekunów	kwota (zł) dofinansowania	liczba niepełnosprawnych dzieci	liczba opiekunów	kwota (zł) dofinansowania			
1	dolnośląskie	2 896	999	5 703 374	615	563	1 699 728	7 403 102	28	
2	kujawsko-pomorskie	2 590	919	5 070 657	484	450	1 321 396	6 392 053	23	
3	lubelskie	2 245	714	4 254 002	566	543	1 597 214	5 851 216	24	
4	lubuskie	2 153	555	3 879 500	279	265	765 725	4 645 225	14	
5	łódzkie	4 749	1 476	8 774 022	950	892	2 594 644	11 368 666	24	
6	małopolskie	3 789	1 155	6 951 425	619	565	1 640 242	8 591 667	22	
7	mazowieckie	4 707	1 856	9 369 293	1 166	1 075	3 172 713	12 542 006	41	
8	opolskie	1 230	416	2 376 442	189	180	517 505	2 893 947	12	
9	podkarpackie	2 202	726	4 362 821	501	455	1 399 742	5 762 563	25	
10	podlaskie	1 231	395	2 188 778	267	254	698 968	2 887 746	17	
11	pomorskie	3 734	937	6 968 357	558	524	1 539 135	8 507 492	20	
12	śląskie	6 984	3 028	13 956 633	1 110	1 037	2 977 644	16 934 277	36	
13	świętokrzyskie	1 863	614	3 548 624	290	274	774 454	4 323 078	14	
14	warmińsko-mazurskie	1 940	555	3 575 821	239	219	656 865	4 232 686	20	
15	wielkopolskie	5 272	1 696	9 927 385	753	721	2 067 353	11 994 738	35	
16	zachodniopomorskie	1 995	630	3 881 053	452	394	1 214 203	5 095 256	21	
	Ogółem	49 580	16 671	94 788 187	9 038	8 411	24 637 531	119 425 718	376	

Tabela nr 38 Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej.

Nr	Wg województw	Warsztaty terapii zajęciowej działające w 2022 r.							
		liczba WTZ ogółem	kwota wydatkowana na działanie ogółem	liczba uczestników WTZ	w tym		Dofinansowanie ze środków PFRON		
					osoby dorosłe	młodzież	liczba WTZ	kwota dofinansowania	liczba powiatów
1	dolnośląskie	48	51 805 025	1 773	1 766	7	48	45 827 655	26
2	kujawsko-pomorskie	37	40 344 590	1 389	1 389	0	37	35 905 348	22
3	lubelskie	59	63 251 196	2 195	2 195	0	59	56 604 666	24
4	lubuskie	17	20 582 713	679	674	5	17	18 129 044	13
5	łódzkie	42	45 692 696	1 580	1 546	34	42	40 678 154	22
6	małopolskie	68	80 519 914	2 772	2 772	0	68	71 557 113	22
7	mazowieckie	87	88 052 496	3 033	3 033	0	87	77 962 712	39
8	opolskie	17	16 039 081	524	524	0	17	13 906 761	12
9	podkarpackie	37	53 089 869	1 829	1 822	7	37	47 233 580	25
10	podlaskie	25	25 619 215	909	907	2	25	23 030 132	17
11	pomorskie	48	45 384 981	1 558	1 553	5	48	40 582 567	19
12	śląskie	59	85 004 456	2 927	2 926	1	59	75 923 878	36
13	świętokrzyskie	34	47 855 481	1 646	1 646	0	34	42 952 556	14
14	warmińsko-mazurskie	35	43 098 423	1 493	1 491	2	35	38 418 098	21
15	wielkopolskie	89	96 181 506	3 233	3 222	11	89	83 633 035	35
16	zachodniopomorskie	28	34 050 478	1 152	1 142	10	28	29 776 009	19
	Ogółem	730	836 572 120	28 692	28 608	84	730	742 121 308	366

Tabela nr 39 Migracja uczestników warsztatów terapii zajęciowej wg stanu na koniec 2022 r.

Nr	Województwo	Liczba wtz	Liczba uczestników wtz	Liczba osób niepełnosprawnych byłych uczestników wtz	Liczba osób niepełnosprawnych które podjęły zatrudnienie	w tym w				
						zaz	zpch	spółdzielniach socjalnych	przedsiębiorstwach społecznych	organizacjach pozarządowych
1	dolnośląskie	48	1 774	142	20	7	2	0	0	5
2	kujawsko-pomorskie	37	1 389	115	13	3	2	0	0	2
3	lubelskie	59	2 195	150	10	4	1	0	0	0
4	lubuskie	17	679	47	8	2	0	1	0	0
5	łódzkie	42	1 580	78	13	6	1	0	0	2
6	małopolskie	68	2 772	208	38	28	1	0	0	0
7	mazowieckie	87	3 033	211	20	1	4	0	2	2
8	opolskie	17	524	45	5	1	0	0	1	0
9	podkarpackie	37	1 839	132	41	32	0	0	0	2
10	podlaskie	25	909	55	6	10	0	0	0	1
11	pomorskie	48	1 554	110	22	2	1	1	1	0
12	śląskie	59	2 926	168	28	10	2	2	3	2
13	świętokrzyskie	34	1 646	173	10	4	0	0	0	1
14	warmińsko-mazurskie	35	1 493	104	16	9	1	0	0	0
15	wielkopolskie	89	3 233	160	11	1	0	0	4	1
16	zachodniopomorskie	28	1 152	67	13	11	0	0	1	1
x	Suma:	730	28 698	1 965	274	131	15	4	12	19

Tabela nr 40 Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Nr	Wg województw	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 2022 r.					
		osoby dorosłe		dzieci i młodzież		liczba osób ogółem	kwota (zł) dofinansowania
		liczba osób niepełnosprawnych	kwota (zł) dofinansowania	liczba niepełnosprawnych dzieci	kwota (zł) dofinansowania		
1	dolnośląskie	7 165	750 052	2 007	110 102	9 172	860 154
2	kujawsko-pomorskie	4 070	497 063	930	96 611	5 000	593 674
3	lubelskie	7 135	785 528	716	68 331	7 851	853 859
4	lubuskie	2 334	272 018	96	7 593	2 430	279 611
5	łódzkie	6 973	918 594	1 181	151 498	8 154	1 070 092
6	małopolskie	9 056	717 350	840	81 099	9 896	798 449
7	mazowieckie	5 718	818 108	1 428	190 149	7 146	1 008 257
8	opolskie	2 440	439 720	204	42 583	2 644	482 303
9	podkarpackie	4 044	565 799	995	74 966	5 039	640 765
10	podlaskie	1 916	171 327	225	39 375	2 141	210 702
11	pomorskie	5 187	723 826	1 335	113 789	6 522	837 615
12	śląskie	8 813	1 274 404	652	108 954	9 465	1 383 358
13	świętokrzyskie	2 113	432 127	214	15 486	2 327	447 613
14	warmińsko-mazurskie	7 007	1 118 791	967	121 322	7 974	1 240 113
15	wielkopolskie	9 573	674 782	1 378	145 855	10 951	820 637
16	zachodniopomorskie	8 506	535 733	1 250	129 320	9 756	665 053
	Ogółem	92 050	10 695 222	14 418	1 497 033	106 468	12 192 255

Tabela nr 41 Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

Nr	Wg województw	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym w 2022 r.						
		osoby dorosłe		dzieci i młodzież		razem		
		liczba osób	kwota (zł) dofinansowania	liczba osób	kwota (zł) dofinansowania	liczba osób	kwota (zł) dofinansowania	liczba powiatów
1	dolnośląskie	11 401	19 055 380	1 105	3 691 409	12 159	21 746 022	30
2	kujawsko-pomorskie	7 366	12 182 519	922	2 780 050	7 889	14 254 897	23
3	lubelskie	10 704	16 120 979	1 126	2 676 252	11 280	17 781 457	24
4	lubuskie	6 215	8 291 640	512	1 490 555	6 563	9 351 499	14
5	łódzkie	11 798	14 098 112	1 494	3 311 903	12 722	16 024 845	24
6	małopolskie	13 422	19 944 872	1 402	3 931 312	14 134	22 397 582	22
7	mazowieckie	11 089	19 724 419	1 735	4 602 649	12 145	22 544 397	42
8	opolskie	3 692	6 112 955	475	1 347 398	3 924	6 916 725	12
9	podkarpackie	10 139	13 422 848	1 054	2 612 536	10 704	15 226 251	25
10	podlaskie	5 783	6 964 790	736	1 629 844	6 261	8 110 844	17
11	pomorskie	8 447	11 229 816	1 364	2 455 372	9 551	13 279 665	20
12	śląskie	13 584	17 107 617	1 971	4 540 144	15 092	20 704 072	36
13	świętokrzyskie	5 183	7 223 746	466	1 515 166	5 395	8 318 817	14
14	warmińsko-mazurskie	6 906	9 598 949	872	2 029 782	7 480	11 008 568	21
15	wielkopolskie	14 388	15 186 630	1 896	3 553 716	15 769	17 593 440	35
16	zachodniopomorskie	6 452	8 579 340	758	1 924 022	6 942	9 717 898	21
	Ogółem	146 569	204 844 612	17 888	44 092 110	158 010	234 976 979	380

Tabela nr 42 Środki wydatkowane na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej.

Nr	Wg województw	Środki wydatkowane na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej w 2022 r.			
		na rzecz osób dorosłych	na rzecz dzieci i młodzieży	razem	liczba powiatów
1	dolnośląskie	76 952	27 771	104 723	3
2	kujawsko-pomorskie	49 296	105 781	155 077	3
3	lubelskie	6 105	45 700	51 805	2
4	lubuskie	68 921	29 975	98 896	3
5	łódzkie	93 760	3 207	96 967	4
6	małopolskie	53 130	19 792	72 922	6
7	mazowieckie	17 693	2 764	20 457	2
8	opolskie	0	7 500	7 500	3
9	podkarpackie	42 010	38 163	80 173	4
10	podlaskie	13 645	0	13 645	2
11	pomorskie	113 115	0	113 115	5
12	śląskie	134 922	21 436	156 358	6
13	świętokrzyskie	45 022	15 967	60 989	2
14	warmińsko-mazurskie	25 856	32 456	58 312	3
15	wielkopolskie	86 467	6 950	93 417	7
16	zachodniopomorskie	63 203	6 600	69 803	3
	Ogółem	890 097	364 062	1 254 159	58

Tabela nr 43 Dofinansowanie likwidacji barier dokonywanej na wniosek osób niepełnosprawnych.

Nr	Wg województw	Dofinansowanie likwidacji barier w 2022 r.								
		architektonicznych		w komunikowaniu się		technicznych		razem		
		liczba osób	kwota (zł) dofinansowania	liczba osób	kwota (zł) dofinansowania	liczba osób	kwota (zł) dofinansowania	liczba osób	kwota (zł) dofinansowania	liczba powiatów
1	dolnośląskie	317	4 854 419	631	1 809 567	772	3 699 709	1 720	10 363 695	30
2	kujawsko-pomorskie	399	2 857 911	555	1 479 004	578	2 083 603	1 532	6 420 518	22
3	lubelskie	448	3 687 438	546	1 216 153	537	1 801 241	1 531	6 704 832	24
4	lubuskie	170	1 617 237	143	517 335	255	1 111 010	568	3 245 582	14
5	łódzkie	419	4 561 450	849	2 071 310	424	1 405 104	1 692	8 037 864	24
6	małopolskie	600	6 621 451	1 034	2 740 593	1 245	3 866 447	2 879	13 228 491	22
7	mazowieckie	585	8 743 690	1 413	3 813 790	860	3 118 670	2 858	15 676 150	42
8	opolskie	180	1 317 133	224	441 205	152	489 363	556	2 247 701	12
9	podkarpackie	523	4 956 948	610	1 359 558	631	1 985 530	1 764	8 302 036	25
10	podlaskie	172	1 692 741	216	596 803	204	724 172	592	3 013 716	17
11	pomorskie	493	3 491 303	740	1 639 851	609	2 384 057	1 842	7 515 211	20
12	śląskie	662	7 410 399	854	1 824 268	1 128	4 776 748	2 644	14 011 415	36
13	świętokrzyskie	245	2 029 075	143	431 400	317	923 418	705	3 383 893	14
14	warmińsko-mazurskie	364	4 282 711	580	1 274 993	324	1 397 005	1 268	6 954 709	21
15	wielkopolskie	731	6 150 619	849	2 128 950	789	3 411 761	2 369	11 691 330	35
16	zachodniopomorskie	224	2 799 523	297	726 290	253	1 162 451	774	4 688 264	21
	Ogółem	6 532	67 074 048	9 684	24 071 070	9 078	34 340 289	25 294	125 485 407	379

Tabela nr 44 Dofinansowanie usług tłumacza migowego lub tłumacza – przewodnika.

Nr	Wg województw	Dofinansowanie usług tłumacza migowego lub tłumacza – przewodnika w 2022 r.						
		tłumacza języka migowego		tłumacza - przewodnika		razem		
		liczba osób	kwota (zł) dofinansowania	liczba osób	kwota (zł) dofinansowania	liczba osób	kwota (zł) dofinansowania	liczba powiatów
1	dolnośląskie	4	22 747	0	0	4	22 747	2
2	kujawsko-pomorskie	6	3 100	1	1 200	7	4 300	1
3	lubelskie	0	0	0	0	0	0	0
4	lubuskie	0	0	0	0	0	0	0
5	łódzkie	3	8 780	0	0	3	8 780	2
6	małopolskie	5	4 730	0	0	5	4 730	4
7	mazowieckie	8	29 561	1	4 262	9	33 823	2
8	opolskie	2	1 300	0	0	2	1 300	2
9	podkarpackie	0	0	0	0	0	0	0
10	podlaskie	0	0	0	0	0	0	0
11	pomorskie	0	0	0	0	0	0	0
12	śląskie	29	88 109	0	0	29	88 109	10
13	świętokrzyskie	0	0	0	0	0	0	0
14	warmińsko-mazurskie	0	0	0	0	0	0	0
15	wielkopolskie	2	3 418	0	0	2	3 418	2
16	zachodniopomorskie	1	3 000	7	9 670	8	12 670	2
	Ogółem	60	164 745	9	15 132	69	179 877	27

Tabela nr 45 Zadania zlecane przez samorządy powiatowe fundacjom oraz organizacjom pozarządowym.

L.p.	Rodzaje zadań zleczanych ze środków PFRON w 2022 r.	Wyplacone dofinansowania		%	liczba powiatów
		liczba	kwota		
1	Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek	16	747 380	13,0	10
2	Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej	37	843 170	14,7	13
3	Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy	14	433 891	7,5	7
4	Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej	4	196 710	3,4	3
5	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć usprawniających	60	1 929 212	33,5	22
6	Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy	2	106 000	1,8	2
7	Zakup, szkolenie i utrzymanie psów asystujących w trakcie szkolenia	0	0	0,0	0
8	Utrzymanie psów asystujących	0	0	0,0	0
9	Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy-przewodników	1	27 200	0,5	1
10	Organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych	66	652 619	11,3	20
11	Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego	18	374 311	6,5	9
12	Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji	15	338 386	5,9	6
13	Opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość	2	65 000	1,1	2
14	Świadczenie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych	1	39 658	0,7	1
x	Zadania ogółem	236	5 753 537	100,00	x

Tabela nr 46 Liczba osób niepełnosprawnych objętych działaniami w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej, które korzystały z różnych form wsparcia w 2022 r.

L.p.	Nazwa zadania	Liczba osób
1	Zwrot kosztów: adaptacji pomieszczeń zakładu pracy w szczególności poniesionych w związku z przystosowaniem stanowisk pracy, adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy, zakupu i autoryzacji oprogramowania oraz urządzeń i technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, rozpoznania przez służby medycyny pracy art.26	0
2	Zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy art.26d	235
3	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy art.26e	470
4	Zwrot kosztów tworzenia stanowisk pracy art.26g ust.1 pkt 1	2
5	Finansowanie kosztów wynagrodzeń art.26g ust.1 pkt 2	4
6	Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu art.11	797
7	Jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej art.12a	463
8	Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego art.13	14
9	Finansowanie szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy art.40	102
10	Zwrot kosztów szkoleń organizowanych przez pracodawcę art.41	25
11	Dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej art.35 ust.1 pkt 6	6 328
12	Razem rehabilitacja zawodowa	8 440
13	Dofinansowanie tumusów rehabilitacyjnych art.35a ust.1 pkt 7 lit. a	83 700
14	<i>z tego: dorośli wraz z opiekunami</i>	66 251
15	<i>z tego: dzieci i młodzież wraz z opiekunami</i>	17 449
16	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób art.35a ust.1 pkt 7 lit. d	25 294
17	<i>z tego: dorośli</i>	20 833
18	<i>z tego: dzieci i młodzież</i>	4 461
19	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych art.35a ust.1 pkt 7 lit.c	6 447
20	<i>z tego: dorośli</i>	5 364
21	<i>z tego: dzieci i młodzież</i>	1 083
22	Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów art.35a ust.1 pkt 7 lit.c	158 010
23	<i>z tego: dorośli</i>	141 205
24	<i>z tego: dzieci i młodzież</i>	16 805
25	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki art.35a ust.1 pkt 7 lit. b	106 468
26	<i>z tego: dorośli</i>	92 050
27	<i>z tego: dzieci i młodzież</i>	14 418
28	Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej art.35a ust. 1 pkt 8	28 692
29	<i>z tego: dorośli</i>	28 608
30	<i>z tego: młodzież</i>	84
31	Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika art. 35a ust.1 pkt 7 lit. f	69
32	<i>z tego: dorośli</i>	69
33	<i>z tego: dzieci i młodzież</i>	0
34	Dorośli razem	354 380
35	Dzieci razem	54 300
36	Razem rehabilitacja społeczna	408 680

Tabela nr 47 zestawienie wydatków zrealizowanych przez jednostki organizacyjne Funduszu na podstawie preliminarza wydatków na działalność bieżącą oraz wydatków inwestycyjnych w 2022 roku

§	Tytuł wydatków	Kwoty planu wg. preliminarza wydatków na 2022 rok	Realizacja wypłat na koniec grudnia 2022 roku	%
3020	Wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	347 000,00	236 915,33	68,28
4010	Wynagrodzenia osobowe	87 874 000,00	87 872 492,68	100,00
4110-4120	Pochodne razem	17 144 000,00	15 942 925,31	92,99
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	15 033 000,00	14 259 249,49	94,85
4120	Składki na Fundusz Pracy	2 111 000,00	1 683 675,82	79,76
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	2 671 000,00	963 048,90	36,06
4190	Nagrody konkursowe	113 000,00	3 505,38	3,10
4000	Grupa wydatków bieżących jednostki	56 354 000,00	43 975 340,14	78,03
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	X	5 849 155,60	X
4220	Zakup środków żywności	X	151 192,98	X
4260	Zakup energii	X	2 502 998,72	X
4280	Zakup usług zdrowotnych	X	101 126,00	X
4300	Zakup usług pozostałych	X	26 995 295,39	X
4360	Zakup usług telekomunikacyjnych	X	1 384 096,77	X
4380	Zakup usług obejmujących tłumaczenia	X	88 247,31	X
4390	Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	X	963 190,95	X
4400	Czynsze za wynajem pomieszczeń biurowych	X	5 940 036,42	X
4270	Zakup usług remontowych	2 055 000,00	635 041,74	30,90
4410	Podróże służbowe krajowe	1 605 000,00	710 758,16	44,28
4420	Podróże służbowe zagraniczne	61 000,00	25 431,47	41,69
4430	pozostałe opłaty i składki	432 000,00	251 284,96	58,17
4440	Odpis na ZFŚS	1 709 000,00	1 693 111,92	99,07
4480	Podatek od nieruchomości	69 000,00	61 499,00	89,13
4490	Pozostałe podatki na rzecz budżetu państwa	X	X	X
4500	Pozostałe podatki na rzecz budżetu JST	X	X	X
4510	Opłata z tytułu wieczystego użytkowania gruntów	51 000,00	38 680,14	75,84
4520	Opłaty na rzecz budżetu JST	39 000,00	2 328,52	5,97
4540	Podatek od towarów i usług (VAT)	2 000,00	0,00	0,00
4540	Składki do organizacji międzynarodowych	16 000,00	12 019,20	75,12
4700	Szkolenia pracowników	816 000,00	690 603,30	84,63
4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	1 245 000,00	403 398,94	32,40
		158 922 000,00	153 518 385,09	88,94
6110	Wydatki inwestycyjne (własne)	14 502 000,00	10 233 211,82	70,56
6120	Zakupy inwestycyjne (własne)	2 532 000,00	800 181,48	31,60
	Ogółem wydatki i zakupy inwestycyjne	17 034 000,00	11 033 393,30	64,77
	Ogółem	186 637 000,00	164 551 778,39	86,77